

13/2023.PB.

JEGYZŐKÖNYV

Orosházi Polgármesteri Hivatal, Központi Iktató	
Iktatásra került:	2023 NOV. 30
Szám:	JK 102 - AB

Készült: Orosházi Polgármesteri Hivatal I. emeleti kistanácskozó termében 2023. november 29-én 9.00 órakor megtartott **Pénzügyi Bizottság nyilvános** üléséről.

Jelen volt: Kovács Péter a Bizottság elnöke
Tóth-Kása Sándor a Bizottság elnökhelyettese
Antal László a Bizottság tagja
Fetser János a Bizottság tagja
Kótiné Nagy Éva a Bizottság tagja
Rappainé Kiss Éva a Bizottság tagja
Dr. Szabó Ervin a Bizottság tagja
Cseh Béla István a Bizottság tagja

Távol volt: Bagdiné Fodor Erika Ágnes a Bizottság tagja

Meghívottként megjelentek:

a jegyzőkönyv részét képező jelenléti ív szerinti személyek

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Tisztelettel köszöntötte a teremben megjelenteket. Megállapította, hogy a Bizottság 8 fővel határozatképes.

Jegyzőkönyv hitelesítőnek Antal László bizottsági tagot kérte fel.
(Antal László bizottsági tag a felkérést elfogadta.)

Szavazásra bocsátotta a hitelesítő személyének elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 8 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül megválasztotta Antal Lászlót jegyzőkönyv hitelesítőnek.

Megkérdezte a Bizottság tagjait, van-e kérdésük, észrevételük a napirendi pontokkal kapcsolatban?

Megadta ügyrendben a szót Bojtor István alpolgármesternek.

Bojtor István alpolgármester: Javasolta, hogy a Volánbusz Zrt.-vel kapcsolatos előterjesztést tárgyalják első napirendi pontként.

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Szavazásra bocsátotta a módosított napirendi tárgysorozat elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 7 igen

szavazattal, ellenszavazat nélkül és 1 tartózkodás mellett elfogadta a 2023. november 29-i bizottsági ülés nyilvános és zárt módosított napirendi tárgysorozatát az alábbiak szerint:

Nyilvános ülés keretében:

- 1.) **Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének a VOLÁNBUSZ Közlekedési Zrt-vel megkötött személyszállítási közszolgáltatási szerződés hatályának meghosszabbításáról, valamint döntés pályázati eljárás hirdetményének közzétételéről tárgyában hozott 188/2023. (X.19.) K.t. határozatának hatályon kívül helyezése és új döntés meghozatala**
Előadó: Bojtor István alpolgármester
- 2.) **2024. évi élelmezési nyersanyagnorma meghatározása**
Előadó: Godár Andrea osztályvezető
- 3.) **A nevelési-oktatási intézmények térítési díjáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet módosítása**
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző
- 4.) **Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekkel kötött megállapodás munkamegosztás és a felelősségvállalás rendjéről felülvizsgálata**
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző
- 5.) **Munkásszállás üzemeltetésével kapcsolatos döntés meghozatala**
Előadó: Bojtor István alpolgármester
- 6.) **Orosháza Város Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2014. (X.21.) önkormányzati rendelet módosítása**
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző
- 7.) **Döntés 2024. évre likviditást biztosító hitelről**
Előadó: Dávid Zoltán polgármester
- 8.) **Önkormányzati lakások lakbér felülvizsgálata**
/1.) Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendeletének módosítása
/2.) Lakbérfizetés módjának megváltoztatása
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző
- 9.) **Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális szolgáltatásokról szóló 13/2022.(VIII.25.) önkormányzati rendeletének módosítása**
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző
- 10.) **A gyermekek ellátásáról szóló 9/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet módosítása**
Előadó: Dr. Burai Mihály jegyző

- 11.) **A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata**
Előadó: Dávid Zoltán polgármester
- 12.) **Orosháza Város Önkormányzata új Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadása**
Előadó: Dávid Zoltán polgármester
- 13.) **Egyebek**
- 14.) **Távolmaradások minősítése**
Előadó: Kovács Péter elnök

Zárt ülés keretében:

- 1.) **Telekhatár-rendezéssel egybekötött ingatlanvásárlás**
Előadó: Dávid Zoltán polgármester

- 1.) ***Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének a VOLÁNBUSZ Közlekedési Zrt-vel megkötött személyszállítási közszolgáltatási szerződés hatályának meghosszabbításáról, valamint döntés pályázati eljárás hirdményének közzétételéről tárgyában hozott 188/2023. (X.19.) K.t. határozatának hatályon kívül helyezése és új döntés meghozatala***

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Köszöntötte a teremben megjelent Koós Bencét, aki a Volánbusz Közlekedési Zrt. képviseletében érkezett. Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

126/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

1. Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 188/2023. (X.19.) K.t. határozatát hatályon kívül helyezi

2. Orosháza Város Önkormányzata és a VOLÁNBUSZ Közlekedési Zrt. (székhely: 1091 Budapest, Üllői út 131.; cégjegyzékszám: 01-10-042156; nyilvántartja: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága; adószám: 10824346-2-44; statisztikai számjel: 10824346-4931-114-01; képviseli: Kruchina Vince vezérigazgató) jogelődje, a DAKK Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt. között 2019. február 18. napján Orosháza város területén menetrend szerinti helyi autóbusz-közlekedési feladatok ellátására létrejött és ezidáig két alkalommal módosított közszolgáltatási szerződés hatályát az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4. cikk (4) bekezdésében írtak alapján 2025. március 31. napjáig meghosszabbítja és azt a határozat melléklete szerinti tartalommal módosítja.
3. a 2. pontban meghatározott közszolgáltatási szerződéshez szükséges forrást Orosháza Város Önkormányzata mindenkori költségvetése terhére biztosítja.
4. a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény, valamint az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete alapján elrendeli hirdetmény – előzetes tájékoztató – közzétételét az Európai Unió Hivatalos Lapjában az alábbi tartalommal:
 - a.) az illetékes hatóság neve és címe: Orosháza Város Önkormányzata; Magyarország, 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.
 - b.) a tervezett odaítélési mód: pályázati eljárás;
 - c.) az odaítélés tárgyát képező lehetséges szolgáltatások és területek: menetrend szerinti helyi autóbusz-közlekedési feladatok ellátása Orosháza város közigazgatási területén.
 - d.) a közszolgáltatási szerződés tervezett kezdő dátuma és időtartama: kezdés: 2025. április 1., időtartam hónapokban: 60 hónap, 2030. március 31-ig;
2. felhatalmazza a polgármestert a 4. pontban foglaltak alapján a szükséges közzétételi kötelezettség teljesítésére.

Végrehajtásért felelős:

- Dr. Burai Mihály jegyző a határozat közléséért
- Godár Andrea osztályvezető a közszolgáltatási szerződés megkötéséhez szükséges forrás mindenkori költségvetésbe történő betervezéséért
- Dávid Zoltán polgármester a 2. pontban foglalt közzétételi kötelezettség teljesítéséért, a közszolgáltatási szerződés módosítás aláírásáért, a pályázati kiírás előkészítéséért és annak Képviselő-testület elé terjesztéséért

Határidő: értelem szerint”

Melléklet

Melléklet Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete .../2023. (.....) K.t. határozatához

VB iktatószám: 21273-001/2023-V
VB szerződésszám: 00390/005-SZ

KÖZSZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS

3. sz. módosítása

amely létrejött egyrészről

Orosháza Város Önkormányzata (székhely: 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6. szám; törzskönyvi azonosító szám: 725514; nyilvántartja: Magyar Államkincstár; államháztartási egyedi azonosító: 735111; adószám: 15725510-2-04; statisztikai számjel: 15725510-8411-321-04; számlavezető pénzügyintézet: OTP Bank Nyrt.; bankszámlaszám: 11733041-15346315-00000000; képviseli: **Dávid Zoltán** polgármester), mint Megrendelő (a továbbiakban: **Megrendelő**),

másrészről a

VOLÁNBUSZ Közlekedési zártkörűen működő Részvénytársaság (rövidített elnevezés: VOLÁNBUSZ Zrt.; székhely: 1091 Budapest, Üllői út 131.; cégjegyzékszám: 01-10-042156; nyilvántartja: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága; adószám: 10824346-2-44; statisztikai számjel: 10824346-4931-114-01; számlavezető pénzügyintézet: K&H Bank Zrt.; bankszámlaszám: 10200971-21508747-00000000; képviseli: **Kruchina Vince** vezérigazgató), mint Szolgáltató (a továbbiakban: **Szolgáltató**)

- Megrendelő és Szolgáltató a továbbiakban együttesen: **Felek** - között az alulírott napon és helyen, az alábbi feltételek szerint:

I. ELŐZMÉNYEK

1. A Felek egybehangzóan adják elő, hogy a DAKK Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt., mint a VOLÁNBUSZ Közlekedési zártkörűen működő Részvénytársaság jogelődje és Orosháza Város Önkormányzata között 2019. év február hó 18. napján Közszolgáltatási Szerződés (a továbbiakban: közszolgáltatási szerződés) jött létre, mely alapján Szolgáltató Orosháza Város területén menetrend szerinti helyi autóbusszközlekedési feladatok közszolgáltatási szerződés keretében történő ellátására jogosult és egyben köteles 2019. január 01. napjának 00:00 órájától 2023. december 31. napjának 24:00 órájáig. A közszolgáltatási szerződést a Felek időbeli hatályt nem érintően két alkalommal módosították.
2. Felek megállapítják, hogy a közszolgáltatási szerződés – az 1370/2007/EK rendelet 4. cikk (3) bekezdésével összhangban – legfeljebb a közszolgáltatási szerződés megkötésétől számított 10 év időtartam elteltéig meghosszabbítható, amennyiben a meghosszabbítás elhatározásakor az EK rendelet 4. cikk (4) bekezdésében foglalt előírás is teljesül. Erre tekintettel szükség esetén – az eszközérték-csökkenés leírására vonatkozó feltételekre figyelemmel – a közszolgáltatási szerződés időtartama legfeljebb 50 %-kal meghosszabbítható, ha a közszolgáltató olyan eszközöket biztosít, amelyek a közszolgáltatási szerződés tárgyát képező személyszállítási szolgáltatás végrehajtásához szükséges eszközök összességének tekintetében jelentősek, és túlnyomórészt a szerződés tárgyát képező személyszállítási szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.
3. Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2023.-i testületi ülésén megtárgyalta a hatályos közszolgáltatási szerződés meghosszabbításának lehetőségét, és a jelen szerződésmódosítás 1. számú mellékletét képező Orosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2023. (.....) számú határozatával a **közszolgáltatási szerződés 2025. március 31. napjának 24.00 órájáig** tartó meghosszabbításáról döntött.

II. A SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS TÁRGYA, TARTALMA

1. Felek megállapodnak, hogy kölcsönös megegyezés alapján, jelen módosítás aláírásával a hatályban levő, Orosháza Város közigazgatási területén végzendő helyi, menetrend szerinti, autóbusszal történő személyszállítási feladatok ellátása tárgyában kötött közszolgáltatási szerződés jelen módosítással nem érintett részeit változatlan feltételekkel fenntartják, és a

közszolgáltatási szerződés I. fejezet (A Szerződés tárgya és időtartama) 2. pontjában (Szolgáltatási időszak) megjelölt közszolgáltatási időszakot **2025. március 31. napjának 24.00 órájáig** meghosszabbítják, melyre tekintettel a közszolgáltatási szerződés hivatkozott 2. pontja az alábbiak szerint módosul:

*„A Szolgáltató az 1. pontban meghatározott közszolgáltatási feladatok ellátására **2019. január 01. 0⁰⁰ órától 2025. március 31. 24⁰⁰ óráig** jogosult és egyben köteles.”*

2. Felek megállapodnak, hogy a közszolgáltatási szerződés IV. fejezet (A közszolgáltatás feltételei) 5. pontjának (Pénzügyi feltételek) 3-5. bekezdéseit törlik, és helyükbe az alábbi rendelkezések lépnek:

„Az éves önkormányzati ellentételezés meghatározása a következők szerint történik:

- Az elszámolás alapja a hasznos kilométerre meghatározott kilométerdíj. A 2024. évre meghatározott hasznos kilométerdíj 811,4 Ft/km.

- A kilométerdíj és az évi tervezett hasznos kilométer szorzatából levonásra kerül a jegyek és bérletek értékesítéséből származó árbevétel, a mindenkor hatályos jogszabályokban meghirdetett utazási kedvezmények után járó szociálpolitikai menetdíj-támogatás, valamint a tevékenységen kimutatott további nettó árbevétel és egyéb bevétel az önkormányzati ellentételezés kivételével.

- Jelen közszolgáltatási szerződés értelmezésében a hasznos kilométer megegyezik a fizető kilométerrel.

Előzőek alapján az önkormányzati ellentételezés tervezett mértéke a Felek megállapodása alapján 2024. évben 111.821.000 Ft, azaz egyszáztizeneötmillió-nyolcszázhuszonegyezer forint, mely összeg tartalmazza az önkormányzati saját forrású támogatást és a központi (normatív) támogatás összegét. A fenti tervezett ellentételezési összeg meghatározása során bérfejlesztési támogatás nem került figyelembe vételre, amennyiben a Szolgáltató ilyen támogatásban részesül, az az ellentételezési igény összegét csökkenti.

A kilométerdíj évente, minden év január 1-től — Felek ellentétes megállapodásának hiányában — legalább a KSH által közzétett előző évi fogyasztói árindex mértékével növekszik. A kilométerdíj összegében történő változásról Szolgáltató levélben tájékoztatja Megrendelőt. A kilométerdíj valorizálása első alkalommal 2025. január 1-től történik.”

3. Felek megállapodnak, hogy a közszolgáltatási szerződés IV. fejezet (A közszolgáltatás feltételei) 6. pontjának (Számvitel, elszámolás) 1. bekezdését törlik, és helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„A Szolgáltatónak – a jogszabályokban meghatározott számviteli és elszámolási kötelezettségeken túl – a Megrendelő számára a végzett közszolgáltatási tevékenységéről a szolgáltatási időszak kezdő napjától belső számvitelében elkülönített elszámolást kell vezetnie, s arról a szolgáltatási év végét követően egyszerűsített eredmény-elszámolás formájában kimutatást kell készíteni, melynek határideje a tárgyévet követő május 31., 2025. január 01. és március 31. közötti időszak vonatkozásában 2025. június 30. napja.

4. Felek megállapodnak, hogy a közszolgáltatási szerződés IV. fejezet (A közszolgáltatás feltételei) 6. pontjának (Számvitel, elszámolás) 4. bekezdését törlik, és helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„A Megrendelő és a Szolgáltató az éves beszámoló alapján az alábbiak szerint számol el a méltányos nyereséggel számolt, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek tárgyévi összegével:

- Amennyiben a közszolgáltatási szerződés IV.5. pontjában meghatározott ellentételezési összeg kevesebb, mint az éves beszámoló alapján meghatározásra kerülő, méltányos nyereséggel számolt, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek összege, akkor a különbözetet a Megrendelő maximum a közszolgáltatási szerződés IV.5. pontjában meghatározott ellentételezési összeg 15%-ig köteles megtéríteni az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül, **de legkésőbb a tárgyévet követő év augusztus 31. napjáig.**
- Amennyiben a közszolgáltatási szerződés IV.5. pontjában meghatározott ellentételezési összeg több mint az éves beszámoló alapján meghatározásra kerülő, méltányos nyereséggel számolt, bevételekkel nem fedezett indokolt költségek összege, akkor a többletet Szolgáltató visszafizeti Megrendelőnek az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül, **de legkésőbb a tárgyévet követő év augusztus 31. napjáig**, vagy a túlfinanszírozás összegével csökkenti a következő évben Megrendelő által fizetendő támogatás összegét.”
- A 2025. január 01. és március 31. közötti időszakra vonatkozó elszámolásra és annak határidejére a IV. fejezet 5. bekezdésében foglaltak az irányadók.

5. Felek megállapodnak, hogy a közszolgáltatási szerződés IV. fejezet (A közszolgáltatás feltételei) 6. pontjának (Számvitel, elszámolás) 5. bekezdés első mondatát törlik, és helyébe az alábbi rendelkezés lép, továbbá az 5. bekezdésben található felsorolást az alábbi bekezdéssel egészítik ki:

„A működtetéshez a Megrendelő (folyamatos üzemeltetéséhez és eszközfenntartási ráfordításhoz) 2019. január 1-től 2025. március 31-ig tartó időszakban az alábbiak szerint a IV.5. pontban meghatározottak alapján ellentételezést nyújt:”

...

„– Megrendelő 2025. január 01. és március 31. közötti időszakra vonatkozóan évközi ellentételezést (előleget) nem fizet, az Önkormányzat az ellentételezés rendezésére kötelezettséget vállal az időszakra vonatkozó beszámoló elfogadását követően, de legkésőbb 2025. augusztus 31. napjáig.”

6. Felek megállapodnak, hogy a közszolgáltatási szerződés IV. fejezet (A közszolgáltatás feltételei) 6. pontját (Számvitel, elszámolás) a következő rendelkezéssel egészítik ki:

„Késedelmes fizetés esetén a Szolgáltató a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:155. §-ában foglaltakkal összhangban az esedékesség napjától a tényleges pénzügyi teljesítés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értékének megfelelő késedelmi kamat felszámítására jogosult. A Szolgáltató a késedelmi kamat iránti igényét a Ptk. elévülési szabályai szerint jogosult érvényesíteni.

Felek megállapodnak, hogy a jelen szerződésből eredő esetleges követeléseik elévülése vonatkozásában a Ptk. 6:25. § (1) bekezdésében foglaltakon felül elévülést megszakító tényként ismerik el a postai úton tértivevényes levélben/személyesen/futárszolgálattal a másik fél részére megküldött felszólító levelet is.”

III. A SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS IDŐBELI HATÁLYA

1. Felek a jelen módosító okirat rendelkezései vonatkozásában a hatályba lépés időpontjaként 2024. január 1. napját jelölik meg.
2. Felek rögzítik, tudomásuk van arról, hogy a jelen szerződésmódosítás aláírása mindkét fél belső eljárási rendje alapján hosszabb időt vehet igénybe. Felek megállapodnak, hogy jelen szerződésmódosítás rendelkezéseit alkalmazzák a fent megjelölt időponttól kezdődően akkor is, ha a szerződésmódosítás ezen időpontig még nem került mindkét Fél képviselője által aláírásra.

IV. VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Tekintettel a Megrendelő Képviselő-testülete által a közszolgáltatási szerződés meghosszabbítása tárgyában hozott/2023. (.....) számú határozatra, Felek megállapítják, hogy a közszolgáltatási szerződést egyező akarattal módosították, melynek tényét jelen okiratban rögzítik.
2. Felek kifejezik azon szándékukat, hogy a közöttük felmerülő vitás kérdéseket egyeztetéssel rendezik. Megegyezés hiányában, Felek jogvitájának eldöntésére a mindenkor hatályos polgári perrendtartásról szóló törvény szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság jogosult.
3. Jelen szerződésmódosítás a közszolgáltatási szerződés elválaszthatatlan részét képezi.
4. Felek a jelen szerződésmódosítást kölcsönös elolvasás és értelmezés után, jognyilatkozat tételre jogosult képviselőjük útján, mint akaratukkal mindenben megegyezőt 6 egyező példányban jóváhagyólag aláírták, melyből mindkét Felet 3-3 példány illeti meg.

Mellékletek:

1. számú melléklet: Közszolgáltatási szerződés
2. számú melléklet: Közszolgáltatási szerződés 1. számú módosítása
3. számú melléklet: Közszolgáltatási szerződés 2. számú módosítása
4. számú melléklet: Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének/2023. (.....) számú K.t. határozata

Orosháza, 2023.

Budapest, 2023.

.....
Dávid Zoltán
polgármester
Orosháza Város Önkormányzata
Megrendelő

.....
Kruchina Vince
vezérigazgató
VOLÁNBUSZ Zrt.
Szolgáltató

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

2.) 2024. évi élelmezési nyersanyagnorma meghatározása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, 1 ellenszavazattal és 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

127/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

1.) a nevelési-oktatási intézményekben 2024. évre alkalmazandó nyersanyagköltségeket, a térítési díj alapját – melyek az általános forgalmi adót nem tartalmazzák – a következők szerint határozza meg:

- Óvoda:
 - Tízórai: 130,- Ft
 - Ebéd: 365,- Ft
 - Uzsonna: 130,- Ft
 - Napi 3-szori étkezés: 625,- Ft
- Általános Iskola:
 - Tízórai: 145,- Ft
 - Ebéd: 430,- Ft
 - Uzsonna: 145,- Ft
 - Napi 3-szori étkezés: 720,- Ft
- Középiskola:
 - Reggeli: 320,- Ft
 - Ebéd: 540,- Ft
 - Vacsora: 390,- Ft
 - Napi 3-szori étkezés: 1.250,- Ft

2.) a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. és Orosháza Város Önkormányzata közt 2021. október 22. napján létrejött vállalkozási szerződés, annak IX.2./ pontja alapján módosításra kerül.

3.) az 1. pontban foglalt döntés a nevelési oktatási intézmények térítési díjáról szóló 8/2016 (IV.29.) önkormányzati rendeleten átvezetésre kerül.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán a feladatkörébe tartozó intézkedések megtételéért
Illetékes intézményvezetők a feladatkörükbe tartozó feladatok ellátásáért

Határidő: folyamatos”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

3.) A nevelési-oktatási intézmények térítési díjáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet módosítása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?
(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?
(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta a rendelet módosításának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, 2 ellenszavazattal és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

128/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a Képviselő- testületnek **a nevelési-oktatási intézmények térítési díjáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet módosításának** elfogadását.

4.) Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekkel kötött megállapodás munkamegosztás és a felelősségvállalás rendjéről felülvizsgálata

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?
(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?
(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 8 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

129/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete:

1. jóváhagyja a határozat mellékletét képező munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét szabályozó megállapodást az Orosháza Város Önkormányzata által kijelölt Orosházi Polgármesteri Hivatal, mint gazdálkodási feladatokat ellátó költségvetési szerv, valamint a Orosháza Városi Önkormányzat Justh Zsigmond Városi Könyvtára, Orosháza Városi Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma, Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája költségvetési szervek között;
2. az 1. pontban foglaltakra tekintettel felhatalmazza a Jegyzőt és az érintett intézmények vezetőit a megállapodás aláírására.

Végrehajtásért felelős:

dr. Burai Mihály jegyző, valamint a megállapodásban érintett intézmények vezetői a megállapodás aláírásáért

Határidő: azonnal”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért

Határidő: azonnal

Melléklet

**MEGÁLLAPODÁS A MUNKAMEGOSZTÁS ÉS A
FELELŐSSÉGVÁLLALÁS RENDJÉRŐL**

amely létrejött egyrészről

az **Orosházi Polgármesteri Hivatal** (a továbbiakban: Hivatal)

székhely: 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6

képviseli: dr. Burai Mihály jegyző, adószám: 15346315-2-04, pénzforgalmi számla száma: 11733041-15725510-00000000 törzskönyvi azonosító száma: 346315, mint gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv, valamint

Orosháza Városi Önkormányzat Justh Zsigmond Városi Könyvtára

székhely: 5900 Orosháza, Kossuth u. 3.

képviseli: Buzai Csaba intézményvezető adószám: 16652754-2-04

pénzforgalmi számla száma: 11733041-16652754-00000000

törzsszám: 634553,

Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma

székhely: 5900 Orosháza, Dózsa Gy. utca 5.

képviseli: Józó Tamásné intézményvezető adószám: 16654897-2-04

pénzforgalmi számla száma: 11733041-16654897-00000000

törzsszám: 634586,

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája

székhely: 5900 Orosháza, Lehel u. 33.

képviseli: Németh Gabriella intézményvezető

adószám: 16655173-1-04

pénzforgalmi számla száma: 11733041-16655173-00000000

törzsszám: 634597

mint gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervek (a továbbiakban: intézmény) között, az alulírott helyen és időben.

Orosháza Város Képviselő-testülete Orosháza Városi Önkormányzat Justh Zsigmond Városi Könyvtára esetében 23/2012 (II.3.), Orosháza Városi Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma esetében 22/2012 (II.3), Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája esetében 21/2012 (II.3) Kt. határozatában döntött arról, hogy „a szellemi és fizikai támogató tevékenységeket ezen belül különösen a pénzügyi-gazdasági feladatokat Orosháza Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el”.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 9. § (5) bekezdése alapján a gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv és a kijelölt költségvetési szerv a munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét megállapodás-ban rögzíti. Fentiek alapján felek a munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét az alábbiak szerint határozzák meg.

I. ALAPELVEK

1. A belső kontrollrendszer kialakítása, működtetése és fejlesztése a költségvetési szerv(ek) vezetőjének joga és felelőssége. A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Bkr.) 3. §-a a belső kontrollrendszer egyes elemeinek kötelező alkalmazását írja elő.

A jelen együttműködési megállapodás mellett irányadó szabályozás a hatályos jogszabályokon kívül a Hivatal szervezeti és működési szabályzata (a továbbiakban: Hivatali SZMSZ), az Önkormányzat polgármestere, illetve jegyzője által kiadott normatív utasítások, belső szabályozások, különös tekintettel a számviteli politikáról, a számlarendről, az önköltségszámításról, a pénzkezelésről, az eszközök és források értékeléséről, a leltározás és a leltárkészítés rendjéről, a felesleges vagyontárgyak hasznosításáról és selejtezéséről szóló szabályzatokra, továbbá jelen megállapodásban rögzített további normatív utasításokra

Jelen megállapodás célja: a pénzügyi, számviteli, vagyongazdálkodási feladatok ellátásának teljes körű biztosítása. Ennek alapján a Hivatal és az intézmény felelős az intézményi költségvetés tervezéséért, az előirányzatok módosításának, átcsoportosításának és felhasználásának végrehajtásáért, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli rend betartásáért, továbbá az Intézmény működtetéséért, a használatában lévő vagyon használatával, megóvásával összefüggő feladatok teljesítéséért.

A megállapodás keretét ad azoknak a fő folyamatoknak, amelyek az intézmény és a Hivatal szakmai szervezeti egységei között működnek.

A megállapodásban a mindennapi intézményi működés során előforduló, főbb folyamatok szerepelnek, ezeken túlmenően a kölcsönös szakmai támogatáson alapuló, együttműködő, egyszerűsége törekvő megoldásokat kell kialakítani.

Az intézmény és a Hivatal közötti együttműködés során a szolgálati út betartása kötelező.

2. A megállapodás nem sértheti az intézmény szakmai döntéshozó szerepét, az együttműködés a gazdálkodási, beruházási, és egyes humánpolitikai feladatok megosztását érinti.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban Ávr.) 13. § (2) bekezdésében foglalt szabályzatokat az intézmény a Hivatallal egyeztetett módon adja ki.

3. A Hivatal köteles ellátni mindazokat a gazdálkodási feladatokat, amelyeknek szervezeti és személyi feltételei az intézménynél nem állnak fenn, továbbá amelyeket jelen megállapodás a hatáskörébe utal.

A Hivatal gazdasági szervezetének feladatait irányító, koordináló és ellenőrző központi szervezet a Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály (továbbiakban: PGO), mely tevékenységét a Hivatal valamennyi - a gazdasági szervezet részfeladatait ellátó - belső szervezeti egységének közreműködésével látja el.

Közvetlen és kiemelt felelősségi körébe tartozik a költségvetés tervezés, az előirányzat-felhasználás és előirányzat-módosítás, a pénzügyi ellenjegyzés feladatai, valamint a pénzforgalommal és készpénzkezeléssel, könyvvezetéssel, a beszámolási kötelezettséggel, adatszolgáltatással, az Ingatlanvagyon-kataszteri nyilvántartással, és az évenként készülő vagyonkimutatással kapcsolatos feladatok ellátása, és ellátásának megszervezése, irányítása.

II. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETEI, RÉSZLETES FELADATAI A GAZDÁLKODÁSI FŐ-FOLYAMATOKBAN

1. Kapcsolattartás

A Hivatal és az intézmény együttműködésük egyszerűsítése és a kapcsolattartás, az adatszolgáltatások papírtakarékos, gyors és ellenőrzött lebonyolításához a Hivatal informatikai feladatot ellátó munkatársai nyújtanak technikai támogatást, elektronikus felületen.

Az aláírt papíralapú adatszolgáltatásokat, dokumentumokat, a gazdasági eseményekhez kapcsolódóan keletkezett bizonylatokat az intézmény és a Hivatal között ügyirat átadás-átvételi könyvvel kell kézbesíteni.

A mindennapi iratforgalomban alkalmazott dokumentumok (pl.: számlák, teljesítésigazolások) az intézményi átadókönyvekben kerülnek átadásra a PGO számára. A gazdálkodási feladatok ellátása során az illetékes osztályok közvetlenül tartanak kapcsolatot az intézménnyel.

2. Az éves költségvetés tervezése

Az éves költségvetés tervezését a PGO készíti elő, a tervezés megkezdése előtt a figyelembe veendő irányelveket, főbb paramétereket, a tervezéshez szükséges táblázatokat megküldi az intézmény számára, egyben meghatározza a feladatok elvégzésének ütemezését, határidejét.

Az intézmény vezetője megfogalmazza a következő költségvetési évre vonatkozó szakmai célkitűzéseiket és szakmai becsléssel meghatározzák a tervévre vonatkozó főbb adatokat, amelyek alapján a PGO-val együttműködve tervezik meg a konkrét előirányzatokat, készítik el saját intézményük költségvetés-tervezetét.

A PGO meghatározza a pénzügyi igények feltételrendszerét, segítséget nyújt az igények megállapításához. A PGO vezetője az intézmény által előzetesen összeállított igényt a szakterületi szempontok érvényesülése érdekében egyeztetni az intézményvezetővel. A PGO vezetője felkészíti az intézményvezetőt a testületi/bizottsági egyeztetésekre, további információkat ad az érdemi tárgyalások érdekében.

A PGO vezetője a költségvetési rendelet elfogadását követően - az intézményvezetővel egyeztetve - elkészíti a részletes költségvetést, a továbbiakban gondoskodik az előirányzatok elkülönített nyilvántartásáról.

Az intézményi költségvetés költségvetési rendeletben foglaltak szerinti előirányzatát, rovatok szerinti megbontásban, a PGO tölti fel a Magyar Államkincstár által üzemeltetett adatszolgáltatási rendszerbe, az eredeti előirányzat a továbbiakban nem szerkeszthető.

Az intézmény vezetői a képviselő-testület által, számukra meghatározott bevételi és kiadási előirányzataik felett előirányzat-felhasználási jogkörrel rendelkeznek. Felelősséggel tartoznak a jóváhagyott költségvetési előirányzatokkal való gazdálkodásért, amely a jóváhagyott saját bevételi előirányzatok teljesítésének kötelezettségét és a kiadási előirányzatok felhasználásának jogosultságát foglalja magában.

A költségvetési előirányzatok alakulását a PGO és az intézmény vezetője közösen kíséri figyelemmel.

A zárszámadás elkészítésére és elfogadásának rendjére a költségvetés előkészítésére vonatkozó szabályok az irányadóak.

3. Államháztartáson belülről származó működési célú támogatások igénylése, elszámolása

A működési célú támogatások igényléséhez és elszámolásához szükséges nyilvántartások jogszabály szerinti vezetése az intézmények feladata, annak valóságtartalmáért az intézményvezetők felelősek.

Az igénylés és módosítás menete:

- A PGO tájékoztatja az intézményt az igénylési folyamat ütemezéséről, a Kincstár által meghatározott határidőkről, a hatályos jogszabályi előírásokról, továbbá az adatszolgáltatás formai, táblázati követelményeiről.
- Az intézményvezetők az adatszolgáltatást alátámasztó nyilvántartásokat a Hivatal által meghatározott formában és tartalommal bocsátja a PGO rendelkezésére.
- A PGO felülvizsgálja az intézmény adatait, amennyiben szükséges, személyes egyeztetést folytat az intézményvezetőkkel az adatszolgáltatás véglegesítése előtt.
Ebben a folyamatban - eseti jelleggel - közreműködnek a szociális alapellátás, a köznevelési intézmények működési kérdéseiben illetékes társosztályok, szakterületük szerint.
- Az elfogadott, összesített intézményi adatokat a PGO vezetője rögzíti a Magyar Államkincstár EBR42 központi rendszerében.

4. A költségvetési előirányzatok módosítása, és átcsoportosítása

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezései az államháztartás önkormányzati alrendszerében előirányzat- átcsoportosításként definiálják a költségvetési rendelet, határozat összesített - kiadási előirányzatai főösszegének változatlansága - mellett a kiadási előirányzatok egyidejű csökkentésével és növelésével végrehajtott módosítást.

Az intézmény vezetője a kiemelt kiadási előirányzatokon belül a rovatok közötti átcsoportosításra saját hatáskörben jogosult, kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításra csak testületi jóváhagyást követően kerülhet sor.

A bevételi előirányzat vagy a kiadási előirányzat növelése vagy csökkentése előirányzat-módosításnak minősül az ezzel kapcsolatos mindenkor eljárásszerű az önkormányzat költségvetési rendelete tartalmazza. A költségvetési rendelet szerint az intézmény saját előirányzat-módosítási hatáskörében - az irányító szerv jóváhagyásával - bevételi és kiadási előirányzatának főösszegét, a kiemelt előirányzatokat felemelheti:

- a tervezett összes előirányzatot meghaladó többletbevételéből,
- illetve költségvetési maradványából az irányító szerv/ jóváhagyását követően

Az intézmény saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításról 5 napon belül köteles tájékoztatnia jegyzőt és a PGO vezetőjét, első alkalommal május 31-ig, ezt követően a Hivatal által meghatározott időpontokban.

A kiadási és bevételi előirányzatok főösszegének változását eredményező módosítást az intézményen kívül a Hivatal is kezdeményezheti. Az intézmények az előirányzat megváltoztatására irányuló szándékukat megküldik a jegyző, valamint a PGO vezetője részére, megjelölve a változás indokát, jogcímét (jogszabály, testületi döntés), fedezetét (bevételi többlet, átvett pénzeszköz stb.), a kiadási előirányzatot, melyre a felhasználás történik és az összeget. Az igény benyújtására - az első három hónap kivételével - havonta van lehetőség.

A PGO vezetője felelős a mindenkor hatályos költségvetési rendeletben meghatározottak szerinti előirányzat-módosítás és - átcsoportosítás végrehajtásáért. A PGO vezetője, illetve

az intézmény költségvetéséért operatív felelősként kijelölt költségvetési ügyintéző felelős az előirányzat módosításának, átcsoportosításának átvezetéséért, a könyvekben és egyéb nyilvántartásokban való rögzítéséért.

5. Operatív gazdálkodás

Az intézmények mindenkor hatályos önkormányzati költségvetési kereteik terhére önállóan gazdálkodnak, figyelemmel és maradéktalanul betartva a hatályos gazdálkodási, pénzügyi jogszabályokat és az önkormányzati rendeletek, határozatok, utasítások előírásait.

A pénzgazdálkodás rendjét, a kötelezettségvállalás, az ellenjegyzés, az érvényesítés és az utalványozás részletes szabályait az intézmény a következők figyelembevételével tartják be.

Kötelezettséget vállalni csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet. A pénzügyi ellenjegyző meggyőződik róla, hogy a szabad előirányzat rendelkezésre áll, a tervezett kifizetési időpontokban a pénzügyi fedezet biztosított, valamint a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat. A kötelezettségvállalási és utalványozási jogkör az intézményvezetőt vagy az általa írásban felhatalmazott személyt illeti meg, A kötelezettségvállalást minden esetben meg kell előznie a gazdasági vezető (vagy az általa írásban felhatalmazott személy) pénzügyi ellenjegyzése. Az intézmény tekintetében a gazdasági vezetői jogkört a Hivatal gazdasági vezetője (a PGO vezetője) gyakorolja. A kötelezettségvállalást követően annak nyilvántartásba vételéről a PGO vezetője által kijelölt munkatárs gondoskodik az ASP integrált pénzügyi rendszeren keresztül.

Az intézménynél teljesítés igazolására az intézmény vezetője vagy az általa írásban felhatalmazott személy jogosult, érvényesítést a Hivatal gazdasági vezetője által írásban felhatalmazott személy végezhet.

Az ellenőrzési és gazdálkodási jogkörök gyakorlása során a Pénzkezelési Szabályzatban meghatározott eljárásrendet kell alkalmazni - figyelemmel az Áht-ben előírt összeférhetetlenségi szabályok betartására. A gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosultak aláírás-mintáját, a jogosultság érvényességi időtartamát a PGO vezeti.

A főkönyvi könyvelést a PGO vezeti, és felelős azért, hogy a főkönyvben a számviteli nyilván-tartásokban egyértelműen elkülönüljenek az egyes intézmények gazdasági eseményei az önkormányzat, a Hivatal és az egyes költségvetési szervek gazdasági eseményeitől.

Az intézmény önálló bankszámlával rendelkezik. A PGO a számlaforgalomról intézményenként elkülönített, naprakész analitikus nyilvántartást vezet.

Az adóalanyi feladatokat az intézmény nevében a Hivatal látja el. Az intézményvezető jogosult eseti és rendszeres tájékoztatást kérni az adatközlésről.

5.1. Finanszírozás

Az intézmény pénzellátása a kiskincstári finanszírozási rendszer szerint működik. A pénzforgalom tervezhetőségének biztosítása érdekében az intézmény - figyelembe véve az intézményi saját bevételek teljesítését is, havi likviditási tervet készítenek a pénzeszközök állományának alakulásáról. Az intézményi átutalások teljesítéséről a PGO gondoskodik, a fizetési határidőknek megfelelően.

Az intézmény az önkormányzati támogatást - intézményfinanszírozást - a tényleges kiadásai mértékéig vehetik igénybe, szabad pénzeszközökkel nem rendelkezik.

5.2. A kiadások teljesítése, a bevételek beszédése

A teljesült kötelezettségvállalás teljesítésigazolása az intézményvezető, vagy az általa felhatalmazott személy feladata, a teljesítésigazolásra jogosult személyek nyilvántartását a PGO vezeti. A teljesítésigazolás az eredeti számlán, bélyegzővel vagy azonos adattartalommal, külön lapon történik. Elektronikus számla esetében külön lapon történik a teljesítés igazolása.

Az intézménynél a bevételek beszédése, a kiadások teljesítése banki átutalással, vagy készpénzben történhet, a pénzkezelési jogszabályok és a mindenkor hatályos pénzkezelési szabályzat (a továbbiakban: Pénzkezelési Szabályzat) alapján, a készpénzforgalom lehetőség szerinti csökkentésével.

A készpénz-kifizetések teljesítésére az intézmény készpénz ellátmányt kapnak, amelyet Pénzkezelési Szabályzat alapján és az ott meghatározott bizonylatok alkalmazásával használnak fel, elszámolási kötelezettség mellett.

Az intézmény az általuk beszédett bevételeket kötelesek egy munkanapon belül az intézményi folyószámlájukra befizetni. Az elszámolások alapján a PGO végzi el a könyvelést a felhasználások tényleges és egyértelmű azonosítására alkalmas adatainak rögzítésével.

5.2.1. Készpénzforgalom, a készpénzkezelés rendje

Az intézmény székhelyén házipénztár nem működik, a kifizetések teljesítése érdekében havonta elszámolásra vesznek fel előleget.

5.2.2. Bankszámla-forgalom

A folyószámlaforgalmat a PGO bonyolítja az önkormányzat számlavezető pénzügyintézete (jelenleg az OTP Bank Nyrt.) és a Hivatal között kiépített ügyfélterminálon. Az intézményi finanszírozás kiskincstári rendszer keretein belül történik, a pénzforgalom lebonyolítására az intézmény elkülönített bankszámlái szolgálnak.

A szükséges fedezet megállapítása a tárgynapon indított megbízások és készpénzfelvétel miatti terhelések, valamint a saját bevételek figyelembevételével történik.

5.3. Információáramlás

A PGO ellátja az intézmény Ávr. 9.§ (1) bekezdésében meghatározott feladatokat, így különösen az előirányzatok módosítását, átcsoportosítását, felhasználásának végrehajtását, felelős a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli rend betartásáért, és az intézmény működtetéséért, a használatában lévő vagyon használatával, védelmével összefüggő feladatok teljesítéséért.

Az intézmény a Hivatal felé - a Hivatal által meghatározott időpontban és gyakorisággal az alábbi gazdálkodási jellegű információkról szolgáltat adatot:

- a tárgyévi költségvetés elkészítéséhez szükséges intézményi igény/terv/javaslat,
- költségvetési előirányzat módosítása,
- költségvetési beszámoló, zárszámadás elkészítéséhez szükséges kiegészítő adatok, szöveges értékelések,
- kötelezettségvállalások nyilvántartásba vételéhez szükséges dokumentumok,
- az intézményrendszer működtetéséhez biztosított központi támogatások igényléséhez, azok módosításához kapcsolódó szakmai naturális mutatók,
- KIR statisztikai adatszolgáltatás,
- időközi (havi, negyedéves) pénzforgalmi és mérlegjelentés adatainak elemzése, a gazdálkodás folyamatairól való egyeztetés,
- az általános működéshez és ágazati feladatokhoz kapcsolódó támogatások elszámolásához szükséges adatok,
- az önkormányzat mint fenntartó által elrendelt eseti adatszolgáltatások.

A jegyző, az intézményvezető és a PGO vezetője együttesen felelős az intézmény külső és belső adatszolgáltatásainak előírt határidőben, megadott tartalommal és elvárt minőségben történő teljesítéséért, az információk teljességükéért, a bemutatott adatok valódiságáért.

A különféle, az önkormányzati feladat ellátására vonatkozó szakmai ágazati jogszabályokban előírt információ-szolgáltatási kötelezettség, illetve az ezt megelőző adatgyűjtés, adategyeztetés kizárólag az intézmény feladata.

5.4 Könyvvezetés

Az intézmény vagyoni és pénzügyi helyzetével kapcsolatos könyvvezetési, nyilvántartási, adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettség teljesítése a Hivatal PGO szervezeti egységének feladata.

A PGO végzi az Áhsz-ben meghatározott nyilvántartások, az előirányzatok és azok módosításának nyilvántartását, a könyvvezetési és beszámolási kötelezettség teljesítését.

A könyveléshez az intézmény szolgáltatja az alakilag és tartalmilag megfelelő alapbizonylatokat és egyéb információkat, azok valódiságáért az intézmény vezetője a felelős. Az általános működéshez és ágazati feladatokhoz kapcsolódó támogatások elszámolásához szükséges adatokat az intézmény szolgáltatja, az alapadatok összesítése utáni információszolgáltatás a PGO feladata.

Az intézmény kezelésében lévő tárgyi eszközök analitikus nyilvántartását a PGO kijelölt munkatársa vezeti az ASP KATI moduljában. A 2014. előtt beszerezett kisértékű tárgyi eszközöket az intézmény tartja nyilván, manuálisan, saját szerkesztésű nyilvántartással. A speciális kötelezettség alá eső vagyontárgyakat (kulturális javak, könyvek) az intézmény saját szakmai szabályainak megfelelő rendszerekben, azok előírásai mentén tartják nyilván.

Az analitikus nyilvántartások szerinti tárgyi eszközök és készletek leltárfelelőse az intézményvezető, aki anyagi felelősséggel tartozik azok fellelhetősége, megóvása érdekében.

A követelések és kötelezettségek teljes körű, folyamatos és naprakész nyilvántartása, a követelésállomány kezelése, az intézmény munkatársai által felvett illetve a szállítók

részére folyósított előlegekről felfektetett analitikus nyilvántartás vezetése, az el nem számolt előlegek behajtása a PGO , a kapcsolódó adatszolgáltatás a mindenkori költségvetési rendeletben meghatározottak szerint az intézmény feladata.

6. Beszámolás és adatszolgáltatások rendje

A Hivatal - részben az Intézmény adatszolgáltatása alapján - az alábbi, jogszabályokban, belső szabályzóknak előírt adatszolgáltatásokat készíti el és továbbítja:

- Időközi költségvetési jelentés, időközi mérlegjelentés, éves beszámoló
- beruházás statisztikai jelentés
- ÁFA bevallás
- rehabilitációs hozzájárulás elszámolása
- egyéb, az intézményi vagyon működtetésével kapcsolatos adatszolgáltatások
- központi támogatás igényléséhez szükséges mutatószámok
- adatszolgáltatás a tartozásállomány alakulásáról
- Köznevelési Információs Rendszer statisztika

A könyvviteli mérleg alátámasztását szolgáló leltározás elvégzésének időpontját, felelőseit és körzeteit a leltárkészítési és leltározási szabályzat tartalmazza. Azt intézmény szakmai feladatellátást bemutató szöveges beszámoló elkészítése az intézmény vezetőjének feladata.

7. Humánerőforrás-gazdálkodás, a személyi juttatásokkal való gazdálkodás (bérgazdálkodás)

Az intézmény az alapfeladat ellátását szolgáló személyi juttatásokkal, az azokhoz kapcsolódó járulékok előirányzataival, valamint a Képviselő-testület által jóváhagyott létszám előirányzatán belül, a rá vonatkozó munkaügyi jogszabályok betartásával, önállóan gyakorolja a munkáltatói jogokat.

A jóváhagyott létszám előirányzatán belül önállóan állapítja meg a foglalkoztatottak létszámát, összetételét, munkaidő alapját. Többetfeladattal járó létszámváltozást az intézmény a Polgármesternél kezdeményez, az álláshely változtatásához rendelt személyi juttatást és járulék összegét a PGO állapítja meg, a változást a testület hagyja jóvá.

Az intézmény alaptevékenysége körében szellemi tevékenység szerződéssel, számla ellenében történő igénybevételeire szolgáló kiadási előirányzat csak a személyi juttatások terhére növelhető.

A költségvetési szerv a külső személyi juttatások előirányzata, illetve a dologi kiadások között megtervezett szellemi tevékenység számla ellenében történő igénybevétele tétel előirányzatának terhére természetes vagy jogi személlyel, illetve jogi személyiség nélküli egyéb szervezettel akkor köthet szerződést, ha

- azt jogszabály nem zárja ki, továbbá
- a szerződés megkötése jogszabályban, az alapító okiratában, illetve a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott szakmai alap- feladat ellátásához feltétlenül szükséges, és
- az Ávr. eltérő rendelkezése hiányában az adott feladat elvégzéséhez megfelelő szakértelemmel, szakképzettséggel és gyakorlattal, vagy egyéb

- megfelelő sajátos szakmai adottságokkal, képességekkel rendelkező személyt a megrendelő nem foglalkoztat, vagy
- az alaptevékenység részeként felmerülő, a szerződés tárgyát képező szolgáltatás egyedi, időszakos, vagy időben rendszertelenül ellátandó feladat.

Az intézmény állományába tartozó személy részére megbízási díj vagy más szerződés alapján járó díjazás munkakörébe tartozó, munkaköri leírása szerint számára előírható feladatra nem fizethető. A megbízási szerződésben ki kell kötni, hogy a díj kizárólag abban az esetben illeti meg az intézmény állományába tartozó személyt, ha a szerződésben rögzített feladat mellett a munkakörébe tartozó feladatainak is maradéktalanul eleget tett.

A jogviszonnal kapcsolatos dokumentumok előállítása a Magyar Államkincstár által működtetett KIRA rendszerben történik, az adatok rögzítése a Hivatal feladata. A Jogviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével kapcsolatos adatok nyilvántartása a Jegyzői Kabinet, a rendszeres és nem rendszeres személyi juttatások, a táppénz számfejtése a PGO munkatársának feladata. A papíralapú dokumentumok ellenjegyzését követően az aláíratás az intézmény feladata, az aláírt dokumentum tárolása – a közfoglalkoztatás kivételével - a Hivatalban történik. A közfoglalkoztatási programok lebonyolítása során a jogviszonnal kapcsolatos feladatokat a PGO végzi, a dokumentumokat az intézmények tárolják.

A számfejtéshez szükséges alapidokumentumokat az intézmény dokumentáltan adja át a Hivatal munkatársa részére, aki köteles annak Magyar Államkincstár felé továbbításáról gondoskodni. A szabadságról szóló jelentést az intézmény a tárgyhoz utolsó munkanapjáig adja le a PGO részére, az egyéb távollétek leadásának határideje - a táppénz, betegszabadság, fizetés nélküli szabadság jogcímei kivételével - 3 munkanap. A rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásokról készült bérjegyzékeket, könyvelési bizonylatokat az intézmény és a PGO egyezteteti. Amennyiben az ellenőrzés eredménye további intézkedést igényel (téves számfejtés, téves kifizetés stb.), az intézmény vezetője 3 munkanapon belül köteles tájékoztatni a Hivatalt.

A számfejtett járandóságok pénzügyi rendezése a PGO, a fizetési jegyzékek átadása a munkavállalók részére az intézmény feladata.

8. Selejtezés, leltározás. Az egyéb nyilvántartások vezetésének rendje.

A selejtezési feladatokon belül a selejtezési javaslatok összeállítása, valamint a selejtezési jegyzőkönyv elkészítése az intézmény feladata, melyhez a szükséges dokumentumokat a PGO bocsátja rendelkezésére. A selejtezéssel kapcsolatos egyéb feladatok elvégzése a Hivatal szervezeti egységeinek közös feladata. A selejtezések alapján az eszköz-nyilvántartások rendezését, aktualizálását a PGO végzi el.

A folyamatos mennyiségi nyilvántartás vezetésével érintett eszközök esetében a mennyiségi leltározást 3 évente, az intézmény munkatársai és a PGO munkatársai közösen hajtják végre. Amely évben a mennyiségi leltározás elvégzése nem kötelező, a leltározás során a főkönyvi számláknak a részletező (analitikus) nyilvántartásokkal és a könyvelés helyességét igazoló alapbizonylatokkal való egyeztetése az intézmény feladata.

Az intézmények a leltározás és leltárkészítés rendjéről szóló mindenkor hatályos normatív utasítás alapján éves leltárt készítenek a PGO által megadott minta szerint.

A lebonyolítás alaki és tartalmi megfelelősége a PGO feladata, amelynek során a hivatali szabályozásokban előírt tájékoztatást nyújt a leltározásban résztvevők számára, s a leltározást folyamatosan figyelemmel kíséri. Az intézmények a leltározást folyamatában humánerőforrás biztosításával is közreműködnek. A leltározással

Az intézmény a leltározási és leltárkészítés rendjéről szóló mindenkor hatályos normatív utasítás alapján éves leltárt készít a PGO által meghatározott minta szerint. A lebonyolítás alaki és tartalmi megfelelősége a PGO feladata, amelynek során a hivatali szabályozásokban előírt tájékoztatást nyújt a leltározásban résztvevők számára, és folyamatosan figyelemmel kíséri a leltározást.

A leltározással kapcsolatban a PGO feladata a kiértékelés alapján rendezni a nyilvántartások és a tényleges mennyiségek közötti eltéréseket, amelyről kimutatást készítenek az intézmények számára. Az intézmények kötelesek gondoskodni az eszközök vagyonvédelméről, a rájuk bízott vagyon megőrzéséről.

A PGO által tervezett és az intézményi gyakorlatban alkalmazott leltározási időpontok összehangolása szükséges minden olyan intézmény esetében, ahol időszaki bezárás kapcsán végeznek felméréseket (pl.: bölcsődei-, óvodai szünetek.), és ez által a szünet megkezdése előtt és annak lejártakor is leltározási feladatokat végeznek el. Az intézmény a PGO-val egyeztetni a szünetek kapcsán végzett felméréseket, illetve kérésre azokról tájékoztatást adnak a PGO-nak.

Az intézmény által vezetett analitikus nyilvántartások:

- munkaügyi nyilvántartások, személyi juttatások és járulékok;
- a Hivatal által nem vezetett analitikák (szakmai és nem szakmai anyagok, készletek);
- önkormányzaton kívülről átvett és átadott működési és felhalmozási célú pénzeszközök;
- támogatások alapjául szolgáló feladatmutatók;
- kötelezettségvállalások és más fizetési kötelezettségek (elsődleges) nyilvántartása;
- elszámolásra felvett előlegek nyilvántartása;
- tárgyi eszközök nyilvántartása (kisértékűek körében mennyiségi nyilvántartás);
- személyi használatra kiadott eszközök nyilvántartása;
- elszámolásköteles pályázatok nyilvántartása;
- intézményi követelések saját célú, részletező nyilvántartása (a PGO által vezetett könyvelési nyilvántartások mellett);
- intézményi előirányzatok saját célú, részletező nyilvántartása (a PGO által vezetett könyvelési nyilvántartások mellett)

A PGO által vezetett analitikus nyilvántartások:

- tárgyi eszközök és immateriális javak körébe tartozó eszközök;
- vevői és szállítói számlák;
- ÁFA (elszámolás, bevallás, visszaigénylés, befizetés pénzügyi rendezése);
- intézményi vagyonnyilvántartás vezetése, értékcsökkenés elszámolása;
- intézmény leltározási és selejtezési dokumentumainak teljes körű és szabályszerű feldolgozása;
- előirányzat-nyilvántartás;
- kötelezettségvállalás nyilvántartás;

- előlegek nyilvántartása.

9. A felújítási, beruházási tevékenységek tervezése, bonyolítása

Az intézmény beruházási, felújítási tevékenységet csak a Képviselő-testület által a költségvetési rendeletében meghatározott esetekben és mértékben végezhet. Amennyiben a beruházás, felújítás forrása pályázati pénzeszköz, abban az esetben is szükséges a Képviselő-testület jóváhagyása.

Az ingatlant érintő felújítások és beruházások előkészítése, a kivitelezés végrehajtásának ellenőrzése, az elvégzett munka, megrendelés alapján történő átvétele az intézményvezető feladata.

10. Karbantartás, energiagazdálkodás, munka- és tűzvédelem

Az intézmény felel a rendelkezésére bocsátott önkormányzati vagyon rendeltetésszerű használatáért és állagának megőrzéséért, az intézmény működtetéséért és a feladatellátás biztosításáért, a személyi és tárgyi feltételek biztosításáért. A karbantartási, kisjavítási feladatok igényfelmérését és koordinálását az intézmény végzi.

Az intézmény energiagazdálkodási feladatait, az energetikai berendezések és hálózatok karbantartását, az épületek napi hibaelhárítási feladatait az intézményvezető jelzése alapján a PGO vezetője koordinálja, a Városfejlesztési és Településüzemeltetési Osztály közreműködésével. Az intézmény egyes karbantartási feladatai elvégzését külső szolgáltatóval, vagy a Hivatal által foglalkoztatott karbantartó igénybevételével oldja meg.

A munka- és tűzvédelmi feladatok tervezését, szervezését a Hivatal munka-és tűzvédelmi felelőse látja el, beleértve az oktatást, a tűzvédelmi és munkavédelmi terv készítését. A szükséges tűz- és munkavédelmi eszközök beszerzését, azok felszerelését, használatának ellenőrzését az intézmény biztosítja

11. Belső kontrollrendszer és belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy megállapításaival és javaslataival az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje, az ellenőrzött szervezetet annak céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszertani útmutatások segítségével értékeli, illetve megállapításaival és javaslataival elősegítse az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 119.§ (4) bekezdés alapján a jegyző köteles gondoskodni - a belső kontrollrendszeren belül - a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével, különös tekintettel a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Bkr.) és az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényben (a továbbiakban: Áht.) leírtakra.

A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

A Bkr. 3. §-a alapján az intézmény vezetője felelős a belső kontrollrendszer keretében - a szervezet minden szintjén érvényesülő - megfelelő kontrollkörnyezet, integrált kockázatkezelési rendszer, kontrolltevékenységek, információs és kommunikációs

rendszer, és nyomon követési rendszer (monitoring) kialakításáért, működtetéséért és fejlesztéséért.

Az intézmény vezetője rendszerezi a költségvetési szerv folyamatait, írásban kijelöli a folyamatok működésében részt vevő szervezeti egységeket, valamint a folyamatgazdák személyét. Köteles elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, mely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését.

Köteles szabályozni továbbá a Bkr. 6. § (4) bekezdése értelmében a szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendjét, valamint az integrált kockázatkezelés eljárásrendjét.

A Bkr. 17.§ (1) és (1a) bekezdései alapján a belső ellenőrzési vezető elkészíti és rendszeresen aktualizálja a belső ellenőrzés részletszabályait tartalmazó belső ellenőrzési kézikönyvet, mely az intézmény belső ellenőrzésére is kiterjed. A kézikönyv jóváhagyására jegyző részéről az intézményvezető egyetértését követően kerül sor.

A költségvetési szerv vezetője köteles a Bkr. 1. melléklet szerinti nyilatkozatban értékelni a kialakított kontrollrendszer minőségét. Az intézményvezető a nyilatkozatot az éves költségvetési beszámolóval együtt küldi meg az irányító szerv vezetőjének. A vezetői nyilatkozatot a polgármester a zárszámadási rendelet tervezetével együtt terjeszti a képviselő-testület elé a Bkr. 11. § (2a) bekezdésében foglaltak szerint.

Az intézményvezető a Bkr. 14.§ (9) bekezdésében előírtak alapján gondoskodik a külső ellenőrzések koordinációjáról és éves bontásban nyilvántartást vezet a külső ellenőrzések javaslatai alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról. A tárgyévre vonatkozó nyilvántartás egy példányát tájékoztatásképpen intézményvezető tárgyévet követő év január 15-ig megküldi a belső ellenőrzési vezető részére.

A Bkr. 12. §-ában rögzítettek alapján a költségvetési szerv vezetője és gazdasági vezetője két évente a belső kontrollrendszer témakörében az államháztartásért felelős miniszter által meghatározott továbbképzésen vesz részt, mely részvételt az irányító szerv vezetője felé tárgyév december 31-ig igazolja.

A Bkr. 15.§ (7) bekezdése alapján a helyi önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek belső ellenőrzési feladatait elláthatja az irányító szerv által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott belső ellenőr. Az intézmény belső ellenőrzését az Orosházi Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott belső ellenőrök útján látja el.

Az ellenőrzési munka megtervezéséhez a belső ellenőrzési vezető a Bkr. előírásainak megfelelően kockázatelemzés alapján, intézményenként elkülönítetten stratégiai ellenőrzési tervet és éves ellenőrzési tervet készít, melyet intézményvezető hagy jóvá. A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési tervet és a stratégiai ellenőrzési tervet a belső ellenőrzési vezető megküldi a jegyző részére a tárgyévet megelőző év november 30-ig, melyet a képviselő-testület tárgyévet megelőző év december 31-ig hagyja jóvá.

A belső ellenőrt minden ellenőrzéshez megbízólevéllel kell ellátni, melyet a belső ellenőrzési vezető ír alá. A belső ellenőrzési vezető megbízólevelét az Intézményvezető és jegyző írja alá. A vizsgálatok lefolytatására a belső ellenőrök által összeállított és belső ellenőrzési vezető által jóváhagyott ellenőrzési program alapján kerül sor. A belső ellenőrök minden ellenőrzésről megállapításokat, következtetéseket, javaslatokat tartalmazó ellenőrzési

jelentéstervezetet állítanak össze, melyet egyeztetésre minden érintett személy/szerv részére megküldenek. A lezárt ellenőrzési jelentés egy-egy példánya a jegyző, az Intézményvezető és azon szervek/személyek részére kerül átadásra, akikre vonatkozóan a jelentés megállapítást vagy javaslatot tartalmaz. Amennyiben a jelentés megállapításai, javaslatai alapján szükséges, a jegyző intézkedési terv összeállítását kéri az intézményvezetőtől. Az intézkedési terv elkészítésére, végrehajtására és a megtett intézkedésekről történő beszámolásra a Bkr. 45.§ és 46.§ előírásait megfelelően kell alkalmazni. Az intézkedési tervet és a végrehajtásáról szóló beszámolót a jegyző és a belső ellenőrzési vezető részére kell megküldeni.

A tárgyévben végzett belső ellenőrzések megállapításairól a belső ellenőrzési vezető a Bkr. 48.§ szerinti tartalommal éves ellenőrzési jelentést készít, melyben elkülönítésre kerülnek az intézményre vonatkozó ellenőrzések. Az éves ellenőrzési jelentés intézményre vonatkozó részét az intézményvezető is jóváhagyja.

A belső ellenőrzési vezető az éves ellenőrzési jelentést a tárgyévet követő év február 15-ig megküldi a polgármesternek és jegyzőnek. A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített összefoglaló éves ellenőrzési jelentést a jegyző - a tárgyévet követően, legkésőbb a zárszámadási rendelet elfogadásáig - a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra, megfigyelve a Bkr. 49. § (3a) bekezdésben foglaltakat.

III. Záró rendelkezés

Jelen megállapodásban nem rögzített, az intézmény, illetve a Hivatal gazdálkodását, együttműködését érintő egyéb kérdésekben a hatályos jogszabályok, valamint a Hivatal belső szabályzatai, az önkormányzat polgármestere, illetve jegyzője által kiadott normatív utasítások rendelkezései az irányadók.

A Hivatal jelen megállapodásban érintett szervezeti egységeit érintő átszervezés, feladatváltás esetén a megállapodásban rögzített feladatokat a megállapodás módosítása nélkül is a jogutód, illetve az adott feladatot ellátó hivatali szervezeti egység látja el.

Jelen megállapodás 2023. december 01. napján lép hatályba.

Szerződő felek s jelen munkamegosztási megállapodást elolvasás és kölcsönös értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, az alulírott napon és helyen, helybenhagyólag aláírták.

Orosháza, 2023. november 30.

Dr. Burai Mihály
jegyző
Orosházi Polgármesteri Hivatal

Buzai Csaba
Orosháza Városi Önkormányzat

Józó Tamásné
Orosháza Városi Önkormányzat

Justh Zsigmond Városi Könyvtára
intézményvezető

Nagy Gyula Területi Múzeuma
intézményvezető

Németh Gabriella
Orosháza Városi Önkormányzat
Napköziotthonos Óvodája
intézményvezető

K.m.f.

Dávid Zoltán
polgármester

Dr. Burai Mihály
jegyző

5.) *Munkásszállás üzemeltetésével kapcsolatos döntés meghozatala*

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

Bojtor István alpolgármester: Elmondta, hogy az induló árak óta több, mint 30%-ot emeltek a térítési díjakon, ami folyamatos. Az előző évben is emeltek a díjakon, nehezen összehasonlítható olyan díjemelésekkel, amelyek több éve történtek, %-os arányban nagyobbak tündek.

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?
(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

130/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy

- 1) az Önkormányzat tulajdonát képező Orosháza belterület 7722 helyrajzi számú, természetben Orosháza, Gyopárosi út 44/c. szám alatt található 100 férőhelyes Munkásszállás üzemeltetésére az Önkormányzat, mint tulajdonos és az Orosházi

Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt., mint üzemeltető között létrejött üzemeltetési szerződés 6) pontját az alábbiak szerint módosítja:

A Munkásszállás minimum 1 hónap időtartamú igénybevétele esetén az alapidj:

- 5 fős apartmanban történő elhelyezés esetén 2.300.- Ft + ÁFA/fő/éj
- 2 fős apartmanban történő elhelyezés esetén 2.530.- Ft + ÁFA/fő/éj
- 1 fős apartmanban történő elhelyezés esetén 2.760.- Ft + ÁFA/fő/éj.

A Munkásszállás 1 hónapnál rövidebb időtartamú igénybevétele esetén az alkalmazandó igénybevételi díj mértéke a fentiek szerint meghatározott alapidj másfélszerese.

A fentiekben meghatározott igénybevételi díj magában foglalja a szállás, rezszi és minden egyéb szolgáltatási díjat.

Az Üzemeltető a munkáltatóktól befolyó igénybevételi díjat köteles az OTP Bank Nyrt-nél elkülönítetten kezelt 11733041-23152490-00000000 alszámlájáról havonta, az adott naptári hónapot követő hónap 05. napjáig számla ellenében teljes összegben átutalni az Önkormányzat OTP Bank Nyrt-nél elkülönítetten kezelt 11733041-15346315-80380001 számú bankszámlájára.

Amennyiben az Üzemeltető a munkáltatóktól befolyó igénybevételi díj Önkormányzat részére történő átutalásával késedelembe esik, úgy köteles az Önkormányzat részére késedelmi kamatot fizetni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §-ában meghatározottak alapján.

Az Üzemeltető köteles a feladat ellátásával kapcsolatos gazdálkodását, könyvelését elkülönítetten kezelni.

Az Üzemeltető jogosult a fentiekben megállapított igénybevételi díjak mértékétől egyedi esetekben előzetes polgármesteri engedéllyel eltérni.

2) felhatalmazza Bojtor István alpolgármestert az üzemeltetési szerződés 1) pont szerinti módosításának aláírására.

Végrehajtásért felelős:

- Dr. Burai Mihály jegyző a határozat közléséért, a szerződés-módosítás előkészítéséért,
- Bojtor István alpolgármester az üzemeltetési szerződés-módosítás aláírásáért.

Határidő: 2023. december 31.”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

6.) Orosháza Város Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2014. (X.21.) önkormányzati rendelet módosítása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta a rendelet módosításának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, 2 ellenszavazattal és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

131/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a Képviselő-testületnek **az Orosháza Város Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2014. (X.21.) önkormányzati rendelet módosításának** elfogadását.

7.) Döntés 2024. évre likviditást biztosító hitelről

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

Bojtor István alpolgármester: Kondíciókkal kapcsolatban elmondta, hogy egy havi bubor +2,35%, 0,35% kezelési költség 0,1% rendelkezésre tartási jutalék, a kihasználatlanság 0 volt.

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?
(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

132/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

1. dönt a 2024. január 2-a és 2024. december 31-e közötti időszakra vonatkozó (rendelkezésre tartási időszak) folyószámla-hitelkeret felvételéről, melynek lejárat dátuma 2024. december 31, kért folyószámla hitelkeret összege 450.000.000,- Ft,
2. dönt arról, hogy a hitel biztosítéka a 2011.11.02-én kelt, 2013.12.23-án módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt, 2.000.000.000,- Ft összegű jelzálogjogra vonatkozó Jelzálogszerződés,
3. dönt arról, hogy Orosháza Város Önkormányzata visszavonhatatlan megbízást ad az OTP Bank Nyrt. részére, hogy a hitel futamideje alatt amennyiben a fizetési számláján a jelen szerződés alapján esedékessé váló fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez nem

áll rendelkezésre a szükséges fedezet, úgy annak biztosítása érdekében a hitelkeret szerződés fennállása alatt és a kölcsön teljes visszafizetéséig a központi támogatások elkülönítésére szolgáló alszámlájáról, illetve a helyi adók fogadására szolgáló számláiról az Ügyfelet jogszabály alapján mindenkor megillető összegből a szükséges összeget az önkormányzat fizetési számlájára átvezesse,

4. felhatalmazza a polgármestert a szükséges tárgyalások lefolytatására és intézkedések megtételére, valamint 450.000.000,- Ft erejéig a folyószámla hitelszerződés megkötésére
5. kötelezettséget vállal arra, hogy az igénybevételre kerülő folyószámla-hitelkeret szerződésből eredő fizetési kötelezettségét (hitel visszafizetése és a hitel járulékai) 2024. évi költségvetési rendeletében betervezi,
6. nyilatkozik arról, hogy az önkormányzat hitelfelvétele megfelel a 2011. évi CXCV. Magyarország stabilitásáról szóló törvényben foglaltaknak.

Végrehajtásért felelős:

Dávid Zoltán polgármester a szükséges tárgyalás lefolytatásáért és a dokumentumok aláírásáért,

Godár Andrea osztályvezető a feladatkörébe tartozó intézkedések megtételéért.

Határidő: értelem szerint”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért

Határidő: azonnal

8.) Önkormányzati lakások lakbér felülvizsgálata

/1.) Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendeletének módosítása

/2.) Lakbérfizetés módjának megváltoztatása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta a rendelet módosításának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, 2 ellenszavazattal és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

133/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a Képviselő- testületnek ***az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelet módosításának*** elfogadását.

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, 1 ellenszavazattal és 1 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

134/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzata Képviselő-testülete dönt arról,

1. hogy 2024. január 01. napjától az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelettel szabályozott lakbérek és a lakáshasználattal járó egyéb költségek bérlő általi kiegyenlítése közvetlenül Orosháza Város Önkormányzat által elkülönített bankszámlájára utalással, postai csekkes, illetve a Polgármesteri Hivatal pénztárába készpénzes befizetéssel történjen.
2. felkéri a jegyzőt, hogy az 1.) pontban foglalt döntés végrehajtása céljából a soron következő Képviselő-testületi ülésre terjessze be az Orosházi Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát.
3. felkéri az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. vezérigazgatóját, hogy a változásokról a lakbéváltozással egyidejűleg értesítse a bérlőket.

Végrehajtásért felelős:

Dr. Burai Mihály jegyző a határozat megküldéséért, valamint 2.) pontban foglaltakért
Godár Andrea osztályvezető feladatkörébe tartozó intézkedések megtételéért
Benkő Ferenc vezérigazgató a 3.) pontban foglaltakért

Határidő: 2023. december 15-ig”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

9.) Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális szolgáltatásokról szóló 13/2022.(VIII.25.) önkormányzati rendeletének módosítása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta a rendelet módosításának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

135/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a Képviselő- testületnek **a szociális szolgáltatásokról szóló 13/2022. (VIII.25.) önkormányzati rendelet módosításának** elfogadását.

10.) A gyermekek ellátásáról szóló 9/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet módosítása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta a rendelet módosításának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

136/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a Képviselő- testületnek **a gyermekek ellátásáról szóló 9/2016. (IV. 29.) önkormányzati rendelet módosításának** elfogadását.

11.) A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?

(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

137/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező, felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester,
Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető és Bogárné Kiss Ildikó intézményvezető a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban foglalt feladatok feladatkörükben történő végrehajtásáért, valamint a Konceptió következő felülvizsgálatának előkészítéséért.

Határidő: folyamatos”

a/2023. (XI.30.) K.t. határozat melléklete:

**Orosháza Város Önkormányzatának
Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója**

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	5
I. A helyi szociálpolitika elvi alapjai.....	7
1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek.....	7
2. A jövőkép.....	10
3. Célkitűzések.....	11
II. Települési környezetünk. Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői.....	11
1. Demográfiai mutatók, népesség.....	12
2. Foglalkoztatási aktivitás, jövedelmi viszonyok.....	15
3. Egészségügy, Oktatási Kerekasztal	18
4. Szociális ellátások.....	19
III. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások.....	20
I. Kríziskezelő rendkívüli települési támogatás típusai.....	23
1. Gyermekek rendkívüli települési támogatása.....	23
2. Átmeneti települési támogatás	23
3. Rendszeres települési támogatás.....	23
II. Szociális biztonságot erősítő települési támogatás típusai.....	24
1. Lakhatási települési támogatás.....	24
2. Szemétszállítási települési támogatás.....	24
3. Adósságkezelési célú települési támogatás.....	24
4. Gyógyszer-kiváltás települési támogatás.....	25
5. Védőoltás települési támogatás.....	25
6. Temetési települési támogatás	25
III. Újszülöttek köszöntése.....	25
IV. Rendszeres Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők egyéb támogatásai.....	25
V. Az Önkormányzat kötelező természetbeni szolgáltatása.....	26
VI. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök	26
VII. Szünidei gyermekétkeztetés.....	28
VIII. Nem szociális rászorultság alapján nyújtott támogatási formák.....	28

IV. Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói és egyéb feladatok.....	29
V. Szociális szolgáltatások.....	32
1. Az ellátási kötelezettség teljesítése.....	32
2. Egyes szociális alapellátások.....	34
2.1. Étkeztetés.....	34
2.2. Házi segítségnyújtás.....	36
2.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.....	37
2.4. Tanyagondnoki szolgálat.....	38
2.5. Idősek és demens személyek nappali ellátása.....	39
2.6. Fogyatékos személyek nappali ellátása.....	40
2.7. Fejlesztő foglalkoztatás.....	41
2.8. Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása.....	42
2.9. Alacsonyküszöbű szenvedélybeteg ellátás.....	44
2.10. Hajléktalanok Nappali Melegedője.....	45
3. Átmeneti ellátások.....	46
3.1. Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye.....	46
3.2. Hajléktalanok Átmeneti Szállása.....	46
4. Tartós bentlakást nyújtó ellátás.....	47
4.1. Ezüst Fenyő Idősek Otthona.....	48
4.2. Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja.....	50
5. Gazdasági- és Pénzügyi részlegek.....	52
6. A gyermekjóléti ellátások.....	52
6.1. Kisharang Bölcsőde.....	53
6.2. Bóbita Bölcsőde.....	54
6.3. Lurkó Családi, Munkahelyi Bölcsőde.....	55
6.4. APRAJFALVA Családi Bölcsőde Hálózat.....	55
6.5. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Család és Gyermekjóléti Központ.....	55
6.6. Gyermek átmeneti otthona.....	59
6.7. Családok átmeneti otthona.....	59
6.8. Regionális krízisambulancia.....	60

VI. Tennivalók a jövőben – az V. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása

Az Önkormányzat és az Egységes Szociális Központ szintjén jelentkező szabályozási és ellátás-fejlesztési feladatok, elképzelések.....60

1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok.....61

2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok.....61

3. A VI. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása.....63

Befejezés, egyéb információk.....64

„Mi a segítség? Az ember válaszcselekvése bajba jutott embertársainak szótlán, vagy szóbeli felhívására, hogy azt szorongatott helyzetéből kijuttassa.”

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint – szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.”

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció (a továbbiakban: Koncepció) **olyan dokumentum, amely alapot képez az Önkormányzat szociális szolgáltatási stratégiájához, az operatív tervezéshez és az abból származtatott fejlesztési projektekhez.**

A Koncepció figyelembe veszi az Önkormányzat:

7. közvetlen ellátási kötelezettségéből adódó,

 - szabályozási hatásköréből adódó,
 - intézményének szintjén jelentkező feladatokat.

A különböző szintekhez kapcsolódó feladatok többségében a jogszabályokból eredő **kötelező feladatok**, és kisebb mértékben a lehetőségekből és szükségletekből adódó **önként vállalt feladatok**.

Ahhoz, hogy az Önkormányzat az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúrát alakíthasson ki, illetve tartson fenn, **szükség van az Orosházán végbemenő demográfiai, gazdasági, társadalmi folyamatok, tendenciák áttekintésére, valamint az általuk indukált igények és szükségletek megismerésére.**

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (5) bekezdése kimondja, hogy: „a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás kétévente felülvizsgálja és aktualizálja.” A jelenleg hatályos Koncepciót a Képviselő-testület a 102/2021. (XI.25.) K.t. határozatával fogadta el, melyben a felülvizsgálat határidejét 2023. november hónapjában határozta meg. A felülvizsgálatot az alábbi jogszabályok figyelembe vételével végeztük el:

- Magyarország Alaptörvénye,
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- Az Szt.,
- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet,
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.),
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet,
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény,
- Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Törvény).

Orosháza Város Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testületének rendeletei:

- A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg megalkotásra került a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 17/2022. (IX. 29.) (a továbbiakban: Rendelet) önkormányzati rendelet,
- A szociális szolgáltatásokról szóló 10/2015. (III.31.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg megalkotásra került a szociális szolgáltatásokról szóló 13/2022. (VIII.25.) önkormányzati rendelet,
- A gyermekek ellátásáról szóló 9/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet,
- A nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díjáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet,
- Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása (a továbbiakban: Orosházi Kistérség) fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti intézmény által nyújtott szociális szolgáltatásokról szóló 7/2016. (IV.14.) önkormányzati rendelet,
- az egészségügyi alapellátásról szóló 20/2017. (VII.3.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg megalkotásra került az egészségügyi alapellátásról szóló 19/2022. (X.27.) önkormányzati rendelet,
- a használt lakásvásárlási támogatásról szóló 10/2016. (V.2.) önkormányzati rendelet,
- az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelet,
- az Önkormányzat Képviselő-testületének a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 7/1997. (IV.30.) önkormányzati rendelete,
- a helyi adókról szóló 20/2010. (XII.20.) önkormányzati rendelet.

A felülvizsgálat során a hivatkozott forrásokon túl felhasználásra kerültek: Helyi Esélyegyenlőségi Program, Idősügyi Konceptió, az Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: OVÖ ESZK) évenkénti képviselő-testületi beszámoló, az Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály (a továbbiakban: Osztály) OVÖ ESZK-ellenőrzésekről szóló tájékoztató, az OVÖ ESZK telephelyeinek szakmai programjai, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolók.

A Konceptióban olyan reális célok kerülnek meghatározásra, amelyek személyi és tárgyi feltételei biztosíthatóak, amennyiben a finanszírozási feltételek lényegesen nem változnak. Fejlesztési eredmények eléréséhez hazai és uniós pályázati lehetőségek további megnyílása és a meglévő nyertes pályázatok maradéktalan kihasználása szükséges.

A Konceptió a gyermekek ellátásával is foglalkozik annak ellenére, hogy azokat nem az Szt., hanem Gyvt. és a kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. A jogalkotásból és a központi intézkedésekből megállapítható, hogy kialakításuknál családcentrikus szemlélet uralkodik, így a felnőttek és gyermekek szociális problémáit együttesen kezelik, mert a család tagjai kortól függetlenül, együttesen viselik a nehézségeket vagy következményeiket. Továbbá, jellemzően ugyanazok a szervezetek segítik a gyermekeket és a felnőtteket is.

Ezek a szervezetek és feladataik Orosházán:

Az Osztály, ahol a feladat és hatáskör tekintetében az Szt., Gyvt., és azok végrehajtási rendeletei és az Önkormányzat által megalkotott rendelet szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátások nyújthatók, illetve a Városfejlesztési és Településüzemeltetési Osztálya az önkormányzati tulajdonban álló bérlakások biztosítása - pályázat útján való „támogatása” - a szociálisan rászorultak részére.

- Az OVÖ ESZK személyes szociális gondoskodást,
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat személyes szociális gondoskodást,

- a Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) egyes Szt. szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat nyújt.

A Konceptió említést tesz – a teljesség igénye nélkül – a városunkban működő **egyéb fenntartású, nem állami, egyházi szolgáltatókról is**. Ezekkel a szervezetekkel a kapcsolattartás szükség szerinti. Elismerésre méltó szolgáltató tevékenységet végeznek, színesítik a szociális ellátások kínálatát, ezáltal elengedhetetlen kiegészítői az igénybe vehető állami és Önkormányzati szociálpolitikai szolgáltatásoknak.

I.

A helyi szociálpolitika elvi alapjai

1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek:

1.1. Magyarország Alaptörvényének deklarációja a szociális biztonságról:

„XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

Rögzíti az állam azon szándékát, hogy minden magyar állampolgárnak megteremtse a szociális biztonságot. Ennek érdekében azon élethelyzetekben, amikor gyermekének születése, egészségi állapotának időleges vagy végleges romlása, hozzátartozójának vagy munkalehetőségének elvesztése miatt a megélhetéséhez szükséges javak előteremtésére nem képes, valamennyi állampolgár jogosult törvény szerinti állami segítséget igénybe venni.

Az állami szociális intézmények és intézkedések igénybevételére nem csupán a nevesített élethelyzetekben levőket, hanem mindazokat feljogosítja, akiknek erre szükségük van. Mivel azonban a rászorultság megszüntetése általánosan csak az egyén és az állam közös erőfeszítésével lehetséges, lehetővé válik az olyan törvényi szabályozás, amely a szociális intézkedést igénybe vevő ezen törekvéséhez kapcsolja az intézkedés tartalmát vagy annak mértékét.

Külön szabályozza az időskori megélhetés biztosításának alapjait. Ebben az egyén és az állam együttműködése akként valósul meg, hogy az állam az annak működtetéséhez szükséges hozzájárulásból nyugdíjrendszert tart fenn, az egyéni öngondoskodást pedig az ennek kereteit adó, önkéntes társadalmi intézmények szabályozásával segíti elő. Lehetővé teszi továbbá azt, hogy az állami nyugdíjrendszer kialakítása tekintetbe vegye a nők sajátos helyzetét, és a nyugdíjjogosultság szabályait a nők fokozott védelmére tekintettel alakítsa ki.

„XXII. cikk (1) Az állam jogi védelemben részesíti az otthont. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

(2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését, továbbá a közterület közcélú használatának védelmét az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.

(3) Tilos az életvitelszerű közterületen tartózkodás.”

Az emberhez méltó lakhatással kapcsolatban a helyi önkormányzatok számára alkotmányos kötelezettség, hogy a hajléktalanok számára törekedjenek szállást biztosítani. A szociális igazgatás keretein belül a helyi önkormányzatoknak lakosságszámtól függően kötelező feladatként eddig is biztosítani kellett bizonyos ellátási formákat, ám a hajléktalanok átmeneti elhelyezése már a szakosított szociális szolgáltatások közé tartozik (Szt. 84. §). A szabályozás alapján tehát továbbra sem minősül kötelező feladatnak a hajléktalanok ellátása, de valamennyi helyi önkormányzat számára kötelező arra törekedni, hogy a hajléktalanságot felszámolja és az emberhez méltó életkörülmények elérését elérhetővé tegye. Az Önkormányzat ezen feladatot az OVÖ ESZK közreműködésével valósította meg.

1.2. Az ágazati törvényekből eredő alapelvek és értékek:

1.2.1. A döntéshozók, azaz fenntartók a működtetők és az igénybe vevők körében követendő alapelvek:

- Az emberhez méltó élethez való jog és annak elidegeníthetlensége, a szociális minimum biztosítása mindenki számára.
- A szociális jogok érvényesítésének lehetősége.
- Humánus bánásmód: középpontban az ember, az egyén és családja.
- Egyenlő bánásmód elve: elutasítandó mindenféle hátrányos megkülönböztetés, előítélet.
- A szociális intézmények támogató szerepének hangsúlyozása és e szerepkör elfogadása: az intézményszolgáltató, szolgáltatása a segítségnyújtás; szerepköréből adódóan biztosít a rászorultaknak a szükségleteik szerint, néha átmenetileg többet is – a fenntartó áldozatvállalásánál fogva –, mint amennyit a finanszírozás útján bevételez.
- *Szolidaritás:* az egyénnek, a családok védelmének, a helyi társadalom zavartalan együttélésének záloga a központi és helyi források egy részének felhasználása gyermekvédelmi és szociális célokra, valamint annak igenlése a társadalom tagjai részéről.
- *Nyitott szociálpolitika:* az Önkormányzat csak az egyik szereplő a segítségnyújtásban, helyet kérnek és kapjanak is a nonprofit szervezetek, az egyházak és a piaci szereplők egyaránt.

1.2.2. Értékek a helyi szociálpolitikában és a szociális szolgáltatások nyújtása során:

- **Szociális biztonság:** rászoruló ne maradjon ellátás nélkül.
- **Relatív biztonság:** bármely társadalmi vagy egészségi kockázat bekövetkeztével az egyén vagy család életszínvonal csökkenése még az elviselhetőség mértékén belül megállítható legyen.

- A nyújtott ellátások és szolgáltatások mértéke a megbomlott szociális egyensúly korrekciójáig terjedjen.
- **Differenciáltság:** különböző problémákhoz igazodóan hozzárendelhető, adott esetre adekvát választ adó különböző szociális ellátási formák működtetése.
- **Egyénre szóló ellátások:** a differenciált ellátórendszerből az egyén szükségleteihez, körülményeihez és akaratához igazodó ellátási forma kiválasztása és alkalmazása.
- **Az ellátások kliens közeli biztosítása:** mindenkit saját otthonában kell ellátni, amíg lehet.
- **Társadalmi integráció erősítése:** adott ellátó szervezet keretein belül korra, nemre, nemzetiségre, etnikai hovatartozásra, vallásra tekintet nélkül, csupán a rászorultság és szükséglet elve alapján összegyűjtött célcsoport integrált ellátása a szolidaritás, a kölcsönös elfogadás és az egyenlő bánásmód alapján.
- **Szektor semlegesség:** a szociális védőháló együttes működtetése a fenntartók vagy az ellátást igénylők hovatartozásának latolgatása nélkül, tiszteletben tartva a választás szabadságát.
- **Innovativitás:** helyi megoldások kidolgozása és alkalmazása a szükséglet kielégítésben.
- **Minőség a szolgáltatásban:** egységes minőség nyújtása minden intézményben és mindenki számára, törekedve a színvonal folyamatos növelésére.
- **Hatékony, hatásos:** a biztosított ellátási forma a kliens számára optimális eredményt hozzon, és legyen gazdaságos a szolgáltatónak.

1.3. Az Önkormányzatok hatáskörébe tartozó célok és feladatok a mindenkori kormányzat nemzeti stratégiája alapján a szociális védelem területén, a társadalmi összetartozás jegyében:

- Törekvés az Szt. és Gyvt. által előírt ellátási kötelezettség teljesítésére a gazdaságosság követelményét szolgáló optimális szervezési megoldással: intézményfenntartás, társulás, ellátási szerződés.
- Intézményen belül egyes feladatok megoldása „kiszerezéssel” külső szolgáltatók felé (más intézmények, profitorientált szervezetek, társadalmi aktivisták és önkéntesek bevonása)
- Helyi források nyújtotta lehetőségek kiaknázása, helyi igények kielégítésére.
- A település kistérségben elfoglalt helye alapján „kijelölt” szerepkörnek való megfelelés a települési érdek reális mérlegelése útján alkalmazott kompromisszumokkal.

1.4. A helyi sajátosságok által generált valós szükségletek feltárása és figyelembe vétele, a helyi szociálpolitika fejlesztési céljainak kitűzésében és megvalósításában.

2. A jövőkép

- **Az egyén számára:**

Korra, nemre, fogyatékosagra, egészségre, nemzetiségre, etnikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül – az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének

alkalmazásával – minden orosházi lakos számára biztosítva legyenek a minőségi élet feltételei a közösség értékrendje alapján elismerhető sajátos igénye szerint.

- **A közösség** számára:

A társadalmi integráció és kohézió erősödésével békés, nyugodt város minden itt lakó számára. Az „élhető város” víziója kedvező változást hoz a demográfiai mutatókban. A letelepedő és családalapító fiatalok nem csak a saját jövőjüket, hanem a város jövőjét is építik. Az időskorúak számára működtetett differenciált ellátórendszer kinek-kinek igénye és szükséglete szerint dolgoz, alkotó életszakasza méltó lezárásaként derűs, gondtalan, nyugodt életet nyújt. A közösség ily módon megnyilvánuló gondoskodása, embersége az előrelátó fiatalok részére is megnyugtatóan hordozza a biztonságos öregkor ígértét.

3. Célkitűzések

A jövőkép valóra válása érdekében az alábbi célkitűzéseket fogalmazzuk meg:

- A szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentése.
- A társadalmi kohézió erősítése a gondoskodást, törődést sugalló, az életminőséget javító körülmények megteremtésével.
- A tartós munkanélküliek foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának javítása során: folyamatos és zökkenőmentes együttműködés a Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, a közfoglalkoztatás szervezésének és a közfoglalkoztatottak kompetenciáinak megőrzésében támogatás, fejlesztésében, propaganda tevékenység az aktív korú nem foglalkoztatott ügyfelek körében, így nagyban javítva a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésüket.
- Szociális alap- és szakellátások fejlesztése akként, hogy legalább **az eddig elért eredmények, megteremtett értékek megőrzése realizálódjon**. A személyi és dologi feltételek folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása a működési engedélyek – szolgáltatói nyilvántartásban - véglegességének megtartása érdekében.

II.

Települési környezetünk

Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői

A város lakosságának demográfiai jellemzői, a társadalmi, gazdasági folyamatok meghatározóak az itt élők élethelyzete, szociális körülményei vonatkozásában, ezért ezek mutatóit és tendenciáit figyelembe kell venni a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során.

Orosháza város a Dél-alföldi Régióban, Békés vármegyében, a Kistérségben fekvő település. Igazgatási, adminisztratív, pénzügyi, gazdasági, szolgáltató, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, egyes gyermekjóléti és szociális ellátások, kulturális és egyházi funkciói tekintetében központi szerepkörű, a térségi városhierarchiában elfoglalt helye, lélekszáma és fejlődése figyelembevételével jellegformáló méretű iparral rendelkező középváros. 2013. január 1. óta járási, illetve kistérségi székhely. Belterülete 2.322 ha, külterülete 17.905 ha, zártkert 295 ha.

1. Demográfiai mutatók, népesség

A várost továbbra is lassan fogyó lakosságszám jellemzi. Oka részben az elvándorlás és bevándorlás különbözetéből adódó veszteség, részben a természetes fogyás, miszerint a halálozási ráta meghaladja az élveszületési rátát.

Lakosságszám felosztása korcsoportok szerint Orosházán

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 418	14 570	27988	47,94 %	52,06 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			660	2,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 798	1 728	3526	6,42%	6,17 %
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	399	389	788	1,43%	1,39 %
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7 902	7 527	15429	28,23 %	26,89 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	855	1 019	1874	3,05%	3,64 %
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2 464	3 907	6371	8,80%	13,96 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	27 492	bázis év
2018	27 236	99,07%
2019	26 874	98,67%
2020	26 528	98,71%
2021	26 157	98,60%
2022	25 472	97,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Orosháza lakónépessége a korábbi időszakhoz hasonlóan fogyatkozó tendenciát mutat, melyet az alábbi diagram szemléltet. A lakónépesség száma 2017-ben 27.492 fő volt, míg 2022-ben 25.472 fő élt városunkban, így pontosan 2020 fővel csökkent a lakosok száma az elmúlt öt év tekintetében.

Az öregedés mértékének mutatója az öregedési index. Orosháza városára vonatkozóan a KSH adatait az alábbi táblázat foglalja össze.

Öregedési index

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	6 033	3 641	165,70%
2018	6 107	3 700	165,05%
2019	6 254	3 607	173,39%
2020	6 371	3 526	180,69%
2021	6 404	3 498	183,08%
2022	6 430	3 429	187,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány 65 év feletti személy jut. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettek vannak többen és a település elöregedő. Ez figyelhető meg településünk esetében is.

Természetes szaporodás

Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,68
2018	-8,11
2019	-8,39
2020	-9,48
2021	-11,35
2022	-8,55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az előregedést támasztja alá évente az élveszületések és halálozások számából megállapított *negatív* természetes szaporodási mutató.

Házasságkötések száma

Év	2020	2021	2022
Házasságkötés db	195	190	171

(Forrás: Orosházi Polgármesteri Hivatal)

A házasságkötések száma csökkenő tendenciát mutat.

A demográfiai folyamatok adataiból összefoglalásképpen levonható az a következtetés, hogy az élveszületések számának alacsony volta az alapvető oka a lakosság fogyásának és előregedésének. Azonban az ebből fakadó szociológiai következtetések levonása nem célszerű, hiszen az új generációs mutatók szerint a fiatalok a hosszabb ideig tartó együttélést preferálják, gyermekvállalás nélkül.

Ugyanakkor a migráció sem hagyható figyelmen kívül, ami ugyancsak negatív eredményt hoz. A várost elhagyó népesség ugyanis inkább a fiatalabbak és az aktív korúak köréből kerül ki, az időseket általában nem jellemzi a város elhagyása. A városból elköltöző 19 év alattiak általában ideiglenes jelleggel, tanulási szándékkal távoznak. Az útrakelő 20-29 éves korosztály általában a visszatérés szándéka nélkül változtat állandó lakóhelyet a jobb megélhetés reményében.

Az összedemográfiai adatokból megállapítható, hogy a férfiak és nők átlagéletkora növekedik, de ez a jelenség kétségtelenül hozzájárul a lakosság előregedéséhez.

A lakosság 95 %-a belterületen él, a szétszórt tanyavilágban 5 %. Viszonylag szerencsés helyzet, hogy csak kisebb számú lakosságot kell kiszolgálni és segíteni a földrajzi hátrányok leküzdésében.

A demográfiai folyamatok – lényegében a már felismert tendenciák tovább gyűrűzése miatt – a Konceptió irányvonalában alapvető változást nem indokolnak. A korábbi megállapítások igazak maradtak: a demográfiai folyamatok alakulása kedvezőtlenül hat a foglalkoztatási struktúrára, az idősek ellátásáról széles körben kell gondoskodni, a gyermekek számának növekedését inspirálni kell. Az előregedés változatlanul kihívás az egészségügyi és szociális ellátórendszernek, illetve fenntartóiknak.

2. Foglalkoztatási aktivitás, jövedelmi viszonyok

a) A demográfiai folyamatokból következően az aktív korú lakónépesség mind a nők, mind a férfiak tekintetében csökkenő tendenciát mutat, és ezzel egyirányú mozgás tapasztalható a nyilvántartott álláskeresők esetében.

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 418	14 570	27988	47,94%	52,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			660	2,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 798	1 728	3526	6,42%	6,17%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	399	389	788	1,43%	1,39%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7 902	7 527	15429	28,23%	26,89%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	855	1 019	1874	3,05%	3,64%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2 464	3 907	6371	8,80%	13,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	653	547	579	829	729	701
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	38,00	21,00	30,00	38,00	31,00	24,00
	%	5,82%	3,84%	5,18%	4,58%	4,25%	3,42%
21-25 év (TS 038)	Fő	95,00	68,00	79,00	77,00	67,00	70,00
	%	14,55%	12,43%	13,64%	9,29%	9,19%	9,99%
26-30 év (TS 039)	Fő	71,00	59,00	64,00	95,00	66,00	69,00
	%	10,87%	10,79%	11,05%	11,46%	9,05%	9,84%
31-35 év (TS 040)	Fő	51,00	39,00	43,00	88,00	63,00	71,00
	%	7,81%	7,13%	7,43%	10,62%	8,64%	10,13%
36-40 év (TS 041)	Fő	54,00	44,00	58,00	83,00	75,00	63,00
	%	8,27%	8,04%	10,02%	10,01%	10,29%	8,99%
41-45 év (TS 042)	Fő	82,00	67,00	67,00	92,00	77,00	64,00
	%	12,56%	12,25%	11,57%	11,10%	10,56%	9,13%
46-50 év (TS 043)	Fő	68,00	60,00	60,00	89,00	87,00	77,00
	%	10,41%	10,97%	10,36%	10,74%	11,93%	10,98%
51-55 év (TS 044)	Fő	55,00	60,00	56,00	83,00	75,00	70,00
	%	8,42%	10,97%	9,67%	10,01%	10,29%	9,99%
56-60 év (TS 045)	Fő	60,00	52,00	49,00	69,00	54,00	64,00
	%	9,19%	9,51%	8,46%	8,32%	7,41%	9,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	79,00	77,00	73,00	115,00	134,00	129,00
	%	12,10%	14,08%	12,61%	13,87%	18,38%	18,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség minden korcsoportot veszélyeztet kisebb-nagyobb mértékben, mellyel a Koncepciónak is számolnia kell. Megoldást jelenthet a közfoglalkoztatásban, képzéseken, átképzéseken és álláskeresési tanácsadásokon való aktív részvétel, mely elősegítheti a tartós, nyílt munkaerőpiacon történő munkavállalást. Ennek előfeltétele a betölthető munkahelyek megléte, amelyek létesítése érdekében motiválhatók a településen lévő és betelepülő munkáltatók.

A nyilvántartott álláskeresők száma – Orosháza város

A korosztályok vonatkozásában a fiatalabb álláskeresők (20-30 éves) száma csökkent, a 20 év alattiaknál 38 főről 24-re, a 21-25 éves korosztálynál 95 főről 70 főre, míg a 31-35 éveseknél az elmúlt 5 évben 20 fővel nőtt az arány. Az 51-55 éves korosztálynál szintén növekedést láthatunk, míg 2017-ban 55 fő volt álláskeresőként nyilvántartva, 2022-ben ez az érték már 70 fő volt. Ezt a tendenciát láthatjuk a 61 év felettieknél is, ott 79 főről 129 főre emelkedett a nyilvántartottak száma.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	653	21	3,22%	173	26,49%	459	70,29%
2018	547	19	3,47%	137	25,05%	391	71,48%
2019	579	25	4,32%	160	27,63%	394	68,05%
2020	829	24	2,90%	200	24,13%	605	72,98%
2021	729	29	3,98%	193	26,47%	507	69,55%
2022	701	24	3,42%	186	26,53%	491	70,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A teljes korosztályt figyelembe véve az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya a legalacsonyabb, míg 2017-ben az összes 653 regisztrált álláskeresőből 21 fő szerepelt a nyilvántartásban, addig 2022-ben 24 fő. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya valamelyest magasabb, 173 fő valamint 186 fő. Összességében azon álláskeresők száma a legmagasabb, akik az általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkeznek. 2017-ben 459 fő volt nyilvántartva, 2022-ben 491 fő.

Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív politikai támogatottak (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	foglalkoztatás-eszközökkel száma	(éves átlag - fő)
	Fő	

2017	538	416
2018	398	269
2019	322	190
2020	721	142
2021	213	113
2022	188	96

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt 5 év távlatában megállapítható, hogy a közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Míg 2017-ben átlagosan 416 fő vett részt a foglalkoztatásban, ez a szám 2022-ben már csak 96 fő.

b) Orosházán a szociális ellátórendszer szolgáltatóinak és intézményeinek többsége – ezért a Konceptió is – elsősorban az idős emberekre fókuszál. Az idős korosztály életkörülményeinek alakulását jelentősen befolyásolják az elsődleges jövedelemforrásként szolgáló nyugdíjak és egyéb ellátások.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	3326	5244	8570
2018	3257	5186	8443
2019	3225	5114	8339
2020	3135	4985	8120
2021	3055	4900	7955
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egyes felmérések eredményeként megállapítható, így fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a nők rosszabb jövedelmi helyzetben vannak, mert ők aktív korukban is alulfizetettek voltak a férfiakhoz képest.

A nyugdíjkorhatár emeléséből adódóan az idősek körében elhúzódik a foglalkoztatási aktivitás. Cél az, hogy minden potenciális munkavállaló számára adódjon lehetőség munkával töltött, minél hosszabb jogszerző idő összegyűjtésére, saját jogú nyugdíj megszerzésére.

3. Egészségügy

A lakossági ellátások közül talán a legérzékenyebb közérzetmeghatározó szolgáltatás az egészségügyi ellátás.

A Törvény előírja, hogy a települési Önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról az Orosházi Kistérség útján,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az Önkormányzat praxisjoggal rendelkező háziorvosokkal kötött feladat-ellátási szerződés útján gondoskodik az egészségügyi alapellátásról. A háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó központi orvosi ügyelet Orosháza székhellyel kistérségi szintű és szervezésű.

Háziorvosi alapellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett (vegyes) háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Fogorvosi szolgálatok száma az alapellátásban
2020	2	10	5	7
2021	2	10	5	7
2022	2	10	5	7

(Forrás: Önkormányzati adatok)

Az egészségügyi alapellátásban napirenden lévő, valamint hosszabb távon megoldandó feladatok:

- A város optimális környezet-egészségügyi helyzetét az egészséges és kulturált környezet biztosítása érdekében folyamatosan fent kell tartani.
- A praxisközösségeket a tartós fennmaradásuk érdekében támogatni kell. Kiemelkedő figyelmet kell fordítani a prevenció és a rehabilitáció megvalósítására az egészségügyben.
- Igény szerint segíteni kell az Orosházi Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézetet a megfelelő beteg ellátás biztosítása érdekében.
- Az iskola-egészségügyi ellátás terén a telephelyek számának bővítését támogatni kell, amennyiben további iskola is vállalja az épületén belül a rendelő és a szükséges minimumfeltételek biztosítását és a fenntartás, működtetés költségeinek viselését.

Orosháza lakossága szerencsés abban a vonatkozásban, hogy a városban az egészségügyi alapellátásra ráépülő területi hatókörű járó- és fekvőbeteg ellátás található. A gyors és hatékony segítségnyújtás lehetőségét biztosítja a mentőszolgálat jelenléte a városban.

Orosházi Oktatási kerekasztal (a továbbiakban: Kerekasztal):

A Kerekasztal alapvető célja, hogy egy asztalhoz ültesse az oktatás, köznevelés és civil élet azon szereplőit, akik az orosházi ifjúsággal foglalkoznak. Alapvetően az iskolai tehetséggondozást, továbbtanulást, tehetségprogramok tervezését, megvalósítását azok koordinációját végzi. Fontos eleme a tapasztalatcsere, a jó gyakorlatok bemutatása, valamint az iránymutatás. A fórum lehetőséget biztosíthat az oktatást érintő szociális kérdések megtárgyalására is.

4. Szociális ellátások

„A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.” (Szt. 2. §)

a) Jogszabályalkotás

Az Önkormányzat az Szt. és a Gyvt. általi felhatalmazás alapján, rendeleteket alkotott, és jelenleg az alábbi témákban van hatályos önkormányzati rendelet szociális és gyermekvédelmi területen:

- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások,
- a szociális szolgáltatások,
- a gyermekek ellátása,
- a nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díja,
- az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról,
- a lakóingatlan életveszélyessé nyilvánítása esetén nyújtható támogatásról.

A képviselő-testület alkotta meg az Orosházi Kistérség szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásait szabályozó rendeletet, amely jogalkotási feladat Orosháza város székhely település státuszából adódott.

Az Önkormányzat folyamatosan teljesítendő feladata: A rendeletek felülvizsgálata és aktualizálása a gazdasági, a társadalmi, azon belül is a jogi környezet változásai miatt, figyelemmel a helyi igények és szükségletek alakulására is.

b) Végrehajtási feladatok

ba) Az Önkormányzat hivatalában folyó hatósági munka eredményeként a tartósan vagy átmenetileg anyagi problémákkal küzdő emberek részére biztosít segítséget a szociális és a gyermekvédelmi települési támogatás különböző formáival: a rendszeres vagy átmeneti, a pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal.

bb) Az OVÖ ESZK személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat végez és ellátást nyújt az arra rászorulóknak. Az Önkormányzat szociális ellátó tevékenysége mellett tovább színesítik a kínálatot a városban egyházi, nem állami fenntartók és természetes személyek fenntartásában működő szociális szolgáltatók is, időnként versenyhelyzetet teremtve.

Szociális és gyermekjóléti ellátások intézményfenntartók szerint (2022.12.31.)

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban				
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet	Magánvállalkozás	Orosházi Kistérségi Társulás
Alapellátások:					
Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat	-	-	-	-	X
Bölcsőde	X	-	-	-	-
Családi bölcsőde	-	-	-	X	-
Gyermekek Átmeneti Otthona	-	-	X	-	-
Családok átmeneti otthona	-	-	X	-	-
Szociális étkeztetés	X	X	-	-	-
Népkonyha	-	X	-	-	-
Házi segítségnyújtás	X	X	-	-	-
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	-	-	-	-	X
Alacsony küszöbű ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	X	-	-
Közösségi ellátás	-	-	X	-	-
Támogató szolgálat	-	-	X	-	-
Fejlesztő foglalkoztatás	X	-	-	X	-
Nappali ellátások:					
Idősek nappali ellátása, ezen belül demens személyek nappali ellátása	X	X	-	-	-
Fogyatékos személyek nappali ellátása	X	-	-	-	-
Hajléktalanok nappali melegedője	X	-	-	-	-
Pszichiátriai és Szendélybetegek nappali ellátása	X	-	-	-	-

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban				
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet	Magán-vállalkozás	Orosházi Kistérségi Társulás
Tanyagondnoki szolgálat	X	-	-	-	-
Tartós bentlakásos ápolást gondozást nyújtó intézmények					
Idősek otthona (átlagos szükségletű és demens ellátás)	X	-	-	-	-
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények					
Hajléktalanok éjjeli menedékhelye	X	-	-	-	-
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	X	-	-	-	-

(Forrás: Önkormányzat adatbázisa)

III.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

A 2021. november hónapban elfogadott Konceptió óta a régi és az új Rendelet szabályozza a települési támogatásokat.

Az új Rendelet megalkotása azért volt indokolt, mert a Rendelet utolsó módosítása óta rendkívül sok gazdasági változáson ment keresztül Magyarország. A garantált bérminimum, a minimálbér és egyéb területi államigazgatás által biztosított pénzbeli ellátások jelentős emelkedése okán, teljes körűen felülvizsgálatra került a család, gondozó család vagy háztartás egy főre jutó jövedelmének mértéke, mert a már korábbi években jogosultságot megállapított ügyfelek sem voltak, a jelenlegi szabályok alapján támogatásban részesíthetők. Részükre kizárólag méltányosság gyakorlása során volt lehetőség támogatások nyújtására.

A rászorultság szintje, vagyis, hogy kit ismer el a rendeleti szabályozás rászorulónak, az Önkormányzat Képviselő-testülete által meghatározott küszöbértékhez viszonyítva került megállapításra. Jellemzően és tipikusan az egyén, a család vagy a háztartás jövedelmi viszonyainak kifejezetten csak a megállapított küszöbértékhez igazított feltérképezése, ugyanakkor nem értékel olyan sajnálatos és akár hirtelen fellépő akkut élethelyzeteket, amelyek figyelembevételével el lehetne tekinteni az ellátás iránti igények elbírálásának azonos szempontjaitól, az eljárási szabályok- jelesül bizonyítás felvétele (környezettanulmány)- korrekt mellőzésével.

A rászorultságnak az előállt krízis súlyosságát értékelő elvének „gyarapítása” azért is indokolt és célszerű, mert segítségével a küszöbérték fölé éppen csak vagy nem számottevő mértékben emelkedő szűkös erőforrásokkal rendelkező olyan kérelmezőhöz is lehet huzamosabb időre biztosított pénzbeli támogatást irányítani, amely – itt csak most példálózó felsorolást említve – a szülő nélkül magára maradt kiskorú és fiatal felnőtt, az

ingatlanát önhibáján kívül elvesztő, vagy a gyermekétkeztetés megemelkedő díjainak meghatározott részét kompenzáló, azt kiegészítő Önkormányzati fellépéssel a rászorultságot hatékonyabban mérsékli.

A cél, hogy a szociálisan rászorultakhoz szélesebb körben, könnyebb hozzáférési feltételekkel és magasabb összegben, értékben juthasson el a segítség. Az Önkormányzatnak egyre inkább a saját forrásaira kellett támaszkodnia a támogatások nyújtásakor annak következtében, hogy a jogalkotó az Szt.-ben több, különböző céllal nyújtott Települési támogatás kötelező jellegét, és ezzel együtt az állami részfinanszírozásukat is megszüntette, ezek önkéntes felvállalását az Önkormányzatokra bízta.

Az Szt. 25. § (3) bekezdés b) pontja szerint: „**szociális rászorultság esetén** a jogosult számára **a képviselő-testület** – az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – **települési támogatást állapít meg**”.

I. Kríziskezelő rendkívüli települési támogatás típusai

1. Gyermekek rendkívüli települési támogatása

A polgármester a gyermekek esetenkénti létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzet fennállásakor a gondjainak enyhítésére, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezése céljából a gyermekek rendkívüli települési támogatását nyújtja. Ugyanazon jogosultra tekintettel általában négy alkalommal egy évben. Összege esetenként, a családban nevelkedő gyermekek számának függvénye.

2. Átmeneti települési támogatás

A polgármester esetenként a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, önmagukról vagy családjukról más módon gondoskodni nem tudó személyek részére pénzbeli vagy természetbeni ellátás formájában átmeneti települési támogatást nyújt. Ezen támogatási forma kivételes méltányossági feltételek okán – a kérelmező igazolja ennek fennállását - is megállapítható. Ugyanazon jogosultra tekintettel általában négy alkalommal nyújtható egy évben. Az átmeneti települési támogatás összege alkalmanként legalább 2.000 forint és legfeljebb a szociális vetítési alap összegével azonos. (2021. év és 2022. év között 28.500.- forint) Elemi kár esetében az előzőekben leírt összegnél magasabb összeg is megállapítható. A szilárd tüzelőanyag – tűzifa, szén - vásárlása céljából nyújtott átmeneti települési támogatásra való jogosultság feltételeinek megléte esetén azon háztartás vonatkozásában kell vizsgálni, amelyhez a kérelmező tartozik. E települési támogatás iránti kérelem évente két alkalommal, január 1. napjától február 28.

napjáig - szökőév esetén február 29. napjáig -, valamint október 1. napjától november 30. napjáig nyújtható be.

3. Rendszeres települési támogatás

A polgármester a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére, rendszeres települési támogatást nyújthat pénzbeli ellátásként. Különösen akkor indokolt rendszeres települési támogatást nyújtani, ha a kérelmező önhibáján kívül átmenetileg nem rendelkezik jövedelemmel, alkalmi munkavállalási lehetősége korlátozott (egészségi állapot, életkor, téli időszak miatt), továbbá olyan személy, akinek nincs olyan közeli hozzátartozója, aki vállalná és tudná biztosítani a napi létfenntartását, bizonyítja, hogy a családban nevelkedő kiskorú gyermek vagy nappali tagozaton középfokú vagy felsőfokú tanulmányokat folytató gyermek szülőjének elhalálása okán árvává vagy félárvává válik, a bölcsődei, óvodai, általános iskolai és nappali tagozaton középiskolai tanulmányokat folytató gyermek nevére kiállított közétkeztetési számlán - 1 hónapnál nem régebbi - kimutatott ebédétkezesi díjhoz 2022. december 31. napjáig fizetendő összegén felül, 2023. január 01. napjától keletkezett különbözeti összeghez hozzájárulás jogcímén kérelmet terjeszt elő, melyben részletesen nyilatkozik arról, hogy mi az oka annak, hogy nem tudja az ebédétkezesi díj különbözeti összegét megfizetni, valamint olyan egyéb krízishelyzetbe kerül, amely a polgármester mérlegelési jogkörébe tartozik. Évente egy alkalommal, a támogatásra okot adó körülmény fennállásának időtartamára, de legfeljebb 6 hónapra állapítható meg. Ismételten ugyanazon személy tekintetében az előző rendszeres települési támogatás lejártától számított 6 hónapon túl állapítható meg. Akut élethelyzet kialakulása során ennél magasabb havi összeg és maximum 12 támogatási hónap is megállapítható.

II. Szociális biztonságot erősítő települési támogatás típusai

1. Lakhatási települési támogatás

A polgármester a szociálisan rászoruló háztartások részére, a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló, azonban abban életvitelszerűen ott lakó személynek, a helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez, a lakhatási települési támogatás útján nyújt hozzájárulást. Elsősorban természetbeni ellátás formájában és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

2. Szemétszállítási települési támogatás

A polgármester a lakásfenntartással kapcsolatos terhek csökkentésére a még meg nem fizetett tárgyévi hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj részben vagy

egészségben történő kiegyenlítésére személyszállítási települési támogatást nyújthat. A jogosultság megállapításához, a kérelmező ügyfél jövedelmi viszonyai mellett, a 70. életév betöltése, mint együttes feltételeknek kell fennállni. A Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. által kiszámlázott szolgáltatási díj összegében kerül megállapításra a támogatás, ezt követően átutalásra kerül természetbeni juttatásként.

3. Adósságkezelési célú települési támogatás

A polgármester a szociálisan hátrányos helyzetben lévők adósságterhének enyhítése és lakhatási körülményeinek javítása érdekében adósságkezelési célú települési támogatást nyújt, amelynek keretében a jogosultak adósságcsökkentési támogatásban és 12 hónapon át adósságkezelési tanácsadásban részesülnek. Az adósságkezelési tanácsadást a Családsegítő Szolgálat adósságkezelési tanácsadója biztosítja. Az adósságkezelési célú települési támogatás igénybevételének időtartamára a jogosultak lakhatási települési támogatásban is részesülnek az adósságkezelési célú települési támogatásra való jogosultságot megállapító határozat véglegessé válását követő hónap első napjától.

4. Gyógyszer-kiváltás települési támogatása

A szociálisan rászorult személyek részére, az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás pénzbeli ellátás formájában. A polgármester gyógyszer-kiváltás települési támogatást nyújt kérelemre azon személy számára, aki az [Szt.](#) szerinti alanyi vagy normatív közgyógyellátásra nem jogosult, de esetében a havi rendszeres gyógyszer-szükséglet - beárazva a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által közzétett, a társadalombiztosítási támogatásba befogadott gyógyszerek térítési díja alapján eléri a Rendeletben szabályozott jövedelmi feltételekhez irányzott havi kiadásokat.

5. Védőoltás települési támogatása

A polgármester védőoltás települési támogatást nyújt az Orosháza város közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező 0 -18 éves korú gyermekek részére évente két alkalommal az agyhártyagyulladás, a rota vírus, a kullancs által terjesztett agyvelőgyulladás elleni védőoltás költségeihez, valamint a 65. életév feletti személyek részére a pneumococcus okozta megbetegedési veszély elhárítása célját szolgáló védőoltás költségeihez megelőlegezett hozzájárulást biztosít a jövedelmi és vagyoni vizsgálatot követően.

6. *Temetési települési támogatás*

A polgármester temetési települési támogatást nyújt annak a személynek, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját maga, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. A haláleset bekövetkezésétől számított 90 napon belül lehet benyújtani kérelmet.

III. **Újszülöttek köszöntése**

Életkezési támogatás

Az Önkormányzat azon újszülötteknek biztosítja, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosháza Város közigazgatási területén bejelentett lakóhelye van. A természetbeni támogatás gyermekenként egy alkalommal kerül átadásra ünnepélyes keretek között, félévente a gyermek(ek) családja részére a Petőfi Művelődési Központban.

IV. **Rendszeres Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők egyéb támogatásai**

Az Önkormányzat iskolakezdesi támogatást nyújt mindazon 6 és 16 év közötti gyermekek részére, akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1. napján fennáll.

Az Önkormányzat a karácsony előtti időszakában, a családok és a nagykorú jogosultak többletköltségeinek enyhítésére, alapvető és tartós élelmiszereket tartalmazó karácsonyi ajándécsomagot nyújt azon személyeknek, akiknek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév december 1. napján fennáll.

V. **Az Önkormányzat kötelező természetbeni szolgáltatása**

Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete – a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül – gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az az eltemettetésről nem gondoskodik. A nem orosházi lakóhelyű elhunyt esetében a köztemetés költségét a lakóhely szerinti települési önkormányzat megtéríti Orosházának.

Fontos megjegyezni, hogy 2020. évben beszerzési eljárás keretében került kiválasztásra három évre az a temetkezési vállalkozó, aki a kegyeleti szempontok figyelembevételével mellett a legkedvezőbb áron végzi el a szolgáltatásokat. Az Szt. a támogatás települési rendeletbe való foglalását kötelező jelleggel rögzíti.

VI. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet által meghatározott jegyzői feladat- és hatáskörök közül a leggyakrabban megjelenő feladatok

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálása és ehhez kapcsolódóan évente kétszer – augusztus és november hónapban – egyszeri juttatás biztosítása, a gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása.
- A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációs feladattal összefüggő koordinációs feladatok elvégzése.
- A gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét.
- Hatósági megkeresésre környezetanulmány, vagyonleltár készítése.
- Nagykorú apa esetén teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat rögzítése.

A fentiekben bemutatott pénzbeli és természetbeni ellátásokat megállapító határozatok számát és a támogatásokra fordított önkormányzati költségvetési forrás összegeit a következő táblázat foglalja össze:

Határozatok jogcím szerint	2020 (db)	Ráfordítás (eFt)	2021 (db)	Ráfordítás (eFt)	2022 (db)	Ráfordítás (eFt)
Gyermekek rendkívüli települési támogatása	312	2.978.-	284	3.014.-	217	2.384.-
Átmeneti települési támogatás	1468	11.935.-	1462	11.068.-	1284	11.282.-
Szilárd tüzelőanyag vásárlása céljából	723	14.420.-	615	12.260.-	496	12.400.-

nyújtott átmeneti települési támogatás						
Rendszeres települési támogatás	1	40.-	1	200.-	4	390.-
Lakhatási települési támogatás	236	12.799.-	183	9.050.-	140	7.737.-
Szemétszállítási települési támogatás	90	325.-	73	594.-	37	327.-
Adósságkezelési célú települési támogatás	0	0.-	0	0	0	0
Gyógyszerkiváltás települési támogatása	50	3.342.-	37	3156.-	28	2.142.-
Védőoltás települési támogatása	0	0	0	0.-	0	0
Temetési települési támogatás	46	1.610.-	31	1.280.-	28	1.160.-
Köztemetés	23	3.814.-	41	5.470.-	34	4.684.-
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	519	-	203	-	356	-
Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása	362	-	150	-	242	-

(Forrás: Win-Mankó szociális és gyámhatósági nyilvántartási rendszer)

VII. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a törvényes képviselő, illetve a fiatal felnőtt jogosult kérelmére a déli meleg ételt ingyenesen biztosítja. Valamennyi tanítási szünetre megszervezésre kerül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetésére vonatkozóan, amelyet a szülők tetszőlegesen igényelhetnek. Számukra az állam költségvetési forrásból megtéríti az étkezés költségét.

Orosházán képviselő-testületi döntés alapján az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés kiterjesztésre került, azon gyermekek részére is, akik kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. **Mindezt az Önkormányzat saját költségvetési forrásai terhére biztosítja.**

Az ételt a Prizma Junior Kft. állítja elő. Az Önkormányzat a napi egyszeri meleg étel átvételének helyszínét az igénylők lakóhelyéhez közeli intézmények rendelkezésre állásával biztosítja. Kiscsákóra és Orosháza Város közigazgatási területén lévő egyes tanyavilágot is beleértve, a tanyagondnokok és a Polgármesteri Hivatal dolgozói szállítják ki a gyermekek ebédjét. Az igénybevételt az alábbi mutatók jellemzik:

Szünidei gyermekétkeztetésben részt vevő gyermekek száma Orosházán

Megnevezés	Szünidei étkezést igénybe vevő gyermekek száma (fő)		
	2020	2021	2022
Tavaszi szünet	108	84	22
Nyári szünet	294	208	198
Őszi szünet	99	112	-
Téli szünet	265	99	99

(Forrás: Önkormányzati adatok)

VIII. Nem szociális rászorultság alapján nyújtott támogatási formák

1. Családi otthonteremtési kedvezmény

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a használt lakás vásárlási támogatásról szóló 10/2016. (V.2.) önkormányzati rendelete alapján, a jogosultak használt lakás vásárlásához, bővítéséhez támogatásban részesülhetnek. Az egyszeri, vissza nem térítendő támogatás azon Orosháza város közigazgatási területén használt lakást vásárló személyek részére adható, akiknek munkáltatója visszatérítendő vagy vissza nem térítendő lakáscélú támogatást nyújt. A támogatás összege megegyezik a munkáltató által nyújtott támogatás összegével, minimálisan 200.000,- Ft, maximálisan 600.000,- Ft.

2. Építményadó mentesség

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 20/2010. (XII.20.) önkormányzati rendelete szerint *Mentes az adó alól* a magánszemélyek tulajdonában lévő, nem üzleti célokat szolgáló lakás, a magánszemély tulajdonában lévő, nem üzleti célokat szolgáló, a magánszemély tulajdonában lévő lakással egy helyrajzi számon feltüntetett gépjárműtároló, az adómentességre jogosító életkor elérését követő év január 01-től a 70. életévét betöltött magánszemély tulajdonában álló gépjárműtárolók közül a legnagyobb alapterületű, amennyiben nem üzleti célokat szolgál.

3. Lakáscélú helyi támogatás

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a lakáscélú helyi támogatásokról szóló 7/1997. (IV.30.) önkormányzati rendelete értelmében támogatás vehető igénybe lakás építésére, vásárlására, bővítésére Orosháza közigazgatási területén, amely kamatmentes kölcsön, visszatérítendő támogatás vagy vissza nem térítendő támogatásként biztosítható.

A táblázatok adatai alapján összegezve a szociális jogszabályok változásának hatásait megállapítható, hogy

- a költségvetésben a települési támogatások kiadásainak finanszírozásában leginkább az Önkormányzat saját forrásai dominálnak,

- az egyes támogatásokat a hozzájárulás feltételeinek könnyítése miatt általában nagyobb számban tudják igénybe venni a rászorulóknak,
- a korábbi időszakban felvállalt támogatásokat – tüzelőtámogatás, életkezdési támogatás, iskolakezdési támogatás, szünidei gyermekétkeztetés kiterjesztése, karácsonyi csomagok, utalvány gyermekeknek – örömmel fogadták és igénybe veszik a lakosok.

IV.

Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói és egyéb feladatok

A szociális igazgatási tevékenység mutatói

Megnevezés	2020. év	2021. év	2022. év
Ügyfélfogadáson megjelent ügyfelek száma (fő)	8725	7658	8119
Helyszíni szemlék száma (környezettanulmány) (db)	357	210	208
<i>Első fokú határozatok száma (db)</i>	4027	3097	2894

(Forrás: Önkormányzati adatok)

Különösen fontos a szociális biztonság megteremtésére való törekvés, a prevenció elsődlegessége a negatív következményekkel járó helyzetek kialakulásának megelőzésére. A jogszabályi környezet gyakori változásával lépést tartani, nemcsak a személyi felkészültség tekintetében, hanem a helyi jogalkotói feladatok szükségességének és tartalmának felismerésében, tekintettel a lakosság jogos és kielégíthető igényeire. További cél a szociális ellátórendszer szervezeti egységeivel együttműködve – kiemelve az észlelő- és jelzőrendszert - elérni és bevonni a támogatásra rászoruló lehető legtöbb orosházi lakost az ellátási rendszerébe, és megtalálni számukra a legoptimálisabb támogatási formát.

Az I. fokú szociális és gyámhatósági feladat- és hatáskörrel rendelkező hatóság, a továbbiakban is célként és követelményként határozza meg, hogy a mindennapi közigazgatási tevékenységeket a szakszerűség és a jogszerűség tükrében, a szakmai munka minőségi színvonalának folyamatos jobbításával végezze, amelyet a munkaszervezés eszközeivel, team munkával, önképzéssel és a továbbképzések teljesítésével kell megvalósítani.

Mindezekből adódóan a feladatellátás során a nagykorú, gondnokság alatt álló személyek, szülő(k) vagy gyám(ok) által nevelt és gondozott gyermekek számára pénzbeli és természetbeni ellátások nyújtása biztosításra került rászorultság esetén.

A lakhatási települési támogatásban részesülők esetében a tényállás tisztázása okán, a támogatást kérelmező lakóhelyén környezettanulmány (helyszíni szemle) készítése történik.

Túlnyomó többségben a kérelmet személyesen terjesztik elő az ügyfelek. A tényállás tisztázását követően 8 napon belül, I. fokú érdemi döntés kerül kiadmányozásra és expedálásra. Az esetek rendkívül csekély részében választják az ügyfelek e tekintetben az elektronikus úton történő kapcsolattartást, jellemzően a személyes kapcsolattartás dominál.

A bemutatott három évben egy esetben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre irányuló kérelem elutasítására nyújtottak be jogorvoslati kérelmet, melyet a Békés Vármegyei Kormányhivatal illetékes főosztálya helybenhagyott. A települési támogatások esetében senki nem élt fellebbezési jogával az Önkormányzat Képviselő-testülete felé.

Ezekon felül, feladatként jelenik meg:

- a lakosság egészségügyi alapellátásának biztosításával, a házi orvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok, iskola-egészségügyi feladatokat ellátó orvosok működésével kapcsolatos teljeskörű feladatok ellátása, végrehajtása,
- a szociális szolgáltatástervezési koncepció és felülvizsgálata,
- időügyi koncepció és felülvizsgálata,
- gyermekvédelmi beszámoló,
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése és felülvizsgálata,
- a szociális, gyermekvédelmi és egészségügyi ágazatot érintő önkormányzati rendeletek tervezeteinek elkészítése,
- a települési támogatások finanszírozási alapját és kereteit szolgáló programköltségvetés tervezése, a rászorulóknak természetbeni juttatásának szervezése (pl. tűzifa-juttatás),
- a „védendő fogyasztó” státusz megszerzésére irányuló közüzemi formanyomtatvány kitöltése, záradékolása,
- a veszélyhelyzettel összefüggő többletfeladatok ellátása,
- a szünidei gyermekétkeztetés megszervezésében, koordinálásában való részvétel, egyes akciók szervezése, mint pl. iskolakezdési támogatás, karácsonyi időszakban 2020 évben 5.000.- forint értékű utalvány átadása, 2021 és 2022 években csomagosztás,
- beszerzési eljárások lefolytatása, kiértékelése, szerződések elkészítése.
- A veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet 9. §-a szerint „Az e rendelet hatálybalépésekor fennálló és a veszélyhelyzet ideje alatt lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság időtartama, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatályának időtartama meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap végéig.” A 2022. augusztus 31. napjáig a veszélyhelyzetre tekintettel jogosultságot szerző ügyfelek, nagy többségében 2022. szeptember 1. napjától kezdték az új kérelmüket benyújtani. Az 500 körüli rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő személyek által adott többletfeladatot az Osztály sikeresen, határidőben ellátta.
- Az Orosházi Polgármesteri Hivatal és Orosháza Város Önkormányzata teljes körű ügyirat kezelési feladatainak ellátása. (érkeztetés, iktatás, irattározás, selejtezés, hivatali kapu, postázással összefüggő – kézbesítésen kívül – feladatok)

Hálás feladat a **szépkorú** személyek köszöntésének szervezésében való részvétel, mely 2020. évben 21, 2021. évben 13, 2022. évben 20 alkalommal történt.

Az Önkormányzat fenntartói feladatainak körében:

- az OVÖ ESZK törvényességi ellenőrzése, a szakmai munka eredményességének vizsgálata, a Képviselő-testület részére az ellenőrzésről szóló beszámolók elkészítése évenkénti rendszerességgel,

- az OVÖ ESZK működésével kapcsolatos testületi előterjesztések elkészítése,
- a személyi térítési díjakkal kapcsolatos méltányossági kérelmek pénzügyi bizottság elé való előterjesztése, közigazgatási döntések meghozatala,
- az intézményvezetői döntésekkel szembeni jogorvoslati kérelmek döntés-előkészítése,
- a szociális szolgáltatások fejlesztésére irányuló Önkormányzati pályázatok elkészítésében való részvétel, szükség szerint,
- a szakmai programok átolvasása, szakmai iránymutatás, módosítási javaslat adása.
- a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéshez kapcsolódó módosító kérelmek elektronikus rendszeren való benyújtása, hatósági ellenőrzéseken való részvétel, hatósági kötelezésekkel összefüggő koordináció, az illetékes hatósággal való kapcsolattartás.

Az állami szerepvállalás jóval nagyobb, mint az meg is figyelhető az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés, vagy az évi kétszeri kiegészítő juttatások esetében, ahol a kifizetések 100 %-os állami megtérítése a jellemző. Ezek jogcímhez kötötten nyújtott költségvetési források a gyermekek ellátásához, kiváltképp a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátásához biztosítja az állam a finanszírozást. Megjegyzendő, hogy az évente kétszer, augusztus és november hónapban juttatott kiegészítő pénzbeli támogatások gyermekenként, illetve fiatal felnőttek esetében értendő. A kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 6.000,-Ft/alkalom, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállása esetén pedig 6.500,-Ft/alkalom kerül kifizetésre.

V.

Szociális szolgáltatások

1. Az ellátási kötelezettség teljesítése

Az Szt. 86. § (1)-(2) bekezdései az alábbiak szerint rendelkezik a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások területén az *ellátási kötelezettségről*:

„(1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

- a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- b) étkeztetést,
- c) házi segítségnyújtást,
- d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,
- e) az a)–d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

a)

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősök nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)–b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)–c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását köteles biztosítani.”

A beidézett joghelyeken felsoroltak közül – tekintettel a város lakosság számára – Orosházán a 86. § (1) bekezdésben és a (2) bekezdés b)-c) pontjában foglaltak képezik az önkormányzat kötelező feladatait a szociális szolgáltatások területén.

Önként vállalt feladatok:

Csak a harmincezer fő lakosság szám feletti településen kötelezőek az átmeneti ellátások. Orosházán ezek közül még a harmincezer főnél magasabb lakosság szám idején kiépítést nyert és jelenleg is működő átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és a hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Ellátási kötelezettséget meghaladó, de több évtizede hagyományos a tartós bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó idősothoni ellátás.

Az alapellátások rendszerét színesíti és erősíti a tanyagondnoki szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az alacsony küszöbű ellátás a szenvedélybetegségek megelőzésére, a közösségi ellátás, támogató szolgálat.

A Gyvt. 94. § (3) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

a) tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét,

b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,

c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát,

d)

köteles működtetni.”

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsőde az OVÖ ESZK szervezetén belül integráltan működik, két telephelyen.

Egyéni vállalkozás formájában két családi bölcsőde is színesíti az ellátási palettát településünkön.

A gyermekek átmeneti otthona ellátási szerződés útján kerül biztosításra az SOS-Gyermekfalu Magyarország Alapítványán keresztül.

A családok átmeneti otthona már nem kötelezően ellátandó feladat a településen, de támogatási szerződés útján hozzájárul az Önkormányzat az orosházi lakosok krízisellátásához.

Fenntartók szerint is sokszínűség mutatkozik a szociális ellátásban:

- az Önkormányzat működteti a kötelező alapszolgáltatásokat és a vállalt átmeneti és tartós bentlakásos ellátásokat az OVÖ ESZK útján,
- egyházi fenntartásban is működik étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása;
- az Orosházi Kistérség működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálatot;
- civil szervezet működteti a gyermekek átmeneti otthonát, a családok átmeneti otthonát, az alacsony küszöbű ellátást, a közösségi ellátást és a támogató szolgáltatást, alacsony küszöbű ellátást szenvedélybetegek részére,
- népkonyhát működtet ellátási szerződés útján a Humán Szolgáltató Központtal, mely ellátás keretében hétfőtől péntekig minden rászoruló meleg ételhez jut.

A Koncepcióban – mint az előbbi felsorolásból látszik – méltán az OVÖ ESZK áll a középpontban, mivel az Önkormányzat kötelező szociális feladatainak többségét, és – részben - gyermekvédelmi feladatait, valamint önként vállalt szociális feladatait az intézmény útján valósítja meg.

2. Egyes szociális alapellátások

A szociális alapellátások elérhetőségéről, a hozzájárásról valamennyi települési Önkormányzat köteles gondoskodni intézmény fenntartóként vagy szolgáltatóként, ellátási szerződés útján vagy társulásban való részvétellel. Az Önkormányzat kihasználta ezeket a szervezési lehetőségeket és a legoptimálisabb módon biztosítja az egyes alapellátásokat.

Általában minden jogos igénybevevői kérésnek eleget tudnak tenni a szolgáltatók a kötelező alapellátások területén, ezért a szociális alapellátásban – nincs Orosházán várólista.

2.1. Étkeztetés

E szolgáltatás keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt koruk, egészségi állapotuk vagy egyéb ok – fogyatékoság, szenvedélybetegség, hajléktalanság – miatt önmaguknak, illetve eltartottjaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az OVÖ ESZK integrált szervezeti rendszerében az étkeztetés feladatellátás és annak szervezése az idősek klubjainál van: Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „A” épület, Gyöngyvirág Klub, Reménység Klub, Ószirozsa Klub. Az étkeztetés szervezését egy fő asszisztens végzi a Platán Idősek Otthona és Idősek Klubjában.

Az étkeztetésben részesülők jelentős része idős koruk és korlátozott önellátási képességük miatt igénylik a napi egyszeri meleg étel biztosítását. Az étkeztetés hétfőtől-vasárnapig, illetve igény szerinti rendszerességgel történik. Az étel elfogyasztható a klubokban helyben fogyasztással, de igényelhető elvitellel és házhoz történő kiszállítással is.

Az étkeztetésben ellátottak száma

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Helyben étkezők	50	45	41
Elvitellel étkezők	67	56	69

Kiszállítással étkezők	128	115	130
Összesen	245	216	240

(Forrás: OVÖ ESZK)

Az OVÖ ESZK e tevékenység végzésére határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Az ételek előállítása a Központi Főzőkonyhán (a továbbiakban: Főkönyha) történik a hét minden napján és ünnepnapokon is. A működőképesség folyamatos fenntartása érdekében rendszeres a gépek, berendezések karbantartása, felújítása, új eszközök beszerzése, gondoskodás a higiénés feltételekről.

A Főzőkönyha az étkeztetésen, mint alapellátáson túlmenően főz az OVÖ ESZK intézményi ellátottjai és dolgozói számára is.

A szolgáltatók közül az OVÖ ESZK-et, mint Önkormányzati fenntartású intézményt terheli ellátási kötelezettség. Ebből következik, hogy felső határok nélkül ki kell elégíteni valamennyi jogos igényt, és ahhoz kell alakítani a kapacitást.

Az étkeztetési szolgáltatás igénybe vételének növekvő tendenciája figyelhető meg az OVÖ ESZK esetében. Az intézmény törekszik arra, hogy az étkeztetést igénybe vevő ellátottak véleményei, javaslatai személyesen is meghallgatásra kerüljenek, annak érdekében, hogy a főzőkönyha által készített ételek – a jogszabályi elvárások mellett – lehetőleg tükrözzék az ellátottak igényeit, elvárásait.

A városban a szolgáltatás változatosságát eredményezi, hogy az OVÖ ESZK mellett szociális étkeztetést nyújt a György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.), továbbá a Dél-békési Étkeztetési Centrum szociális szolgáltató a Magyar Pünkösdi Egyház Humán Szolgáltató Központja (a továbbiakban: Humán Szolgáltató) fenntartásában.

A György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat ellátási adatai az alábbiak szerint alakultak:

2019. év: 26 fő

2020. év: 43 fő

2021. év: 34 fő

2022. év: 28 fő

A Humán Szolgáltató Központ ellátási adatai az alábbiak szerint alakulnak:

2019 év: 480 fő

2020. év: 540 fő

2021. év: 343 fő

2022. év: 244 fő

A szociális étkeztetésben cél kell, hogy legyen:

- az ellátottak egészségi állapotához igazodó speciális étkeztetés biztosítása szakorvosi javaslatra,
- a központi jogszabályokból és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaiból következő normák betartásával készült ételek előállítása.

2.2. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás kapcsán az Önkormányzatnak ellátási kötelezettsége van. A házi segítségnyújtás **alapvető célja**, hogy a városunkban élő rászorulóknak fizikai, mentális, szociális szükségletét lakóhelyükön, saját otthonukban, életkoruknak, élethelyzetüknek, és egészségi állapotuknak megfelelően, a meglévő képességeiknek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével segítse.

A házi segítségnyújtás **feladata**, az igénybe vevők saját lakókörnyezetében biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés,
- a háztartási tevékenységben való közreműködés,
- segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

Személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás:

- az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzése,
- a szociális segítség körébe tartozó feladatok elvégzése.

Ez az ellátás az önellátásra részben képes egyedülálló vagy családban élő idősek helyzetén tud javítani, az ellátottak saját otthonában.

Az ellátás jogos igénybe vételét a gondozási szükséglet vizsgálata garantálja. Az OVÖ ESZK és a fenntartó is arra törekszik, hogy a lakosság értesüljön a szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről, és az arra rászorulóknak minél nagyobb létszámban igénybe tudják venni a házi segítségnyújtást.

2022. szeptember 1. napjától a szolgáltatás térítésköteles, az ellátottak jövedelmi viszonyaihoz mérten.

Az OVÖ ESZK integrált szervezeti rendszerében a feladatellátás és annak szervezése az idősek klubjainál történik.

E tevékenységre a működési engedély határozatlan időre szól.

A gondozók által ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
	151	122	120

Az OVÖ ESZK mellett házi segítségnyújtást végez a György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.), valamint a Humán Szolgáltató Központ.

A György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat ellátási adatai az alábbiak szerint alakultak:

2019. év: 52 fő

2020. év: 54 fő

2021. év: 53 fő

2022. év: 54 fő

A Humán Szolgáltató Központ ellátási adatai az alábbiak szerint alakulnak:

2019 év: 111 fő

2020. év: 105 fő

2021. év: 121 fő

2022. év: 140 fő

2.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Orosháza, Szabadság tér 4-6.)

A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából térítésmentesen nyújtott ellátás. Az Önkormányzat az ellátás szervezésekor önként vállalta a szolgáltatásban való részvételt.

Az ellátást elsősorban az egyedül élő és a kétszemélyes háztartásban élő 65 éven felüliek, valamint fogyatékos személyek veszik igénybe.

Ezen szolgáltatás székhelye Orosháza, Szabadság tér 4-6. A diszpécserközpontja Gádoros, Fő utca 10. szám alatt működik.

A gondozási feladatot Orosházán 6 fő erre szerződött gondozónő látja el, akik jelzés esetén 30 percen belül megjelennek a hívás helyszínén. Általában elesés és magas vérnyomással összefüggő rosszullétek miatt szólnak a hívások. Ezek közül havonta 1-2 komolyabb, akár életmentő jelentőségű hívás, és mentőszolgálat vagy központi orvosi ügyelet bevonásával végződik.

A 6 fő gondozói létszámot szükséges, de egyre nehezebb fenntartani. Szolgálatuk napi 24 óra, amelynek vállalása szinte lehetetlen egy máshol munkában álló gondozó számára, mert a munkahelyéről nem távozhat, ha hívást kap. Ezért elsősorban nyugdíjas gondozók vállalják el ezt a munkát, akik viszont a saját családjukban is elkötelezettek, pl. unokákkal való foglalkozás, idős szülőről gondoskodás miatt.

A jelzőrendszeres segítségnyújtás igénybevétele a 2020-2022. évben

	Felszerelt készülékek száma (darab)
2020.	413
2021.	395
2022.	416

(Forrás: Kistérségi adatok)

2.4. Tanyagondnoki Szolgálat (Orosháza, Teréz utca 14.)

A külterületi lakott helyeken végzi az egyes kötelező alapellátási feladatokat. A szolgáltatás célja: Orosháza külterületi, valamint tanyasi lakott helyeinek intézményhiányából eredő

hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, az elszigeteltség feloldása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A két körzetben működő tanyagondnoki szolgálat működési engedélye határozatlan idejű.

Az ellátottak önkéntes alapon, saját kérésre veszik igénybe a szolgáltatást, illetve a tanyagondnokok mérik fel az új igényeket, továbbá a jelzőrendszer segítségével kerülhetnek ellátásba.

A külterületen élő lakosok főbb problémái:

- magány, személyes kapcsolatok hiánya,
- alacsony iskolázottság, szakképzetlenség,
- munkanélküliség,
- alacsony jövedelmek, megélhetési problémák,
- elszigetelődés, pénzügyi gondok,
- szenvedélybetegségek megjelenése,
- hiányos vagy gyér infrastrukturális ellátottság.

A Tanyagondnoki Szolgálat I. és II. körzetében ellátott településrészek:

I. körzet	II. körzet
Tóth-tanyák, Szénási oldal Forgácsrészi tanyák, Héthalmi tanyák, Felsőszós tanyák, Kishegy, Gyökeresi tanyák, Alsószós tanyák, Északi sor, Gyopárosi ugarok, Kakasszéki tanyák, Bónumi tanyák, Községporta, Alsótanyák, Orosházi puszta	Kiscsákó tanya, Székácsföldek, Virágos dűlő, Csorvási oldal, Tomcsányi dűlő, Külsőmonor, Belsőmonor, Monori ugarok, Felsőtanyák, Hosszúori ugarok, Külsőhosszúor, Belsőhosszúor, Szikhát tanya, Tatársánc

A szolgáltató megkülönböztetett figyelmet fordít a távoli Kiscsákó lakosaira, akiknek alapvető szükségleteik kielégítése is nehézkes az infrastruktúra és a szolgáltatások hiányosságai, és nem utolsósorban az Orosházától való nagy földrajzi távolság miatt.

A tanyagondnokok által ellátottak száma

Ellátottak	2020. dec.31.	2021. dec.31.	2022. dec. 31.

(fő)	209	194	195
------	-----	-----	-----

(Forrás: OVÖ ESZK)

A nők magasabb átlagéletkorából eredően az elmagányosodás elsősorban őket érinti. Egyedül élőként a tanyagondnoki szolgáltatást a női ellátottak veszik igénybe nagyobb arányban.

A tanyagondnokok munkáját növekvő elégedettség és bizalom övezi.

Tárgyi feltételek vonatkozásában vérnyomásmérőket, vércukorszint mérőket szereztek be és fokozatosan lecserélték az elöregedett gépkocsikat. Az újonnan beállított gépjárművek terepjárók, melyekkel el lehet jutni a legelszigeteltebb tanyákra is. Továbbá hűtőtáskákat szereztek be, hogy a szolgáltatás biztonságát növeljék a bevásárlások során.

A mára kialakult tendenciát továbbra is fenn kell tartani és minél több külterületi lakost el kell érni a szolgáltatás megismertetése és elfogadtatása érdekében. Ezen keresztül lehetséges további szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal megismertetni és kapcsolatba hozni a külterületen élőket, melyek eredményeként kompenzálódhatnak a földrajzi helyzetükből adódó hátrányok.

2.5. Idősek és demens személyek nappali ellátása

Kötelező alapellátás. A nappali ellátást azok a személyek vehetik igénybe, akik saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szorulnak, önmaguk ellátására részben képesek. Ezen kívül a klub helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi programoknak, csoportoknak is.

Az OVÖ ESZK idős/demens személyek nappali ellátásának mutatói

Év	Engedélyezett férőhely szám	Időskorú ellátottak száma (fő)	Idős demens ellátottak (fő)	Férőhely kihasználtság %
2020. dec.31.	120	105	20	85
2021.dec.31.	120	101	24	90
2022. dec. 31.	120	105	23	85

(Forrás: OVÖ ESZK)

Orosházán 4 telephelyen működik idősek nappali ellátása:

- Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „B” épület, Teréz utca 14. - férőhely: 30 fő
- Reménység Klub: Lorántffy utca 35. - férőhely: 30 fő
- Gyöngyvirág Klub: Székács János utca 3. - férőhely: 30 fő
- Őszirózsa Klub: Kiss Ernő utca 19. - férőhely: 30 fő.

Működési engedélyeik határozatlan idejűek.

A felülvizsgálat időszakában az idősek nappali ellátásának férőhely kihasználtsági mutatói a 2020. évi adatokhoz hasonlóak. A további igénybevétel növelése érdekében az idősek klubjai változatos programkínálattal teszik vonzóvá a szolgáltatást és nyílt napokat is tartanak. A klubokban lehetőség van személyi tisztálkodásra, a ruházat tisztítására, meleg étel fogyasztására, mentális gondozásra, egészségügyi ellátásra, foglalkoztatásra,

felügyeletre, szabadidős programokon való részvételre, hivatalos ügyekben való segítségnyújtásra.

Az intézmény szükség szerint biztosítja az ellátottak ingyenes szállítását otthonuk és a klub között, mert sokan a távolság, az életkoruk vagy egészségi állapotuk, illetve az időjárási viszonyok miatt nem tudtak eljutni az intézménybe. A tanyagondnok munkatársak napi rendszerességgel szállítják a külterületen élő ellátottakat az idősek klubjaiba, akik aktívan részt vesznek a klub által kínált programokban, melynek eredményeképpen javult életminőségük és kevésbé magányosak.

Az ellátottak körét bővítő demens személyek nappali ellátása keretében napi rendszerességgel szerveznek egyéni és csoportos foglalkozásokat, a nyitvatartási idő egészében gondozói felügyeletet biztosítanak, igyekeznek megőrizni, lehetőség szerint fejleszteni az ellátottak meglévő képességeit.

Az ellátás igénybevevőinek száma emelkedő tendenciát mutat. Az OVÖ ESZK intézményei mellett a város szervezett nyugdíjas közösségeiben, közösségi házaiban az aktív részvétel lehetősége alternatívát kínál a magány oldására, a társas kapcsolatok létesítésére. Sok idős ember él a civil szervezetek által kínált lehetőséggel.

Az Szt. szerinti idősek nappali ellátása évek óta folyik az egyházi fenntartású György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálatnál is.

A György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat ellátási adatai az alábbiak szerint alakultak:

2019. év: 26 fő

2020. év: 59 fő

2021. év: 46 fő

2022. év: 32 fő

2.6. Fogytékos személyek nappali ellátása - Vadvirág Esély Klub (Orosháza, Október 6. utca 39.)

Kötelezően nyújtandó alapszolgáltatás. A klub enyhe- és középsúlyos, értelmileg akadályozott 16. életévet betöltött, önkiszolgálásra részben képes személyek számára biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, étkezésre, meglévő képességeik szinten tartására, képességeik fejlesztésére. A klub működési engedélye határozatlan idejű. Személyi és dologi feltételei biztosítottak. Férőhelyszám: 35 fő.

Az ellátottak négy gondozási csoportba vannak beosztva – 6-8 fő – életkor és fejlettségi szint figyelembe vételével. Az ellátottak közül 16 fő enyhe, 19 fő középsúlyos értelmi sérült a 2022. december 31-i állapot szerint. A mentális zavarok az életkor emelkedésével erősödnek. A probléma kezelése több türelmet, figyelmet és változatos kommunikációs eszközöket igényel. Súlyosbítja a helyzetet a párkapcsolatok hiánya, illetve a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés nehézsége.

A Fenntartó által új gázkazán került beszerzésre. (2023-ban valósult meg)

A Vadvirág Esély Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
------------	----------------	----------------	----------------

Férfiak száma (fő)	20	18	21
Nők száma (fő)	16	14	14
Összesen (fő)	36	32	35

(Forrás: OVÖ ESZK)

A Vadvirág Esély Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2020.dec.31.	2021.dec.31.	2022.dec.31.
20 év alatt (fő)	0	0	1
20-30 év között (fő)	8	8	9
31-40 év között (fő)	12	11	12
41-50 között (fő)	14	12	12
51-60 között (fő)	2	1	1
Összesen (fő)	36	32	35

(Forrás: OVÖ ESZK)

A felülvizsgálat időszakában az ellátottak 71 %-a a 30. életév feletti korcsoportba tartozik. Az ellátottak életkorából következik, hogy a róluk gondoskodó szülők korosodó, egyre több betegséggel küszködő emberek.

A „másság” elfogadtatása az esélyegyenlőség érdekében továbbra is a koncepció célja. Ennek érdekében évente megrendezik a „Ne érte, Vele fuss” érzékenyítő programot, az önkéntes kávéházi felszolgálatot. Új kezdeményezés a Nyílt hét, melyen iskoláskorú gyermekek a közös programok révén tapasztalhatják meg a fogyatékos személyek sokszínűségét és kreativitását. A Jótékonyági est bevételét minden esetben a klubtagok igényeinek megfelelően használják fel.

A jelenlegi eredmények fenntartása mellett további célkitűzés az integráció szélesítése: a hagyományos, bevált rendezvényeken közös részvétel, valamint a integrációs, érzékenyítő programok a helyi iskolák tanulóival.

2.7. Fejlesztő foglalkoztatás

a) A fogyatékos személyek fejlesztő foglalkoztatása Szt. szerinti fejlesztési jogviszonyban történik és 26 fő részére nyújt munkalehetőséget. Időbeosztás: napi 4 óra hétfőtől péntekig, de az egyén szükségleteire tekintettel egyenlőtlen munkaidő beosztás is lehetséges. A rugalmasság oka annak elfogadása, hogy az egyén sajátosságait figyelembe kell venni, mert a foglalkoztatásban való részvétele a mindenkori, pillanatnyi pszichés állapotának függvénye.

A munka ellenértéke a fejlesztési foglalkoztatási óradíj, mely nem lehet kevesebb a mindenkori kötelező legkisebb órabér 30%-ánál.

A fejlesztő foglalkoztatás működési engedélye alapján a tevékenységi kör lényegében a korábbi: táskafélék, szíjazat gyártása; adminisztratív kisegítő tevékenység, zöldterület kezelés, takarító kisegítő tevékenység, portaszolgálati kisegítő tevékenység, háztartás termék előállítás, szolgáltatás saját fogyasztásra, konyhai és mosodai kisegítő tevékenység, és az irodai papíráru gyártása.

A foglalkoztatás helyszínei: Orosháza, Október 6. utca 39. (13 fő), Orosháza, Teréz utca 14. (2 fő), Orosháza, Táncsics utca 8. (3 fő), Orosháza, Székács utca 3. (2 fő), Orosháza, Zöldfa utca 8. (4 fő), Orosháza, Kettőssánc tér 10. (2 fő).

Kiemelendő cél a fejlesztő foglalkoztatás feltételeinek folyamatos és maradéktalan biztosítása az ellátottak számára. Az így előállított termékeket az OVÖ ESZK intézményeiben, rendezvényeken és internetes portálon is árusítják.

b) A Bonus Team Szociális Szövetkezettel kötött megállapodás értelmében fejlesztő foglalkoztatás került megszervezésre 16 fő számára az Orosháza, Kettőssánc tér 10. szám alatt a Harmónia Klub és a Fordulat Klub telephelyén. A klubok ellátottjainak, pszichiátriai és szenvedélybetegeknek biztosítanak foglalkoztatást. A cél itt is a szabályszerű és sikeres működtetés, kereseti lehetőség nyújtása olyan személyek részére, akiknek a nyílt munkaerő-piacon rendkívül nehéz az elhelyezkedés lehetősége.

2.8. Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása – Harmónia Klub és Fordulat Klub (Orosháza, Kettőssánc tér 10.)

Kötelező szolgáltatások a nappali ellátások körében, melyek 2014. július 25. napjától

működnek 20-20 férőhellyel. A telephely több funkcióra alkalmas: közösségi együttlétre, munkavégzésre, kreatív foglalkozásra, szabadidős foglalkozás lebonyolítására, pihenésre és tisztálkodásra.

A szolgáltatásokat azok a személyek vehetik igénybe, akik pszichiátriai illetve szenvedélybetegséggel küzdenek. A nappali ellátás célja: elősegíteni az ellátást igénybevevő öntevékenységet, önsegítését, valamint a társadalomba, saját környezetbe való visszailleszkedését megfelelő programok biztosításával.

Ide kapcsolódik az előző pontban kifejtett fejlesztő foglalkoztatás az intézmény keretein belül, amely a saját kereseti lehetőség biztosításával erősíti az egyén önbecsülését, visszaadja emberi méltóságát és a hasznosság érzését.

A szolgáltatás a célcsoportbeliek jellemzőivel rendelkező személyek, valamint hozzátartozóik előtt nyitott és minden érdeklődő számára hozzáférhető. Ezeket az embereket igen nehéz elérni és bevonni a közös munkába, mert alig-alig rendelkeznek betegségtudattal.

Jellemző megbetegedések a Harmónia Klub ellátottjainál egyes idegrendszeri és elmezavarok, hangulatzavarok, neurotikus, stresszhez társuló rendellenességek.

A Fordulat Klub ellátottjainak betegségei: alkohol okozta, drog és egyéb pszichoaktív anyagok használata okozta, nyugtatók és altatók okozta mentális- és viselkedészavarok. A szolgáltatásokat az ellátott személyes céljaira és szükségleteire alapozva személyesen biztosítják. Az intézmény együttműködik a pszichiátriai és addiktológiai gondozóval.

A Harmónia Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Férfiak száma (fő)	9	9	12
Nők száma (fő)	9	11	9
Összesen (fő)	18	20	21

(Forrás: OVÖ ESZK)

A Harmónia Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
------------	----------------	----------------	----------------

20 év alatt (fő)	-	-	-
20-30 év között (fő)	1	-	-
31-40 év között (fő)	1	3	3
41-50 év között (fő)	7	8	7
51-60 év között (fő)	4	5	5
61 év felett (fő)	5	4	6
Összesen (fő)	18	20	21

(Forrás: OVÖ ESZK)

A Fordulat Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Férfiak száma (fő)	8	10	11
Nők száma (fő)	8	10	9
Összesen (fő)	16	20	20

(Forrás: OVÖ ESZK)

A Fordulat Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
20 év alatt (fő)	-	1	1
20-30 év között (fő)	2	2	2
31-40 év között (fő)	2	3	3
41-50 év között (fő)	3	3	4
51-60 év között (fő)	6	5	4
61 év felett (fő)	3	6	6
Összesen (fő)	16	20	20

(Forrás: OVÖ ESZK)

A programkínálat növelésével, a reintegrációt elősegítő rendezvények szervezésével, szórólapok terjesztésével a lakosság körében, a háziorvosi rendelőkben és az addiktológiai szakrendelésen elérték, hogy minél több szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg személyhez eljusson a szolgáltatás igénybevételének lehetősége. Változatlan cél a teljes férőhely kihasználtság elérése.

A jövőt tekintve kiemelendő feladat a még szélesebb körű ismertség elérése, a célcsoportba tartozó személyek további bevonása a klubok életébe, motiválás az egészségügyi ellátás igénybe vételére, a szociális kompetencia javítása, a stigmatizáció csökkentése, sikeresen működtetni a fejlesztő foglalkoztatást, megfelelő kompetenciák esetén segítség a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésben, folyamatos küzdés a társadalmi befogadásért. A dologi feltételek javítása terén az alábbiak szükségesek: nyílászárók cseréje, épület falszigetelése, épület külső festése.

2.9. Alacsonyküszöbű szenvedélybeteg ellátás

Szenvedélybetegek részére, de a megelőzésre helyezve a hangsúlyt, a MI-ÉRTÜNK Prevenció és Segítő Egyesület fenntartja és működteti a MI-ÉRTÜNK Kontakt Pont telephelyét. Ez a szolgálat 2008. évben kezdett alacsonyküszöbű ellátást nyújtani a 14-40 éves korú célcsoport számára a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésére Orosházán, de némi hiánypótló szerepet is betöltött az új nappali ellátások megszervezéséig. A létrejött klubokkal felvették a kapcsolatot és rendszeres a véleménycsere.

A szolgáltatás tartalma: pszichoszociális intervenció, megkereső tevékenység, bulisegély, információ-nyújtás, drop-in. Az Egyesület munkatársai megjelennek egészségügyi intézményekben, iskolákban, ifjúsági szórakozóhelyeken és rendezvényeken. Munkájuk indikátora a létrejött kontaktok száma. A korábbi időszakot tekintve a dokumentációs rendszer vezetése változott meg, a papír formáról on-line felületre tértek át, továbbá részletesebb korosztályos lebontás került bevezetésre.

A létrejött kontaktokban résztvevők száma életkor szerint

Megnevezés	2021	2022
16 év alatt (fő)	2180	1651
16-18 év (fő)	1979	1416
19-25 év (fő)	4941	2104
26-35 év (fő)	7567	3479
36-45 év (fő)	8613	4286
46 év felett (fő)	7071	2675
Összesen (fő)	32351, férfi: 14229; nő: 18122 szolgáltatást újonnan igénybevevők száma : 28681	15611, férfi: 5866 ; nő: 9745 - szolgáltatást újonnan igénybevevők száma: 12492

(Forrás: egyesületi adatok)

A 2021-es év kiemelkedően magas számai, az online tartott szakmai konferenciáknak, csoportoknak, internetes bejegyzés eléréseknek köszönhetőek, valamint a város általános és középiskoláiba való visszatérés 2021 őszén hozott még egy megemelkedett elérés számot, amikor azon osztályokba is ellátogattak, akik a Covid időszak alatt kimaradtak.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, anonim és ingyenes.

Az Önkormányzat ezt a tevékenységet értékesnek tekinti és azzal támogatja, hogy az Egyesület részére telephelyet biztosít az Orosháza, Október 6. utca 33-35. szám alatt a Garzonbérlek Háza épületében. Az épület az elmúlt évek során felújításra került, így a szolgáltatást igényesebb, kulturáltabb környezetben tudják nyújtani.

2.10. Hajléktalanok Nappali Melegedője (Orosháza, Szabó Dezső utca 1.)

Azon hajléktalan személyeket látja el, akik életvitelszerűen közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségekben töltik mindennapjaikat. A nappali melegedő része a hajléktalan ellátó komplexumnak. Férőhelyszáma 36 fő.

Naponta 8-18 óráig tart nyitva. Igénybevétele ingyenes.

Kötelező szolgáltatás. Az ellátást igénybe vevő alapvető szükségleteinek kielégítésén túl a nappali melegedő lehetőséget kíván biztosítani a hajléktalan személy társadalmi életbe történő visszaintegrálódásához, személyes kapcsolatok kiépítésére, fenntartására. A dolgozók a szociális munka eszközeivel, esetkezeléssel igyekeznek segíteni.

A nappali melegedőben ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec.31.	2021. dec. 31.	2022. dec.31.
	22	21	24

(Forrás: OVÖ ESZK)

Pályázatból, adományból évek óta sikerült rendszeresen élelmiszerral / étellel ellátni az arra rászorulókat. A pályázati lehetőség előreláthatólag 2023 augusztusáig biztosít lehetőséget a hétfőtől péntekig tartó élelem biztosítására. (2023.október 6. napjáig látták el a rászorulókat, azóta az ellátásban résztvevők a népkonyha szolgáltatást veszik igénybe)

A melegebb hónapokban a nappali melegedő férőhely kihasználtsága csekély, a téli hónapokban viszont megnövekszik az igénybe vevők száma. 2022. évben az átlagos férőhely kihasználtság a nappali melegedőben 61% volt. A nappali melegedő szolgáltatásait 2022. évben 46 fő vette igénybe. Ebből 8 fő nő (%) és 38 fő férfi (%) ellátott volt. Az átlagéletkor a nappali melegedőt igénybe vevő ellátottak viszonylatában 54 év. A napi átlagforgalom 22 fő.

A pályázati lehetőségeket az intézmény maximálisan kihasználta a kliensek jobb ellátása, a téli krízishelyzetek kezelése érdekében. Ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánják.

3. Átmeneti ellátások

3.1. Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye (Orosháza, Szabó Dezső utca 1.)

Az éjjeli menedékhely tanácsadás és felügyelet szolgáltatási elemeket biztosít. Férőhelyszám: 26 fő, öt szobában.

Az ellátást ingyenesen, délután 18 és reggel 8 óra között lehet igénybe venni. Krízishelyzetben matracok segítségével több rászoruló is elhelyezhető ideiglenesen. Az igénybe vétel a téli időszakban általában megnő, mert összefügg az időjárási körülmények alakulásával.

Az éjjeli menedékhely működési engedélye határozatlan idejű.

Szükség esetén minden rászorulót be tudnak fogadni, segítséget kérő embert nem utasítanak el, ha a közösségi együttélési szabályokat betartja.

2022. évben az átlagos férőhely kihasználtság az éjjeli menedékhelyen 95% volt. Az éjjeli menedékhely szolgáltatásait 2022-ban 50 fő vette igénybe. Ebből 10 fő nő (20%) és 40 fő férfi (80%) ellátott volt. Az átlagéletkor ennél az ellátási formánál 55 év. A napi átlagforgalom 24 fő.

Az éjjeli menedékhelyen ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.

	22	25	26
--	----	----	----

(Forrás: OVÖ ESZK)

3.2. *Hajléktalanok Átmeneti Szállása (Orosháza, Szabó Dezső utca 1.)*

A hajléktalan személyek átmeneti szállása a szociális munka keretében tanácsadás, esetkezelés, gondozás, készségfejlesztés, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése és az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít. Férőhelyszám 14 fő.

A szolgáltatás működési engedélye határozatlan idejű.

A hajléktalanok átmeneti szállásán ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
	10	11	13

(Forrás: OVÖ ESZK)

2022. évben az átlagos férőhely kihasználtság a hajléktalanok átmeneti szállásánál 92% volt. Az átmeneti szállás szolgáltatásait 2022-ben 15 fő vette igénybe. 2 fő női ellátott (13%) és 13 fő férfi ellátott (87%) volt. Az átlagéletkor ennél az ellátási formánál a legmagasabb, 63 év. A napi átlagforgalom 13 fő.

A dolgozók szakmai munkájának továbbra is az a legfőbb célja, hogy az segítse az ellátottak munkához és lakhatáshoz jutását, továbblépését a társadalmi integráció felé.

Évente október hónapban megrendezésre kerül az „Egy este hajléktalanokért” program több szervezet és személy támogatásával, amely rendezvény erősíteni kívánja a társadalmi szolidaritást, a hajléktalanok problémáinak megértését és a segíteni akarást. A társas kapcsolatok kialakítását, erősítését szolgálták a szezonálisan vagy ünnepekhez kötötten megrendezésre kerülő közösségi programok, vetélkedők, sportversenyek.

A hajléktalanokat ellátó intézményben a dologi feltételek tovább javítására és gazdagítására a jövőben is törekednek. Kihasználják a pályázati lehetőségeket. Kiemelt cél a dolgozók számára minél több konferencián és képzésen történő részvétel. Az ellátottakkal való foglalkozás és az esetkezelések jó irányait, a bevált programszervezéseket a továbbiakban is fenn kívánják tartani. Prioritás az átmeneti szálló minél teljesebb kihasználtsága.

A hajléktalanok ellátórendszerében elért eredmények:

- Pályázati forrásból 2017. óta munkanapokon egy tál meleg ételt biztosítanak 35 fő ellátott részére, ez az uniós pályázat előreláthatólag 2023. augusztus hó végéig biztosítja a napi egyszeri meleg étkeztetés lehetőségét. (2023. október 6. napjáig került biztosításra)
- A hajléktalan szálló fűtési rendszerének korszerűsítésére az Önkormányzat sikeresen pályázott a Hajléktalanokért Közalapítvány és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett 2021-COVID azonosítószámú, "Az új koronavírus-járvány elleni védekezés támogatása" című pályázati kiírásra.
A pályázat keretében sor került az OVÖ ESZK fenntartásában lévő Hajléktalan Szálló (5900 Orosháza, Szabó Dezső utca 1.) fűtési rendszere korszerűsítésére.

4. Tartós bentlakást nyújtó ellátás

A szociális szakellátás részeként működő idős emberek otthonaiban találhatnak otthonra azok az idős, általában beteg, önálló életvitelre nem képes, napi négy óra gondozási szükségletet meghaladó gondozást, ápolást igénylő személyek, akikről a családjukban bármely okból nem tudnak gondoskodni, vagy nincs családjuk.

A szolgáltatás alapszinten napi legalább ötszöri étkeztetésből, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásból, mentális gondozásból, meghatározott egészségügyi ellátásból és lakhatásból tevődik össze.

Orosházán két idős emberek otthona működik az OVÖ ESZK keretében. Az Önkormányzat ezeket az otthonokat az idős emberek érdekében önként, nem ellátási kötelezettségből tartja fenn.

Ezekben az intézményekben elsősorban az időskorúak, de gondozási szükségletük alapján a 18. életévet betöltött, betegség vagy fogyatékosság miatt önmagukról gondoskodni nem képes személyek is elláthatók. Külön gondozási csoportban kapnak állapotuknak megfelelő ellátást a demens személyek.

Az idősotthoni ellátásban a belépési hozzájárulás összege igazodik a szolgáltatás során nyújtott lakhatási minőséghez. Az ellátást igénylő elhelyezésének nem akadálya a belépési hozzájárulás hiánya, ha a rászorultsági feltételek adottak. A befolyó belépési hozzájárulás az intézmény bevétele, amelyből fejlesztést, korszerűsítést lehet végrehajtani.

2020. októberétől az Ezüst Fenyő Idős emberek Otthona és a Platán Idős emberek Otthona is rendelkezik szakápolás, egészségügyi szakma és a szakmához tartozó szolgáltatás végzésére jogosító működési engedéllyel. Gyorsabb és hatékonyabb betegellátást tesz lehetővé az intézményben végezhető otthoni szakápolási tevékenységek egy része, mivel így biztosítottá válik, hogy a lehető legrövidebb idő alatt a beteg hozzájusson az egészségügyi beavatkozásokhoz.

4.1. *Ezüst Fenyő Idős emberek Otthona (Orosháza, Táncsics utca 8.)*

Az intézmény 2005. május óta teljes körű szolgáltatást nyújt elsősorban idős emberek számára.

Az Ezüst Fenyő Idős emberek Otthonának épülete öt szintből áll. A földszinten kiszolgáló helyiségek: porta, irodák, orvosi szoba, fodráshelyiség, tornaterem, ellátotti ebédlő, tálalókonyha, és mosoda található.

A négy lakószinten (részlegesen), 74 férőhelyen egy, két és kétszer-kétágyas szobákban tudunk elhelyezési lehetőséget biztosítani. A lakószoba részét képezi tusolóhelyiség, konyhapult, illetve a kétszer-kétágyas szobáknál konyha helyiség került kialakításra.

A lakószobákon túl minden szinten társalgó, teakonyha, valamint kádfürdőzésre alkalmas fürdőszoba áll az ellátottak rendelkezésére.

Az idősek otthona megfelelő állapotával, központi fekvésével, több kis létszámú lakószobájával magasabb igény szintet tud kielégíteni. Nyitása óta csaknem mindig 100%-os férőhely kihasználtságú, 2022. év december 31. napján 37 fő várt felvételre.

Az Otthon az ellátást igénybevevő részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amely során a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi – szellemi funkciói szinten tartására, lehetőség szerinti helyreállítására kerül sor. A mentálhigiénés tevékenység által hozzájárulnak az idős ember életminőségének megtartásához, javításához, a veszteségek feldolgozásához és a biztonságérzet kialakításához.

A szakmai munka részeként megteremtik a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit, a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében egyéni, csoportos megbeszélést kezdeményeznek, megteremtik az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételeit, segítik és támogatják az intézményen belüli kisközösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését, szervezik az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket, szellemi szórakoztató tevékenységeket, a kulturális tevékenységeket, mentális segítséget nyújtanak, és gondoskodnak a környezeti ártalmak kiküszöböléséről.

A dolgozók az alapfeladatok ellátásán túl egyéb szolgáltatásokat is nyújtanak vagy szerveznek, ilyenek pl.: ingyenes egészségügyi vizsgálatok, fodrász, gyógytorna, süteményárúsítás, szabadidős programok, családi rendezvények.

A szolgáltatás színvonalát javítaná a személyi feltételek bővítése, valamint gyógytornász alkalmazása.

Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Férfi	17	15	15
Nő	57	60	61
Összesen	74	75	76

(Forrás: OVÖ ESZK)

Az ellátottak nemenkénti demográfiai mutatói jól tükrözik a lakosság körében bekövetkező változásokat és az így kialakult nemenkénti arányokat. Megfigyelhető, hogy az intézményben 80 %-ban vannak női lakók és a 80 év feletti ellátottak 48 %-a nő. A nők rendelkeznek magasabb átlagéletkorral, maradnak egyedül, kiszolgáltatottá válva, akik számára végső menedék az idősek otthona.

Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában a gondozási igény megoszlása demencia alapján

Gondozási igény az ellátottaknál	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Átlagos	65	67	63
Demens	9	8	13
Összesen	74	75	76

(Forrás: OVÖ ESZK)

A demencia kórkép kialakulásának jellemzője az önellátási képesség csökkenése, végül teljes hiánya. A gondozók részéről ez az állapot egyre több fizikai segítséget, folyamatos odafigyelést és mentálhigiénés szakmai tevékenységet igényel.

Az otthonban a leépülés aránya az ellátottak körében évről-évre változó aszerint, ahogy a lakók cserélődnek elhalálozás vagy elköltözés miatt: 2020. évben a demens személyek aránya 12%, 2021. évben 10%, 2022. évben 17%.

Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában az egyes korcsoportokba tartozó ellátottak száma nemenként a felülvizsgálati időszakban (50 év felett) 2022. december 31-i állapot szerint

Év	Férfi	Nő	Összesen
51-60	0	0	0
61-70	5	0	5
71-80	4	23	27
81-90	4	21	25
90-	3	16	19
Összesen	16	60	76

Az otthonban erőteljes az előregedés: a lakók 58 %-a 80 év feletti. A magas életkorral együtt jár, hogy jelentős az ellátottak egészségromlása. A szív- és érrendszeri megbetegedés 82 %-uknál jelen van, 36 fő pszichiátriai beteg, 16 fő % fogyatékoságban szenved, 23 fő % anyagcsere-beteg és a maradék 4 % megoszlik a 4 fő légzőszervi és a 23 fő daganatos betegek között.

Évről-évre az előregedés miatt gyengül az ellátottak egészségi állapota. Az intézmény dolgozóit ez egyre nagyobb kihívás elé állítja, mert összetett szolgáltatói tevékenységükben mind nagyobb teret kell, hogy nyerjen az egészségügyi, ápoló funkció.

4.2. Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „A” épület (Orosháza, Teréz utca 14.)

Ez a telephely egyben az OVÖ ESZK székhelye is, azaz itt végzik az integrált intézményre kiterjedő ügyintézését és igazgatási tevékenységet.

Az Otthon három lakószinten (gondozási egységben) 150 férőhelyen – a lakószobák nagyságától függően kettő, három és négy ágyas lakószobákban – tud elhelyezési lehetőséget biztosítani. Az épület adottságaiból adódóan lakószintenként, szárnyanként közös fürdőszobák és mosdók, illetve teakonyhák állnak a lakók rendelkezésére.

A lakószobákon túl kiszolgáló helyiségek, gondozást segítő helyiségek találhatók az egyes szinteken. Az ellátottak ruházatainak, textíliáinak mosását a főépulettől különálló mosodai épületrészben végzik.

A férőhely kihasználtság szinte folyamatosan 100 %-os. Várakozók száma 2022. december 31-én 41 fő.

Az Otthonban a mentálhigiénés ellátás a lelki gondozás, valamint foglalkoztatás útján valósul meg. A személyes gondoskodás során cél a mindennapi élet tartalommal való megtöltése: az egyén adottságainak figyelembevételével, adott problémáról figyelem elterelésével, a felesleges energiák lekötésével, a figyelem és emlékezet megtartásával, a testi-lelki állapot karbantartásával, valamint a társas kapcsolatok fejlesztésével.

Hasznos időtöltés céljából rendszeres foglalkozásokat szerveznek, amelyek az ellátottak körében igen népszerűek: reggeli torna, filmvetítés, népdalkör, mesedélután, társasjáték, irodalmi kör, kézműves foglalkozás. Önállóság és mozgásképeség függvényében részt vesznek sétán, könyvtár- és múzeumlátogatáson, társintézmények látogatásán.

Jellemző, hogy egyes nagy rendezvényekre más települések társintézményeinek ellátottjait, dolgozóit meghívják. Ezek a találkozók alkalmat teremtenek tapasztalatcserére, barátságok kialakítására, nyitottabb szemléletre.

Figyelemre méltó a generációs korlátok ledöntése és a kölcsönös elfogadás érdekében végzett tevékenység az oktatási intézményekkel együttműködve.

A Platán Idősek Otthonában ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Férfi	45	47	52
Nő	93	102	97
Összesen	138	149	149

(Forrás: OVÖ ESZK)

Az ellátottak 35%-a férfi ellátott, a női ellátottak 65%. Látható, hogy az idősök között a női többséget jelentő demográfiai jelenség az intézmény ellátottjainak körében is megmutatkozik.

A Platán Idősek Otthonában a gondozási igény megoszlása demencia alapján

Gondozási igény az ellátottaknál	2020. dec. 31.	2021. dec. 31.	2022. dec. 31.
Átlagos	114	120	114
Demens	24	29	35
Összesen	138	149	149

(Forrás: OVÖ ESZK)

A felülvizsgálati időszakban a fokozottabb ápolási igényű ellátottak aránya 2020. évben 17 %, 2021. évben 19 %, 2022. évben 23 %, tehát növekvő tendenciát mutat.

A Platán Idősek Otthonában az egyes korcsoportokba tartozó ellátottak száma nemenként a felülvizsgálati időszakban 2022. december 31-i állapot szerint

Év	Férfi	Nő	Összesen
41-50	0	0	0
51-60	6	5	11
61-70	11	17	28
71-80	28	30	58
81-90	7	36	43
90-	0	9	9
Összesen	52	97	149

(Forrás: OVÖ ESZK)

Az Otthonban 35 % a 80 év feletti lakók száma. A demencia előfordulási aránya viszont magasabb gondozási igény meglétére utal, és azt valószínűsíti, hogy a demencia nemcsak a legmagasabb korcsoportokban alakul ki.

Az intézmény a lehetőséghez és a szükséghez igazodóan végezte az állagmegóvást, az esetleges fejlesztéseket és a szakmai munkát a felülvizsgálati időszakban.

A felülvizsgálat időszakában az OVÖ ESZK intézményei számára 2022. évben beszerzett tárgyi eszközök az alábbiak:

2022. évben két terület részére (Hajléktalan Szálló, Platán Idősek Otthona, Étkeztetés) nyomtató beszerzése valósult meg. Az intézmények részére 4 db telefonkészüléket cseréltek le, valamint vérnyomásmérők kerültek beszerzésre az idősek otthonaiba.

Az FF-025/8-2021. pályázat keretén belül a fejlesztő foglalkoztatás feladatainak ellátásához székeket, hűtőszekrényt, fénymásológépet vásároltak.

Az intézmény által elkülönítve kezelt belépési hozzájárulás összegéből az Ezüst Fenyő Idősek Otthona egyágyas lakoszobáiba mosogató szekrényeket vásároltunk, ezzel is emelve az intézmény által nyújtott szolgáltatások színvonalát.

5. Gazdasági- és Pénzügyi részlegek (Orosháza, Teréz utca 14.)

Az integrált intézményben a szolgáltatások háttértevékenységét a Gazdasági-és Pénzügyi részlegek látják el. Ide tartozik a gazdasági részleg (a központi iroda), műszaki részleg és a főzőkonyha részlege (központi főzőkonyha és bölcsődei konyha).

A központi főzőkonyha kapacitásának jobb kihasználása érdekében a főzőkonyha részlegesen megújult, de elkerülhetetlen a részleg teljes felújítása. Ez a szolgáltató egység állítja elő az ételeket az OVÖ ESZK étkeztetéssel egybekötött ellátásai és az OVÖ ESZK rendezvényei számára.

Felelősségteljes feladat a gépek, eszközök működőképességének mindennapi fenntartása, a higiénés feltételek folyamatos biztosítása, az előírásoknak megfelelő, egészséges ételek előállítása. 2018 óta dietetikus szakember segíti a diétás étkeztetés biztosítását.

6. A gyermekjóléti ellátások

A Koncepció készítésének és rendszeres felülvizsgálatának kötelezettségét az Szt. írja elő és tartalmilag – elsősorban felnőtteket célzó – szociális szolgáltatásokra vonatkozik, mégis, a családcentrikus szemlélet indokolja a gyermekjólét, gyermekvédelem területére történő kitekintést.

A családok életkörülményeinek alakulását, közérzetét, szociális helyzetét meghatározza, hogy tudnak-e lakóhelyükön olyan gyermekellátást igénybe venni, amely elősegíti a munka világába történő visszatérést, képzésen való részvételt, idős hozzátartozó ápolását, stb. A következőkben a gyermekellátásokról lesz szó, függetlenül a fenntartó személyétől.

6.1. Kisharang Bölcsőde (Orosháza, Zöldfa utca 8.)

A gyermekek napközbeni ellátása keretébe tartozó *napos* bölcsőde 76 férőhelyen nyújt 20 hetes - 3 éves kor közötti, esetenként 3 éven felüli (maximum 6 éves korig) gyermekek

számára szolgáltatást. Bölcsőde vonatkozásában a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25 %-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja.

A bölcsőde felvállalja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a fogyatékos gyermekek ellátását is. Utóbbiak nevelése integrált csoportban történik.

Az alapfeladaton túl az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- időszakos gyermekfelügyelet,
- játszóház.

A bölcsőde a szülők igényeihez igazodva egész évben nyitva tart – kivételt képez a 2022. év nyara, amikor a beruházási munkálatok megkezdődtek - szünet nélkül, munkanapokon 6 -17 óra között.

Az ellátás és a foglalkozás 7 csoportszobában történik, csoportlétszám SNI-s kisgyermekek létszámától függően 6-12 fő.

A jelenlegi működési feltételek további fejlesztése érdekében az Önkormányzat 2019-ben pályázatot nyújtott be a bölcsőde fejlesztése érdekében, mely pozitív elbírálásban részesült.

A bölcsőde működési engedélye határozatlan időre szól.

Dolgozói létszáma: 21 fő (16 fő kisgyermeknevelő + 1 fő vezető + 4 fő bölcsődei dajka) és rendelkezésre áll gyermekorvos heti 4 órában.

A Kisharang Bölcsőde igénybevételi adatai

Év	Engedélyezett férőhely szám	Ellátott gyermekek száma	Kihasználtság %
2020. dec. 31.	76	68	91
2021. dec. 31.	76	62 átlagos/3 SNI	89
2022. dec. 31.	76	66	97

(Forrás: OVÖ ESZK)

A bölcsődében 2022. évben a férőhely kihasználtság 97% volt. Éves szinten 121 fő kisgyermeket láttak el.

Új problémátípusok jelentek meg a kisgyermekes családok életében: izolációs problémák, beilleszkedési nehézségek, szociális készségek elmaradása. Megjelentek a mozaik családok és az ezzel járó problémák: alkalmazkodási nehézségek az eltérő nevelési attitűdök következtében. Mobilisabbá váltak a családok, gyakori jelenség az átmeneti ellátás, mely néhány hónapra korlátozódik a költözés következtében. E problémákra az intézmény minden esetben keresi a megoldásokat.

A rászoruló gyermekek ingyenesen étkeznek. 2022. évben 99 % nem fizetett étkezési díjat, gondozási díjfizetés alól 23% mentesült.

A szakmai színvonal biztosítása érdekében a bölcsődei dolgozók gazdag programkínálatot nyújtanak a gyermekek számára. Rendszeres bábelőadásokat tartanak a kisgyermeknevelők, hiszen kiemelt fejlesztési terület a bábjáték lett.

A TOP-1.4.1-16-BS1-2021-00046 pályázat keretében valósul(t) meg a Kisharang bölcsőde átalakítása és bővítése:

A meglévő épületen belül a csoportszobák minimális, a kiszolgáló helyiségek jelentősebb mértékű átalakításával/felújításával/korszerűsítésével kívánják a meglévő csoportszobákat úgy átalakítani, hogy az a mindenkori módszertani javaslatnak megfelelhessen. A jelenlegi befejező konyha funkciót főző konyhává kívánják bővíteni, amely a hozzá tartozó összes technológiai helyiséggel és a további gazdasági helyiségekkel, irodákkal, öltözőkkel együtt a tetőtérben kerül elhelyezésre.

A projekt kivitelezésének befejező dátuma 2023. december 31.

6.2 Bóbita Bölcsőde (Orosháza, Könd utca 86.)

A Bóbita Bölcsőde 2020. év februárja óta nyújt segítséget a városban élő kisgyermekes családoknak ugyanolyan jogosultsági feltételek megléte mellett, mint a Kisharang Bölcsőde esetében.

A bölcsőde működési engedélye határozatlan idejű.

A bölcsőde 24 férőhellyel 1 gondozási egységben 2 csoportszobával működik. A gondozó-nevelő munkát 4 fő szakképzett kisgyermekgondozó-, nevelő látja el. Munkájukat az intézmény szakmai programja és az évszakonként változó napirend alapján végzik. Mindennapi tevékenységüket 1 fő bölcsődei dajka és 1 fő konyhai kisegítő segíti.

A bölcsőde tálalókonyhával rendelkezik, ahol szakképzett konyhai dolgozó biztosítja a kisgyermekek számára a minőségi étkeztetést.

A Bóbita Bölcsőde igénybevételi adatai

Év	Engedélyezett férőhely szám	Ellátott gyermekek száma	Kihasználtság %
2020. dec. 31.	24	19	79
2021. dec. 31.	24	21	100
2022. dec. 31.	24	23	100

(Forrás: OVÖ ESZK)

2022. évben a bölcsődébe beíratott kisgyermekek létszáma: 36 fő

2022. év december 31. napján a bölcsődében ellátott gyermekek 60%-a leány, 40%-a fiú kisgyermek.

A 12 - 24 hónapos korú gyermekek nemenkénti megoszlása 60% - 40% volt a fiú- és a leánygyermekek között.

A 2022. év őszi időszakában 3 fő kisgyermek töltötte be a 24 hónapos kort, ennek köszönhetően a bölcsődei létszám 78 %-át a „24-36 hónapos” korosztály tette ki. 2022. évben „5-12 hónapos” korú gyermekeket nem láttak el a Bóbita Bölcsődében, illetve „36 hó feletti” kisgyermek 1 fő volt.

2022. évben is az adatvédelmi irányelveket követve nem történt adatgyűjtés a hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan, kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekek adatszolgáltatását végezték el az igénybevevői nyilvántartó rendszerben. Sajátos nevelési igényű kisgyermek 3 fő volt az év folyamán.

6.3. Lurkó Családi és Munkahelyi Bölcsőde:

2021. évben 19 gyermek ellátásáról gondoskodtak, 2022. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. A Lurkó Munkahelyi Bölcsőde 2022. szeptemberétől 7 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott.

6.4. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde Hálózat:

2021. évben 21 férőhelyen, 21 gyermek ellátásáról gondoskodtak 2022. évben a szolgáltatási nyilvántartásban engedélyezett 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény.

6.5. Család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ feladatai (Orosháza, Hajnal utca 1.)

Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott intézmény 2012. március 1-jén jött létre. A korábban csak a gyermekjóléti szolgáltatást működtető Gyermekjóléti Központhoz ekkor integrálták a családsegítést. A 2016. január 1-én életbe lépő jogszabályi változások a feladatellátás szakmai tartalmát is érintették, különválasztva a szolgáltatást és a járási szinten kötelező feladatokat (esetmenedzselés, speciális szolgáltatások nyújtása). Ennek megfelelően az intézmény ellátási területe is változott.

Az intézmény ellátási területe

- Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós (család-és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében),
- Orosházi Járás valamennyi települése: Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós (család- és gyermekjóléti központ feladatai tekintetében)

Szakmai tevékenységük hatékonysága érdekében törekednek a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, a jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. Ezért a jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése munkájuk egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítségük fontos feltétele.

Február 28-ig, valamennyi településen éves szakmai tanácskozást tartanak, ahol lehetőség van a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Gondozás során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek

a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb, a megfelelő időben érkező segítség. Az elején, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családgondozás jelenti. Tapasztalataik szerint a tevékenység egyre súlyosabb és komplexebb problémák megoldását jelenti.

Az intézményben lehetőséget biztosítanak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára- indokolt esetben- térítésmentesen biztosítják a telefon, fax, fénymásolás és internet használatot.

A nyár folyamán kirándulásokat (pl. ingyenes fürdőzés Gyopárosfürdőn, Charter járatok az ország több városába) játszóházakat, táboroztatást stb., szerveznek, amelyek elsődleges célja, hogy új és maradandó élményeket nyújtsanak olyan gyermekek számára, akiknek szülei önerőből nem, vagy csak nagyon nehezen tudják ezt biztosítani. Színes, változatos programjaik a résztvevő gyermekek számára a hasznos kikapcsolódás mellett lehetőséget biztosítottak az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteik bővítéséhez, a társas kapcsolataik eredményes működtetéséhez szükséges kommunikációs, szocializációs tapasztalataik gazdagításához, szociális készségeik, képességeik fejlesztéséhez, elősegítette a társadalmi elvárásoknak megfelelő közösségi magatartásformák, szokások és normák megerősítését. Történik tanulást segítő egyéni tanácsadás hátrányos helyzetű gyermekeknek.

Folyamatosan igyekeznek a lakosság részéről jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni. Az elmúlt években jelentős igény mutatkozott egészségmegőrző, illetve egészségnevelő programokra, különös tekintettel a stressz-, illetve konfliktuskezelésre. A szükséglet kielégítése érdekében erőszakmentes kommunikáció tanfolyamot, szeretetnyelv tanfolyamot, video work csoportot, boldogság csoportot is működtettek. Új csoportokat is indítottak nemcsak egészségesekeknek, hanem szorongásos és depressziós zavarokban szenvedőknek, mivel klienseik jelentős része küzd pszichés problémával. Mindfulness alapú kognitív terápia csoportot, mentalizáció alapú csoportot, asszertivitás tréninget is szerveztek. Addiktológiai tanácsadást működtettek a szenvedélybetegségek hatékonyabb kezelése érdekében. Áldozattá válás megelőzését célzó bűnmegelőzési programot is tartottak. Indult életvezetési és adósságkezelési tanácsadás, speciális játszócsoport és játékterápiás foglalkozás óvodásoknak és általános iskolásoknak, Ciklus-show 10-14 éves korosztály számára. Pályázati támogatásból közösségi kertet hoztak létre az intézmény udvarán, és szaktanácsadást tartottak a kertművelés alapjairól.

A Család-és Gyermejjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében:

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis felvételét,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

- családkonzultációt, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

A következő évekre vonatkozó terveik sokrétűek.

Egyfelől szeretnék működésük és prevenció programjaik színvonalát megtartani, másfelől intézményük a lakosság felé képviselt arcukat és üzenetét tovább finomítani.

Magatartás- és viselkedés problémával küzdő gyermekek száma folyamatos növekedést mutat, az iskolai agresszió és magatartási problémák kezelése, visszaszorítása, csökkentése egy nagyon fontos cél. A valamennyi oktatási intézményben iskola pszichológus alkalmazása megfelelő óraszámú segítséget jelent, az óvodai - iskolai szociális segítők tanítási óra tartása bullying témában jelenleg is és folyamatosan segíti/segítheti a diákokat a felismerésben, jelzésben. Nagyon fontos feladat az iskolai agresszió teljes visszaszorítása. A diákok közötti konfliktusok megfelelő kezelésében van felelőssége a szakembereknek.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgáltató intézmény neve	Ellátott település	Ellátottak száma 2020. évben	Ellátottak száma 2021. évben	Ellátottak száma 2022. évben
Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat	Orosháza	2776 fő	2757 fő	3331 fő

(Forrás:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)

A Gyermekjóléti Központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	67	3	65	13	148

(Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	78	41
Utcai (lakótelepi) szociális munka	109	33
Kórházi szociális munka	33	32

Óvodai és iskolai szociális tevékenység területén)	2474	2819
Szociális felvétele	24	25
Készenléti szolgálat	13	13
Jogi tanácsadás	33	32
Pszichológiai tanácsadás	178	56
Fejlesztőpedagógiai ellátás	400	5
Hátralékkézelési tanácsadás	132	14
Összesen	3474	3070

(Forrás: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)

6.6. Gyermek átmeneti otthona

Az SOS-Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa Kecskemét, Vízmű utca 22. szám alatt a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltak szerint, gyermekek átmeneti gondozása gyermekjóléti alapellátás körében Gyermek Átmeneti Otthona ellátást működtet. Az SOS-Gyermekfalu vállalta, hogy átmeneti gondozást nyújt Orosháza Város közigazgatási területén élő, 0-18 éves gyermekek részére, akiknek családban történő nevelését a szülő - egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt – nem tudja megoldani. Indokolt esetben az SOS Gyermekfalu a gyermek szülőjével közös elhelyezését is biztosítja.

Az ellátási szerződés a felek között 2021. október 1. napjától hatályos, melynek időtartama határozott időtartamú, 5 évre szól. 2022. december 1. napig kizárólag a rendelkezés állás teljesült, azonban gyermek vagy szülője elhelyezése nem valósult meg.

6.7. Családok átmeneti otthona (Orosháza, Mikszáth Kálmán utca 2.)

A Gyvt 51. §-ban foglaltaknak megfelelően a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti ellátást biztosító szolgáltatást nyújt Orosházán. Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője.

A családok átmeneti otthona negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja. Intézményünk befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi válsághelyzetben lévő, esetlegesen krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőket és gyermeküket, várandós anyát, annak kérelmére férjét, élettársát is.

A lakhatási lehetőség mellett segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.

Az intézmény és annak szakmai teamje közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Krízisközpont

A családok átmeneti otthona keretein belül krízisközpont működik. A krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került bántalmazott családot.

A krízisközpont a bántalmazott család számára alaptevékenysége keretében legfeljebb nyolc hét időtartamra lakhatást biztosít és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés és egészségügyi ellátást, közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

Félutasház szolgáltatás

A félutas ház keretében - társadalmi reintegrációja érdekében -legfeljebb öt év időtartamra a krízisközpontból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára lakhatást és az életvezetéshez szükség szerinti segítséget biztosítanak.

Külső férőhely

A családok átmeneti otthona az otthonhoz kapcsolódó külső férőhelyeken biztosíthatja azoknak a családoknak az ellátását, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek. A családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek száma három, együttesen 16 fő ellátását biztosítja.

A külső férőhelyen történő ellátás időtartama a Gyvt. 45. § (6) bekezdése és a 47. § (3) bekezdés a) pontja szerinti időtartammal együtt sem haladhatja meg a három évet.

Az Önkormányzat támogatási szerződés alapján – dologi kiadásokra - évi bruttó 250.000,- Ft-tal segíti a családok átmeneti otthonában élők helyzetét.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat több orosházi lakos veszi igénybe, illetőleg a város szociális ellátórendszerében is jelentős szerepet vállal az intézmény, és az intézményt fenntartó szervezet.

Az Önkormányzat krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatására három Önkormányzati tulajdonú bérlakást biztosít.

6.8. Regionális krízisambulancia (5900 Orosháza, Bajcsy-Zs. u. 3.)

A Biztos Pont Regionális Krízisambulancia a kapcsolati erőszak áldozatainak, családtagjaiknak, illetve a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek nyújt segítséget Orosháza városában. Kapcsolati erőszak alatt a lelki, szóbeli, szexuális, fizikai bántalmazást, valamint a gazdasági erőszakot, anyagi kiszolgáltatottságot értik. A krízisambulancia célkitűzése, hogy az érintettek minél előbb tájékoztatást és segítséget kaphassanak. Nagy hangsúlyt fektetnek a megelőzésre, a problémák korai kezelésére. Feladatuk a kapcsolati erőszak elleni küzdelemben résztvevő intézmények közötti együttműködés elősegítése. Szakmai hálózatot hoztak létre annak érdekében, hogy a kapcsolati erőszak eseteit minél hatékonyabban tudják közösen kezelni. Társadalmi szemléletformáló kampányaik célja, hogy minél többen képesek legyenek felismerni és elutasítani az erőszak valamennyi formáját, illetve minél hamarabb kérjenek segítséget, akik

veszélyeztetve érzik magukat.

VI.

Tennivalók a jövőben - az V. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása **Az Önkormányzat és az OVÓ ESZK szintjén jelentkező szabályozási és ellátás- fejlesztési feladatok, elképzelések**

1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok

A szociális szolgáltatások és a települési támogatások megszervezése során a fejlesztési és innovatív irányokat egyrészt a Szt-ben előírtak, másrészt a mindennapi élet szintjén jelentkező szükségletek határozzák meg. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy minden igénylő az aktuális helyzetének és saját igényének leginkább megfelelő szolgáltatási vagy támogatási formát, illetve segítséget vehesse igénybe. Ezzel együtt lényeges feladat, hogy a szolgáltatásokat és a támogatásokat úgy tudja igénybe venni a rászorult, hogy az a magánszférájába való legkisebb beavatkozással járjon. A modern szociálpolitika és segítség eszközeivel olyan szolgáltatásokat és támogatási formákat kell az egyén, kliens, ügyfél számára kínálni, hogy lehetőség szerint elkerülje, hogy megszokott környezetét bentlakásos ellátásra cserélje vagy minél későbbi időpontban kényszerüljön megtenni ezt. Ha ez megvalósul, a segítség mindinkább az egyén, kliens, ügyfél egyéni helyzetéhez igazodjon.

A szociális szolgáltatások megszervezésekor fontos, hogy az ellátórendszer az öngondoskodás erősítését szolgálva a szubszidiaritás elveként működjön, szükséges és elégséges szolgáltatásokat nyújtva.

Az Önkormányzatnak mindig szem előtt tartott feladata, hogy a szociális ellátórendszer jogszabályban rögzített kiépítését, működtetését minőségi színvonalon végezze, megelőzze az egyén társadalmi perifériára való sodródását. Ezért szükséges meghatározni a helyi szociálpolitika megvalósításának célcsoportjait.

Egyrészt a már meglévő ellátások színvonalának emelése, illetve megőrzése a cél. Másrészt a település anyagi forrásainak függvényében a felmerült hiányosságokat kell megszüntetni.

A társadalmi, gazdasági környezet folyamatos változása egyértelműen érinti a szociálpolitikát, amelynek következménye az Szt., Gyvt. és más szociális központi jogszabályok gyakori módosítása. A módosítások általában szükségessé teszik a helyi önkormányzat ide vonatkozó rendeleteinek a felülvizsgálatát és módosítását. Továbbá figyelemmel kell kísérni, hogy a rendeletben foglalt feltételek megfelelően szolgálják-e a település lakosságára kivetítve az adott rendeletben rögzített célt és eléri-e a ténylegesen rászorult személyeket. Ez a feladat az alábbi tárgyakban alkotott önkormányzati rendeleteket érinti:

- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások,
- a szociális szolgáltatások,
- a gyermekek ellátása,

- a nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díja,
- az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó – szociális bérlakásokra – vonatkozó szabályokról.

A szabályozás körében felsorolt feladatokat értelemszerűen a mindenkori szükség és lehetőség szerint mutatkozó határidőben kell ütemezni és megoldani.

2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok

2.1. Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja „A” épület (Orosháza, Teréz utca 14.)

Megoldandó problémák, feladatok:

- épület vízvezetékrendszerének és elektromos hálózatának felújítása,
- főzőkonyha teljes felújítása.

Az Önkormányzatnak továbbra is keresnie kell a pályázati lehetőségeket, hogy a kor követelményeinek maradéktalanul megfelelő telephely működhessen.

2.2. Ezüst Fenyő Idősek Otthona (Orosháza, Táncsics utca 8.)

Megoldandó problémák, feladatok:

- központi fürdők átalakítása fürdetőszékes, zuhanyrendszerű megoldással.
- A szolgáltatás színvonalát javítaná gyógytornász alkalmazása.
- A hiányosságok megoldásához ugyancsak pályázati lehetőségeket kellene felkutatni és igénybe venni. Hasznosítható az új ellátottaktól befolyó belépési hozzájárulás, illetve a Segítő Gondoskodás Alapítvány részére utalt, az adó 1%-os felajánlásból származó bevétel.

2.3. Idősek klubjai

Továbbiakban is kiemelt cél a klubok szolgáltatásainak minél szélesebb körben történő megismertetése, illetve a szolgáltatás minőségének magas színvonalon történő biztosítása, illetve a négy idősek klubja közötti kapcsolat erősítése közös programok révén.

2.4. Harmónia Klub és Fordulat Klub (Orosháza, Kettőssánc tér 10.)

Változatlanul cél a jövőt tekintve a célcsoportba tartozó személyek további bevonása a klub életébe, motiválás az egészségügyi ellátás igénybe vételére, a szociális kompetencia javítása, a stigmatizáció csökkentése a lakosság bevonásával szervezett programokba. A tervek között szerepel a tehetséges ellátottak alkotásaiból interaktív kiállítás szervezése. Megfelelő kompetenciák esetén segíteni a munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. A következő dologi feltételek javítása szükséges:

- nyílászárók cseréje, épület falszigetelése, épület külső festése.

2.5. Vadvirág Esély Klub (Orosháza, Október 6. utca 39.)

A jelenlegi eredmények fenntartása mellett további célkitűzés az integráció szélesítése: a hagyományos, bevált rendezvényeken közös részvétel és fellépés a helyi iskolák tanulóival.

A dologi feltételek terén a nyílászárók és a kazán cseréje (az Önkormányzat 2023-ban kicserélte) lenne indokolt, mely eredményes pályázat lévén megvalósulhat.

2.6. Fejlesztő foglalkoztatás (Orosháza, Október 6. utca 39.)

Jövőbeli terv, hogy a fejlesztő foglalkoztatás feltételeinek folyamatos és maradéktalan biztosítása megvalósuljon, melynek garanciális eleme a központi költségvetésből történő 100%-os támogatás. Változatlanul cél az előállított termékek vevőkörének bővítése a magasabb bevétel elérésének érdekében.

2.7. Tanyagondnoki szolgálat (Orosháza, Teréz utca 14.)

A mára kialakult tendenciát szükséges tovább fenntartani, így a külterületi lakosokat el kell érni a szolgáltatás megismertetése és elfogadtatása érdekében. Ezen keresztül lehetséges további szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal megismertetni és kapcsolatba hozni a külterületen élőket, melyek eredményeként kompenzálódhatnak a földrajzi helyzetükből adódó hátrányok. Kiemelt cél a Nemzeti Tanyafejlesztési Program pályázatainak figyelemmel kísérése, pályázat benyújtása.

2.8. Hajléktalanok ellátása (Orosháza, Szabó Dezső utca 1.)

A hajléktalanokat ellátó intézményben a dologi feltételek javítása, gazdagítása a jövőben is cél. Ennek megvalósítása érdekében folyamatosan figyelik a kínálgató pályázati lehetőségeket. A dolgozók számára prioritás a minél több konferencián és képzésen történő részvétel. Az ellátottakkal való foglalkozás és az esetkezelések jó irányait, a bevált programszervezéseket a továbbiakban is fenn kell tartani.

2.9. Kisharang Bölcsőde (Orosháza, Zöldfa utca 8.) és Bóbita Bölcsőde (Orosháza, Könd utca 86.)

A szakmai színvonal biztosítása érdekében az eredményes és színes programkínálatát a Kisharang Bölcsőde megtartja, kiemelt hangsúlyt helyezve a gyermekek mozgásfejlesztésére és a tevékenységközpontú szemléletre.

A jelenlegi befejező konyha funkciót főző konyhává kívánják bővíteni, amely a hozzá tartozó összes technológiai helyiséggel és a további gazdasági helyiségekkel, irodákkal, öltözőkkel együtt a tetőtérben kerül elhelyezésre. (2023. évben kerül megvalósításra)

A Bóbita Bölcsőde tekintetében kiemelt cél a telephely lakossággal történő megismertetése, továbbá a magas szakmai színvonalon történő munkavégzés biztosítása.

Mindkét bölcsőde esetében hasznos lenne gyógypedagógus munkatárs alkalmazása.

8.10. Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetésben továbbra is cél:

- az ellátottak egészségi állapotához igazodó speciális étkeztetés biztosítása igény és lehetőség szerint,
- a központi jogszabályokból és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaiból következő normák betartásával készült ízletes ételek előállítása.

3. A VI. fejezetben foglalt feladatok prioritás szerinti összefoglalása

A Konceptió következő felülvizsgálatáig prioritást élvező feladatok:

3.1. A Konceptió VI/1. pontjában felsorolt szociális és gyermekvédelmi tárgyú rendeletek folyamatos figyelemmel kísérése és aktualizálása.

3.2. Az OVÖ ESZK fenntartása és működőképességének megőrzése, az ellátási színvonal növelése az adódó lehetőségek kihasználásával.

3.3. A pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése és a részvétel mérlegelése a Konceptió VI/2. pontjában felsorolt elavult, hibás dologi feltételek javítása, korszerűsítése, a hiányzók pótlása, illetve megteremtése érdekében.

3.4. Forrásteremtés a VI/2.2. pontban leírt mozgásterapeuta és gyógytornász szakemberek főállásban történő alkalmazásához.

Befejezés, egyéb információk

A jelenlegi Konceptió tartalmát részben a korábbi koncepciók szerkezete és tartalmi elemei, az azokban közölt, felülvizsgált és még mindig megvalósításra váró feladatok, a részben vagy egészében megvalósított korábbi tartalmak helyét elfoglaló új feladatok és új információk határozzák meg.

A Konceptió felülvizsgálatát segítette: helyzetértékelésével, a szociális szolgáltatások fejlesztési és bővítési elképzeléseivel, adatszolgáltatással Bogárné Kiss Ildikó OVÖ ESZK intézményvezető, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatára vonatkozásában Halustyik Éva intézményvezető, továbbá Klemmné Kalcsó Lilla szociális, gyámhatósági és egészségügyi osztályvezető, illetve a Konceptióban nevesített intézmények, civil szervezetek, egyházi képviselők szolgáltatott adatokat.

A Konceptió áttekintése során megállapítható, hogy Orosháza városában a jogszabályok által kötelező erővel előírt szociális ellátások és szolgáltatások maradéktalanul biztosításra kerülnek. Ezen felül a település saját költségvetése terhére, önként vállalt feladatokkal teszi elérhetővé a szociális biztonság intézményi hálózatát a lakosság minden korosztálya számára és a civil szervezetek is tevékenységükkel segítik azt, hogy a szociális szolgáltatások rendszere hatékonyan, célcsoporthoz kötötten valósuljanak meg Orosházán.

O r o s h á z a, 2023. november 20.

Dávid Zoltán
polgármester

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért
Határidő: azonnal

12.) Orosháza Város Önkormányzata új Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadása

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte az előadót, hogy kívánja-e kiegészíteni az előterjesztést?

(Kiegészítés nem hangzott el.)

Megkérdezte a Bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése, véleménye, javaslata az előterjesztéssel kapcsolatban?
(Kérdés, vélemény, javaslat nem hangzott el.)

Szavazásra bocsátotta az előterjesztés határozati javaslatának elfogadását.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 8 fő.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül és 2 tartózkodás mellett a következő határozatot hozta:

138/2023. (XI.29.) Pü. határozat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága elfogadta és javasolja a következő határozati javaslat elfogadását a Képviselő-testület felé:

„Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy

Orosháza Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2023-2028) jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester a határozat közléséért

Határidő: értelem szerint”

Felelős: Kovács Péter a Bizottság elnöke, a Bizottság véleményének az ismertetéséért

Határidő: azonnal

Helyi Esélyegyenlőségi Program
Orosháza Város Önkormányzata

(2023-2028)

2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	6
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	60
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	94
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	106
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	118
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	127
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	133
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	134
1. A HEP IT részletei	134
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	134
A beavatkozások megvalósítói	137
Jövőképünk	138
Az intézkedési területek részletes kifejtése	139
2. Megvalósítás	160
A megvalósítás előkészítése	160
A megvalósítás folyamata	160
Monitoring és visszacsatolás	162
Nyilvánosság	162
Kötelezettségek és felelősség	163
Érvényesülés, módosítás	163
4. Elfogadás módja és dátuma	164

1) Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

„Az egyenlőség nem az intelligencia, az erkölcsi érzék, a fizikai erő és más efféle tényszerű dolgok függvénye. Az egyenlőség erkölcsi eszmény, nem pedig tényszerű kinyilatkoztatás. Nincs logikai kényszerítő ok, amiért két ember képességeinek tényszerű különbözősége indokolná azt, hogy különböző mértékben vegyük figyelembe, ítéljük meg szükségleteiket és az érdekeiket. Az emberi lények egyenlőségének elve nem az emberek közötti állítólagos tényleges egyenlőség leírása, hanem előírás arra vonatkozóan, hogy kell bányunk az emberi lényekkel.”

Peter Singer

Bevezetés

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának III. fejezete az „Egyenlőség” jegyében rögzíti a törvény előtti egyenlőség, a megkülönböztetés tilalma, a kulturális, vallási és nyelvi sokféleség, a férfiak és a nők közötti egyenlőség, a gyermekek jogai, az idősek jogai, a fogyatékkal élő személyek beilleszkedési garanciális jogelvéit. Így különösen tiltja a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetést.

Magyarország Alaptörvénye XV. Cikke az alábbiakat deklarálja:

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (továbbiakban: Ebktv.)

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése kimondja: A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben

meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az Ebktv. 31. § (3) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) kormányrendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat által készített helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

A kormányrendelet 1. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőségi problémáit.

A program célja a hátrányos megkülönböztetés megelőzése, és az egyes társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, különös tekintettel a kiemelt védett csoportokra.

Ahhoz, hogy a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, európai uniós forrásokból, illetve nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban részesülhessen, az Ebktv. szerinti hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal kell rendelkeznie. A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni és ez alapján – szükség esetén – azt felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítani kell.

Orosháza Város Önkormányzata 2008. évben 158/2008. (V.8.) K.t. számú határozatában fogadta el Komplex Esélyegyenlőségi Programját, majd 2013. évben a 178/2013. (VI. 28.) Kt. számú határozatában, 2018. évben 250/2018. (XII.20.) K.t. határozatban fogadta el az öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezett ideje lejárt, így új program készítése vált szükségessé.

A 2018. évben készült Helyi Esélyegyenlőségi Program keretét képező szerkezeti, tematikai tartalmat meg kívánja őrizni a hatályba lépő Helyi Esélyegyenlőségi Program, így az intézkedések alapját képező helyzetelemzés aktualizálása, a kötelezően feltüntetendő adattáblák elkészítése megtörtént, az elérni kívánt célokban határoz meg új elemeket a dokumentum.

Összhangban az Ebktv. törvény, a kormányrendelet, továbbá a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Orosháza Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti a településen az esélyegyenlőség előremozdítása érdekében megfogalmazott céljait és ennek érdekében tervezett feladatait.**

Orosháza Város Önkormányzata továbbra is vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtása során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

Helyzetelemzés

Jelen helyzetelemzés a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Orosháza város Magyarország dél-keleti szektorában, a Dél-alföldi régió területén, Békés vármegyében helyezkedik el. Eurorégiókban gondolkodva: a magyar, román, szerb határ menti vármegyéket összefogó térség központi sávjában foglal helyet.

A város a 47-es számú főút mentén, Békéscsaba vármegyeszékhely és Hódmezővásárhely vármegyei jogú városok között helyezkedik el. Békés vármegye harmadik legnépesebb városaként tíz települést magába foglaló kistérségi társulás központja. Orosháza város regionális szintű feladatokat lát el. 2013. január 1-jétől Orosháza járási hivatali központ szerepet tölt be.

Kórháza területi besorolású intézmény, Békés vármegye lakosságának egyharmadát látja el, területileg a vármegye nyugati egyharmadát.

Kistérségi szinten ellátott feladat volt a központi orvosi ügyelet, amelyet 2023.01.01. napjától az állami mentőszolgálat lát el, valamint a Társulás biztosítja a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatást, továbbá a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.

A város közúti megközelítése kedvezőnek tekinthető, amelyet az M5-ös autópálya viszonylagos közelsége, továbbá a városon áthaladó 47. sz. főút (Szeged-Orosháza-Debrecen) és a Kiskunfélegyháza-Orosháza-Battonya határátkelő utak korszerűsítési munkái tovább javítanak.

Bár közvetlen vasúti összeköttetése a fővárossal nincs, Orosháza a térség vasúti gócpontja. Szegedre és Békéscsabára a több mint 100 éve kiépült Fiume-Nagyvárad vonalon keresztül juthatunk el, ezen kívül vonatok indulnak Szentés, Mezőtúr és Mezőhegyes irányába is.

A város gazdasági élete az ipar által meghatározott, amelyet hagyományosan jelentős mezőgazdaság, élelmiszeripar egészít ki.

Folyamatosan tör előre az idegenforgalmi ágazat, hiszen a település egyik városrészében található az 1869 óta gyógyászati célú fürdőhelyként ismert fás, tavas, a Marost az Alföldre áteresztő hegyekből táplált tavakkal ékesített Gyopárosfürdő.

Orosháza lakónépessége a korábbi időszakhoz hasonlóan fogyatkozó tendenciát mutat, melyet a következő diagram szemléltet. A lakónépesség száma 2017-ben 27.492 fő volt, míg 2022-ben 25.472 fő élt városunkban, így pontosan 2020 fővel csökkent a lakosok száma az elmúlt öt év tekintetében.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	27 492	bázis év
2018	27 236	99,07%
2019	26 874	98,67%
2020	26 528	98,71%
2021	26 157	98,60%
2022	25 472	97,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

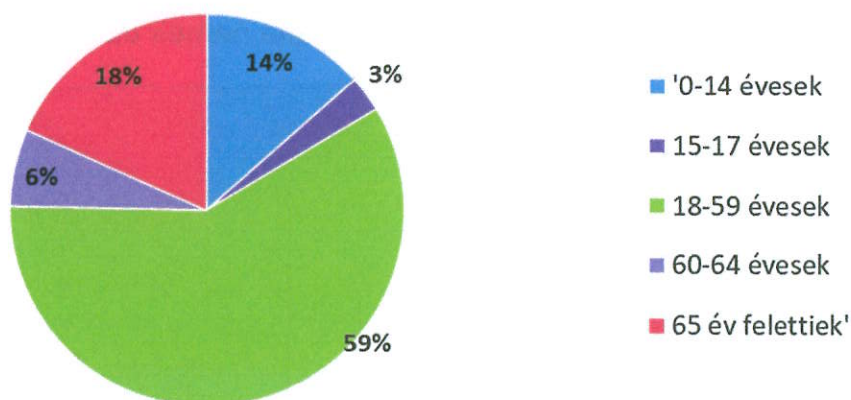
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 418	14 570	27988	47,94 %	52,06 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			660	2,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 798	1 728	3526	6,42%	6,17 %
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	399	389	788	1,43%	1,39 %
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7 902	7 527	15429	28,23 %	26,89 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	855	1 019	1874	3,05%	3,64 %
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2 464	3 907	6371	8,80%	13,96 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

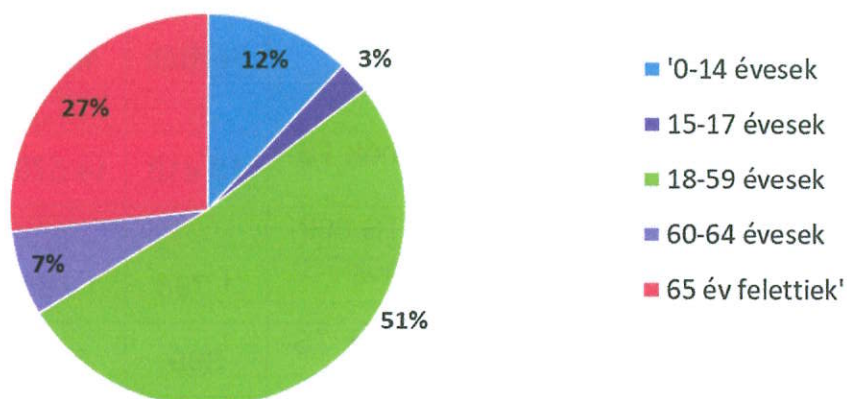
A korcsoportonkénti megoszlás éves szinten azonos alakulást mutat, ennek megfelelően a legnagyobb a munkaképes korosztály aránya.

Az állandó lakónépesség nemenkénti megoszlása férfiak: 47,94%, nők: 52,06%, amely a korábbi időszakhoz képest változatlan, úgyszintén megállapítható, hogy az országos átlaghoz hasonlóan nagyobb arányú a nők jelenléte.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

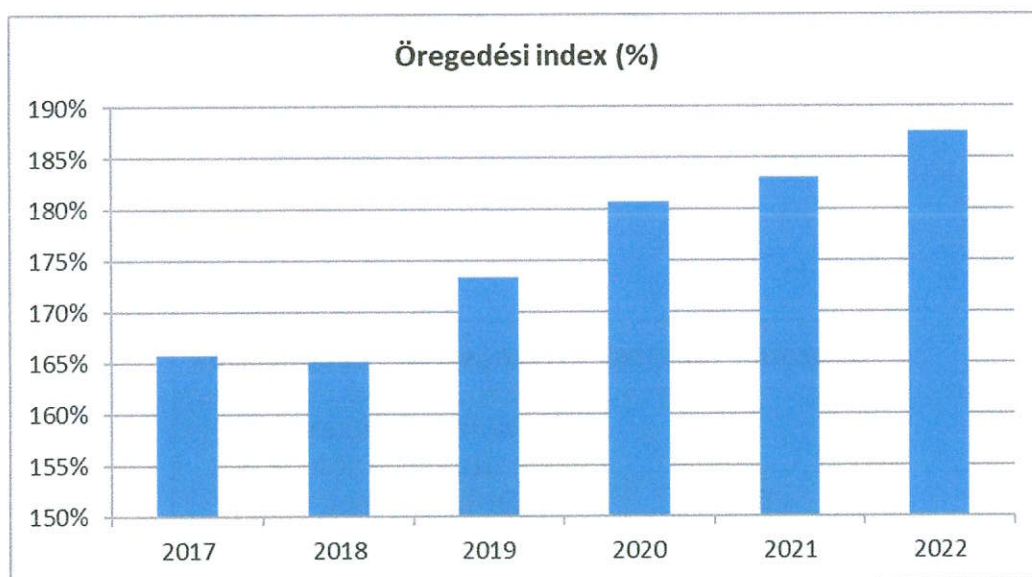
A fenti diagrammok alapján látható, hogy a 0-14 éves korosztály, valamint az aktív dolgozók (18-59 év) tekintetében a férfiak vannak többségben, a 65 év felettiéknél pedig a nők felé billen a mérleg nyelve, 9%-al több az idős korosztályban a nők aránya.

A korábbi 5 éves időszakhoz hasonlóan a település – szintén a korcsoportonkénti megoszlás arányszámait alapul véve – minimálisan, de előregedő tendenciát mutat. A jelenleg vizsgált 5 éves időszak legkorábbi 2018. évi öregedési indexe 165,05%, míg a legkésőbbi 2022. évben 187,52%.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	6 033	3 641	165,70%
2018	6 107	3 700	165,05%
2019	6 254	3 607	173,39%
2020	6 371	3 526	180,69%
2021	6 404	3 498	183,08%
2022	6 430	3 429	187,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakosságának fogyását támasztja alá az évente az élve születések és halálozások számából megállapított negatív természetes szaporodási mutató.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-2,71
2018	-3,40
2019	-6,95
2020	-5,09
2021	-5,69
2022	-9,32

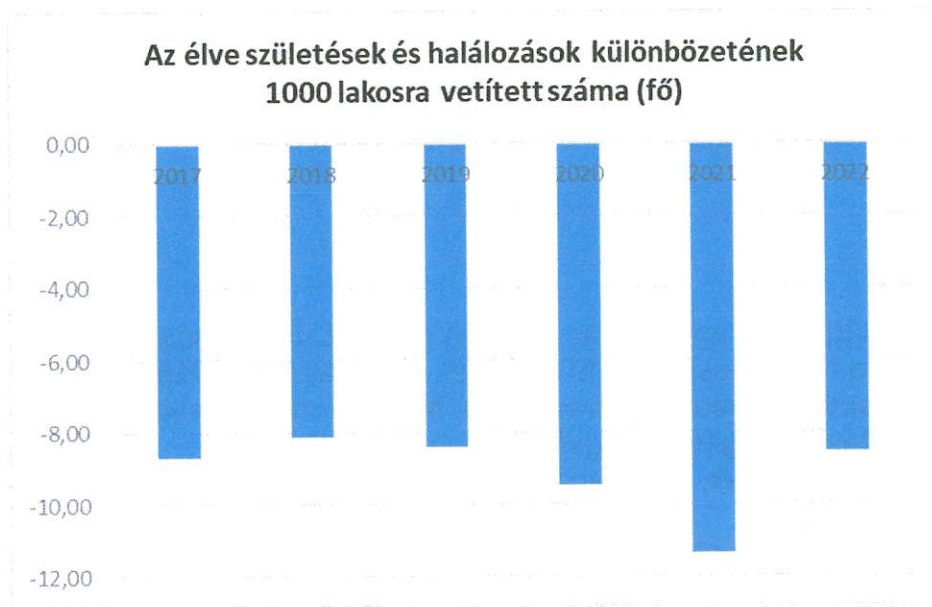
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vándorlás tekintetében szintén a települési lakosságszám csökkenésének igazolása látható 2022-ig bezáróan. A 2017-es -2,71-es arányhoz képest 2022-ben ez az érték jelentős változást mutat, -9,32.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,68
2018	-8,11
2019	-8,39
2020	-9,48
2021	-11,35
2022	-8,55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség – és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Kiemelt cél, hogy minden állampolgár – a nők, a fogyatékkal élők, a mélyszegénységben élők, a romák, a tartós munkanélküliek, az időskorúak, a pályakezdők stb. – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén egyaránt.

Orosháza Város Önkormányzata a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban az egyenlő bánásmód tiszteletben tartásával folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat. Az esélyegyenlőség megvalósítását és a hátrányos megkülönböztetés elvetését horizontális elvnek tekinti, amely áthatja az összes önkormányzati tevékenységet, a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű döntéshozatal alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyenlő bánásmód elve is érvényesüljön az egyes projektek kidolgozásában.

Orosháza város kiemelkedő értékei változatos hagyatékában rejlik, mint jeles szülöttei, egyedi népművészete, sajátos népi ételei, ízei, továbbá az alföldi vidékhez köthető foglalkozások. Gyopárosfürdő természeti és geotermikus kincsei hatalmas lehetőség Orosháza számára.

Orosháza város fontos küldetése a kultúra, a szórakozás, kikapcsolódás akadályok nélküli eljuttatása a város minden lakosa felé, így az Orosházi Nyár keretében a város akadálymentesített Főterén, valamint

Gyopárosfürdő területén is lehetőség nyílik különböző formációk fellépésre, színpadi előadások megtekintésére.

Orosháza város nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a településen élő, az esélyegyenlőségi program célcsoportjait képező lakosok életét segítse. Törekszik, hogy az érdekelt civil szervezeteket és egyéb közösségeket bevonja e tevékenységbe. Hisszük, hogy a társadalom érzékenyíthető, a szemlélet formálható, az esélyegyenlőség megvalósítására törekvés mindannyiunk közös érdeke és feladata.

Célok

A társadalmi problémák összefüggenek egymással, gyakran ok-okozati kapcsolatot figyelhető meg közöttük, ezért a hátrányos helyzetű emberek társadalmi részvételének javítása érdekében komplex beavatkozásokra van szükség. Nagy jelentősége van a foglalkoztatási, lakásügyi, oktatási, az egészségügyi, a közbiztonsági, és az esélyegyenlőségi problémák kezelésének, melyben a hatékonyság érdekében minden érintett szereplő bevonása szükséges.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításában kiemelt fontosságú, hogy részt vállaljanak az önkormányzaton kívül a szociális szolgáltatást nyújtó szervezetek, járási hivatalok foglalkoztatási osztályai, rendvédelmi szervek, civil szervezetek. A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Orosháza Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A dokumentumban rögzített intézkedések kiemelt célja, hogy az egyenlő bánásmód követelménye semmilyen körülmény között ne sérüljön. Az egyenlő bánásmód követelménye akkor sérül, azaz akkor valósul meg a diszkrimináció, ha valakit vagy valakiket a törvényben (Ebktv.) felsorolt úgynevezett védett tulajdonságuk miatt ér sérelem.

Védett tulajdonságok:

- 1) nem,
- 2) faji hovatartozás,
- 3) bőrszín,
- 4) nemzetiség,
- 5) nemzetiséghez való tartozás,

- 6) anyanyelv,
- 7) fogyatékoság,
- 8) egészségi állapot,
- 9) vallási vagy világnézeti meggyőződés,
- 10) politikai vagy más vélemény,
- 11) családi állapot,
- 12) anyaság (terhesség) vagy apaság,
- 13) szexuális irányultság,
- 14) nemi identitás,
- 15) életkor,
- 16) társadalmi származás,
- 17) vagyoni helyzet,
- 18) foglalkoztatási jogviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- 19) érdekképviselővel való tartozás,
- 20) egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző.

A fentiek alapján az egyenlő bánásmód az olyan tulajdonságokat részesíti védelemben, amelyek jellemzően veleszületett, állandó, az egyén által megváltoztathatatlan vagy nehezen megváltoztatható tulajdonságok.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen, továbbá a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Meg kell határozni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából, továbbá meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Ki kell alakítani annak az együttműködési rendszernek a folyamatos működtetését, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmiasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé

történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az

esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése az Ebktv. előírásai, valamint a vonatkozó részletszabályokat tartalmazó végrehajtási rendeletek,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és és 2021.06.30-i módosítása
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tett közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól.
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az Ebktv.-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: Európa 2020 Stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. 31. §-a által előírt helyi esélyegyenlőségi program elkészítésére van szükség, melyet a helyi önkormányzat öt évre fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programot 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a

felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

A Képviselő-testület az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően az alábbi rendeleteket alkotta meg:

- 10/2016. (V.2.) Ör. számú rendelet a használt lakás vásárlási támogatásról,
- 7/2016. (IV.14.) Ör. számú rendelet az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő intézmény által nyújtott szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- 13/2022. (VIII.25.) Ör. számú rendelet a szociális szolgáltatásokról,
- 17/2022. (IX.29.) Ör. számú rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról,
- 21/2011. (X.24.) Ör. számú rendelet a lakóingatlan életveszélyessé nyilvánítás esetén nyújtandó támogatásokról,
- 16/2006. (IX.15.) Ör. számú rendelet az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről.

i. 2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban a jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program és azon jogszabályi rendelkezésekkel történő kapcsolódások kerülnek bemutatásra, amelyek az Önkormányzat által elkészítésre és elfogadásra kerültek.

Költségvetés – Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kiemelt célnak tekinti a városban élő családok támogatását, a szolidaritás erősítését, valamint az intenzív segítség nyújtását a szegényeknek és rászoruló családoknak. Családok otthonteremtési támogatásának helyi szintű kiegészítésével, továbbá az újszülöttek támogatásával kíván hozzájárulni a gyermekes családok helyben történő letelepedéséhez.

Gazdaságfejlesztési Program – A program célja a már elért társadalmi, infrastrukturális és gazdasági eredmények megőrzése és lehetőség szerinti fejlesztése. A gazdaságban elért eredmények megőrzésének módja újabb vállalkozások letelepedésének, illetve a már működő vállalkozások fejlődésének elősegítése. Az újabb vállalkozások letelepedése, a meglévők bővítése munkahely teremtést von maga után, amely egyértelmű előrelépést jelent egyes esélyegyenlőségi problémák orvoslásában.

Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció – A dokumentum alapot képez az Önkormányzat szociális szolgáltatási stratégiájához, az operatív tervezéshez és az abból származtatott fejlesztési projektekhez. A koncepcióban olyan reális célok kerülnek

meghatározásra, amelyek szolgálata érdekében a fejlesztés dinamizmusa biztosíthatónak látszik mind a forrás oldalról, mind a meglévő személyi állományban rejlő tartalék hatékony felhasználásával, a rendelkezésre álló tárgyi feltételek értékének megőrzése esetén.

Orosháza Város Ifjúsáspolitikai és Gyermekjogi Konceptiója – A koncepció Orosháza lakosságának 0-29 éves korosztálya vonatkozásában helyzetelemzésen keresztül tárja fel a fiatalok számára helyben rendelkezésre álló lehetőségeket, továbbá a cselekvési tervben intézkedéseket határoz meg a szabadidő, oktatás, munkaerőpiac témákban.

Idősügyi Konceptió – A koncepció célja az időseket érintő általános és speciális szolgáltatások lehetőségeinek bemutatása, összefoglalása, jövőképeinek feltérképezése. A dokumentum alapot biztosít speciálisan az idősügy kapcsán felmerülő problémák kezelésére.

Anti-szegregációs terv – Az Anti-szegregációs terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét Orosháza város területén. Az Anti-szegregációs terv célja, hogy felmérje a város azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol előrehaladott állapotban van és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat.

Településfejlesztési Stratégia – A stratégia felméri a város fejlesztési lehetőségeit, kötelező és vállalt feladatait, hogy ehhez mérten meghatározza a prioritásokat és a következő évek fejlesztési irányait. Ennek alapján körvonalazódhat Orosháza új és lehetséges jövőképeinek lényege. A fejlesztési elképzelések között megfogalmazásra kerül néhány, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő fejlesztési elképzelés is.

Településfejlesztési Konceptió – A Településszerkezeti terv megalapozó dokumentuma. A Településfejlesztési Konceptió hosszú távra (15 évre) készített dokumentum, amely meghatározza a város jövőbeni változásainak tervezett irányát és a fejlesztési célokat a környezeti, társadalmi, gazdasági adottságokra alapozva. Elsősorban településpolitikai tartalommal bír, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van szerepe.

A dokumentumot kiegészíti az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS), a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program, amely a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján. Az integrált megközelítés lényege a térbeli, ágazati és időbeli szempontok összehangolása.

Településszerkezeti terv – A Településfejlesztési Konceptió teljesülését célozza. A terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

Helyi Építési Szabályzat – Az építés helyi rendjének biztosítása érdekében az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapít meg.

Mellékletével, a Szabályozási tervvel együtt Orosháza város településrendezési előírásait és feladatait határozza meg.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A gyermekjóléti feladatok ellátása 2008. óta működik kistérségi fenntartásban. Ez az ellátási forma lehetőséget nyújtott arra, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapfeladat Orosháza város és az ellátási területhez tartozó valamennyi település számára biztosítsa gyermekkorúak ellátást, 0-18 éves korig.

A társulás célja, hogy a térségi szintű szervezéssel, gazdaságosabban, hatékonyabban és magasabb színvonalon láthassák el a gyermekjóléti feladatokat. A Gyermekjóléti Központ feladatát a Gyvt.-ben meghatározottak alapján végzi.

2012. március 1-jétől a családsegítés, mint szociális alapszolgáltatás a Kistérségi Társulás fenntartása alá került, így alakult újjá az intézmény, amely immár ellátja a gyermekjóléti és családsegítő feladatokat is.

Az intézmény neve: Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat. A székhely az orosházi intézmény. Feladatait az alábbi településeken végzi:

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat: Orosháza, Békéssámsón, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Kardoskút, Csorvás, Gádoros, Tótkomlós.

Család-és Gyermekjóléti Központ: Békéssámsón, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Kardoskút, Nagyszénás, Gádoros, Tótkomlós, Orosháza.

Az óvodai és iskolai szociális munka: Békéssámsón, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Kardoskút, Nagyszénás, Gádoros, Tótkomlós, Orosháza.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó háziorvosi Központi Ügyelet létrehozása is megvalósult a 2018-2023 közötti időszakban, amely hatáskör 2023.01.01. napjától az állami mentőszolgálat hatáskörébe került.

A Társulás 2007. évtől vállalt szociális feladata a jelzőrendszeres házi segítség nyújtás a Társuláshoz tartozó 10 településen.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felhasznált kutatások és rendelkezésre álló, az esélyegyenlőség javítása szempontjából fontos és releváns adatbázisok – amelyekre támaszkodóan elvégzésre került a részletes elemzés – a következők:

- www.teir.hu
 - KSH Tstar
- önkormányzati adatszolgáltatás
 - Általános Igazgatási Osztály
 - Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály
 - Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály
 - Városfejlesztési és Településüzemeltetési Osztály
- Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala
- helyi dokumentumok, tervek, stratégiák, beszámolók
 - Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója 2023.
 - Orosháza Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiója (2019.)
 - Anti-szegregációs terv 2016.
 - Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról (2022.)

ii. 3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

„A nemes ember számára ugyanis a másokon való segítség nem mérlegelés kérdése. Nem attól teszi ezt függővé, hogy az illető megérdemli-e vagy sem...segítő szándéka nem a bajba jutottak érdemeiből, hanem saját lelki nemességéből fakad.”

(Pressing Lajos)

A szegénység összetett jelenség, melynek hátterében többek között foglalkoztatási deficit, alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya, társadalmi hátrányok, kulturális különbségek, valamint kedvezőtlen szocializációs hatások állnak. A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. a szegénység szempontjából a legmeghatározóbb társadalmi jellemzőként

- a családok, háztartások alacsony munka-erőpiaci aktivitását,
- a roma származást,
- a generációs szegénységet, különösen a gyermekszegénységet,
- a rurális lakókörnyezetet határozza meg.

Az Európai Bizottság Európa 2020 Stratégiájának egyik kiemelt célterülete, az aktív korúak (20-64 évesek) 75%-os foglalkoztatottsági szintjének elérése mellett, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem. Az Európai Unió célja, hogy 2030-ra legalább 15 millió fővel (ebből legalább 5 millió gyermekkel) csökkenjen a szegénységben élők száma.

A Bizottság a „Szociális beruházás a növekedés és a kohézió érdekében, többek között a 2014–2020-as időszakra szóló Európai Szociális Alap végrehajtása révén” című, 2013. februári közleményében az emberekbe – különösen a gyermekekbe – való szociális beruházás előtérbe helyezésére sürgette a tagállamokat, hogy megtörjék a hátrányos helyzet ördögi körét.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Mélyszegénység jellemzi azokat a személyeket, családokat, akik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy önerőből kikerüljenek ebből a helyzetből. A létminimum a háztartásoknak azt a minimum jövedelemszükségletét mutatja meg, amely mellett egy ember szerény körülmények között még biztosítani tudja a folyamatos életvitelt. Pénzben kifejezett értéket tekintve ez megfelel egy olyan élelmiszerkosár értékének, amelynek tartalma olyan szintű szükséglet kielégítést jelent, amely még társadalmilag elfogadható.

A Központi Statisztikai Hivatal 2015-ben megszüntette a létminimum mutatót, mivel a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés mérésére ezentúl annak nemzetközileg elfogadott eszközét, a laekeni indikátorok mérőszámát használja. Az ún. laekeni indikátorok 2001-es bevezetése óta az Európai Unió tagországai (és több EU-n kívüli ország) egységes mérőszámot használnak a szegénység, illetve a társadalmi kirekesztődés mérésére. A tagállamokra vonatkozó egységes mutatórendszer kialakításának az volt a célja, hogy európai szinten összehasonlíthatóvá váljon a szegénység és a szociális kirekesztődés sokdimenziós jelensége. Mivel a szegénység kizárólag jövedelmi helyzet alapján történő definiálása nem ad átfogó képet az egyén, valamint a háztartás társadalmi helyzetéről, a kezdetekben alapvetően a jövedelmi szegénységre fókuszáló mutatók köre 2006-ban kibővült a szociális védelem területére,

azon belül is a társadalmi befogadás, a nyugdíjak, valamint az egészségügyi ellátás átfogó és egységes mérésére szolgáló jelzőszámrendszerrel.

A társadalmi kirekesztődés a szegénység fogalmánál tágabb, nemcsak a jövedelemhiányt jelent, hanem társadalmi elszigetelődési folyamatot, szociális hátrányok sorozatát is. Azon személyek vannak kitéve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának, akik esetében az alábbi három tényező közül legalább egy fennáll:

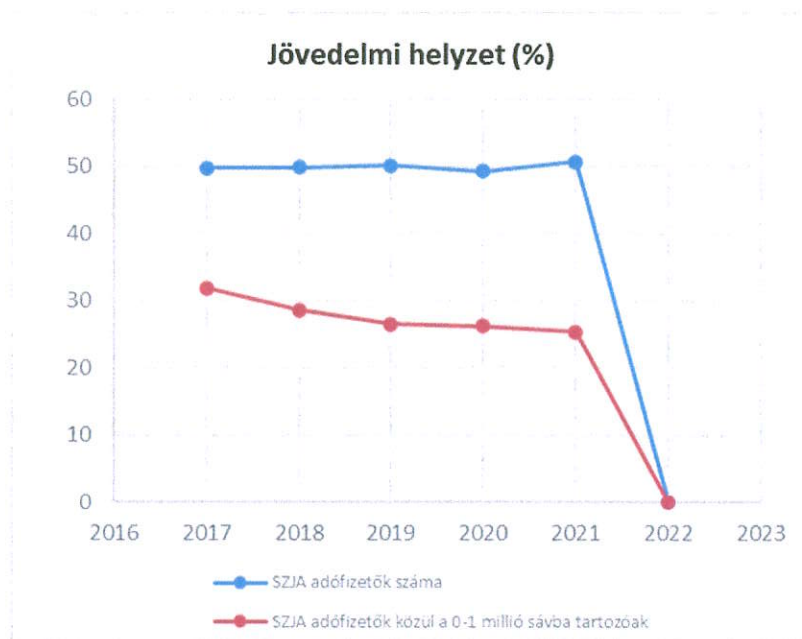
1. Relatív szegénység: azok a személyek, akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartás jövedelme nem éri el a medián ekvivalens jövedelem 60%-át (relatív szegénységi küszöb). A medián ekvivalens jelentése: A teljes népességet az OECD két fogyasztási egységre jutó jövedelem alapján sorba rendezi, és a sor közepén lévő jövedelem jelenti a mediánt, vagyis hozzá képest pontosan ugyanannyinak van kevesebb, illetve több jövedelme.

2. Súlyosan deprivált: azok a személyek, akik meghatározott 9 fogyasztási tétel (1. Váratlan kiadás fedezése, 2. Évi egy hét üdülés, 3. Részletek fizetése (lakbér, lakástörlesztés, közüzemi számlák, részletre vásárolt termékek), 4. Megfelelő étkezés, 5. A lakás megfelelő fűtése, 6. Mosógép, 7. Színes tv, 8. Telefon, 9. Személygépkocsi) közül legalább négyről anyagi okok miatt lemondani kényszerülnek.

3. Nagyon alacsony munkaintenzitású: azok a személyek, akik olyan háztartásban élnek, ahol a munkaképes korú (18 és 59 év közötti) családtagok az előző évben a lehetséges munkaidejük kevesebb mint 20 %-át töltötték munkával.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	49,76	31,91
2018	49,90	28,67
2019	50,15	26,54
2020	49,31	26,27
2021	50,68	25,42
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

1

A 2017-es évhez képest 6,49%-os csökkenés látható a 2021-es évre vonatkozóan a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók körében. A bérminimumok emelkedése szerepet játszik a csökkenésben, de meg kell említeni azt a tényt is, miszerint a mélyszegénységben élők körében mind a mai napig szerepet játszik az alkalmi munkavállalás, az ilyen módon megszerzett jövedelem a statisztikában nem jelenik meg. A szociálpolitikailag kezelendő réteget – mélyszegénységben élőket – ennél alacsonyabb jövedelemmel kell definiálni. Határként szokásos a szociális vetítési alap összegét – amely 2023-ban 28.500,-Ft - használni.

A mélyszegénység ugyanakkor sokismérvű jelenség, amelyet általában jellemez az alacsony képzettség és foglalkoztatottság, súlyos megélhetési zavarok, megoldást igénylő lakhatási körülmények és szegregáció, vagyontalanság, leromlott vagy sérülékeny egészségi állapot és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

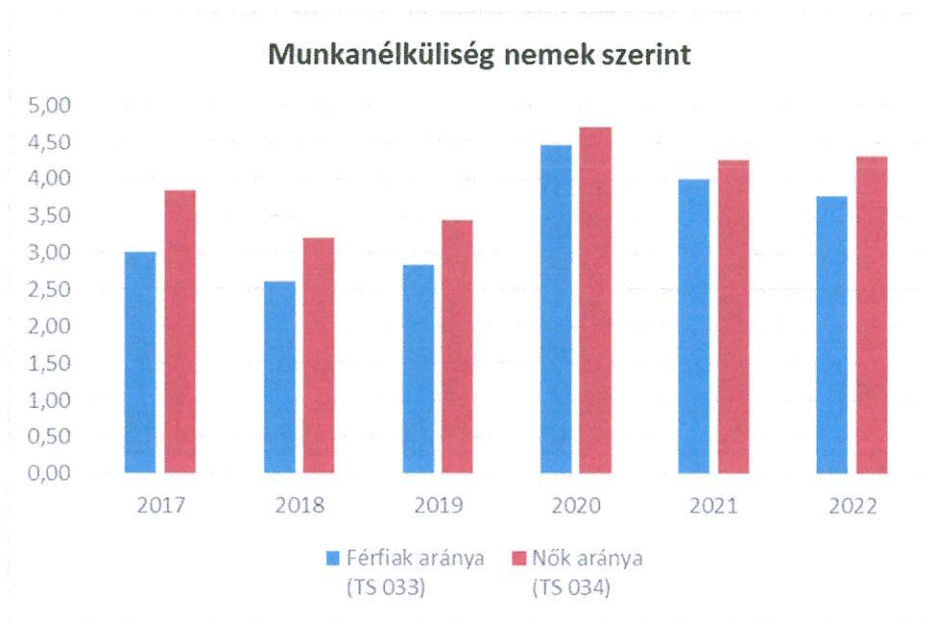
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatokkal a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Orosházára vonatkozóan az alábbi táblázat tartalmazza nemek szerinti bontásban a munkanélküliségi rátát. 2017 évhez képest mind a férfiak, mind a nők tekintetében nőtt az álláskereső száma, 2022-ben ez az érték 4,05% a 15-64 évesek körében.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,01	3,85	3,43%
2018	2,61	3,20	2,91%
2019	2,83	3,44	3,14%
2020	4,46	4,71	4,59%
2021	4,00	4,25	4,13%
2022	3,78	4,31	4,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

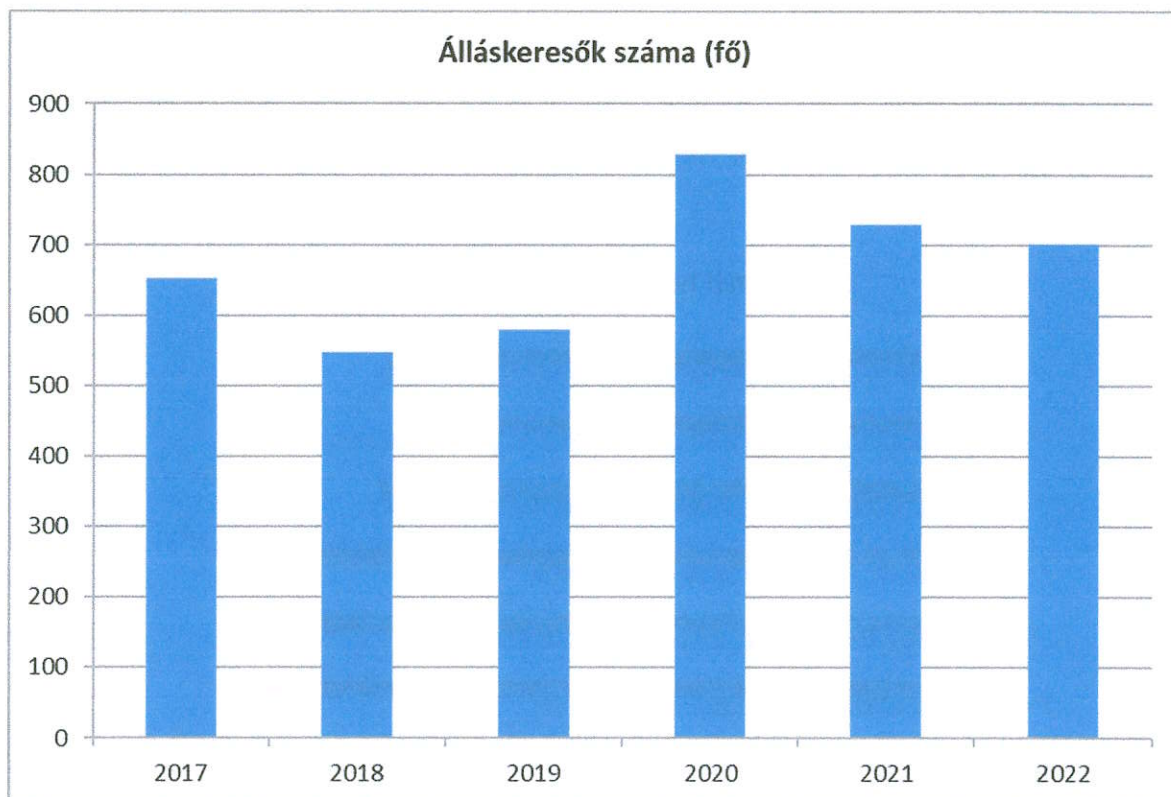
A következő táblázat korcsoportonkénti bontásban mutatja az álláskeresők számát.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	653	547	579	829	729	701
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	38,00	21,00	30,00	38,00	31,00	24,00
	%	5,82%	3,84%	5,18%	4,58%	4,25%	3,42%
21-25 év (TS 038)	Fő	95,00	68,00	79,00	77,00	67,00	70,00
	%	14,55%	12,43%	13,64%	9,29%	9,19%	9,99%
26-30 év (TS 039)	Fő	71,00	59,00	64,00	95,00	66,00	69,00
	%	10,87%	10,79%	11,05%	11,46%	9,05%	9,84%
31-35 év (TS 040)	Fő	51,00	39,00	43,00	88,00	63,00	71,00
	%	7,81%	7,13%	7,43%	10,62%	8,64%	10,13%
36-40 év (TS 041)	Fő	54,00	44,00	58,00	83,00	75,00	63,00
	%	8,27%	8,04%	10,02%	10,01%	10,29%	8,99%
41-45 év (TS 042)	Fő	82,00	67,00	67,00	92,00	77,00	64,00
	%	12,56%	12,25%	11,57%	11,10%	10,56%	9,13%
46-50 év (TS 043)	Fő	68,00	60,00	60,00	89,00	87,00	77,00
	%	10,41%	10,97%	10,36%	10,74%	11,93%	10,98%
51-55 év (TS 044)	Fő	55,00	60,00	56,00	83,00	75,00	70,00
	%	8,42%	10,97%	9,67%	10,01%	10,29%	9,99%
56-60 év (TS 045)	Fő	60,00	52,00	49,00	69,00	54,00	64,00
	%	9,19%	9,51%	8,46%	8,32%	7,41%	9,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	79,00	77,00	73,00	115,00	134,00	129,00
	%	12,10%	14,08%	12,61%	13,87%	18,38%	18,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korosztályok vonatkozásában a fiatalabb álláskeresők (20-30 éves) száma csökkent, a 20 év alattiaknál 38 főről 24-re, a 21-25 éves korosztálynál 95 főről 70 főre, míg a 31-35 éveseknél az elmúlt 5 évben 20 fővel nőtt az arány. Az 51-55 éves korosztálynál szintén növekedést láthatunk, míg 2017-ban 55 fő volt álláskeresőként nyilvántartva, 2022-ben ez az érték már 70 fő volt. Ezt a tendenciát láthatjuk a 61 év felettiéknél is, ott 79 főről 129 főre emelkedett a nyilvántartottak száma.

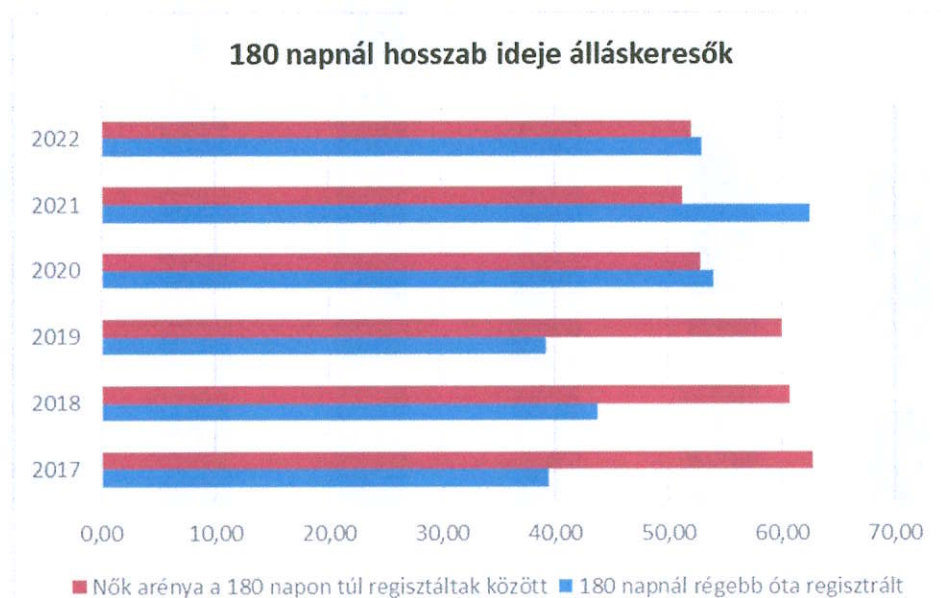
Az elmúlt 5 éves időszak vonatkozásában megállapítható, hogy a 2017 és 2022 közötti időszakban a 2020-as év volt kimagasló, ebben az évben az álláskeresők száma 800 fő fölé emelkedett, amelynek háttérében a SARS-CoV vírus következtében megszűnt álláshelyek hirtelen megugró aránya állhat. A 2022-es évben újabb csökkenési tendenciát láthatunk, vélhetően a világjárvány okozta károk enyhítésére tett intézkedések következményeként.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	39,36	62,65
2018	43,69	60,67
2019	39,21	59,91
2020	53,92	52,80
2021	62,41	51,21
2022	52,92	52,02

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból kitűnik a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányának növekedése is, a 2017-es évben 39,36%-os érték 2022-re 52,92%-os emelkedést mutat. A nők aránya azonban folyamatosan csökkent, 2017-től 2022-ig pontosan 10,63%-kal.

A regisztrált álláskeresők csökkenő száma ellenére továbbra is látható, hogy a munkanélküliség minden korcsoportot veszélyeztet kisebb-nagyobb mértékben. Ennek kiküszöbölésére az átmeneti időszakban megoldást jelenthet a közfoglalkoztatásban való aktív részvétel, majd az esetleges képzéseken, átképzéseken és álláskeresési tanácsadásokon való részvételt követően a tartós munkavállalás. Ennek persze előfeltétele a betölthető munkahelyek megléte, amelyek létesítése érdekében motiválhatók a településen lévő és betelepülő munkáltatók.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

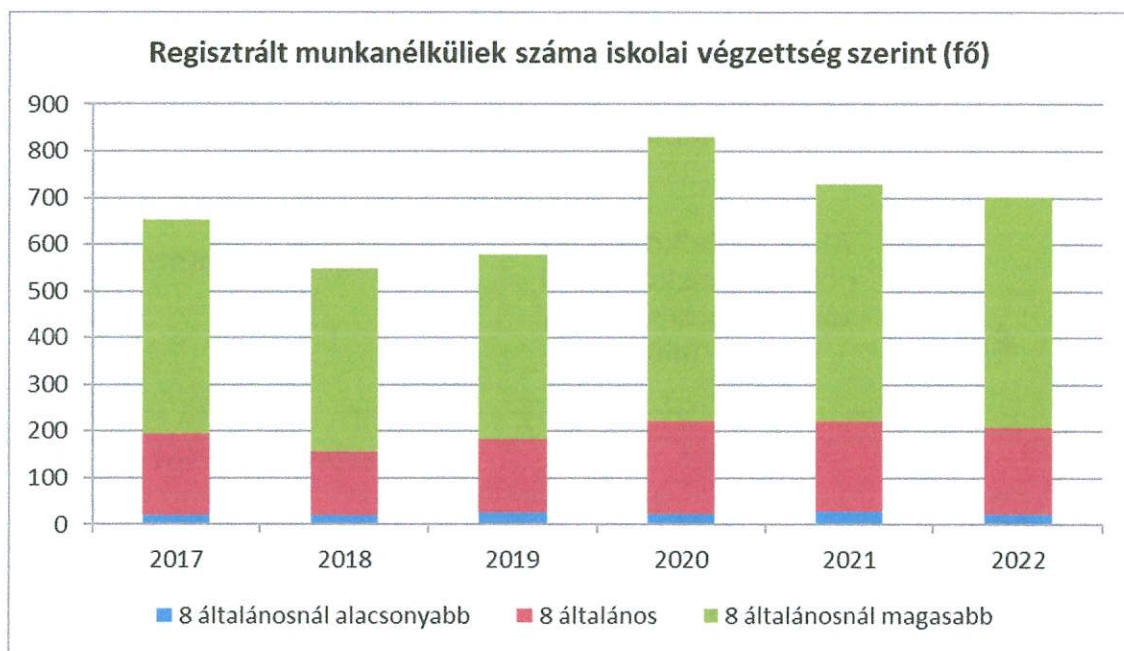
3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	653	21	3,22%	173	26,49%	459	70,29%
2018	547	19	3,47%	137	25,05%	391	71,48%
2019	579	25	4,32%	160	27,63%	394	68,05%

2020	829	24	2,90%	200	24,13%	605	72,98%
2021	729	29	3,98%	193	26,47%	507	69,55%
2022	701	24	3,42%	186	26,53%	491	70,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A teljes korosztályt figyelembe véve az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya a legalacsonyabb, míg 2017-ben az összes 653 regisztrált álláskeresőből 21 fő szerepelt a nyilvántartásban, addig 2022-ben 24 fő. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya valamelyest magasabb, 173 fő valamint 186 fő. Összességében azon álláskeresők száma a legmagasabb, akik az általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkeznek. 2017-ben 459 fő volt nyilvántartva, 2022-ben 491 fő.

Az alábbi diagrammon is jól látható az a tendencia, amely alapján továbbra is a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkező munkanélküliek regisztrálnak álláskeresőként.

A munkanélküliek egy speciális csoportját képezik a hajléktalanok, akik közül igen kevesen tudnak munkába állni, mert amikor a hajléktalan ellátásba bekerültek, már az addig átélt negatív hatások általában irreverzibilis változásokat okoztak náluk. A társadalmi kirekesztődés áldozataivá vált, marginalizálódott személyek, akik közül sokan alkoholfüggők. Az ellátásban megjelenő csekély számú fiatal között előfordul drogfogyasztó. A legtöbb hajléktalan 40, de inkább 50 év feletti korosztályba tartozik. Nehezen tudnak élni szabályok között, talán azért is maradtak ki a munka világából. A többségük férfi, nők kevésbé jelennek meg a hajléktalan személyeket ellátó rendszerben. A mélyszegénység jellemzi őket.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az Önkormányzat igyekszik élni mindazokkal a lehetőségekkel, amelyek biztosítják az inaktív, vagy tartósan munka nélkül lévők, idősebb, elavult szakképzettséggel rendelkező álláskeresők munkaerőpiacra történő be-

, illetve visszajutását. 2011-ben a közfoglalkoztatás rendszere átalakításra került, megszűnt a korábbi közmunkaprogram, a közcélú munka, és a közhasznú munkavégzés, ezek helyébe az egységes közfoglalkoztatási rendszer lépett. A rendszer kialakításának deklarált célja az volt, hogy társadalmilag hasznos, értéket teremtő foglalkoztatási programok révén biztosítsák a munkaerőpiacról kiszorultak és tartósan munkát keresők aktivizálását, segély helyett munka biztosításával, munkaképességük megőrzésével és a munkarutin megszerzésével segítsék elhelyezkedésüket az elsődleges munkaerőpiacon.

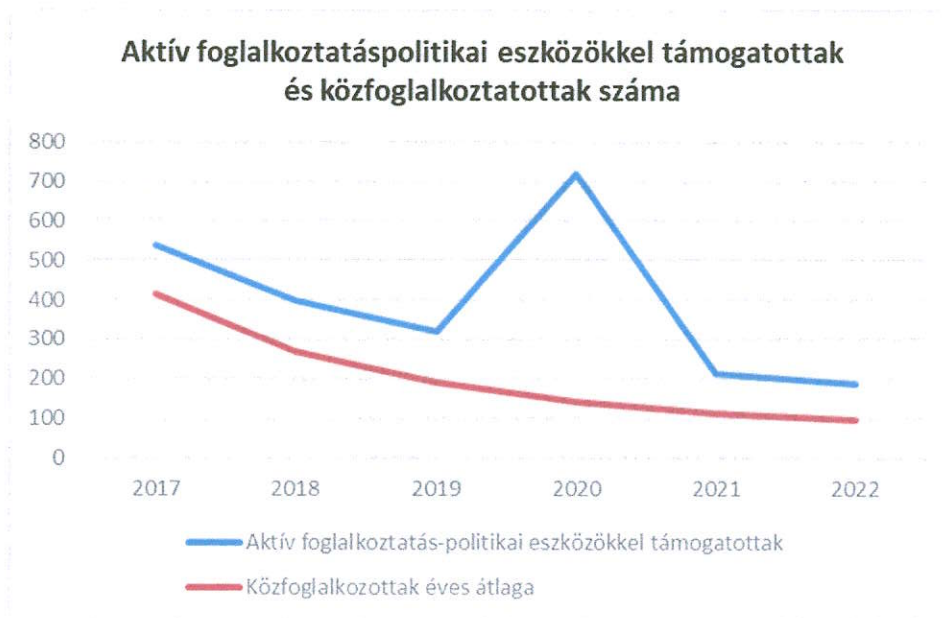
A fenti céllal összhangban az Önkormányzat a foglalkoztatás javítása érdekében folyamatosan együttműködik a Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, figyeli a pályázati lehetőségeket.

A foglalkoztatás javításán túlmenően a közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be a felzárkóztatásban, a szociálpolitikában, valamint a településüzemeltetés és -fejlesztés területén. A helyi erőforrások mobilizálása révén a közösségfejlesztésnek, helyi gazdaságfejlesztésnek is fontos eszköze.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	538	416
2018	398	269
2019	322	190
2020	721	142
2021	213	113
2022	188	96

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt 5 év távlatában megállapítható, hogy a közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Míg 2017-ban átlagosan 416 fő vett részt a foglalkoztatásban, ez a szám 2022-ben már csak 96 fő.

Országosan elmondható, hogy a közfoglalkoztatottak létszáma csökken, ezért 2022-re a foglalkoztatás növekedésében játszott szerepe is megszűnt. Fontos azonban megjegyezni, hogy a közfoglalkoztatás igen eltérő szerepet játszik a területileg jelentősen differenciált hazai munkaerőpiacon, a munkaerő-piaci szempontból kedvezőbb helyzetben lévő vármegyék esetében kevésbé számottevő (1% alatti), míg Békés vármegyében domináns.

A közfoglalkoztatás munkaerő-piaci célcsoportja: a járási hivatalban regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső –, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.

A közfoglalkoztatás három megvalósulási formája: Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása, Országos közfoglalkoztatási program támogatása, Közfoglalkoztatási mintaprogramok támogatása.

A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Az Önkormányzat szerepvállalása a közfoglalkoztatásban azért is fontos, mert a közfoglalkoztatásba bevont személyek sok esetben legfeljebb általános iskolát végeztek, így az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük korlátozott. Ugyanakkor a közfoglalkoztatásban való részvétel az ellátás nélküli személy részére bérjövédelmet, az ellátásban részesülők részére pedig egy magasabb jövédelmet eredményez, ami hozzájárulhat egy kedvezőbb szociális helyzet kialakulásához. Ezt a pozitív irányú folyamatot erősítheti, hogy az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indulnak szakmai képzések. A munkaerőpiacon alacsony iskolai végzettségük miatt hátrányban lévők ezzel a lehetőséggel esély kaphatnak a felzárkózásra.

Míg a korábbi időszakot a rövid távú közfoglalkoztatás (a közfoglalkoztatás időtartama 2-4 hónap, napi 4 óra munkaidővel) jellemezte, jelenleg a Belügyminisztérium a hosszabb időtartamú és az országos közfoglalkoztatási programok, illetve a mintaprogramok iránti kérelmek benyújtására biztosít lehetőséget. E programok mindegyike lehetővé teszi, hogy a közfoglalkoztatottak legfeljebb 12 hónap időtartamban, napi 6-8 órás munkaidőben, rehabilitációs ellátásban részesülő személyek, továbbá olyan álláskereső esetében, akiknek legalább negyven százalékos mértékű egészségkárosodását a rehabilitációs

szakértői szerv megállapította, vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesülnek, napi 4-8 órás munkaidőben munkát végezhetnek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település munkaerő-piaci helyzetének közlekedési lehetőségekkel való összefüggései lényeges vizsgálati szempont. A helyi munkalehetőségeken kívül fontos a más településeken lévő munkahelyek elérhetőségének vizsgálata.

Ennek megfelelően feltárássra került, hogy a legközelebbi munkahelyi centrum az egyben vármegyeszékhely Békéscsaba elérhetősége mind közúton, mind tömegközlekedési eszközökkel megfelelő. Az átlagos hétköznapi autóbusz járatok száma 29, a vonatjáratok száma 15. A település közúton autóval közvetlenül, jó útviszonyok mellett elérhető.

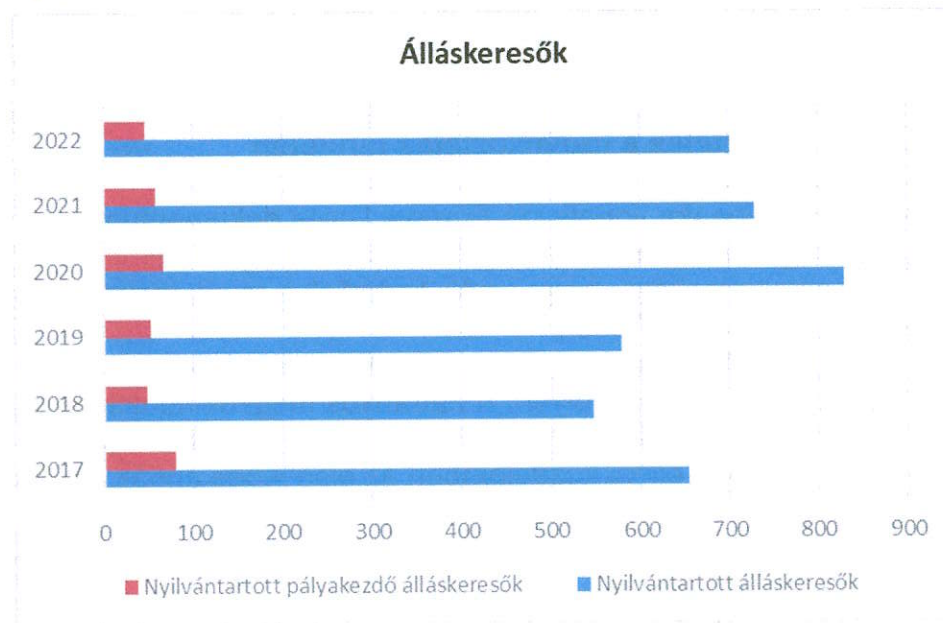
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A 25 év alatti nyilvántartott álláskereső fiatalok foglalkoztatását, a munkaerőpiacra történő átmenet megkönnyítését célzó képzések tekintetében megállapítható, hogy a munkaerő-piaci képzésbe történő bekapcsolásukra minden évben sor került.

A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként van definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt. Ez kiemelt figyelmet és elbánást jelent adott esetben, azaz a munkaerő-piaci programokon belül külön célcsoportként vannak jelen.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	653	79
2018	547	47
2019	579	52
2020	829	67
2021	729	58
2022	701	46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma az elmúlt 5 évben csökkent, miközben a regisztráltak száma ezzel ellentétesen növekedett. 2017-ben 79 főt tartottak nyilván pályakezdőként, míg 2022-ben 46 főre csökkent a regisztrált pályakezdők száma.

A 25 év alatti (15-24 év közötti) nem tanuló és nem dolgozó fiatalok számára az Ifjúsági Garancia Programok állnak rendelkezésre. A projekt az Európai Szociális Alapból, valamint – az Észak-magyarországi, az Észak-alföldi, a Dél-alföldi és a Dél-dunántúli régiókban – az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében támogatásban részesül. A projekt célja a fiatalok belépésének segítése a munka vagy a tanulás világába, komplex, személyre szabott, helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal, vállalva, hogy a munka vagy tanulás világába történő ajánlat megtételére meghatározott időn belül (jelenleg ez négy hónap) kerüljön sor a fiatal számára.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A Helyi Foglalkoztatási Paktum 2017. február 1-én indult 36 hónapos projekt, melynek átfogó célja munkaerő-piaci, foglalkoztatási és humánerőforrás fejlesztési koncepciók megvalósítása. Elsődleges célcsoport a hátrányos helyzetű és inaktív álláskeresők, a közvetett célcsoportba tartoznak a hátrányos helyzetűek és inaktív álláskeresők családjai, a velük foglalkozó intézmények munkatársai, a bevont vállalkozások és a helyi lakosság. A projekt 2020. január 31. napján zárult, összesen 195 személy részesült munkaerő-piaci szolgáltatásban.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A nemzetiségi adatok szenzitív adatnak minősülnek, illetve a jövedelmi- és vagyoni jellemzőkről a munkáltatók nem vezethetnek nyilvántartást, ezért erre vonatkozóan nem áll

rendelkezésre adat. Orosháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata évek óta vesz részt a közfoglalkoztatásban.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A nők és a férfiak egyenlő jogaira vonatkozó Európai Uniós dokumentumok az Európai Közösség kezdetétől fogva léteznek. 1970 óta összesen 13 olyan dokumentumot fogadtak el, amelynek célja annak biztosítása, hogy a nők és férfiak a munkahelyükön tisztességes és egyenlő bánásmódban részesüljenek.

A hátrányos megkülönböztetés természetesen más alapon is történhet, például családi állapoton, jövedelemszinten vagy lakhelyen. A hátrányos megkülönböztetés alapja számos egyéb ok kombinációja is lehet, például nem és kor kombinációja.

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben az első lépés annak elszenvetőit támogatni, és tájékoztatni, hogy milyen fórumokhoz fordulhatnak segítségért (Egyenlő Bánásmód Hatóság megszűnését követően az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala vette át a feladatokat, civil jogvédők, stb.)

„A munkaerőpiacon akkor beszélhetünk diszkriminatív, megkülönböztető munkáltatói viselkedésről, ha azonos termelékenységű (vagyis azonos „minőségű”) munkaerőt a munkáltatók eltérő módon értékelnek.” (Kertesi 2001.)

Azonos foglalkoztatási jogviszonyon belül a városunkban nem tudunk ilyen jellegű megkülönböztető munkáltatói viselkedésről.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár számítógépes részlege Digitális Jólét Program Pontként is üzemel, ahol légkondicionált helyiségekben, saját számítógépes infrastruktúránkon túl – sikeres pályázatunknak köszönhetően – az alábbi eszközök vehetők igénybe:

- 3 db laptop és a szükséges szoftverek
- 2 db tablet
- 2 db okostelefon
- 1 db projektor
- 1 db multifunkcionális eszköz (nyomtató, fax, fénymásoló)
- 1 db beltéri Wifi Access Point és amennyiben szükséges power injector
- 1 db kültéri WiFi Access Point és amennyiben szükséges power injector
- 1 db router

Az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások mindig is jelen voltak a könyvtárban, hiszen korábban már eMagyarország Pontként is elkötelezettek voltak a lakosság internethasználatának népszerűsítésében, például ilyen formában: segítségnyújtás az önálló internetes keresés és hozzáférés gyakorlati ismereteinek elsajátításában, segítségnyújtás a digitális ügyintézésben (Erzsébet-program, Bursa Hungarica), online számlabefizetés, repülőjegy-vásárlás, apróhirdetés stb.), a közösségi oldalak használatában.

A szolgáltatásokat teljes nyitvatartási időben igénybe lehet venni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

Az Önkormányzat életében és működésében jelentős változást hozott, hogy 2013. január 1-jével létrejött a Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala, mint a munkanélküliek ellátásában hatáskörrel és illetékeséggel rendelkező államigazgatási szerv. Az Szt. által felsorolt ellátások egy része a járási hivatalokhoz lett telepítve, míg egyes ellátások megállapítása és folyósítása továbbra is az Önkormányzat feladatát képezik, ezzel felértékelődött az önkormányzatok szerepvállalása a szociális ellátásokat érintően. Az Szt. felhatalmazása alapján az önkormányzatok a helyi viszonyokat, a helyi sajátosságokat és a költségvetési lehetőségeket figyelembe véve továbbra is rendeletben szabályozhatják az általuk nyújtott szociális támogatásokat.

A hatályos törvényi szabályozás szerint a szociális ellátások formái:

JÁRÁSI HIVATAL	ÖNKORMÁNYZAT
<p>PÉNZBELI ELLÁTÁSOK</p> <p>Időskorúak járadéka Aktív korúak ellátása:</p> <ul style="list-style-type: none"> foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) gyermekek otthongondozási díja <p>Ápolási díj, kiemelt ápolási díj, emelt összegű ápolási díj Tartós ápolást végzők időskori támogatása</p>	<p>PÉNZBELI VAGY TERMÉSZETBENI</p> <p>Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen</p> <ul style="list-style-type: none"> a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére
<p>TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK</p> <ul style="list-style-type: none"> alanyi közgyógyellátás normatív közgyógyellátás egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság 	<p>TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK</p> <p>Köztemetés</p>

Forrás: Saját készítésű táblázat

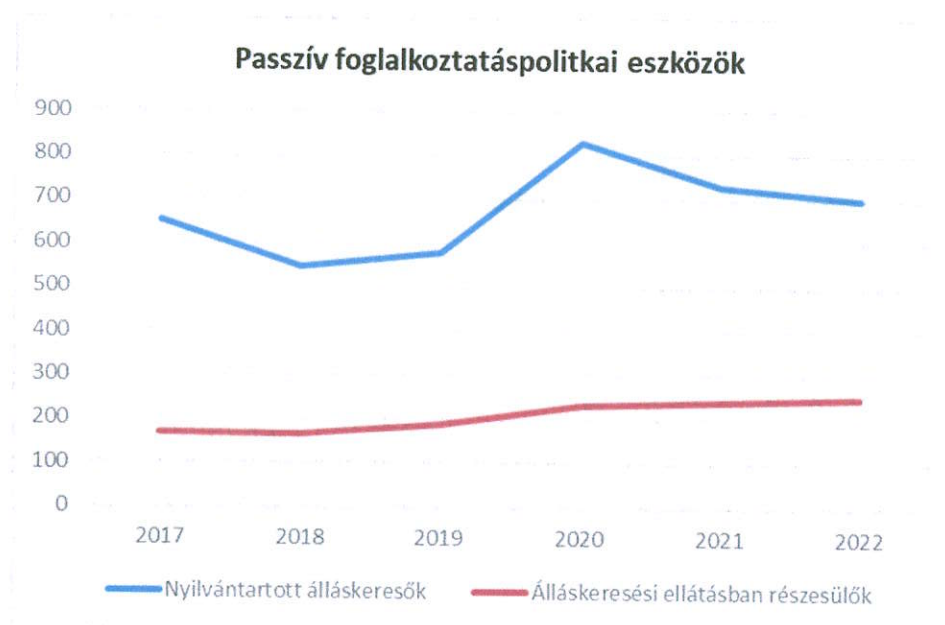
Fontos megjegyezni, hogy az Szt. alapján az önkormányzati hatáskörbe utalt települési támogatások formáinak felsorolása nem taxatív, így az önkormányzatoknak lehetőségük nyílik, hogy a település sajátosságaihoz igazodóan saját forrásuk terhére különböző támogatásokat állapíthassanak meg. A törvényi felhatalmazással élve Orosháza Város Önkormányzata is megalkotta a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 17/2022. (IX.29.) rendeletét (a továbbiakban Ö.r.), melyben több olyan ellátást is szabályoz, melyek a szociálisan rászorult személyek, családok, háztartások életfeltételeit hivatottak kedvezőbb irányba mozdítani. Ezen ellátások bemutatására a későbbiekben kerül sor.

Az alábbi táblázat a nyilvántartott álláskereső arányában mutatja meg az álláskeresői ellátásban részesülők számát. 2017-ben a nyilvántartott 653 főből 169-en részesültek ilyen ellátásban, míg 2022-ben a megemelkedett 701 főből 251-en, ez összességében 9,93%-os növekedést jelent.

**3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök -
Álláskeresők ellátásai I.**

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	653	3,66%	169	25,88%
2018	547	3,14%	166	30,35%
2019	579	3,40%	188	32,47%
2020	829	4,98%	232	27,99%
2021	729	4,48%	242	33,20%
2022	701	4,49%	251	35,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (továbbiakban: FHT) jogosult. 2011. szeptember 1-jétől a bérpótló juttatás (BPJ) helyett az FHT került bevezetésre, mely a mai napig élő ellátási forma. A FHT összege 2012. január 1-jétől

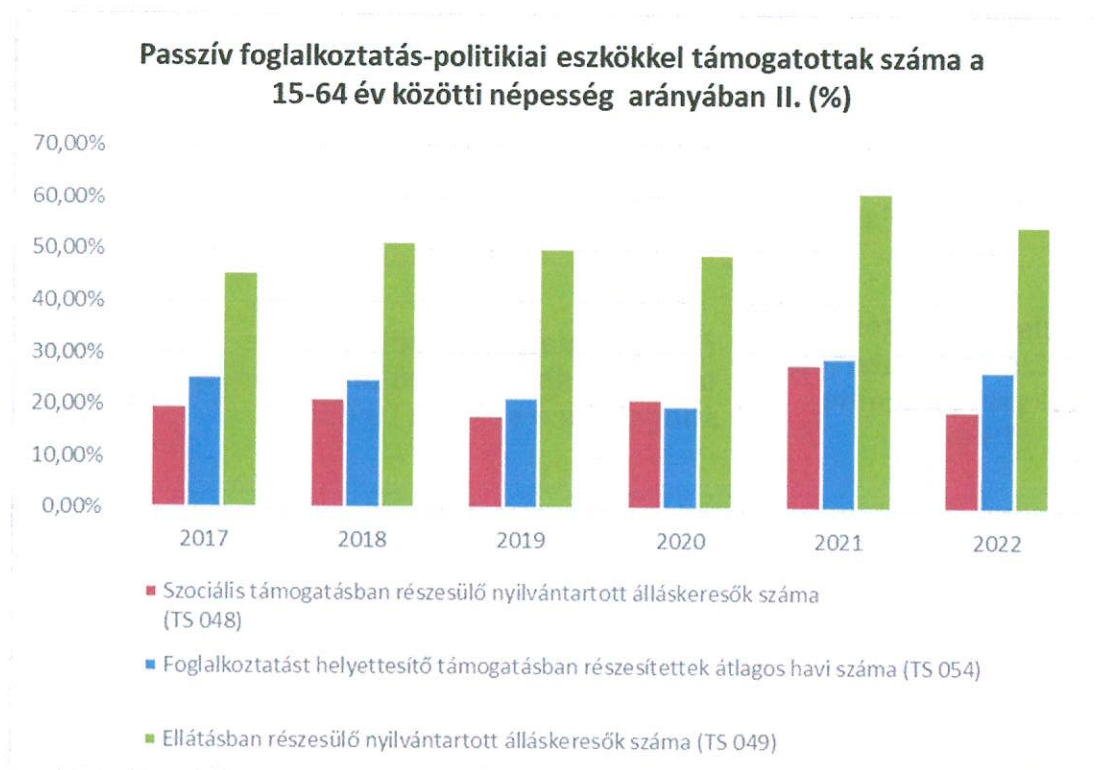
22.800 Ft/hó. Az FHT támogatásra az a személy jogosult, aki az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint együttműködik az állami foglalkoztatási szervvel.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	129	19,75%	166	25,38%	298	45,64%
2018	116	21,21%	136	24,92%	282	51,55%
2019	104	17,96%	124	21,50%	292	50,43%
2020	177	21,35%	166	20,00%	409	49,34%
2021	206	28,26%	214	29,40%	448	61,45%
2022	135	19,26%	189	27,03%	386	55,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korábbi 5 éves időszakhoz képest szintén változás, hogy 2015-ben megszűnt a rendszeres szociális segély (RSZS). Az aktív korúak ellátásának másik formája az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) lett. A hatályos szabályozás szerint: Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

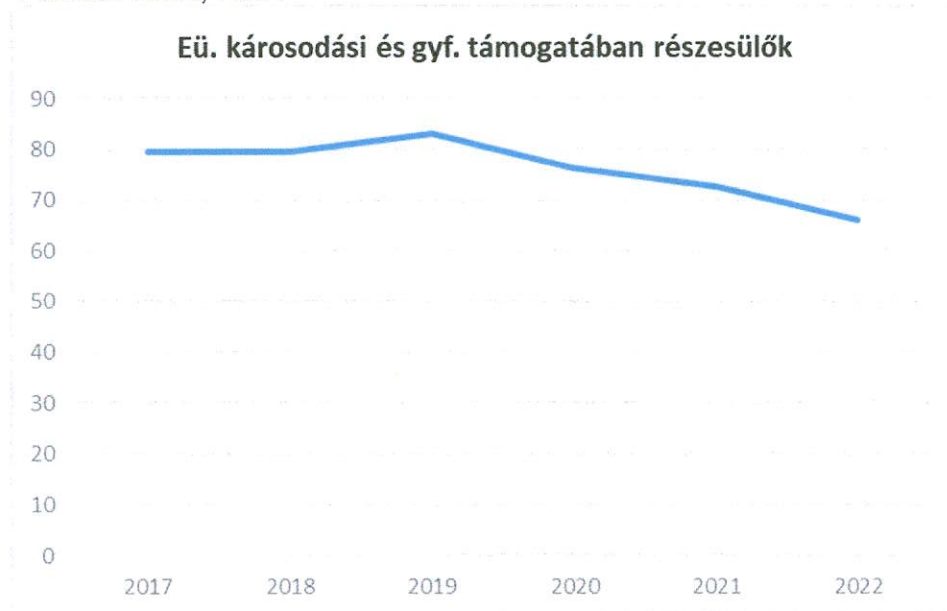
Az aktív korúak ellátását az Szt. mellett a 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (Flt.) szabályozza. Esélyegyenlőségi szempontból kiemelendő a törvény 2. § (1) bekezdése: „A foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.” A rendelkezés értelmében törvényi felhatalmazást kapnak a munkaügyi szervek a pozitív diszkrimináció alkalmazására.

Az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély kerülhet megállapításra.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő

2017	80
2018	80
2019	83
2020	76
2021	72
2022	66

Forrás: TeIR, KSH

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Korábbi 5 éves időszakhoz képest változás, hogy a jogosultnak az álláskeresővé válását megelőző 5 év helyett 3 éven belül kell rendelkezni legalább 360 nap jogosultsági idővel.

Nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (a továbbiakban: álláskeresési segély) kell az álláskeresőnek megállapítani, ha

- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresési járadékra ismételen nem szerzett jogosultságot,
- az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy megszüntetését követően három éven belül betöltötte a fenti pont szerint meghatározott életkort,
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel,

- korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Orosháza vonatkozásában az elmúlt 5 év viszonylatában 2020-ban épült a legtöbb új lakás, pontosan 61 darab, ami a korábbi évek adataihoz képest kiemelkedő. 2022-ben az előző évekhez igazodva 7 új ingatlan jelent meg a nyilvántartás alapján. A csökkenés hátterében a megemelkedett építőanyagárak szerepe megnyilvánulhat. Míg az 1-2 szobás lakások arányában minimális változást látunk, a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 93,20%-ról 94,20%-ra nőtt 2021-re. Ennek függvényében a helyi ingatlanok 6%-a nem rendelkezik vezetékes ivóvíz-hálózattal.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	14065	14	1,00	57,78	84,88	93,20
2018	14066	8	0,57	57,74	86,05	93,81
2019	14048	7	0,50	57,72	86,66	94,20
2020	14093	61	4,33	57,65	86,49	94,00
2021	14087	10	0,71	57,63	86,86	94,20
2022	14137	7	0,50	52,60	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

2017	14 065	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	14 066	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	14 048	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	14 093	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	14 087	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	14 137	n.a.	337	n.a.	300	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar, önkormányzati
adatok

Orosháza Város Önkormányzatának lakásállománya a 2022. novemberi adatok alapján 337 db. Ebből 37 db egyéb jogosultsággal bérebe adható lakás és 300 db szociális alapon kiutalható lakás. A szociális alapon kiutalható lakásokon belül 4 db szükséglakás és 3 db krízislakás van, valamint 35 db nem önkormányzati tulajdonú lakás, melynél az Önkormányzat bérlőkijelölési joggal rendelkezik.

Az Önkormányzat lakásállományát közszolgáltatási szerződés alapján az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. kezeli, a bérbeadásról a Képviselő-testület dönt, amely feladatot részben megosztva átadja a Társadalmi Kapcsolatok Bizottságának és a Polgármesternek.

Bérbeadás lakás-előtakarékossági szerződés megkötésével: A pályázat benyújtásakor a pályázó pár (élettársi vagy házastársi kapcsolatban) egyik tagja sem, illetve a gyermekét egyedül nevelő szülő sem töltötte be a 35. életévét; a pályázó nem rendelkezik lakás, lakóház ingatlan tulajdonnal, résztulajdonnal; lakás elő-takarékossági szerződést kötöttek pénzügyintézzel saját maguk javára.

A bérleti jogviszony meghatározott időre, legfeljebb ötévi időtartamra létesíthető. Azon bérlők, akik a bérleti időtartam alatt lakáshelyzetüket nem tudják megoldani, a bérleti szerződés legfeljebb egy alkalommal, maximálisan további két évvel meghosszabbítható. A meghosszabbítást követően különös méltánylást igénylő esetben – betegség, vagy fogyatékoság, vagy 3 év alatti gyermek nevelése esetén – a polgármester hozzájárulhat a bérleti szerződés általa egyedileg meghatározott határidőig történő fenntartásához.

Lakás bérbeadása közérdekű célból: Jövedelmi, vagyoni és szociális helyzetétől függetlenül kötött lakásbérleti szerződés köthető az önkormányzati törvényben megjelölt kötelező feladatok ellátása érdekében, a város gazdasági életében fontos szerepet játszó gazdálkodó szervezeteknél, más közérdekű feladat ellátása érdekében foglalkoztatott szakemberekkel, gazdálkodó szervezetekkel; a város kulturális és sport életében jelentős szerepet betöltő személyekkel, egyesületekkel, szervezetekkel.

Költségelvé bérbeadás: Az üresen álló költségelvé bérlakások közérdekű bérlőkijelölés, amennyiben ilyen kérelem az önkormányzathoz nem érkezik, úgy pályázat útján kerülnek

betöltésre. A beérkezett pályázatok elbírálása során szociális szempontok figyelembe nem vehetőek.

Speciális esetek:

- bérlőkijelölési, bérlőkiválasztási joggal érintett lakások bérbeadása (a bérlő kijelölésére vagy kiválasztására megállapodás vagy a lakástörvény hatálybalépésekor jogszabály meghatározott szervet jogosít fel),
- szociális intézményből elbocsátott korábbi bérlő elhelyezése (ha a szociális intézményből elbocsátott személy az intézménybe utalásakor a lakásbérleti jogviszonyáról pénzbeli térítés ellenében mondott le az Önkormányzat javára, részére meghatározott komfortfokozatú lakást kell bérbe adni),
- törvényben és helyi rendeletben előírt elhelyezési, bérbeadási kötelezettség (ha a lakás elemi csapás vagy más ok következtében megsemmisül, illetve hatóságilag életveszély miatt a kiürítése kerül elrendelésre és a bérlő az elhelyezéséről önmaga nem tud gondoskodni, számára meghatározott komfortfokozatú lakást kell felajánlani).

Orosháza Város Önkormányzata a bérlakás állományának felújításáról, állagmegóvásáról lehetőségeihez mérten gondoskodik.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati tulajdonban álló, szociális alapon bérbe adható lakások bérbeadása pályázat kiírás és bírálat alapján történik.

A megüresedett lakások bérbevételére a szociális helyzetük alapján rászoruló, Orosházán bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező állampolgárok jogosultak.

Az egyes lakástípusokhoz megjelölt szociális rászorultság mértékét, meghatározását az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó 16/2006. (IX.15.) Ör. számú rendelet tartalmazza.

E rendelet szabályozza a krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatásának megoldását. Így az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának írásbeli javaslatára a krízishelyzetben lévő személlyel, a polgármester döntése alapján bérleti jogviszony létesíthető méltányosságból, egyedi mérlegelés alapján, a bérlet létesítését kizáró ok vizsgálata nélkül, a pályáztatási eljárás mellőzésével, a rendelet mellékletében meghatározott krízislakásokban.

Krízishelyzetben lévő személyeknek ideiglenes lakhatásra az Önkormányzat 2022-ben 3 lakást biztosított, melyek bántalmazás vagy egyéb indokolt esetben kerülnek kiutalásra.

További két lakást az Önkormányzat határozott időre átadott a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által fenntartott Családok Átmeneti Otthonának, hogy annak keretein belül Krízisközpont, majd félutas ház jöhessen létre, mely szintén a bántalmazás, illetve kapcsolati erőszak áldozatainak nyújthat hathatós segítséget.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Ilyen jellegű ingatlan felhasználásra a település területén nincs adat.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Orosházán a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást igénylő hajléktalan személyek a nappali melegedő, az éjjeli menedékhely és az átmeneti szállás szolgáltatásaihoz tudnak hozzájutni. Az elmúlt öt évben ezen ellátásoknál a férőhelyszámok nem változtak, amelyek az alábbiak:

- nappali melegedő: 36 férőhely,
- éjjeli menedékhely: 26 férőhely,
- átmeneti szállás: 14 férőhely (2023-ban 11 férőhelyre csökkent)

A hajléktalan ellátás intézményrendszere akadálymentesített. Orosháza közigazgatási területéről lehet igénybe venni ezen szolgáltatásokat.

A hajléktalanok tényleges száma a városban ismeretlen, folyton változó a célcsoportba tartozók életviteli sajátosságai miatt. A rendelkezésre álló férőhelyek elegendőek az igények kielégítésére.

A nappali melegedő segítséget nyújt a hajléktalan személy életviteléhez, elősegítve a szociális ellátások igénybevételét, elérését. Az ellátást igénybe vevő alapvető szükségleteinek kielégítésén túl a nappali melegedő lehetőséget kíván biztosítani a társadalmi életbe történő visszaintegrálódáshoz, személyes kapcsolatok kiépítésére, fenntartására. Alapvető szolgáltatások: tisztálkodás, mosás, szárítás, ételmelegítés, szociális ügyintézés, szociális, mentális gondozás, ruhapótlás, postacím adása, csomagmegőrzés lehetőségének biztosítása.

Az ellátást igénybe vevő intézményi életbe történő bevonásával fontos feladat a „valahová tartozás igényének” kielégítése, az elszigetelődés, teljes kirekesztődés kiküszöbölése.

Az ellátottak legfőbb problémája a lakhatási probléma. Ezen túlmenően jellemzőek a mentális problémák, életvezetési problémák, szocializációs hiányosságok, szenvedélybetegségek és a családi, társas kapcsolatok hiánya.

A felmerülő problémák megoldásának, szükségletek kielégítésének lehetősége az intézményben folytatott szociális munka, esetkezelés keretében fogalmazódik meg. Több év tapasztalata azt mutatja, hogy a nappali melegedő férőhelyszáma elegendő, igazodik az igényekhez. A melegebb hónapokban a kihasználtság csekély, a téli hónapokban viszont többszörös.

Az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek részére biztosít éjszakai pihenésre, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás igénybe vételére lehetőséget, valamint tanácsadás és felügyelet szolgáltatási elemeket.

Az intézmény 16 órás nyitva tartással lehetőséget biztosít továbbá a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a közösségi együttlétre.

2022 évben összesen 50 fő vette igénybe az éjjeli menedékhely szolgáltatásait, ebből 10 fő nő, illetve 40 fő férfi.

Az igénybe vevők leginkább férfiak, éves átlagban az ellátottak 95 %-a férfi, és mindössze 5%-a nő.

Az ellátandó célcsoport tagjainak döntő többsége elvált, volt családjukkal a kapcsolatot nem tartják, vagy csak nagyon ritkán. Ellátási igényük többnyire a fűtött szálláshelyben kimerül.

Az elmúlt években az átlagéletkor folyamatosan emelkedik. Az új ellátást igénylők túlnyomó többsége 40 év feletti. Az ellátást igénylő fiatalok – csekély kivételtől eltekintve – rövid idő után távoznak az intézményből.

A hajléktalanok átmeneti szállása 24 órás nyitva tartással, folyamatos felügyelettel biztosít életvitelszerű szálláshasználatot, valamint a lakhatási szolgáltatás mellett az önálló életvitel fenntartása érdekében szükség szerinti mértékű esztételt (szociális munkát).

Az átmeneti szálláson végzett szociális munka tartalmaz tanácsadást, esetkezelést, gondozást, készségfejlesztést, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítségét, az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyeletet és háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatását.

A szociális munka és a mentálhigiénés ellátás eszközeivel próbálja segíteni az ellátást igénybe vevők problémáinak megoldását, a tartós megkapaszkodás készségének kialakítását, és a társadalomba történő visszailleszkedést.

A szolgáltatást elsősorban férfiak veszik igénybe, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy egyre gyakrabban női ellátottak is bekerülnek az ellátórendszerbe, még ha rövidebb időre is.

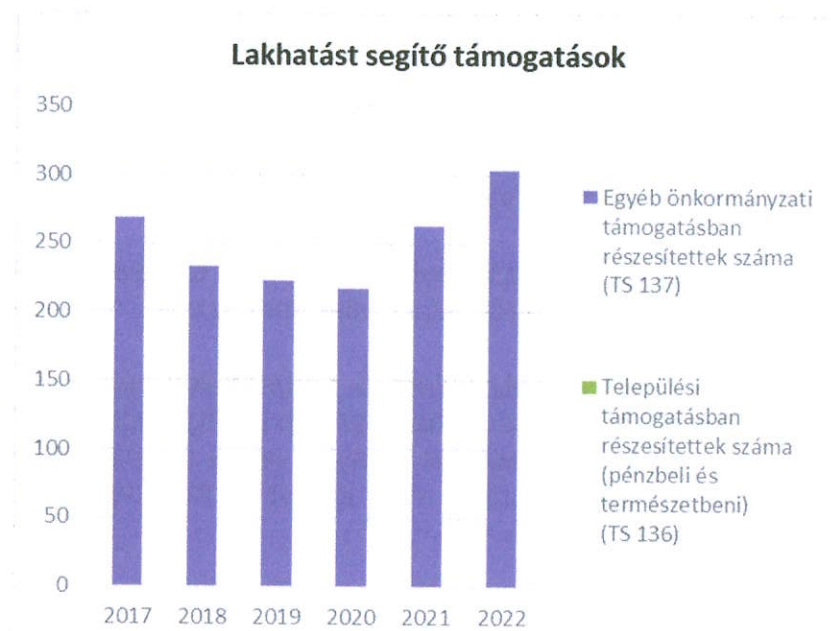
Az átmeneti szállás lakóira az előregedés jellemző, többségük 60 életév feletti. Az átmeneti szállás munkatársai napi kapcsolatban vannak az Egységes Szociális Központ bentlakásos intézményeivel, így ha az ellátást igénybe vevők az előrehaladott életkor és a visszafordíthatatlan egészségi állapotromlás miatt igénylik, lehetőség van az idősek otthonaiba történő bekerülésre.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)

	Fő	Fő
2017	n.a.	268
2018	n.a.	233
2019	n.a.	223
2020	n.a.	217
2021	169	263
2022	132	304

Forrás: TeIR, KSH Tstar, saját forrás

Családi otthonteremtési kedvezmény:

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a használt lakás vásárlási támogatásról szóló 10/2016. (V.2.) önkormányzati rendelete alapján, a jogosultak használt lakás vásárlásához, bővítéséhez támogatásban részesülhetnek. Az egyszeri, vissza nem térítendő támogatás azon Orosháza város közigazgatási területén használt lakást vásárló személyek részére adható, akiknek munkáltatója visszatérítendő vagy vissza nem térítendő lakáscélú támogatást nyújt. A támogatás összege megegyezik a munkáltató által nyújtott támogatás összegével, minimálisan 200.000,- Ft, maximálisan 600.000,- Ft.

A lakhatási veszélyhelyzetek megelőzése és a már kialakult veszély csökkentése volt a célja egyes hatósági jogintézmények létrehozásának. Ezek következetes alkalmazása a lakhatás biztonságát, a rendeltetésszerű lakáshasználatot, a lakhatás minőségének a megőrzését és az élhetőbb otthon fenntartását szolgálja.

Ha a lakás elemi csapás vagy más ok következtében megsemmisült, illetőleg az építésügyi hatóság életveszély miatt annak kiürítését rendelte el és a bérlő (használó) elhelyezéséről maga vagy a lakással rendelkező szerv nem tud gondoskodni, az ideiglenes elhelyezés az említett lakás fekvése szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat feladata.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló helyi rendelet értelmében elemi kár esetében az átmeneti települési támogatás magasabb összegben is megállapítható az alábbiak szerint:

a) a mindennapi életvitelhez elengedhetetlenül szükséges, a károsult személyi tulajdonát képező ingóságokban bekövetkezett kár enyhítésére és a személyazonosítást biztosító iratok pótlására szolgáló támogatás pénzben nyújtható a károsodás mértékéhez igazodóan, de legfeljebb 50.000 forint összegben, elszámolási kötelezettség nélkül;

b) a károsult lakhatást biztosító, tulajdonában lévő lakóépületben bekövetkezett kár enyhítésére szolgáló, 50.000 forintot meghaladó összegű támogatás elsősorban természetbeni juttatás formájában nyújtható, feltéve, hogy a károsult az önkormányzattal kötött megállapodásban vállalja

ba) a természetbeni juttatás - kivételesen pénzbeli juttatás - rendeltetésszerű felhasználását,

bb) a bizonyító erejű dokumentumokkal (számlák, szállítólevelek, adásvételi szerződés) történő elszámolást a felhasználásról,

bc) a helyreállítási munkák elvégzésének, illetve a megsemmisült dolgok pótlásának ellenőrzését,

bd) rendeltetésellenes felhasználás, rosszhiszeműség esetén a támogatás visszafizetését, illetve pénzbeli ellenértékének megfizetését.

Az elemi károsultak a b) pont szerinti támogatására központi forrás biztosítása esetén kerülhet sor.

A lakhatás megőrzése, illetve a hajléktalanná válás megelőzése érdekében a legnehezebb anyagi körülmények között élők az energiaszolgáltatás tekintetében is speciális védelmet érdemelnek.

A védendő fogyasztók intézménye az Európai Unió előírása alapján került bevezetésre 2008. január 1-jétől a villamos energia, 2009. január 1-jétől a gázszolgáltatás, 2014. január 1-jétől a vízközmű-szolgáltatás tekintetében. A szociálisan rászoruló, valamint a fogyatékkal élő fogyasztók vehetik igénybe.

Igénybe vehető kedvezmények:

- fizetési kedvezmények (részletfizetés, fizetési haladék),
- előre fizető mérő felszerelése, amely esetén nem lehetséges a hátralék felhalmozása.

Esélyegyenlőség biztosítása szempontjából lényeges kitétel, hogy a fogyatékkal élő fogyasztókat

- különösen a méréssel, leolvasással, számlázással, díjfizetési módokkal kapcsolatosan igényeiknek megfelelő, különleges bánásmódban kell részesíteni.
- Az olyan jellegű fogyatékkal élő fogyasztókat, akiknek az egészségét vagy az életét veszélyezteti a szolgáltatásból való kikapcsolás, vagy annak megszakadása, fizetési késedelem vagy nemfizetés esetén nem lehet kikapcsolni.

Az Önkormányzat – mint arra korábban már utaltunk – az Szt. felhatalmazása alapján megalkotta az Ö.r.-t, melyben a törvényi szabályozás pénzbeli és természetbeni ellátásainak kiegészítéseként a szociális biztonság erősítése érdekében célhoz kötötten települési támogatásokat állapított meg. A korábbi lakásfenntartási támogatás terminológiát a lakhatási települési támogatás váltotta fel.

A lakhatási települési támogatást a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A lakhatási települési támogatást elsősorban természetbeni ellátás formájában és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Támogatható lakhatási kiadások: áramdíj, gázfogyasztás díja, víz- és csatorna-használat díja, szemétszállítás díja, lakbér, albérleti díj, közös költség, tüzelőanyag költsége. A lakhatási települési támogatás adható adósságkezelési szolgáltatás részeként, de jellemzően önálló támogatásként van jelen a szociális ellátások rendszerében.

f) eladósodottság

Az orosházi háztartások eladósodottságáról hivatalos adatok nem állnak rendelkezésre. A Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztályát felkereső ügyfelek leggyakrabban a váratlanul keletkezett és/vagy nagyobb összegű közüzemi kiadások, illetve régebben fennálló, nagyobb összegű közüzemi számlák rendezéséhez kérnek segítséget. Adósságkezelési szolgáltatást a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére az Önkormányzat önként vállalta fel az Szt. keretszabályai között. A szociálisan hátrányos helyzetben lévők adósságterhének enyhítése és lakhatási körülményeinek javítása érdekében adósságkezelési célú települési támogatást nyújt, amelynek keretében a jogosultak adósságcsökkentési támogatásban és 12 hónapon át adósságkezelési tanácsadásban részesülnek. Az adósságkezelési célú települési támogatás igénybevételének időtartamára a jogosultak lakhatási települési támogatásban is részesülnek, mint ahogy arra már utaltunk. Elsősorban a közüzemi tartozásokkal eladósodott személyeknek nyújt segítséget. A korábbi szabályozás szerint a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztésénél felhalmozódott adósság rendezésére is igénybe vehető volt, de a jelen szabályozás szerint erre az adósság fajtára a támogatás nem terjed ki. A korábbi szabályozáshoz képest, mely szerint a szolgáltatás keretében nyújtott adósságcsökkentési támogatás ténylegesen az adósság 3/4-ed részének megfizetését jelentette az adós helyett, addig a hatályos rendelet szerint a támogatás mértéke az adósságkezelés körébe vont adósság 90%-át is elérheti. Az adósságkezelési tanácsadás igénybe vétele, az adósságkezelési szolgáltatóval való együttműködés nem csak lehetőség, hanem kötelezettség is a programban résztvevőknek, saját érdekükben. Az együttműködés során a tanácsadó feltárja az adósságkezelés tartama alatt keletkező problémákat, segít a megoldásukban, preventív intézkedéseket tesz az újabb eladósodás elkerülése érdekében. Az adósságkezelési célú települési támogatást, habár a szükséges önerő 25%-ról 10%-ra csökkent, mégis elenyésző számban veszik igénybe.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közzolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületein a közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. A közösségi közlekedés helyi és helyközi autóbuszjáratokkal megoldásra került, amely által az érintett területek lakói a településen biztosított minőségi közzolgáltatásokhoz közvetlenül hozzáférnek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Orosháza Város Önkormányzata 2016. évben az Integrált Városfejlesztési Stratégiával egy ütemben, annak mellékleteként elkészítette az Orosháza városra vonatkozó Anti-szegregációs tervét.

A tervben rögzített megállapítások és arányszámok kerülnek felhasználásra a jelen fejezet kifejtése kapcsán is.

Szegregátumnak nevezzük azt a területet, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Orosháza város egészét tekintve az infrastrukturális hálózatok közül elektromos áram és gázvezeték legalább részlegesen minden utcában található, a szennyvízberuházás következtében a vezetékes szennyvízelvezetés is szinte teljes egészében megoldottá vált. A településen jelenleg 232 km kiépített járda, 135 km kiépített, továbbá 318 km kiépítetlen út található, vezetékes ivóvíz 37 utcában nincs részben vagy teljesen.

1. Szegregált terület: /Kiss Ernő utca – Kupa Vezér utca – Toldi utca – Kiss Ernő utca (északi, észak-nyugati oldala a Babits Mihály utcától a Kupa Vezérig)/

Lakáshelyzet: az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 22%. Az egyszobás lakások aránya 11%.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: A területen kizárólag lakóházak találhatóak, a városközpont mintegy 7 km-re található. A területről jellemzően 3 km-re található Rákóczi utcai általános iskola feladat-ellátási helyet veszik igénybe a tanulók. Az óvoda 1 km-en belül elérhető.

Közműellátottság: hiányzik a vezetékes víz- és szennyvízhálózat a Kupa Vezér és a Toldi utcák egy részében. Nincs szilárd útburkolatú út a Kupa Vezér, a Toldi, a Lachner György és a Béke utcákban. A Kupa Vezér utca végén illegális szemétkerakó található.

2. Szegregált terület: /Dankó István utca déli oldala, Szondi utca, illetve a Kutasi utca (1-15. szám és a 2-8. szám) Szondi utcáig terjedő szakasza/

Lakáshelyzet: alacsony komfortfokozatú lakások aránya 84%. Az egyszobás lakások aránya 78%.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: A területen kizárólag lakóházak találhatóak, a városközpont viszonylagos közelsége miatt a szolgáltatások könnyen igénybe vehetőek.

Közműellátottság: A vezetékes víz és szennyvízhálózat csak részben került kiépítésre. A Dankó István utcának csak egy részén került kialakításra a szilárd burkolatú út.

3. Szegregált terület: /Hun utca, Sámsoni utca – Makói utca/

Lakáshelyzet: alacsony komfortfokozatú lakások aránya 52%. Az egyszobás lakások aránya 20%.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: A területen kizárólag lakóházak találhatóak, a városközpont viszonylagos közelsége miatt a szolgáltatások könnyen igénybe vehetőek.

Közműellátottság: A vezetékes víz és szennyvízhálózat csak részben került kiépítésre a Hun utcában. Hiányzik a szilárd burkolatú út a Hun utcában és a Hun közben. A Hun utca – Makói utca – vasút által közrezárt nádasban illegális szemétkerakó található.

4. Szegregált terület: /Horváth Gy. utca. – Mátyás király utca – Szabadság utca – Kiss Ernő utca (nyugati oldala a Szilágyi Erzsébet utcáig) – belterületi határ/

Lakáshelyzet: alacsony komfortfokozatú lakások aránya 17%. Az egyszobás lakások aránya 12%.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: A területen kizárólag lakóházak találhatóak, a városközpont mintegy 7 km-re található. A területről jellemzően a 3 km-re található Rákóczi utcai általános iskola feladat-ellátási helyet veszik igénybe a tanulók. Az óvoda 1 km-en belül elérhető.

Közműellátottság: A vezetékes víz és szennyvízhálózat csak részben került kiépítésre a Kismarton és a Kiss Ernő utcákban. Hiányzik a szilárd burkolatú út a Kismarton utcában.

5. Szegregált terület: /Kiscsákó/

Lakáshelyzet: az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 67%. Az egyszobás lakások aránya 31%.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: A városhoz, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés rendkívül körülményes a nagy távolság miatt (több, mint 20 km). Egyes szolgáltatásokat az itt élők Nagyszénáson és Kondoroson vesznek igénybe.

Közműellátottság: a szennyvízhálózat teljes egészében hiányzik. A vezetékes vízhálózat részben kiépített. Szilárd burkolattal csak a kiscsákói bekötő út rendelkezik.

Orosháza város területén a közterületek rendben tartása a lakosság közreműködésével Közszolgáltatási szerződés alapján az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. feladata.

Amennyiben a lakossági feladatként megjelölt közterület állapota nem megfelelő, a Polgármesteri Hivatal Közterület Felügyelete felszólítja az érintett személyt a terület rendbetételére a saját jogi eszközeit felhasználva.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A 2017 évi adatgyűjtés kapcsán az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

1. Szegregált terület: /Kiss Ernő utca – Kupa Vezér utca – Toldi utca – Kiss Ernő utca (északi, észak-nyugati oldala a Babits Mihály utcától a Kupa Vezérig)/

Demográfia: A lakónépesség száma 76 fő. A 0-14 évesek aránya 29%, a 60 év felettieké 28%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 44,8%.

Foglalkoztatottság: A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya aktív korúakon belül 62%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szintén 54%.

Etnikai szegregáció: A területen nem magas a roma lakosság aránya.

Segélyezési adatok: lakhatási támogatásban 5 háztartás részesült a 2017. évben.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: 25 gyermek részére került megállapításra a 2017. évben.

2. Szegregált terület /Dankó István utca déli oldala, Szondi utca, illetve a Kutasi utca (1-15. szám és a 2-8. szám) Szondi utcáig terjedő szakasza/

Demográfia: A lakónépesség száma 171 fő. A 0-14 évesek aránya 50%, a 60 év felettieké 6%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 45%.

Foglalkoztatottság: A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya aktív korúakon belül 91%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szintén 80%.

Etnikai szegregáció: A területen magas a roma lakosság aránya.

Segélyezési adatok: lakhatási támogatásban 9 háztartás részesült a 2017. évben.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: 27 gyermek részére került megállapításra a 2017. évben.

3. Szegregált terület: /Hun utca, Sámsoni utca – Makói utca/

Demográfia: A lakónépesség száma 174 fő. A 0-14 évesek aránya 30%, a 60 év felettieké 7%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 32%.

Foglalkoztatottság: A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya aktív korúakon belül 57%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szintén 55%.

Etnikai szegregáció: A területen magas a roma lakosság aránya.

Segélyezési adatok: lakhatási támogatásban 9 háztartás részesült a 2017. évben.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: 23 gyermek részére került megállapításra a 2017. évben.

4. Szegregált terület: /Horváth Gy. utca. – Mátyás király utca – Szabadság utca – Kiss Ernő utca (nyugati oldala a Szilágyi Erzsébet utcáig)- belterületi határ/

Demográfia: A lakónépesség száma 120 fő. A 0-14 évesek aránya 11%, a 60 év felettieké 30%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 30%.

Foglalkoztatottság: A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya aktív korúakon belül 55%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szintén 50%.

Etnikai szegregáció: A területen nem magas a roma lakosság aránya.

Segélyezési adatok: lakhatási támogatásban 5 háztartás részesült a 2017. évben.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: 12 gyermek részére került megállapításra a 2017. évben.

5. Szegregált terület: /Kiscsákó/

Demográfia: A lakónépesség száma 121 fő. A 0-14 évesek aránya kb. 23%, a 60 év felettieké kb. 40%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 33%.

Foglalkoztatottság: A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya aktív korúakon belül 67%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya szintén 67%.

Etnikai szegregáció: A területen nem magas a roma lakosság aránya.

Segélyezési adatok: lakhatási támogatásban 8 háztartás részesült a 2017. évben.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: 1 gyermek részére került megállapításra 2017. évben.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A 2016. évi Anti-szegregációs tervben feltárt adatokban és jelenségekben mérvadó változás nem történt az utóbbi időszakban. A tervben megjelölt beavatkozási lehetőségek

a város egyes fejlesztéseinek előkészítése során figyelembevételre és lehetőség szerint beépítésre kerülnek.

Az oktatási intézmények (iskolák, óvodák) segítséget nyújtanak a hátrányos és halmozottan hátrányos, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek megfelelő fejlesztéséhez, igyekeznek biztosítani az optimális feltételeket.

A szociális bérlakás igények benyújtása és elbírálása során a helyi rendeletben meghatározott feltételek teljesítése kerül figyelembevételre.

A pályázati és önkormányzati források felhasználásával megvalósításra kerülő környezetrendezés, közlekedési felületek, épületek, infrastruktúra hálózat felújítása, tervezése és építése során szintén figyelembevételre kerül az érintett területek fejlesztési igénye.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Orosháza Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény előírása alapján az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- a fogorvosi alapellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A város kiépítette a jogszabályi előírásoknak megfelelően az egészségügyi alap- és szakellátást, amelyek ellátási körzete lefedi a település egészét. Szolgáltatásai valamennyi lakos számára hozzáférhetőek.

Országos tendencia, hogy folyamatosan romlik a lakosság egészségi állapota. A születéskor várható élettartam messze elmarad az Európai Unió átlagától, de alacsonyabb a környező közép-kelet-európai országok ide vonatkozó adatainál is.

Az ifjúság helyzetéről szóló tanulmányok szerint szoros összefüggés van a dohányzás és az alkoholfogyasztás gyakorisága és a kábítószer-fogyasztás között. Az ifjúság kellő információval rendelkezik a drogokról, de veszélyességét nem értékeli nagyságának megfelelően.

Orosházán a felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma 10, gyermekek részére 5, életkorhoz nem kötötten pedig 2 vegyes háziiorvosi szolgálat dolgozik. A fogorvosi alapellátást 6 vegyes körzet, illetve egy – életkorhoz kötött – iskolai, ifjúsági fogorvosi körzet biztosítja.

Orosháza Város Önkormányzata, mint egészségügyi szolgáltató feladatkörét a megbízás útján eljáró, vagy feladatkörét feladat-ellátási szerződés keretében átvállaló és praxisjoggal rendelkező, önálló orvosi tevékenységet végző háziiorvosokkal, házi gyermekorvosokkal, valamint egészségügyi alapellátást nyújtó fogorvosokkal végzi. A közigazgatásilag Orosházához tartozó Kiscsákó külterületi településrész vonatkozásában a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátást az Önkormányzat Nagyszénás Nagyközség Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződés útján biztosítja.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó háziiorvosi Központi Ügyelet létrehozása is megvalósult 2005. évben, amely 2023.01.01. napjától az állami mentőszolgálat hatáskörébe került át.

Az egészségügyi alapellátás tekintetében az országos tendenciához hasonlóan Orosházán is jelentkezik a háziiorvosi kör előregedése.

Az egészségügyi alapellátásban új elemként 2018. évben a praxisközösség létrehozása gyógytornász, dietetikus bevonását teszi lehetővé a gyógyításba, valamint szűrővizsgálatokkal és életmódbeli tanácsadással egészítik ki a háziiorvosi és házi gyermekorvosi alapellátást.

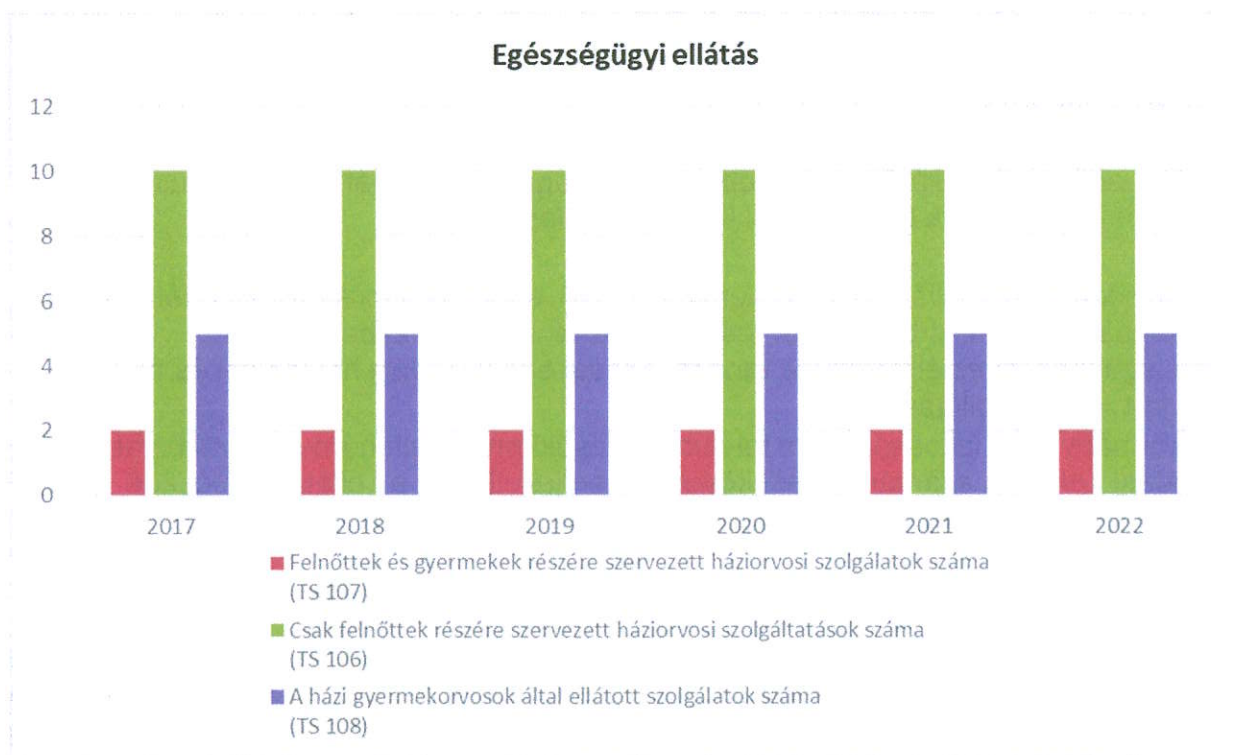
Az Önkormányzat a lakosság szám folyamatos csökkenése ellenére sem változtat az alapellátási körzetek számán. Ebből következően javulhatott az ellátás minősége, mivel hosszabb idő jut egy-egy orvos-beteg találkozóra.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj alanyi jogú támogatásban részesítettek átlagos száma (TS 135)
db	db	db	db	Fő	Fő
2	10	5	7	977	230,76
2	10	5	8	901	222,57
2	10	5	8	901	120,05
2	10	5	8	830	131,39
2	10	5	8	583	128,66
2	10	5	8	766	111,74

Forrás: TeIR, KSH

r

A városban területi besorolású kórház működik, amely magában foglalja a járó- és fekvőbeteg szakellátást.

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. Orosháza Város Önkormányzata az Orosházi Kórházzal, valamint Kiscsákó külterületi településrész vonatkozásában Nagyszénás Nagyközség Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgáltatást. Az orosházi védőnői ellátás tekintetében a Békés Vármegyei Központi Kórház átvette a feladat-ellátás biztosítását 2023. július 1. napjától.

Az egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek aránya évente közel azonos. Ennek oka a népesedési folyamat lassulása, a gyermekszületések számának visszaesése.

A fentiekén túl az egészségügyi ellátás szintén jelentős mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal állapítja meg alanyi közgyógyellátás, normatív közgyógyellátás, és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság formájában.

A táblázat adatai alapján elmondható, hogy magas azoknak az aránya, akik e támogatási formában részesednek. 2017-ben 977 fő rendelkezett közgyógyellátási igazolvánnyal, míg 2022-re vonatkozóan 766-an részesültek a kedvezményben.

Az ápolási díjban részesülők száma szintén esélyegyenlőségi szempontból fontos mutató. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú

hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Alapesetben ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha súlyosan fogyatékos személy, vagy tartósan beteg 18. év alatti személy gondozását, ápolását végzi. A fokozottan súlyos fogyatékos személyt ápoló hozzátartozó magasabb összegű ellátásban részesül.

2011. évtől a mindenkori központi költségvetési törvény által meghatározott alapösszeg 100%-a az ápolási díj. A korábbi fokozott ápolási díj, mely az alapösszeg 130%-a volt, a jelenlegi szabályozás szerint az emelt összegű ápolási díjnak, az alapösszeg 150 %-ának felel meg. A korábbi ellátás differenciálódott a kiemelt ápolási díjjal, mely az alapösszeg 180%-a. Számszerűsítve a bruttó alapösszegű ápolási díj 41.335.- Ft, az emelt összegű 62.003.- Ft, és a kiemelt összegű 74.403.- Ft. A támogatás a jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg. Az ápolási díj a jogosultság kezdő hónapjára tekintettel is teljes összegben jár.

A táblázat adatai alapján megfigyelhetjük a vizsgált 5 éves időszakban több mint 100 fővel csökkent az ápolási díjban részesülők száma. 2017-ben 230 fő, 2022-ben pedig 111 fő részesült a támogatásban.

A méltányossági ápolási díjnak, melyet az Szt. önkormányzati hatáskörbe utal önkéntes vállalás alapján, megszűnt a helyi szabályozása.

2018. január 1-jétől a tartósan beteg gyermeküket legalább húsz éven át otthon ápolók számára tartós ápolást végzők időskori támogatása néven új támogatási forma érhető el, mely kompenzációt nyújt azoknak, akik az otthoni tevékenységük mellett a munkaerőpiacon kevésbé tudtak, tudnak jelen lenni, ami miatt alacsonyabb összegű nyugdíjra jogosultak. A támogatás havi összege 50.000,- forint. A tartós ápolást végzők időskori támogatása nem minősül nyugellátásnak.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja 2010-2020: mintegy tíz éven keresztül az országot járva vizsgálta és vizsgálja a hazai lakosság egészségügyi állapotát. A program nyolc év alatt 1500 helyszínen több mint 6 millió vizsgálatot végzett, 500 ezer látogatót fogadott, ugyanakkor a kitöltött kérdőívek száma elérte a 15 milliót. A kezdeményezés az Európa Nemzeti Egészségvédelmi Program (European National Healthcare Program) valamint a Magyar Orvostársaságok és Egyesületek Szövetsége (MOTESZ) által koordinált szív- és érrendszeri betegségek megelőzésének és gyógyításának Nemzeti Programjával konszenzusos együttműködésével valósul meg. A 2010-2020 közötti program segít a lakosság egészségi állapotának folyamatos megfigyelésében, beteg orvos kapcsolatok találkozásában, az egészségvédelem több dimenziós megismerésében. A program a szűrések mellett, külön figyelmet fordít a társadalom egészségét fenyegető káros jelenségekre is.

Orosházán az Önkormányzat gondoskodik a kötelező egészségügyi alapellátás biztosításáról, mint az előző pontban szó volt róla.

A házi orvosok, házi gyermekorvosok és fogorvosok, valamint az iskolaorvosi ellátás és a védőnői szolgálat résztvevőinek a vonatkozó egészségügyi ágazati jogszabályokban

meghatározott feladatai között hangsúlyos a prevenció, amelynek egyik eszköze a szűrőprogramok szervezése és lefolytatása.

Ezek a feladatok kiemelésre kerültek azon feladat-ellátási szerződésekben is, amelyeket az Önkormányzat kötött az egészségügyi alapellátás szereplőivel.

A végrehajtás nemritkán a népegészségügyi szakigazgatási szervvel közös szervezésben történik.

Az egészségügyi szolgáltatók igyekeznek a legrászorultabb rétegekhez eljutni, különös tekintettel a gyermekekre, idősekre és a szegregált környezetben élőkre.

A programokon való részvételre elsősorban tanácsadások és családlátogatások alkalmával igyekeznek rábeszélni a kisgyermekes szülőket, amely, ha egyszer megszokják, az életük természetes részévé válik.

Az egészségügyi alapellátásban új elemként 2018. évben praxisközösség létrehozása valósult meg. A praxisközösségi program Orosháza és Tótkomlós háziorvosi körzeteinek (7 db) bevonásával, Orosháza Város Önkormányzata vezetésével 2018. áprilisában kezdődött meg az Európai Unió és Magyarország Kormányának 149.92 millió forint vissza nem térítendő támogatásával.

A praxisközösség munkájának eredményeként a helyi lakosság szélesebb körben jut hozzá a különböző egészségügyi szolgáltatásokhoz, megteremtve a lehetőséget az egészséges életmód szélesebb körben való elterjedéséhez. A program segítségével a térségben is könnyebben elérhetővé válnak a gyógytorna, dietetika, légzésfunkciós vizsgálatok, valamint olyan speciális foglalkozások, melyek korábban egyáltalán nem voltak elérhetők a lakosság számára.

Az elnyert támogatásból a praxisközösség szakemberei többek között szakmai továbbképzéseken vehetnek részt, illetve új orvosi és informatikai eszközökhöz jutnak, így több és hatékonyabb kezelés végezhető el, csökkentve ezzel a magasabb szintű orvosi ellátásra nehezedő nyomást.

A Richter Gedeon Nyrt. egészségtudatosságot és a betegségmegelőzést népszerűsítő országjáró prevenció program sorozata 2022-ben több állomásra látogatott el, köztük Orosházára is. Minden helyszínen számos fontos szűrésen és tanácsadáson, valamint az egészséges életmódhoz kapcsolódó előadáson vehettek részt az eseményre látogatók. A 2022-es tavaszi évadban történelmi rekord született, Orosházán ugyanis a lakosok aktivitásának köszönhetően **12.706.400 forintot sikerült összegyűjteni** a Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézet támogatására.

Az Egészségfejlesztési Irodák (EFI) olyan egészség megőrzési és fejlesztési központok, amelyek feladata a helyi lakosság egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítése. Emellett egészségügyi szűrési lehetőségeket és egészséges életmód alternatívákat biztosítanak. A helyi Egészségfejlesztési Iroda munkatársai aktívan jelen vannak az Orosházi Járás összes településén. Alapvető cél a szív-érrendszeri és daganatos megbetegedések megelőzésének támogatása, a korai és elkerülhető halálozás csökkentése, a mentális egészség elérése a járásban, az egészséget meghatározó életmód, valamint az egészségmagatartást befolyásoló szokások javítása és a lakosság egészségtudatosságának növelése.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ Harmónia és Fordulat Klubjai 2014. augusztus 1-jétől nyújtanak nappali ellátást a pszichiátriai és szenvedélybetegek részére. Az intézmény nyitásakor Orosháza közigazgatási területéről fogadtak ellátottakat, majd a felmerülő igények alapján Békés vármegye területéről is érkezhettek ellátottak. A klubok 20-20 fő ellátását képesek biztosítani, jelenleg szinte maximális kihasználtsággal.

A szolgáltatás feladata, hogy az öntevékenységre, az önsegítésre épülve elősegítse a pszichiátriai és szenvedélybetegek társadalomba történő reintegrációját, rehabilitációját; támogassa a helyi települési közösségbe, a foglalkoztatási rendszerbe történő beilleszkedésüket; szolgáltatást nyújtson a promóció és elsődleges prevenció céljával a mentálisan sérült, krízisben lévő személyek részére is. Hosszú távú cél a pszichiátriai és szenvedélybetegek szociális kompetenciájának javítása, a stigmatizáció csökkentése, aktivizálás az egészségügyi ellátás igénybevételében, a foglalkozási rehabilitációban, a társadalmi szerepvállalásban.

Az intézmény megnyitása óta egyre többen ismerik meg a Harmónia/Fordulat Klubok munkáját, egyre nagyobb az érdeklődők, az ellátottak száma. Joggal mondható, hogy az intézmény egyre népszerűbb. A klubok munkatársai a lehetőségekhez mérten próbálnak minél több, színesebb programot kínálni a klubtagoknak. Ezen ellátási formákhoz szervesen kapcsolódó előadásokat szerveznek, amelyekkel ismereteket adhatnak át, illetve amelyek a reintegrációt elősegítő képességek, készségek fejlesztésére szolgálnak.

A klubokban folyó tevékenységekről a lakosság folyamatos informálása megvalósul az oroshazieszk.hu honlapon megjelenő fényképes cikkekkel, illetve a lakosság és a háziorvosok között terjesztett szórólapokkal, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben legyenek ismertek és ezáltal elérhetőek ezen ellátási formák.

A klub munkatársai azért dolgoznak, hogy a társadalom, a környezet számára minél inkább elfogadhatóbb legyen a pszichiátriai és szenvedélybetegséggel küzdők személye. Ennek érdekében mind szakmai körökben – konferenciák, személyes megkeresések, előadások, - mind a lakosság körében tájékoztató, felvilágosító – szórólap, nyílt nap, – munkát végeznek.

Az intézményben a Bonus Team Szociális Szövetkezet biztosít fejlesztő foglalkoztatást. A klubtagok között nagyon népszerű ez a lehetőség, mivel anyagi nehézségeik ezzel csökkentek, illetve megtapasztalhatták a rendszeres munkavégzés, a közösséghez tartozás előnyeit. Jelenleg 16 főnek tudnak rendszeres munkát biztosítani.

A klub munkatársai az elkövetkezendőkben is arra törekednek, hogy mindenki számára elérhető módon, magas szakmai színvonalon legyenek a pszichiátriai és a szenvedélybetegek segítségére, különböző szakmai programok, rendezvények, kirándulások megszervezése által.

Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában működik az Egységes Szociális Központ Vadvirág Esély Klubja. A Vadvirág Esély Klub, mint a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény, célját és feladatát a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet határozza meg.

A klub az ellátást igénybevevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít közösségi csoportoknak is.

Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

A Vadvirág Esély Klubban 2008-tól kezdődően 2017. március 31-éig szociális foglalkoztatás keretében munka-rehabilitációs tevékenység zajlott. A szociális foglalkoztatás folytatásaként a továbbiakban fejlesztő foglalkoztatást biztosítanak az ellátottak számára. A fejlesztő foglalkoztatás szintén pályázat útján valósulhat meg.

A fejlesztő foglalkoztatásra azért van szükség, mert az utóbbi években elindult egy folyamat, melynek eredményeképpen egyre fontosabbá vált a felnőtt, értelmükben akadályozott személyek munkára történő felkészítése. Az önálló egzisztenciát biztosító munka az ellátottak számára elérhetetlen, de más szinten és némileg más formában a sikeres munkatevékenység értelmet, biztatást, pozitív önbecsülést ad az akadályozottsággal élő személyeknek. Az esélyegyenlőségi törvény értelmében a fogyatékos személyek a társadalom egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben – jelen esetben a munka világában – történő részvételt. A fejlesztő foglalkoztatás 26 fő akadályozottsággal élő fiatal munkavégzését és kereseti lehetőségét biztosítja az ellátottak egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának figyelembe vételével. A nappali ellátás vonatkozásában 35 férőhelyes intézményben 26 ellátott foglalkoztatására van lehetőség a fejlesztő foglalkoztatásra vonatkozó működési engedély alapján.

Az egészségügyi rehabilitációs ellátásokhoz a város lakosságának az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított a hozzáférés.

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésében jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzatok által biztosított közétkeztetés, amely gyakran a helyi szegény családból származó gyerekek táplálkozásának elsődleges forrása, fontos, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet egyik fő célkitűzése, hogy a napi bevitt sómennyiség 2015 és 2021 között 10%-kal csökkenjen. A közétkeztetési reform törekvései közé tartozik, hogy növelje a helyi és bio élelmiszerek arányát a menzákon, továbbá hogy bevonja a Magyarországon tenyésztett halakat a menzák kínálatába. A rendelet azt is előírja, hogy a nevelési-oktatási intézményben minden, szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétás étrendet kell biztosítani.

Az önkormányzatok, illetve intézményei által biztosított közétkeztetés és az önkormányzati intézményekben piaci szereplők által biztosított étkeztetés (pl. iskolai, munkahelyi büfék) rendszeres ellenőrzése szükséges, szakember bevonásával, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az iskolai büfék esetén elvárás, hogy jelenjenek meg a kínálatban az egészségesebb táplálkozást támogató gyümölcsök, joghurtok, gabonapelyhek, egészséges ételek.

A településen a gyermekek étkeztetését a Prizma-Junior Zrt. látja el.

A bölcsődei szolgáltatást igénybe vevő gyermekek étkeztetése helyben, intézményen belül történik, ahol megoldott a speciális étkeztetést igénylő, ételallergiás gyermekek számára biztosítandó étkeztetés is.

Az Egységes Szociális Központ főzőkonyhája a Teréz utcai egységben található. Gondoskodik az intézmény bentlakásos, nappali- és alapellátást igénybe vevő ellátottainak és munkatársainak a jogszabályi előírásoknak megfelelő étkeztetéséről.

Az alapanyagok beszerzése és a menüsorok összeállítása során figyelembe vett tényező a mennyiség mellett a megfelelő minőségű, változatos étrend összeállítása.

A települési lakosság által igénybe vehető étkeztetést biztosít még a Kórház főzőkonyhája is.

A Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft. által működtetett Speciális Ételek Konyhája nevű egység 2008. évben kezdett üzemelni.

Alapvetően glutén, tej és tojás származék mentes meleg ételeket állítanak elő. Ehhez a szükséges alapanyagokat kizárólag azon cégektől szerzik be, amelyek a Magyar Táplálékallergia és Táplálékintolerancia Adatbanknál regisztráltak és a cégnek írásos garanciát adtak arra vonatkozóan, hogy az általuk szállított termékek a jelzett allergén anyagoktól teljesen mentesek.

Az ételek házhoz rendeléssel fogyaszthatók.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az állampolgárok Alaptörvény által biztosított alapvető joga, a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez, a rendszeres testmozgáshoz és testedzéshez való jog.

Az Önkormányzat alapvető érdeke, hogy a sport valamennyi társadalmilag hasznos funkciója érvényesüljön. Különösen fontos: a tisztességes játék (fair play), az esélyegyenlőség és a tolerancia eszményének kiteljesedése, a társadalmi együttélés és mobilitás elősegítése, a közösségi és családi kapcsolatok erősítése, a káros önveszélyeztető tendenciák (alkohol-, dopping és drogfogyasztás) megelőzése, a stresszterhelés ártalmas következményeinek csökkentése.

Orosháza Város Önkormányzata biztosítja a lakosság minden rétege számára az alapvető sportolási és rekreációs lehetőségeket különböző rendezvényekkel, programokkal, létesítmények térítésmentes használatával.

A város vezetése – az éves gazdálkodás lehetőségei alapján – anyagi támogatással segíti a sporttevékenységet annak érdekében, hogy a mozgás és az egészséges életvitel minél több városlakó életformájába beépüljön.

A városban több szervezetben folyik sporttevékenység, jelentős az oktatási intézményekben végzett tanórán és tanórán kívüli sportolási lehetőség, valamint a versenysport és utánpótlás nevelés tekintetében is kiemelkedő feladatellátás folyik.

A sport jótékony hatásainak kihasználása, többek között az egészségi állapot fenntartása, a betegségek megelőzése, a szellemi-testi egyensúly támogatása a lakosság hétköznapijában kevésbé van jelen, a tömegsport szélesítése, a lakossági tudatformálás minden korosztályban nélkülözhetetlen.

Ösztönözni szükséges az egészséges, mozgás-gazdag életmód kialakítását az ifjúság körében, amelynek keretében szükséges a fizikai aktivitást lehetővé tevő környezet megteremtése.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Bárki számára hozzáférhetőek a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások, úgymint: étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, idősök otthonai, fogyatékos személyek nappali ellátása, pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása, hajléktalan személyek nappali melegedője, éjjeli menedékhelye, átmeneti szállása.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

A gyermekek részére a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása (gyermekétkeztetés, bölcsőde, családi bölcsőde, alternatív ellátások), családok átmeneti otthonai, nevelőszülői formák biztosítottak a településen.

Az Önkormányzat Egységes Szociális Központja, az Orosházi Kistérség Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, egyházi és civil szervezetek, magánszemélyek biztosítják megkülönböztetés nélkül, igény szerint, a megoldandó helyzethez legjobban igazodó szolgáltatást.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

Orosházán a Mi-értünk Prevenációs és Segítő Egyesület nyújt támogatást többek között tanácsadással, különböző programokkal a drogrevenációs szolgáltatások terén.

A MI-ÉRTÜNK Prevenációs és Segítő Egyesület 2000-ben alakult, közhasznú szervezetként működik. Az Egyesület alacsonyküszöbű, illetve az ártalomcsökkentés (harm reduction/minimalization) modelljét és módszereit használó szolgáltatásokat nyújt, valamint prevenációs feladatokat lát el, komplex egészséges életre nevelő programokat valósít meg (iskolai-, családi-, munkahelyi-, büntetés-végrehajtás színterein) elsősorban Békés vármegye területén.

A programokkal elsősorban azoknak nyújtanak segítséget, akik függőségben élnek (alkohol, kábítószer, szerves oldószer, gyógyszer, nikotin, internet – online játék, játékgép) vagy étkezési zavarokkal küzdenek, továbbá a veszélyeztetettek, veszélyes szerhasználatot folytató populáció (intravénás szerhasználók, halmozottan hátrányos helyzetűek, gyermekkorú szerhasználók, prostituáltak) elérése is a céljaik között szerepel.

Céljuk, hogy a célcsoportot (rejtett droghasználat jelensége okán) nagyobb mértékben elérjék, hogy nagyobb arányban vegyék igénybe a meglévő szociális és tanácsadás jellegű szolgáltatásokat, programjaikat.

A hatékony problémakezelés módszereinek ingyenes, önkéntes, anonim módon hozzáférhetővé tétele a bajban lévő, drogproblémával küzdő, viselkedészavaros, enyhébb fokú deviáns megnyilvánulásokat mutató, illetve egyéb okból veszélyeztetett serdülők és fiatalok, valamint hozzátartozóik számára (prevenációs hatás érvényesülése érdekében).

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen a szolgáltatások igénybevétele során hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére irányuló tevékenység nem tapasztalható.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális hátránnyal küzdő családok mind a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató, mind a segélyező szervezetek látókörében vannak.

A megélhetési gondokkal küzdő családok gyermekei számára biztosítottak szabadidős foglalkozások, külön hátrányos helyzetűeknek szervezett nyári táborok. Az Önkormányzat biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést és a legrászorultabbakat vonja bele.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (átlag adag/nap)
2017	n.a.
2018	544
2019	175
2020	83
2021	52
2022	80

Forrás: Önkormányzati adat

Orosházán a Dél-Békési Étkeztetési Centrum működtet Népkonyhát, ahol a szociálisan rászorulóknak meleg ételhez juthatnak. A kiosztott ételadagok számával kapcsolatban az igénybevevők átlagát .

A Családsegítő Szolgálat részére külön keret biztosított arra, hogy krízishelyzetben (pl. gyógyszerkiváltás esetén, fejtetvesség kezelésében) azonnali segítséget tudjon nyújtani. Az adományokat a legrászorultabbakhoz juttatja el, közülük hívja meg a klienseket ruhaválogatásra, karácsonyi rendezvényre, stb.

Az Önkormányzat felvállalta az adósságkezelést a legveszélyesebb lakhatási helyzetben lévő adósok esetében, a krízishelyzetben lévőknek évi több alkalommal nyújt átmeneti települési támogatást, gyermekek rendkívüli települési támogatását, az idős emberektől átvállalja a szemétszállítás díjának kifizetését a segélykeret terhére.

Temetési települési támogatást ad a nehéz helyzetű eltemettetőknek, és köztemetéssel áll helyt a hozzátartozók nélkül vagy temettetésre szegénysége miatt nem képes hozzátartozó helyett.

A téli krízis időszakban szilárd tüzelőanyag vásárlása céljából magasabb összegű átmeneti települési támogatást nyújt, vagy természetbeni ellátásként tűzifajuttatásban részesíti a szociálisan rászorult háztartásokat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei igen sokrétűek, kiemelt szerepet kapnak a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, az egyházak, a civil szervezetek, a sportegyesületek, az azonos érdekekre, érdeklődésre létrejött alulról szerveződő közösségek. Nagyon erős a civil szervezetek jelenléte, az általuk szervezett programok, rendezvények nagyon népszerűek. Közösségépítő, közösségszervező szerepe a helyi egyházaknak szintén jelentős.

A közösségi élet jelentős fórumai a városi rendezvények, a közmeghallgatások.

A városban a minden korcsoportot érintő közösségi élet legmeghatározóbb színtere Orosháza Főtere, a Petőfi Művelődési Központ és az ott helyet kapó Justh Zsigmond Városi Könyvtár, valamint a különálló Nagy Gyula Területi Múzeum.

A helyi kulturális intézmények tevékenységének négy fő területe: az esélyteremtés, az érték és hagyományörzés, új értékek létrehozása, és a közösségteremtés erősítése.

Az alkotó és művelődési közösségek száma évről-évre nő. A rendszeres művelődési foglalkozások, klubok, szakkörök, valamint a települési rendezvényeken résztvevők száma folyamatosan növekszik.

Évről évre nő Orosházán a szabadtéri, valamint az időjárástól független rendezvényhelyszínen megtartott programok száma. A település éves szinten legnagyobb látogatószámot generáló rendezvénye a minden évben több napos Orosházi Nyár Fesztivál. Idén a programsorozat keretében júniustól egészen szeptember elejéig koncertek, előadások és egyéb szórakozási lehetőségek várták az érdeklődőket. Számos program ingyenesen látogatható volt, így a szociálisan rászorultak részére is elérhetővé váltak városunkban a színvonalas kulturális rendezvények. Úgyszintén jeles esemény az augusztus 20-hoz köthető Szent István nap, mely városunk legnagyobb és legrégebbi hagyományokhoz köthető rendezvénye.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	23 348	7

Forrás: TelR, KSH
Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normákhoz, viselkedési szabályokhoz.

A törvényileg meghatározott jogi normák megtartásáról az állam végső esetben kényszerrel gondoskodik, illetve megszegését kényszereszközökkel torolja meg. Az íratlan erkölcsi, vallási szabályok megszegését a társadalom tagjai többé-kevésbé egyöntetű és erős rosszallással, megvetéssel büntetik.

A szokások, illemszabályok büntetése a társadalom tagjai részéről megnyilvánuló erősebb-enyhébb helytelenítés. A devianciához – az adott társadalomban elfogadott normáktól eltérő viselkedésekhez pl. a bűnöző, alkoholizáló, kábítószer-fogyasztó, lelki beteg, stb. embertársainkhoz – történő viszonyulás komoly erőpróba a szűkebb és tágabb közösségek együttélésben.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Nagyon fontos kiemelni, hogy a társadalom nem mondhat le az öngondoskodásról, hiszen alapelv, hogy nem akkor segít a társadalom a legtöbbit a rászorulton, „ha halat ad neki, hanem, ha megtanítja halászni”, azaz cselekvő, önmagáért tenni tudó, a társadalom ténylegesen hasznos tagjává tudja formálni. Ugyanakkor a társadalom szereplői nemcsak önmagukért, hanem nehezebb helyzetben lévő embertársaikért is felelősek.

Az adományozásnak, segítségnyújtásnak régi hagyománya van Orosházán, amelyben több helyi szervezet vállal nagy szerepet, néhány példa a teljesség igénye nélkül: Orosházi Kistérség Egyesített Gyermejköltségi Központja és Családsegítő Szolgálat, a Vöröskereszt Orosházi Szervezete, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Orosházi Családok Átmeneti Otthona, Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyi egysége, Rotary Club és a Nagycsaládosok Egyesülete.

Elsősorban a rossz anyagi körülmények között élő, rászoruló családok részesülnek adományaikból, amely főképp tartós élelmiszerből és ruhaneműből állnak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Orosházán három települési nemzetiségi önkormányzat működik:

- Orosháza Város Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Orosháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Orosháza Város Román Nemzetiségi Önkormányzata

Alapvető feladatuk a nemzetiségi érdekek védelme és képviselete.

Városunkban különböző programok révén valósul meg a nemzetiségek sokszínűségének bemutatása, a Német Nemzetiségi Önkormányzat többek között a „Német Hét” keretein belül szervez évről évre heti programsorozatot. Olyan jelentős személyek érkeztek az elmúlt években többek között Orosházára, mint Johannes Haindl, Németország budapesti nagykövete, dr. Alexander Grubmayr, Ausztria budapesti nagykövete, valamint a Táncsics Mihály Gimnázium diákjai különböző versenyeken, vetélkedőkön vehettek részt.

Évente megrendezésre kerül a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében a Márton napi lámpás felvonulás. A világító lampionokkal vonuló gyermekek célja, hogy fényt vigyenek az estébe, amely egy kis vendéglátással zárul.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat bálokkal igyekszik a közösség erejét megőrizni, egybentartani.

e) helyi lakossági önszerveződések

Városunkban a hasonló érdeklődéssel rendelkezők lakók között kialakuló önszerveződő csoportok sokszínű programokat kínálnak. A teljesség igénye nélkül említésre méltó a Mohácsy Mátyás Kertbarát Klub, az Orosházi Foltvarró Egyesület, az Orosházi Díszítőművészeti Kör, a FényessÉg Táltos Dobkör, az Oros-haza Baráti Kör.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A város lakosságának etnikai összetétele színes képet mutat, mint ahogy a következő táblázatban látható.

Település, járás, vármegye, régió:

Orosháza

2022	2022	2021	2020
Nemzetiséghez tartozás az	25		
összes kérdés alapján	783	29 081	31 764
	25		
Nemzetiség	783	29 081	31 764

Hazai nemzetiségű	391	605	401
Bolgár nemzetiségű	7	12	8
Cigány (roma) nemzetiségű	202	324	285
Görög nemzetiségű	6	4	...
Horvát nemzetiségű	0	4	...
Lengyel nemzetiségű	6	18	7
Német nemzetiségű	55	73	27
Örmény nemzetiségű	5	6	0
Román nemzetiségű	40	39	6
Ruszin nemzetiségű	5	0	...
Szerb nemzetiségű	10	21	5
Szlovák nemzetiségű	59	101	53
Szlovén nemzetiségű	...	0	...
Más nemzetiségű	71	42	7

Ugyanakkor a származás, mint ismerv a szociális helyzet taglalása során nem differenciáló tényező.

Elsősorban a romák társadalmi integrációja igényel megerősítést, amely túlmutat a szociális ágazat céljain és eszközrendszerén.

A jövőben kiemelten erősíteni kell az Önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat közötti együttműködést, ezzel elősegítve a romák életminőségnek javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, a testi-lelki egészségük megőrzésére, hagyományaik ápolására, az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére tett törekvéseket. Erősíteni szükséges továbbá a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, a munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Követendő életpályamodell hiánya	A fiatal roma gyermekek részére olyan pályamodellek bemutatása, amelyek alkalmasak a motiváció felébresztésére egy jobb életminőség felépítéséhez.
Megfelelő lakhatás hiánya, az „otthon” kialakításának nehézségei	Önkormányzati bérlakások kiutalása azok részére, akiknek az önálló életvezetéshez ez segítséget jelent, akik hajlandóak erőfeszítéseket tenni azért, hogy a munkaerőpiacon is megállják a helyüket, így később önállóan tudják megoldani a lakhatásukat.

iii. **4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység**

„A három legfontosabb dolog, amit adhatunk a gyerekünknek – valójában minden gyereknek – egyrészt az a lehetőség, hogy érezze: meghallgatják és látják őt, másrészt hogy biztosítjuk azt a tapasztalatot, amelyre szüksége van a valódi értékek alapján meghozott, racionális döntésekhez, harmadrészt pedig hogy folyamatosan örülünk annak, hogy ő van.”

Michelle Obama

A gyermekek védelmének jogszabályi alapját az Alaptörvény rendelkezései teremtik meg, figyelemmel a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény rendelkezéseire. A hivatkozott jogszabályok alapján került sor a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) megalkotására. A törvény elismeri egyebek mellett a gyermek mindenképp felelő érdekét. Előírja a szülők közös felelősségét a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért, a gyermek különleges védelmét a bántalmazás és elhanyagolás bármilyen formája ellen, biztosítja a szellemileg vagy testileg fogyatékos gyermek fokozott védelmét, a gyermek megfelelő életszínvonalhoz, egészséges fejlődéshez való jogát. A törvény célja, hogy a gyermek esélyegyenlőségének növelése érdekében megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a feladatra vállalkozó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtsanak segítséget a gyermek e törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

2020-ban Orosháza összlakossága: 27.988 fő volt. A 0-2 éves gyermekek száma ebben az évben 660 fő volt, a 0-14 évesek körébe nemek szerint 1798 férfi, valamint 1728 nő tartozott. A 15-17 éves korosztályon belül összesen 788 főt tartottak nyilván ebben az évben, 399 férfit és 389 nőt.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	13 418	14 570	27988	47,94%	52,06%

0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			660	2,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 798	1 728	3526	6,42%	6,17%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	399	389	788	1,43%	1,39%

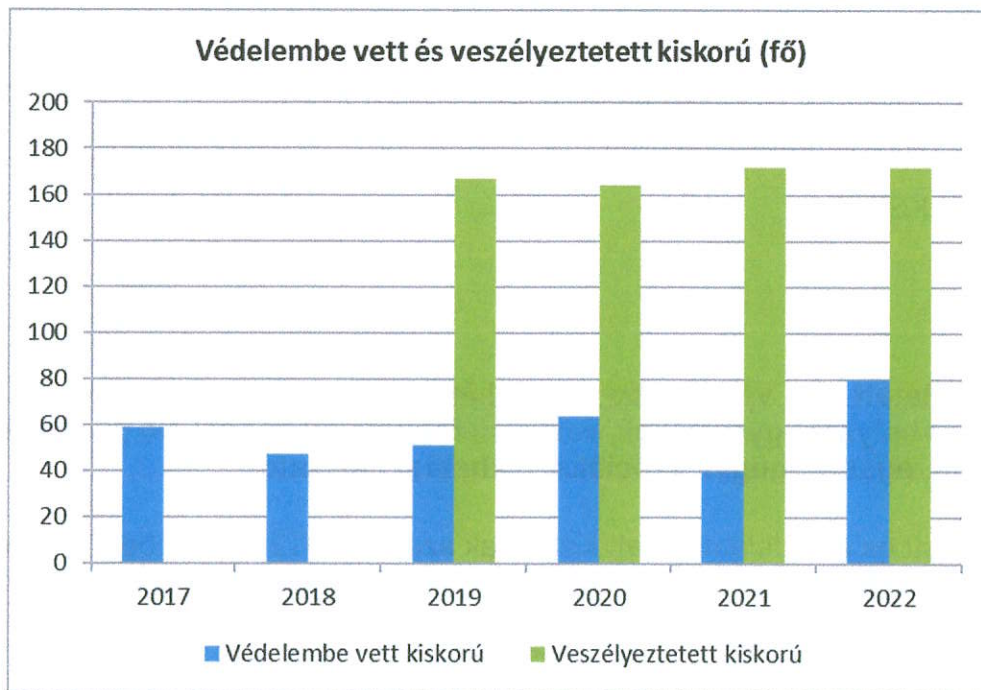
Forrás: TeIR, KSH Tstar

- **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát 2012. december 31-ig a település jegyzője tartotta nyilván, 2013. január 1-jétől a gyermekvédelmi feladatokat a Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatalának Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztálya (korábbi nevén: Járási Gyámhivatal) látja el.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	59	n.a.
2018	47	n.a.
2019	51	167
2020	64	164
2021	40	172
2022	80	172

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált 5 éves időszakban a fenti adatok alapján 2018 óta folyamatosan nő a védelembe vett gyermekek száma, a veszélyeztetett kiskorúak számában hasonló értékek jelennek meg a rendelkezésre álló adatok alapján, amely fokozottan felhívja a figyelmet a gyermekvédelem jelentőségére.

A gyámhatóság védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A feladat mindenkori felelőse – a gyermekjóléti központ javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértési tényállást megvalósító gyermeket és a szabálysértést elkövetett fiatakorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, valamint a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság felhívja a gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok eszménymentésének ellátására és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz.

A gyermek veszélyeztetettségét számos hatás indukálhatja. Külön kiemelés és figyelmet igényel a gyermekek veszélyeztetettségének egy új dimenziója: az internet és játék függőség.

A mai világban a gyermekeknek kifejezetten szükségük van mindennapi életükhöz bizonyos szintű technikai és informatikai tudásra. Az internet egy óriási lehetőség, mely képes kinyitni a világot, információt, segítséget nyújt, viszont túlzott használatának vannak veszélyei, az internetfüggőség valós probléma, mely a függőségek között új szindrómának

számít. A dependenciák közül a nem-kémiai függőségek (alkohol, drog stb.) tehát a viselkedési addikciók közé tartozik. Az elterjedtségéről nincsenek megbízható statisztikák, hiszen az érintettek nem mindig kerülnek kapcsolatba szakértő orvosokkal, pszichológusokkal. Az függők részarányát az internetező fiatalok teljes köréhez szokták általában viszonyítani, az adatok 8-10 százalék körül mozognak, de a statisztikák rendkívül bizonytalanok, hiszen a viszonyítási alap és a diagnózis is vitatott.

Az internetfüggőség diagnózisáról vita folyik a szakirodalomban, általában akkor állapítják meg ezt a szindrómát, ha az életvitele teljesen átalakul a páciensnek. Kényszeresen és kontrollvesztett állapotban interneteznek ilyenkor az érintettek, általában napi hat óránál többet töltenek úgy a számítógép előtt, hogy ez a tevékenységük nem függ össze a munkájukkal vagy más okvetlenül szükséges tevékenységgel. Hozzá tartozik ehhez az is, hogy az internethasználat csökkentésére saját elhatározásukból nem képesek.

A fent kifejtett probléma preventív kezelésére külön intézkedést határozott meg a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve.

A hatályos szabályozás szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- szülő/k, családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (legfeljebb alacsony végzettség),
- szülő/k, családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig (korábbi szabályozás szerint legalább 16 hónapig) álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek).

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg történik, de utólag is kérhető. A hátrányos helyzetet jellemző ismérvek közül míg korábban leginkább az alacsony foglalkoztatottság volt jelen, addig napjainkban a szülő/k alacsony iskolai végzettségére tekintettel kerül leggyakrabban megállapításra.

A településen fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya nem ismert, mivel olyan szenzitív tulajdonsága az adott személynek, mely nem gyűjthető. Erra a számra csupán következtethetünk a speciális intézménybe járó gyermekek arányából.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Biztató irányú változás, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma a vizsgált 5 éves időszakban évről évre csökken városunkban. A kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek jogosult:

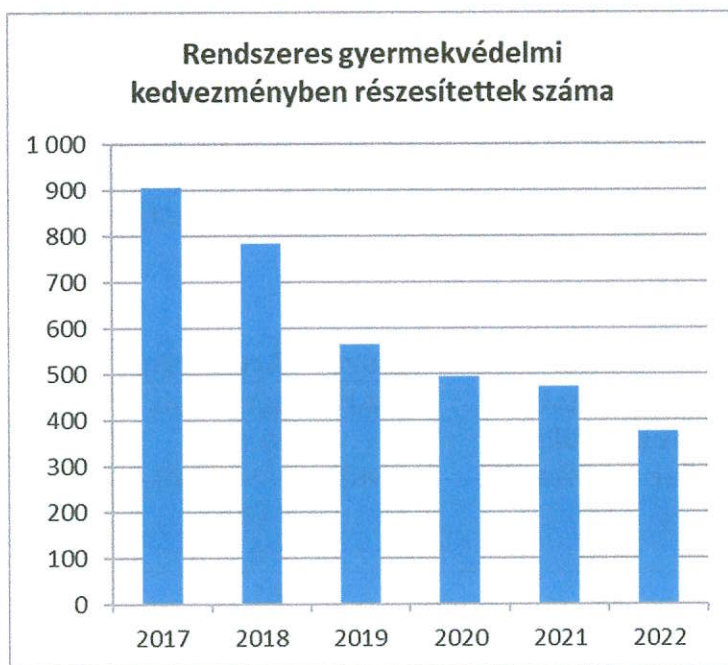
- az intézményi gyermekétkeztetés ingyenes vagy 50%-os normatív kedvezményének,
- évente két alkalommal egyszeri pénzbeli támogatásra,
- egyéb kedvezmények igénybe vételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatárhoz kötött és a vagyon kizáró ok. 2022. évben változott a jogosultsági jövedelemhatár: alapesetben a szociális vetítési alap 165%-ára, míg a tartósan beteg, fogyatékos gyermek, gyermekét egyedül nevelő szülő, valamint nagykorúvá vált, még tanuló fiatal felnőtt esetében pedig 180%-ra emelkedett. Elsősorban a kiskorúak támogatása, de rászorultság esetén kérelemre meg kell állapítani a nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató fiatal felnőttnek 23 éves korig, valamint nappali tagozaton felsőfokú tanulmányokat folytató fiatal felnőttnek 25 éves korig.

Évente kétszer kapják a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők (akik kedvezményezettként nyilvántartásban vannak augusztus 1-jén, illetve november 1-jén) személyenként és esetenként a korábbi 6000.- Ft összegben egyszeri pénzbeli támogatás formájában. Amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállása kapcsolódik a támogatás értéke 6.500,- Ft értékben kerül átadásra. Ezek a kedvezmények hozzájárulnak ahhoz, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő családok gyermekei is hozzá tudjanak jutni azokhoz a feltételekhez, amelyekkel jobb körülmények közül érkező társaik rendelkeznek a közoktatási intézményekben és felsőfokú tanulmányaik során.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	905
2018	784
2019	565
2020	493
2021	471
2022	373

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást felváltó gyermekek rendkívüli települési támogatása eseti jellegű, a krízishelyzetben lévő gyermekes családok számára jelent segítséget, ha a gyermek jogos igényeit kell kielégíteni a család teherbíró képességét meghaladó módon. Helyi önkormányzati rendelet szabályozza a jogosultság feltételeit, és a családban nevelkedő gyermekek számához igazítva a támogatási összeg mértékét. 2023. szeptember 1-jétől a korábbi támogatások összegének megemeléséről döntött a Képviselő-testület, melynek értelmében:

- az első gyermekekre a korábbi 8000,-Ft helyett 10.000,-Ft,
- a második gyermekekre 3.500,-Ft helyett 5.500,-Ft,
- a harmadik gyermekekre 2.100,-Ft helyett 4.100,-Ft,
- a negyedik és minden további gyermekekre 1.000,-Ft kerül megállapításra.

Eme változtatásnak köszönhetően hathatósabb segítséget tudnak igénybe venni az arra rászoruló családok. A támogatás összegének megállapításánál figyelembe kell venni a támogatást kérővel közös háztartásban élő valamennyi vér szerinti és örökbefogadott gyermeket, a házastárs gyermekeit, valamint azt a gyermeket is, aki átmenetileg tartózkodik a háztartáson kívül, illetőleg 30 napot meg nem haladóan átmeneti gondozásban részesül.

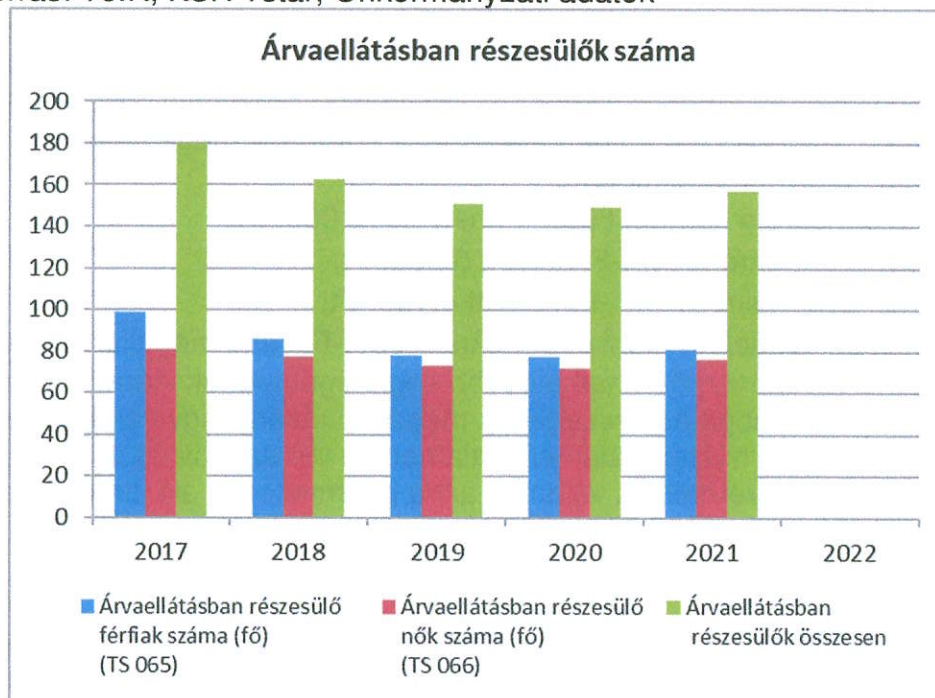
2022. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 217 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen. A támogatást az önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta, kérelem elutasítására nem került sor.

A fenti támogatáson túl az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek karácsonyát megszépítsék egy karácsonyi csomaggal, amely tartalmaz alapvető élelmiszereket, többek között lisztet, cukrot, olajat, tésztát, rizst, lekvárt, valamint édességet, nápolyit, kekszet,

műzliszeletet is. A gyermekenként 10.000.- ft összegben összeállított csomag hozzájárul ahhoz, hogy a rászoruló családokban is az ünnephez méltó étel kerülhessen az asztalra. Mindezek mellett az iskolai évkezdés miatt jelentkező többletkiadások enyhítése érdekében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 6-18 éves korosztályba tartozó gyermekek részére kiegészítő átmeneti települési támogatás jogcímen iskolakezdési támogatást nyújt az Önkormányzat, melynek értéke gyermekenként 10.000.- Ft értékű vásárlási utalvány.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	99	81	180
2018	86	77	163
2019	78	73	151
2020	77	72	149
2021	81	76	157
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásra az a gyermek jogosult, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte. Árvaellátásra a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt gyermeke is jogosult lehet. Az örökbe fogadott gyermeknek a vér szerinti szülője jogán árvaellátás csak abban az esetben jár, ha a gyermeket a vér szerinti szülő házastársa fogadta örökbe. Árvaellátás jár a testvérnek és az unokának is, ha őt az

elhunyt saját háztartásában eltartotta, és a gyermeknek tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Az árván vagy félárván maradt gyermekek megsegítésére az Önkormányzat új ellátásként vezette be 2022. január 1. napjától a rendszeres települési támogatás olyan formáját, amely akár 12 hónapon keresztül, havi 50.000.- forint összegben nyújt segítséget az érintett gyermekek megsegítésére.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

E pontban a teljesség igényével a bölcsődei, óvodai gyermekétkeztetés is bemutatásra kerül, hiszen így kapunk átfogó képet a kedvezményes gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

Orosháza városában a Prizma-Junior Zrt. által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által működtetett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt a Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola számára. Speciális étrendet folytató gyermekek részére a SPÉKO (Speciális Ételek Konyhája) konyha nyújt segítséget. A Forrás Református Óvoda részére a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft biztosítja az ételallergiás gyermekek étkeztetését. Orosháza Város Önkormányzata biztosította 2022. évben is az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát egyaránt, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

A bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kapcsán 50%-100%-os kedvezményt vehet igénybe az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő lenyilatkozza a nevelési intézmény felé, hogy a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Bölcsődei ellátás:

Kisharang Bölcsőde: Az intézmény befejező és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az ételmezésvezető/dietetikus által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Táplálékallergia és anyagcsere betegség esetén az intézmény a speciális étrendnek eleget tud tenni.

Az intézményt látogató 121 fő vonatkozásában 2022. évben a szülők 99%-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díjtól 23%-uk mentesült.

Lurkó Családi Bölcsőde: 2022. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

APRAJAFALVA Családi Bölcsőde: 2022. évben 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék-allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

Óvodák:

Az alábbi táblázat az óvodai nevelésre vonatkozó adatokat mutatja a vizsgált 5 éves időszakra vonatkozóan.

Habár a 3-6 éves korú gyermekek száma évről évre csökken, az óvodai csoportok, férőhelyek száma, valamint a feladat-ellátási helyek száma emelkedett.

	Városi Önkormány- zat Napközi Otthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangéliku- s Óvoda	Eötvös József Katoliku- s Óvoda	Wesley János Gyógyped. Óvoda
Óvodások száma	452	80	136	75	12
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	417	56	128	72	12
Ellátottak százalékában	92,25 %	70 %	94,11 %	96 %	100 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Orosháza városában két magánóvoda működött 2022. évben. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	25	37
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	25	0
Ellátottak százalékában	100 %	0 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Iskolák:

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható – az óvodások számához hasonlóan –, hogy az iskolások száma fogyatkozó tendenciát mutat.

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézménye:
összesen 612 diák tanul. Kedvezményes étkeztetésben 284 gyermek (46,41%) részesült, ebből 85 fő (29,93%) 100%-os és 199 fő (70,07%) 50%-os kedvezménnyel étkezhet.

Kedvezményben részesülők száma 2022. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	400	38	108
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézmény	88	31	35
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	124	16	56

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium: tanulói összlétszáma 660 fő. Ebből 56 gyermek részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100%-os étkezési támogatásban részesül: 2 gyermek (8%)
50%-os étkezési támogatásban részesül: 54 gyermek (92%).

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma: tanulói összlétszáma 651 fő, felnőttképzésben 53 fő. Ebből 13 gyermek (2%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100%-os étkezési támogatásban részesül: 6 gyermek (46%),
50%-os étkezési támogatásban részesül: 7 gyermek (54%).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola: tanulói összlétszám 487 fő, ebből 98 gyermek (20,12%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100% -os étkezési támogatásban részesül: 11 fő (12%),
50%-os étkezési támogatásban részesül: 87 fő (88%).

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium: általános iskolai tanulói létszáma 401 fő, a gimnázium tanulói létszáma 168 fő, amely összesen 569 fő. Ebből 170 gyermek (29,88%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100%-os étkezési támogatásban részesül: 28 fő (16,47%),
50%-os étkezési támogatásban részesül: 142 fő (83,53%).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola: tanulói összlétszáma 314 fő. Ebből 94 gyermek (29,9%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100%-os étkezési támogatásban részesül: 31 fő (32,98%),
50%-os étkezési támogatásban részesül: 63 fő (67,02%).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola: tanulói összlétszáma: 117 fő. Ebből 88 fő (75,21%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:
100%-os étkezési támogatásban részesül: 44 fő (50%),
50%-os étkezési támogatásban részesül: 44 fő (50%).

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen ilyen jellegű adatok nem kerülnek nyilvántartásra.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

A településen ilyen jellegű adatok nem kerülnek nyilvántartásra.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5 pontban rögzített helyzetelemzés jelen pontnál nem kerül ismét kifejtésre. Abból megismerhető volt, hogy a szegregátumokban jelentős számú hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, olykor sajátos nevelési igényű gyermek él. A fejlesztésre szoruló tanulók igényeit kielégítő speciális alapfokú nevelési és oktatási intézmények, valamint szakképző intézmények a településen megtalálhatóak.

A szegregátumokban élő gyermek az egészségügyi szolgáltatók és a családgondozók célterülete, így az egyéb pontokban kifejtett preventív célú gyermekjóléti alapellátások itt valósulnak meg legnagyobb számban.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői, a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok

A korábbiakban a 3.6. a) pontjában részletezésre kerültek a létszámmal összefüggő adatok.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	14	n.a.	-
2019	15	n.a.	-
2020	15	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	14	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnők feladata: családlátogatás, tanácsadás tartása, fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás

beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.).

A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2022. évben a születések száma Orosháza városban: 196 fő.
(2021-ben 230 fő, 2020-ban 228 fő, 2019-ban 190 fő.)

Gondozott gyermekek száma: 1388 fő.

Szociális problémát tapasztaltak: 54 esetben.

A fenti szociális okokból, a védőnő által, hatáskörében fokozott gondozást igénylő gyermekek száma 20.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé 9 esetben éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben: gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség, védőoltás elmaradása. A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, gyermekorvossal tartott tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás.

2022. december 31-én nyilvántartott várandósok száma: 99 fő.

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 6 fő, akiket a védőnő saját hatáskörében tartott fokozott gondozásban.

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeztek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely hosszú távon mozgásszervi problémákat okoz, továbbá vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezték, lebonyolították a kötelező védőoltások beadását. Visszatérő módon szembekerültek azzal a problémával, hogy a szülők ellenzik a védőoltások beadását. Ezt nagyban gerjesztik az interneten megjelenő negatív hangzatú cikkek.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2022/23. tanévben 270-ből 173-an éltek, mely 64 %-os oltottságot jelent.

Ebben a tanévben is részt vesznek a védőnők a köznevelési intézmények által szervezett egészségnapokon, ahol egészségnevelési és felvilágosító előadásokat tartanak.

A védőnők által nyújtott szolgáltatások és családtervezési tanácsadás széles spektrumú és magas színvonalú, amelyet a leendő szülők, gyermekes családok nagy arányban igénybe is vesznek.

- **gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	10	5	n.a.	n.a.
2018	2	10	5	n.a.	n.a.
2019	2	10	5	n.a.	n.a.
2020	2	10	5	n.a.	n.a.
2021	2	10	5	n.a.	n.a.
2022	2	10	5	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az egészségügyi szolgáltatások közül a legfontosabb a betegség kialakulásának megelőzése lenne. Ennek érdekében az iskolákban igyekeznek felhívni a figyelmet a betegség megelőzésének fontosságára.

A házi gyermekorvosok által ellátott gyermekorvosi körzetek száma és vele együtt a házi gyermekorvosok száma öt, betöltetlen álláshely nincs.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényei, korai fejlesztés, rehabilitáció

Orosházán a korai fejlesztési tevékenységet, illetve a 0-7 éves korúak speciális fejlesztését, tehetség gondozását a Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye végzi.

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2021-2022-es nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	225 fő
3-6 évesek :	925 fő
7-10 évesek:	191 fő
11-14 évesek:	338 fő
15-18 évesek:	53 fő
Ö s s z e s e n :	1732 fő

Az összes szolgáltatások közül:

8. Szülőkérésére történt, védőnő, házi orvos javaslatára:	15 fő
9. Csak szülő kérésére történt:	461 fő
10. Óvodakérésére történt szülő beleegyezésével:	849 fő
11. Iskolakérésére történt szülő beleegyezésével:	406 fő
12. Gyermekjóléti Központ kérésére történt:	1 fő
13. Bírósági felkérés:	0 fő

Feladatellátásunk szakterületenkénti bontásban:

1. Szakértői bizottsági vizsgálat összesen:
538 fő

- ebből iskolaérettségi-vizsgálat: **53 fő**

Korai fejlesztés, gondozásban részesülők száma: **46 fő**

2. A korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- Komplex gyógypedagógiai terápia
- Pervazív fejlődési zavarral küzdők terápiája
- Szomatopedagógiai terápia
- Konduktív pedagógiai terápia
- Szenzoros mozgásfejlesztés Ayres, TSMT módszerrel
- Gyógypedagógiai tanácsadás

3. Fejlesztő felkészítésben részesült: **0 fő**

4. Logopédiai ellátásban részesült a forgalmi adat alapján: **402 fő**
ebből logopédiai terápiát igénybevevők száma:
366 fő

5. Nevelési tanácsadás keretében nyújtott szolgáltatások igénybevétele összesen:

489 fő

ebből nevelési tanácsadás keretében terápiát igénybevevők száma:

362 fő

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása forgalmi adat alapján az
összlétszám:
257 fő

***d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda,
gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások***

Gyermekjóléti szolgáltatások

A 2016. január 1-jén életbe lépő jogszabályi változások jelentősen érintették az intézmény szakmai munkáját, területi lefedettségét. Két önálló szervezeti egység került kialakításra *család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve család- és gyermekjóléti központ*, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós,
Család- és gyermekjóléti központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl – probléma esetén – a Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2022-ben Orosházán 7 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzser munkatársai helyben elérhetők a lakosság számára. Orosházán, Pusztaföldváron, Gádoroson és Tótkomlóson, az esetmenedzsereknek a területi irodákban található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartanak Kardoskút, Csanádapáca, Békéssámson és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozza meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2022-ben Orosházán 4 fő esetmenedzser, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, 6 fő teljes állásban és 1 fő részmunkaidős foglalkoztatás keretében foglalkoztatott óvodai és iskolai szociális segítő (Orosháza járási területén) valamint 4 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermeknevelési és pénzügyi) dolgozott.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok és személyek ellátása.

A Gyvt. 94. §-a előírja 20.000 állandó lakos felett a gyermekek átmeneti otthonának, 30.000 lakos felett a családok átmeneti otthonának létrehozását és működtetését, kötelező jelleggel. Ezen jogszabály 96. § (1) bekezdése rendelkezik arról, miszerint az önkormányzat kötelező feladatainak ellátási szerződés útján is eleget tehet. Minderre tekintettel az Önkormányzat ezen ellátási kötelezettségét a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosította éveken keresztül. Mivel az Intézmény által nyújtott szolgáltatásokat orosházi lakosok is igénybe veszik, illetőleg a város szociális ellátórendszerében is jelentős szerepet tölt be, így évente rendszeresen, legutóbb 2022-ben bruttó 250.000,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült Orosháza Város Önkormányzatától.

A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője. Erre akkor kerülhet sor, ha ezen elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőtől.

A gyermekjóléti alapellátásba tartozik a gyermekek napközbeni ellátása, mely tevékenységet Orosháza bölcsődéje, családi bölcsődék, óvodák, magán óvodák, általános és középiskolák látják el.

Alapellátásban részesülők száma, a Család- és gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	19	21	57	32	6	135
Férfi	10	17	36	26	11	100
Összesen	29	38	93	58	17	235

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
Fő	29	26	88	44	28	215

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele.

Gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek oktatási-nevelési elhanyagolása,
- magatartási problémák,
- gyermek fizikai elhanyagolása,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma):

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	34	77
Családi-kapcsolati konfliktus	9	21
Családon belüli bántalmazás	4	8
Elhanyagolás	16	20
Gyermeknevelési	23	69
Magatartászavar, teljesítményzavar	10	26
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5	21
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	2
Anyagi	5	46
Összesen	107	290

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	45
Szülők, család életvitele	14
Családi konfliktus	13
Gyermek családon belüli bántalmazása	5
Gyermek elhanyagolása	29
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetése	1
Szülők betegsége	1
Elégtelen lakáskörülmények	13
Munkanélküliség	2
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	38
Kilakoltatás veszélye	2
Csavargás	4
Tankötelezettség elmulasztása	33
alkoholfogyasztás	3
Magatartás- vagy tanulási zavar	12
Anyagi probléma	44
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	167
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	172

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő gondozási tevékenység jelenti, mely a segítő kapcsolatra épül. A családdal folytatott szociális segítő munka filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldási eszköztárának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást kérő nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban – amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt – lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételeire. A

szükséglet felmerülése után a család-és gyermekjóléti szolgálat munkatársa írásban megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

A szociális segítő munka során a család-és gyermekjóléti szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot.

Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködőek, jelzi a család-és gyermekjóléti központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés véglegessé nem válik, addig a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés véglegessé válását követően a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a család-és gyermekjóléti szolgálat munkatársát is bevonja. A szociális segítő munkát, a gondozási tevékenységet továbbra is a családsegítő munkatárs végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal. Az esetfelelős azonban az esetmenedzser, aki felel a gondozási folyamatokért.

Amennyiben a gyámhatóság a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, s ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhatóság az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatárs elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Tábla:4.3.3.a) b)

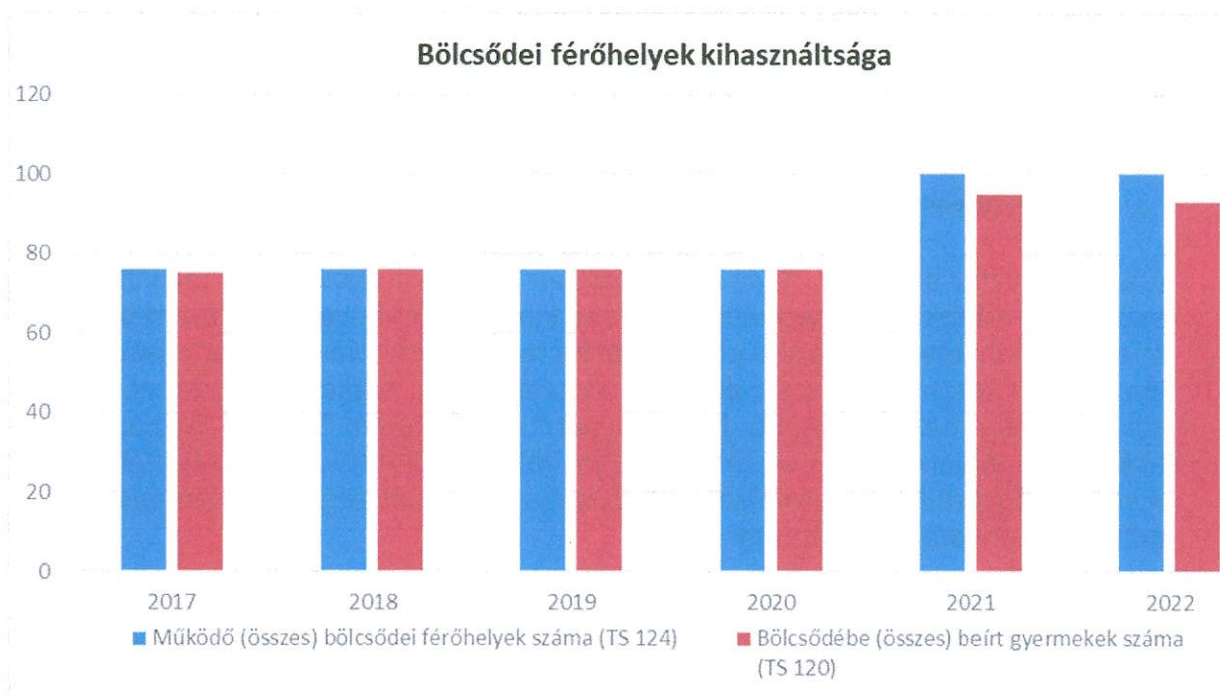
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	76	75
2018	76	76
2019	76	76
2020	76	76
2021	100	95
2022	100	93

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	47	45	0	0	76	75
2018	0	0	40	40	0	0	76	76
2019	0	0	40	40	0	0	76	76
2020	0	0	47	42	0	0	76	76
2021	0	0	40	40	0	0	100	95
2022	0	0	40	44	0	0	100	93

Forrás: TelR,
KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme nagyon összetett fogalom. Általános megközelítésben a gyermekvédelem hatáskörébe tartozik, a gyermek születésétől felnőtté válásáig minden, ami az ő érdekében, vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a társadalom bármely területén történik. Mindezen történések elsődleges célja, a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

Napjainkban érzékelhető, hogy a világszervezetek mellet az egyes államok is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a családok megerősítésére, a gyermekek érdekeinek védelmére. A magyar szabályozásban ezt a célt alapvetően a Gyvt. hivatott szolgálni, amelynek legfontosabb rendeltetése az volt, hogy kialakuljon egy olyan ellátórendszer, amelyben a családokat támogató, illetve szükség esetén a családot kiegészítő, átmenetileg helyettesítő ellátások egymásra épülnek, és ahol érvényesülnek a hazai és a nemzetközi egyezményekben foglalt értékek és alapelvek is.

A Gyvt. a gyermeki jogok két csoportját tartalmazza. Az egyik csoportba azok a jogok tartoznak, amelyek minden gyermeket megilletnek, a másik csoportot pedig azok a jogok alkotják, melyek a gyermekvédelmi rendszerbe bekerültekre vonatkoznak.

A jogvédelem alapvetően állami feladat. Az állam garantálja a jogok érvényesülését, és létrehozza az ehhez szükséges intézményrendszert, a megfelelő szabályozást, ami a gyermekek vonatkozásában átfogó, komplex és sokrétű feladatot jelent. Mindezek mellett fontos és nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A polgármester az Szt. 7. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettsége teljesítéséhez minden évben a mindenkori költségvetési rendelet kihirdetését követő 15 napon belül intézkedik krízis keret biztosítása iránt a költségvetési rendelet szociális előirányzatának települési támogatási kerete terhére évi egyszeri, december 31. napjáig teljesítendő elszámolási kötelezettség mellett 100.000,-Ft összegben az Egységes Szociális Központ hajléktalanok ellátásával foglalkozó szervezeti egysége, valamint 300.000,-Ft összegben az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának Orosházán működő munkatársai számára.

A tárgyévet követő évre vonatkozó költségvetési rendelet alapján biztosítandó krízis keret terhére előleg nyújtható az Egységes Szociális Központ és a Családsegítő Szolgálat kérelmére: a hajléktalanok ellátásával foglalkozó szervezeti egységnek 20.000,- Ft, a Családsegítő Szolgálatnak 60.000,-Ft összegben. Az előleg igénylésének időpontja a

tárgyévre vonatkozó elszámolási kötelezettség teljesítésének napja, az elszámolást követően. Az előleget a következő év január 15. napjáig kell folyósítani a kérelmezőknek.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat (Gyermekjóléti Központ) speciális szolgáltatása az úgynevezett készenléti szolgálat, melynek feladata a gyermekjóléti szolgálatok nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás.

Információ kérés miatt keresték a központ ezen szolgáltatását, amely a nap 24 órájában hívható a 06-70/93-44-329-es mobil telefonszámon, amelyet egy orosházi esetmenedzser kezel. Minden héten hétfőn kerül másik személyhez, a szolgálat 1 hétig tart. 2022. évben a segítséget kérők száma 13 fő volt.

A krízis helyzetben lévők számára az Önkormányzat kríziskezelő rendkívüli települési támogatás állapít meg. A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére pénzbeli vagy természetbeni ellátásként rendkívüli települési támogatást nyújt, melynek formái:

- gyermekek rendkívüli települési támogatása,
- átmeneti települési támogatás,
- rendszeres települési támogatás.

Továbbiakban segítséget nyújt sok esetben krízis helyzetbe kerülő családoknak városunkban a Vöröskereszt helyi szervezete ruházattal, tisztálkodási szerekkel, higiénés felszereléssel, élelemmel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A városban nagyon színes és sokrétű választék van a szabadidő eltöltésére. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat köteles a városi szabadidős tevékenységeket szervezni, melyeken a rászoruló családok gyermekei örömmel vesznek részt. A helyi médiában és hirdetési lehetőségeken minden alkalommal megjelennek a programok, rendezvények.

A modern technikának és közösségi oldalaknak köszönhetően könnyen utol lehet érni a fiatalokat az interneten, melyen a programokat népszerűsíteni tudják, akár egymás között is. Az Önkormányzat intézményei és egyéb szervezetek által kínált lehetőségek sok esetben pályázati forrásokból valósulnak meg. Éppen ebből a lehetőségből kifolyólag programok színes tárháza nyílik meg ingyenesen a városban élők előtt.

Szabadidős tevékenységet nyújtó önkormányzati fenntartású és önkormányzati támogatással működő intézmények, fórumok:

- Justh Zsigmond Városi Könyvtár
- Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.
 - Orosháza Városi Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma
- Liszt Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat
 - Nagycsaládosok Egyesülete

- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Az intézményi gyermekétkeztetés adatai a **4.1. b)** pontjában bemutatásra kerültek.

Orosházán 2022. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma

Forrás: Önkormányzati adatok

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkezésre jogosult gyermekek száma <u>összes:</u>	Az összes jogosultból rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma:	Az összes jogosultból RGYK-s és hátrányos helyzetű gyermekek száma:	Az összes jogosultból I RGYK-s és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	106/2022. Korm. rendelet alapján jogosult gyermekek száma
Tavaszi szünet	439	144	186	109	
Nyári szünet	432	144	176	110	2
Őszi szünet	-	-	-	-	-
Téli szünet	319	93	131	93	2

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak közül hány gyermek számára vették igénybe az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést és annak mennyi volt a költsége.

Orosházán 2022. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
Tavaszi szünet	22	67,2
Nyári szünet	198	4029,6
Őszi szünet	-	-
Téli szünet	99	736

Forrás: Önkormányzati adatok

A szünidei gyermekétkeztetés az Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztálya, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, az Orosháza Város Önkormányzata Egységes Szociális Központ Tanyagondnoki Szolgálat és a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. együttműködésének eredményeként valósult meg.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A városunkban megrendezésre kerülő programok lehetőséget nyújtanak arra, hogy mind a hátrányos és a nem hátrányos helyzetű gyermekek egyaránt részesülhessenek élményekben, tapasztalatokban, a teljesség igénye nélkül ilyen a GYIÖK szervezésében évről évre megrendezett Mikulásfutás, a Petőfi Művelődési Központ által szervezett közösségi programok, vagy a „Máltai” játszótér nyújtotta közösségi tér adta lehetőségek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről nincsenek információink.

A bölcsőde, óvoda és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

2016. évtől az Önkormányzat életkezdési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. Mértéke gyermekenként 18.000,-Ft, 2023. július 1. napja után születendő gyermekekre 40.000.- Ft, formája természetbeni juttatás. A támogatást 2022. évben ünnepélyes keretek között 223 kisgyermekre tekintettel vették át a szülők, amelynek költségét az Önkormányzat a saját forrásai terhére biztosította. Az önkormányzati feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal, Általános Igazgatási Osztály által valósultak meg.

A Gyermekjóléti Központ esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való

közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából áll.

Bursa Hungarica Ösztödíj támogatást biztosít a település 2022. szeptember hónaptól a korábbi 5000,- Ft helyett havi 8.000,- Ft értékben, 10 hónapig egy naptári évre vonatkoztatva.

Az Önkormányzat Diáktanyát működtet a diákok közösségi terének kialakítása és fenntartása céljából, melynek költségeit saját forrásából fedezi.

Hátránykompenzáló juttatások tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára, az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhető, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Ezen pont kifejtésénél vissza szükséges hivatkozni jelen fejezet **4.3. c)** pontban már leírtakra is.

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája: 1 székhelyen és 7 telephelyen 452 gyermeket látnak el. Ebből 8 gyermek hátrányos helyzetű, 12 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 12 gyermek veszélyeztetett.

Székács József Evangélikus Óvoda: gyermeklétszáma: 136 fő, ebből hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincs az intézményben.

Forrás Református Óvoda: gyermekek száma: 80, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű: 0 gyermek.

Eötvös József Katolikus Óvoda: gyermeklétszáma: 75 fő, ebből hátrányos helyzetű: 6 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2 fő, veszélyeztetett 1 fő.

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola, Szakiskola: fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma: 16 fő.

Lurkó Óvoda: gyermeklétszáma: 27 fő, ebből hátrányos helyzetű: 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű: 0 fő.

APRAJAFALVA Óvoda: gyermeklétszáma: 40 fő, ebből hátrányos helyzetű: 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű: 0 fő.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium:

Az iskolában tanuló diákok létszáma:	660
fő	
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	
286 fő	
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	
55 fő	
- ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0
fő	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	10
fő	

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézmény:

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	400 fő
ebből alsó tagozatos:	191 fő
felső tagozatos:	209 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	27 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	8 fő
Napközisek száma:	209 fő
Tanulósobára járók száma:	25 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	40 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	15 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye:

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	124 fő
ebből alsó tagozatos:	58 fő
felső tagozatos:	66 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	16 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	9 fő
Napközisek száma:	76 fő
Tanulósobára járók száma: az iskolában nem működik tanulószoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	62 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	72 óra

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézménye:

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	88 fő
ebből alsó tagozatos:	42 fő
felső tagozatos:	46 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	29 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	6 fő
Napközisek száma:	80 fő
(az alsós tanulók egész napos oktatásban részesültek: 40 fő)	
Tanulósobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	54 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	24 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola:

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	487 fő
ebből alsó tagozatos:	286 fő
felső tagozatos:	201 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	4 fő

veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő	
Napközisek száma:	276 fő	
Tanulószobára járók száma:	28 fő	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	43 fő	
Az erre fordított órák száma havonta:		n.a.

Eötvös József Katolikus Általános Iskola:

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	314 fő	
ebből alsó tagozatos:	149 fő	
felső tagozatos:	165 fő	
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	20 fő	
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	6 fő	
Napközisek száma:	149 fő	
Tanulószobára járók száma:	33 fő	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	75 fő	
Az erre fordított órák száma havonta:		32
óra		

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- Oktatást Végző Iskola,

Speciális Szakiskola:

Az intézményt látogatók száma:		
60 fő		
ebből alsó tagozat:		
28 fő		
felső tagozat:		
32 fő		
Fejlesztő óvodai csoport:		16
fő		
Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:		
6 fő		
Szakiskolás:		
25 fő		
Hátrányos helyzetű tanuló:		
24 fő		
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:		
19 fő		
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül:		
52 fő		
Napközis tanulók száma:	31 fő	
ebből alsós napközis		23
fő		
elsős napközis		8
fő		

Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik minden gyermeknél. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-4 óra, esetenként 5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar, logopédia, konduktív mozgásfejlesztés, TSMT-terápia (Tervezett szenzomotoros tréning), AAK-terápia (Alternatív augmentatív kommunikációs terápia).

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium:

Az iskolában tanuló diákok száma:	556 fő
ebből alsó tagozatos:	202 fő
felső tagozatos:	167 fő
gimnazista:	187 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	8 fő
halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma (nevelésbe vett tanulókkal együtt):	15 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	222 fő
Tanulószobára járók száma:	24 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	73 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	51 óra
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	98 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	9 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma:

Az iskolában tanuló diákok száma:	651 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	131 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	26 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban (felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	80 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	62 óra

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	896	66	7,37
2018	885	72	8,14
2019	863	19	2,20

2020	816	31	3,80
2021	812	44	5,42
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	229	11,30
2018	n.a.	183	9,21
2019	n.a.	75	3,81
2020	n.a.	85	4,30
2021	n.a.	97	5,09
2022	1327	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű
oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközéiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközéiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakközéiskolai tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	16	2	83	19	28	8
2018	20	2	84	22	20	7
2019	6	1	44	12	16	6
2020	5	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	4	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n
------	------	------	------	------	------	---

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	231	184
2018	220	169
2019	186	151
2020	184	148
2021	164	144
2022	130	103

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában 4 fő gyógypedagógus végzi tevékenységét, akik komplex gyógypedagógiai terápiát, SZIT terápiát, logopédiát, autizmus specifikus terápiát folytatnak heti 6-6-6-3 órában.

Székács József Evangélikus Óvoda: Gyógypedagógus: 1 fő, heti 5 órában, fejlesztőpedagógus: 1 fő, heti 3 órában (az óraszámok évente változnak, a fejlesztésre jogosult gyermekek számától és a szakvéleményükben előírt óraszámoktól függően). Iskolapszichológus: 1 fő, segítségét szükség szerint, alkalmasszerűen veszik igénybe (az óraszámok az iskolánál jelezve, mert egy intézménynek számít).

Eötvös József Katolikus Óvoda: fejlesztőpedagógusa hetente 2 alkalommal 45 percben tevékenykedik.

Lurkó Óvoda: fejlesztőpedagógusa heti 45 percben tevékenykedik, logopédia hetente 2x45 percben biztosított. Gyógypedagógiai tevékenység heti 45 percben folyik.

Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában: 1 fő fejlesztő pedagógus dolgozik teljes munkaidőben. 1 fő logopédus 8 órában, 1 fő fejlesztő 7 órában, 1 fő gyógypedagógus 13 órában, 1 fő pszichológus 18 órában dolgozik.

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézményében: 5 gyógypedagógus dolgozik heti 22 órában, 1 főállású fejlesztőpedagógus szintén heti 22 órában, 2 részmunkaidős fejlesztőpedagógus összesen heti 12 órában, illetve 1 főállású pszichológus heti 22 órában.

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézményében: 6 fő gyógypedagógus, 1 fő pszichológus, 1 fő fejlesztő pedagógus, 1 fő logopédus tevékenykedik.

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban: 1-1-1 fő pszichológus, fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus dolgozik heti 40 órában, valamint 1 fő szomatopedagógus 3 órában, 1 fő logopédus 7 órában és 1 fő logopédus 8 órában.

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola: 23 főállású gyógypedagógust foglalkoztat, pszichológus pályázati forrásból biztosított heti 2 órában.

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma: Fejlesztőpedagógus hetente 20 órában tevékenykedik.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium:

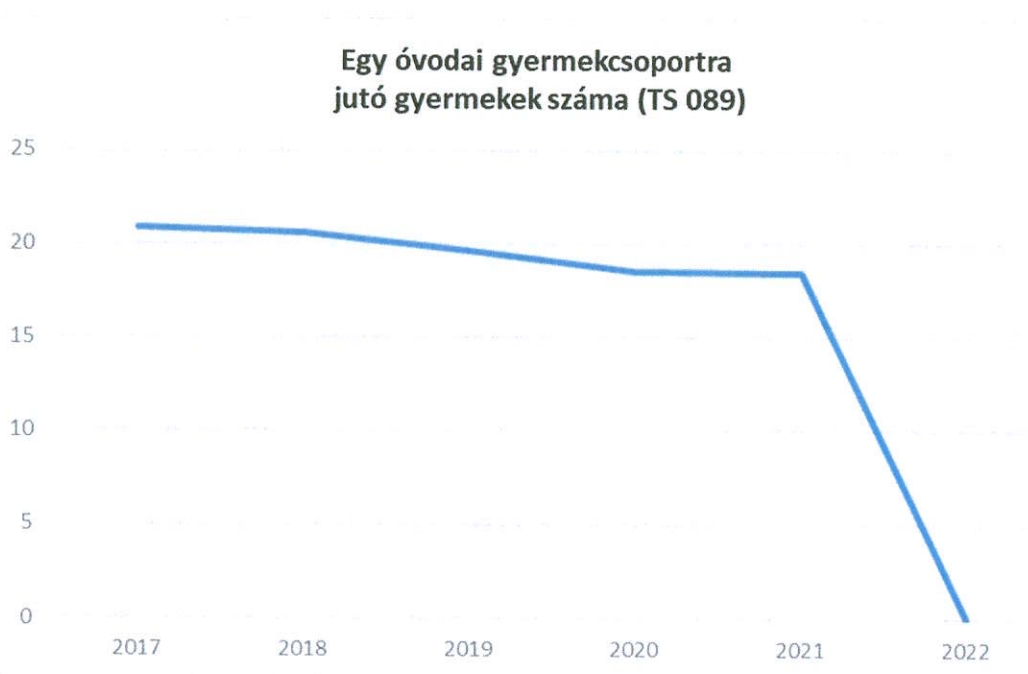
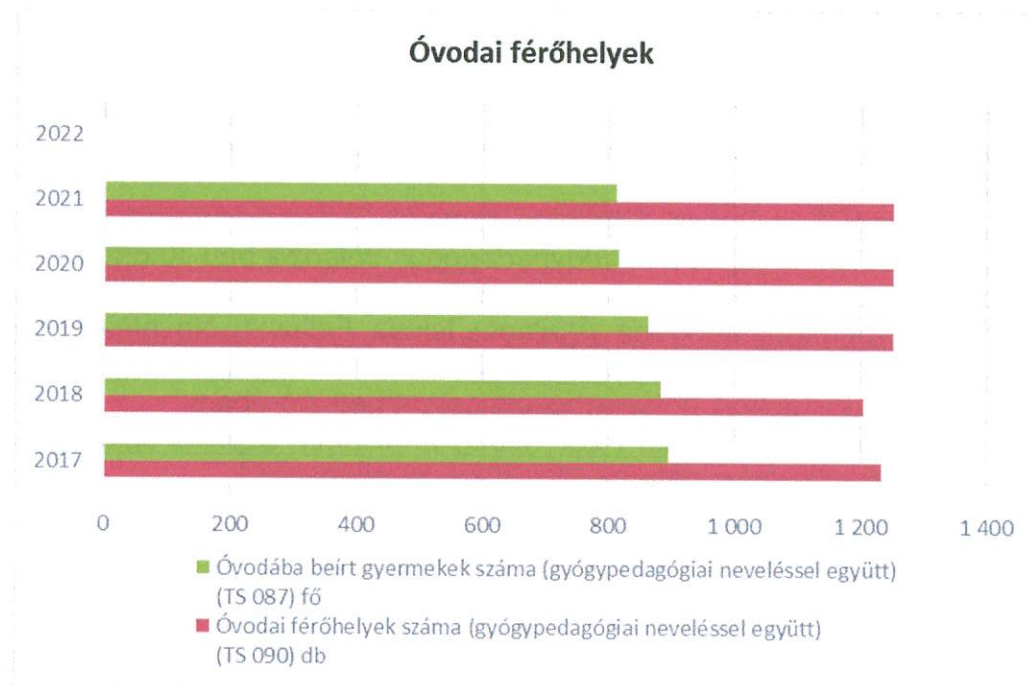
Gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus száma: 0, pszichológus száma: 1 fő, iskolapszichológus: 1 fő, aki heti 16 órában tevékenykedik.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	43	1 234	15	896	1	10	21
2018	n.a.	43	1 204	15	885	1	12	21
2019	n.a.	44	1 252	14	863	2	18	20

2020	n.a.	44	1 252	14	816	2	12	19
2021	n.a.	44	1 252	14	812	2	12	18
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati
adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	9	100	7	20,27	9,13
2018	8	100	7	19,87	9,16
2019	9	102	7	19,30	10,97
2020	8	102	7	19,39	11,32
2021	8	100	7	19,04	12,87
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	299
2018	261
2019	312
2020	297
2021	301
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink. A bölcsőde, óvoda és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

A szükséges esetekben a gyermekek és tanulók megkapják a fejlesztésükhöz elengedhetetlen szakmai támogatást, ám a középiskolai oktatásban előfordul, hogy a gyermekek nem mutatják be dokumentumaikat, így elmaradhat a fejlődésük szempontjából nélkülözhetetlen szakmai támogatás.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A település általános iskoláiban végző 8. évfolyamos tanulók végzési aránya megfelelő, az egyes intézmények eredményessége közel azonos szintet mutat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatára esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szülei szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, amelyek a fogyatékos gyermekek érdekeit, jobb színvonalú életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben a fogyatékos gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik, nyugodt, fejlődésüket szolgáló környezetben.

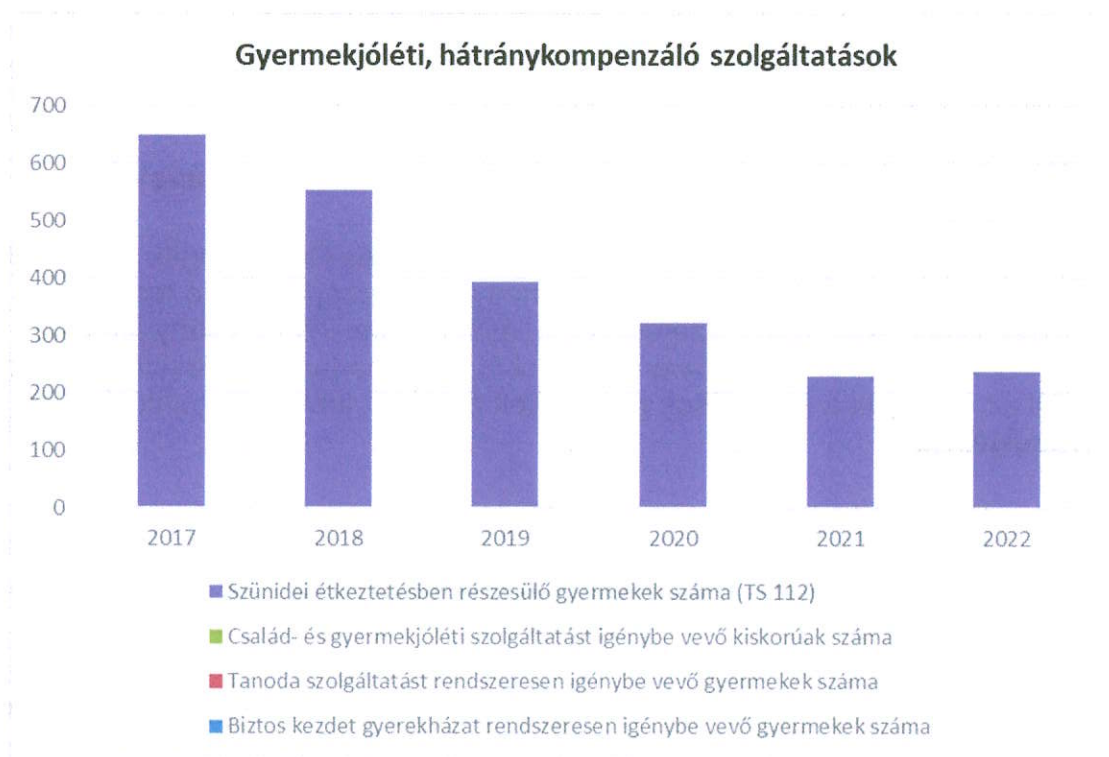
Az általános iskolai oktatásban a fogyatékkal élő gyermekek számára elérhető a gyógypedagógiai oktatás.

Hátránykompenzáló juttatások tekintettel a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára, az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás, illetve étkezési, térítési díjukhoz 50-100% kedvezmény.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	649
2018	n.a.	n.a.	n.a.	553
2019	n.a.	n.a.	n.a.	393
2020	n.a.	n.a.	n.a.	324
2021	n.a.	n.a.	n.a.	229
2022	n.a.	n.a.	n.a.	239

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte a településen, a családok szegregációja.</p>	<p>A veszélyeztetettség, valamint a hátrányos helyzet növekedési folyamatának lassítása, a családok elkülönülésének csökkentése, az érintettek különböző szolgáltatásokhoz, valamint felzárkóztató és prevenció programokhoz való hozzájuttatása révén.</p>
<p>Az észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelmi szakemberek szemlélete nem egységes.</p>	<p>A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek veszélyeztetettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú veszélyeztetettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése. A helyi észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek azonos szemléletének kialakítása. Partnerkapcsolat erősítése, szakmai párbeszéd élénkítése. A helyi szakemberek összehangolt működése a hatékony beavatkozás érdekében. A szakmai hatékonyság növelése.</p>
<p>Az okos telefonok és egyéb online felületek kontroll nélküli használata.</p>	<p>A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek webes felületek okozta veszélyeztetettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú ilyen irányú veszélyeztetettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése.</p> <p>Szakemberek tapasztalatcseréje, a szakmai kapcsolatok építése, erősítése, a szakmai hatékonyság növelése a gyermekek digitális jóllétének elérése érdekében.</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

„A nő számára hozzáférhető valami, ami a férfiak előtt örökké rejtve marad: új élet csírázását érzi a testében, ő az örök forrás, amelyből megújulnak a világ erői. Azt is látja a nő, hogy ő gyújtja lángra a legnemesebb gondolatokat, hogy érette hajtják végre a hőstetteket, belőle fakad minden szépség és poézis, s ha nők nem volnának, maguk úgy élnének, mint az állatok, csak a gyomrukra gondolnának. Nincs a földön szilárdabb és érthetőbb valóság a nőnél, s rajta kívül nincs semmi, amire maguk támaszkodni tudnának.”
Gorkij

Az ENSZ 2030-as fenntartható keretrendszerének egyik prioritása a nemek közötti egyenlőség elérése. A nők a férfiak közötti egyenlőség az Unió egyik alapvető, szerződéseken és az Európai Unió Alapjogi Chartájában is elismert elve.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése deklaráálja, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak. Ugyanezen cikk (5) bekezdése szerint Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A témában végzett kutatás szerint a magyar nők családcentrikusak, és elenyésző azok száma, akik munkájukat helyezik életük középpontjába. Magyarország családbarátnak tekinthető abból a szempontból, hogy itt az anyák – amennyiben körülményeik lehetővé teszik – akár három évig is otthon maradhatnak gyermekeikkel, akik viszont bármilyen okból előbb visszamennek dolgozni, bölcsődébe adhatják gyermekeiket, ahol a piciket szakszerű gondozásban, ellátásban részesítik.

Az elmúlt években egyre több családi bölcsőde nyílt, melyek új alternatívákat jelentenek a gyermekelhelyezés terén. Ma már lehetőség van arra is, hogy a férj vagy a nagyszülő maradjon otthon a gyermekkel. Sok család számára megoldást jelent a nők korai nyugdíjazása, így a nagymama a 40 év szolgálati idő után nyugdíjba mehet (teljes összegű öregségi nyugdíjjal) és így vállalni tudja a gyermek napközbeni ellátását. Ezekkel a lehetőségekkel elsősorban azok a családok élnek, ahol az anya keresete magasabb, vagy ahol az apának átmenetileg nincs állása, ezért célszerűbb, ha a nő mielőbb visszatér dolgozni.

A magyar társadalom erőteljes tradicionális beállítottságával magyarázható, hogy az otthoni feladatok túlnyomó többsége a nőkre hárul (még abban az esetben is, ha a férfi munkanélküli). A magyar nők többsége heti 40-45 órát dolgozik, de csak nagyon kevesen engedhetik meg maguknak, hogy fizetett segítséget alkalmazzanak a házimunka ellátásában, vagy a gyermekfelügyeletben. A családok többségében a gyermekekkel is

nagyobbrészt az édesanyák foglalkoznak (tanulás, ápolás, külön órákra hordás stb.). Szerencsés esetben még a nagyszülők segítségére számíthatnak, de mivel a nyugdíjkorhatár egyre jobban kitolódik, így pont abban az időszakban kell ezt nélkülözniük, mikor még a gyerekek kicsik, nem elég önállóak.

A tradicionális háziasszonyi feladatoknak való megfelelés egyébként valamennyi dolgozó nőtől elvárt a magyar társadalomban. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek egyik markáns megnyilvánulása az időfelhasználásban, a munkaidő-szabadidő arányban érhető tetten. Magyarországon a házimunka fogalma szinte egyértelműen a női munka fogalmával azonos. Nem csupán azokban a háztartásokban van ez így, ahol a férfi a kereső, hanem azokban is, amelyekben mind a férj, mind a feleség teljes munkaidőben dolgozik. A gazdaságilag aktív nők átlagosan háromszor annyi időt fordítanak házimunkára, mint a férfiak. A nők a házasságkötéstől és az első gyerek születésétől kezdve egyre több időt fordítanak házimunkára. A gyermekvállalás aránytalan túlterheltséggel jár számukra, ami krónikus stressz állapotot és folyamatos fizikai túlterheltséget jelent. Számos országos program és intézkedés fókuszál a házassági kedv és családvállalás ösztönzésére.

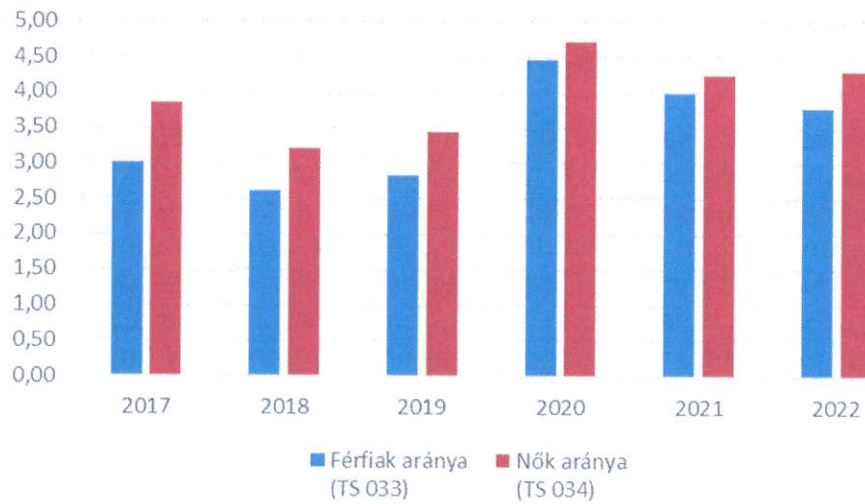
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Bár lassan elmosódni látszanak a határok a „női munka” – „férfi munka” között, de egyértelműen megállapítható, hogy az oktatásban, az egészségügyben, a szociális ellátásban, a közigazgatásban jóval több női munkavállalót találunk, mint férfit, ugyanakkor műszaki és pénzügyi területen a „férfielőny” tapasztalható.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,01	3,85	3,43%
2018	2,61	3,2	2,91%
2019	2,83	3,44	3,14%
2020	4,46	4,71	4,59%
2021	4	4,25	4,13%
2022	3,78	4,31	4,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

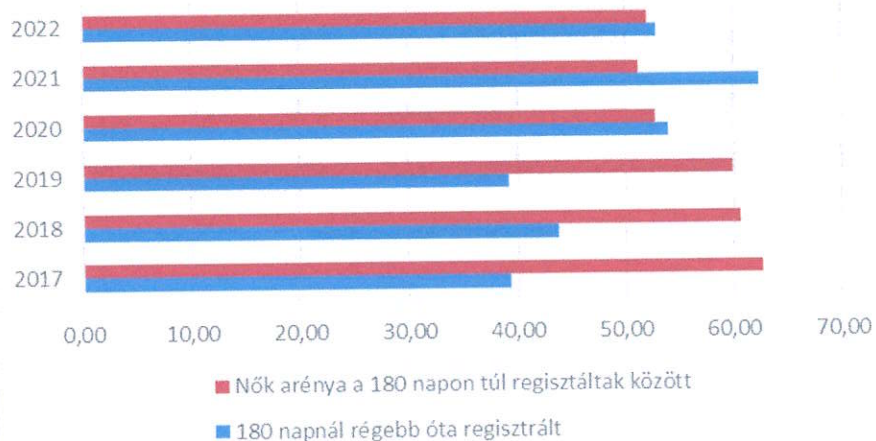

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélüliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	39,36	62,65
2018	43,69	60,67
2019	39,21	59,91
2020	53,92	52,8
2021	62,41	51,21
2022	52,92	52,02

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

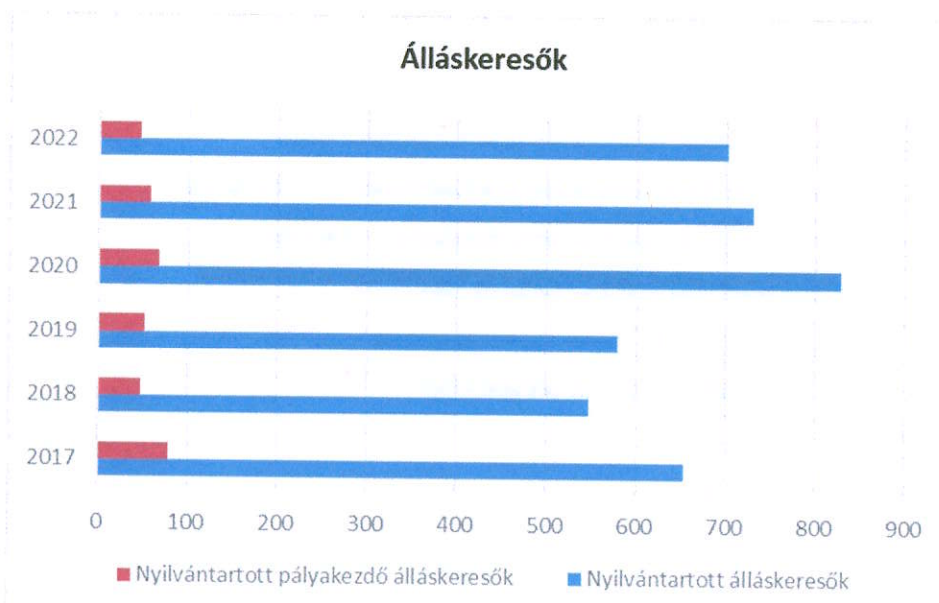

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	653	79
2018	547	47
2019	579	52
2020	829	67
2021	729	58
2022	701	46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mint ahogy azt a helyzetelemzés **3.2 a)** pontjában kifejtettük, a munkanélküli nők száma meghaladja a férfiakét, melyet a témában megjelent tanulmányok és a fenti táblázatok is alátámasztanak. A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők körében kimagaslóan nagyobb a nők aránya. A foglalkoztatottságot illetően hatalmas a nemek közötti különbség európai és hazai szinten is.

A nők egyre gyakrabban kényszerülnek részmunkaidős vagy fizetés nélküli, alacsony bérezésű munkát vállalni, és átlagban öt évvel kevesebbet dolgoznak a férfiaknál, ezért megnő a kockázata az időskori elszegényedésnek.

A foglalkoztatottság tekintetében ma a legkedvezőtlenebb helyzetben a túlképzett, valamint az alulképzett nők vannak, akik nem rendelkeznek szakképzettséggel. Az ő munkaerő-piacra történő integrálásuk során kiemelkedő jelentőségű a különböző támogatott képzéseken történő részvétel.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A hazánkban a leghatékonyabbnak bizonyuló komplex aktív munkaerő-piaci programok gerincét – a valamennyi résztvevőnek nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatásokon túl – elsősorban az immár hosszútávon a legeredményesebbnek bizonyult eszközökként alkalmazott bérjellegű támogatások, a képzés és a vállalkozóvá válást elősegítő támogatás jelentik. (Ezeket az eszközöket a komplex programokon kívül természetesen önmagukban is finanszírozni szükséges, elsősorban hazai források felhasználásával.)

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A témával kapcsolatos általános jellemzők:

- a munkaerőpiacon egy speciális, hátrányokkal küzdő tömegnek tekinthetők,
- piacképes szakmával nem rendelkeznek, elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek,

- álláskeresési hajlandóságuk alacsony, szociális jellemzőik szintén alacsonyak,
- a középfokú oktatásból való lemorzsolódás meghatározó szerepet játszik az alacsony iskolai végzettségű népesség újratermelődésében.

A felsoroltak okán összehangolt team munkában a szociális munka eszközeivel speciális, komplex kezelési módra, hatékony fejlesztési technikákra van szükségük.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, bérkülönbség

A településen ilyen jellegű panasz nem érkezett hátrányos megkülönböztetés miatt.

Amennyiben a probléma felmerül, a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása okán a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzésre kerülnek és szükség esetén az Alapvető Jogok Biztosa bevonásra kerül, valamint tájékoztató kampány lefolytatására, és a területtel foglalkozó társadalmi szervezetek bevonására kerül sor.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások fajtái, jellemzői (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bölcsődei ellátás:

Kisharang Bölcsőde: Az intézményt 2022. évben 121 kisgyermek látogatta.

Bóbita Bölcsőde: 2022. évben 36 fő kisgyermek ellátásról gondoskodtak.

Lurkó Családi Bölcsőde: 2022. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény.

APRAJAFALVA Családi Bölcsőde: 2022. évben 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény.

A bölcsődei férőhelyek tekintetében férőhely hiány jelentkezett a településen a gyed extra megjelenésével. Ezen probléma orvoslásaként Orosháza Város Önkormányzata pályázati forrásból bölcsődei férőhely bővítést hajtott végre a Könd utcában található óvodában. A Bóbita Bölcsőde 36 gyermeknek nyújtott szolgáltatást 2022 évben.

Óvodák:

Az óvodások száma 2022. évben 755 fő volt.

	Városi Önkormányzat Napközi Otthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangélikus Óvoda	Eötvös József Katolikus Óvoda	Wesley János Gyógyped. Óvoda
Óvodások száma	452	80	136	75	12

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Orosháza városában két magánóvoda működött 2022. évben:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	25	37

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A legkisebb gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsőde, családi bölcsőde célja megosztani a családdal a gyermekneveléssel járó feladatokat, valamennyi gyermek számára biztosítani az egészséges testi-lelki fejlődést az ehhez szükséges biztonságos, barátságos, családias, szeretetteljes légkörben, az életkornak megfelelő környezetben. A foglalkozások segítik az önálló aktivitás kibontakozását és a gyermek szocializációját. Ezen intézmények működése elősegíti a nők újbóli visszatérését a munkába.

A napközbeni ellátás gyermekintézményei azonban, viszonylagosan rugalmas működésük és nyitva tartásuk ellenére sem tudnak elegendő alternatívát nyújtani a családoknak a nők munkahelyre való visszatéréséhez. Fontos volna, hogy a munkáltatók is az atipikus foglalkoztatási formák felvállalásával segítenék a nők újbóli visszatérését a munkába. Ennek eszközei pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, távmunka, bedolgozói jogviszony, rugalmas munkaidő, vállalati óvoda, napközi, stb. Nem elhanyagolható követelmény, hogy kisgyermekük okán foglalkoztatási diszkrimináció ne merüljön fel a munkába újból visszatérő nők esetében.

Több családbarát munkahely működik településünkön, mint például az Orosházi Kórház, vagy O.V.Ö. Egységes Szociális Központja.

A védőnők által nyújtott szolgáltatások és családtervezési tanácsadás széles spektrumú és magas színvonalú, amelyet a leendő szülők nagy arányban igénybe is vesznek.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	14	n.a.	-
2019	15	n.a.	-
2020	15	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	14	n.a.	-

ia (TS 26)	száma (TS 122)	száma (TS 125)	száma (TS 121)	száma (TS 127)	száma (TS 123)	száma (TS 124)	száma (TS 120)
lb	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
	0	47	45	0	0	76	75
	0	40	40	0	0	76	76
	0	40	40	0	0	76	76
	0	47	42	0	0	76	76
	0	40	40	0	0	100	95
	0	40	44	0	0	100	93

s: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés egy tudatos, felelős, előzetes döntés az utódok vállalásáról, gyermekek számának tervezéséről, a gyermekek születési idejének meghatározásáról, a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges alapfeltételek megteremtéséről, és arról, hogy a fogantatás a szülők lehető legjobb egészségi állapotában történjen, biztosítva ezzel az egészséges gyermekek megszületését.

A gyermekvállalás időszaka egyre kitolódik. Évről évre egyre magasabb a 30 éves, vagy annál idősebb korban szülő nők aránya Magyarországon. Ennek oka, hogy a családok szeretnék egy biztos anyagi háttérrel megteremteni a gyermekvállaláshoz, ez azonban azzal jár, hogy a gyermekvállalás kitolódik, és a kívánt gyermek nem születik meg az édesanya kora miatt. A döntés páronként és egyénekenként változó, de egyelőre tendencia a megállapítás, mely a társadalom előregedéséhez vezet. Ez a probléma nem specifikusan Magyarországra jellemző, hanem sajnos világméretű.

A családszerkezet drasztikus változáson megy át. Az elmúlt 25 évben meghatározó a házasság népszerűségvesztése, valamint az élettársi kapcsolatok térnyerése. Egy a témában végzett kutatás szerint a változások lényege, hogy a helyi és a vallási közösségek által közvetített hagyományos értékrend meggyengült, és helyét az önmegvalósítás, az önkiteljesedés értékei vették át. A hangsúly a családról az egyénre helyeződött. Felértékelődött a kapcsolatok minősége, megnöttek a partnerrel szembeni elvárások, ezért bomlékonyabbá is váltak a párkapcsolatok.

Egyre gyakoribbak a helyi kezdeményezések a családtervezéssel, alternatív gyermekneveléssel, szülési módszerekkel, családalapítással kapcsolatos fórumok, klubok létrehozására.

A Családsegítő Szolgálat a korábbi évekhez hasonlóan fogamzásgátló eszközök ingyenes juttatásával és felvilágosítással segítette azokat az anyákat, akik már egyszer abortusz alanyai voltak. Ehhez anyagi támogatást kaptak az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának krízis keretéből.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történik meg valakivel. Az ENSZ meghatározása szerint: "A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában."

Az alábbiakban partnerkapcsolati erőszak legjellegzetesebb példáit soroljuk fel.

Szóbeli (verbális) erőszak: a nő lekicsinyítése, sértegetése, gúnyolódás, nevetségessé tétele (például a nő külseje, vallása vagy faji hovatartozása miatt), bántalmazással, veréssel való fenyegetés, gyerekek elvételével, öngyilkossággal való fenyegetés.

Lelki erőszak: alapvető érzelmi igények és szükségletek megtagadása, barátoktól, munkától, családtól, kedvenc foglalatosságtól való elszigetelés vagy eltiltás, féltékenység, a nő önbizalmának lerombolása, a nő állandó hibáztatása, tárgyak összetörése /dobálása/ csapkodása, félelmet keltő viselkedés (dühödt nézés, üvöltés), telefon vagy egyéb kommunikációs csatornák lezárása, telefonon való állandó ellenőrzés.

Testi (fizikai) erőszak: lökdösés, pofozás, fojtogatás, haj húzása/kitépése, ököllel/eszközzel való ütés, rugdosás, harapás, (késsel, lőfegyverrel, nehéz tárgyakkal) való fenyegetés vagy bántás, alapvető testi igények és szükségletek megtagadása.

Szexuális erőszak: nem kívánt szexuális tevékenységre való kényszerítés, nemi erőszak, szexszel való fájdalomkózzás vagy megalázás, tárggyal való nemi erőszak, intim testrészeik bántalmazása, másokkal való közösülés/prostitúció kényszerítése, reprodukív jogok korlátozása: fogamzásgátlás akadályozása vagy kényszerítése, terhességre vagy abortuszra kényszerítés.

Gazdasági erőszak: anyagi függésben tartás, munkáról való lebeszélés vagy eltiltás, a nő fizetésének elvétele, mindennapi kiadások megkérdőjelezése és fillérre való elszámoltatása, közös néven lévő céggel (Bt., Kft.) való sakkban tartás/zsarolás.

A családon belüli erőszakra 2013 előtt a Büntető Törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoztak. 2013. július 1. óta lépett hatályba a Kapcsolati erőszak tényállása. A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. tartalmazza. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A nők védelme érdekében 1994. januárjában alakult a NANE azzal a céllal, hogy segélyvonalat indítson bántalmazott nők részére.

A családon belüli erőszak közügy. Sajnos gyakran látens módon van jelen, és a környezet már csak a végső pillanatban szerez tudomást, és nyújt segítséget a krízisben. A nők és gyermekek ellen irányuló erőszak a diszkrimináció egyik formája, ezért megszüntetése állami feladat. Egy ilyen mértékű társadalmi probléma megoldása azonban lehetetlen civil szervezetek segítségével.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Orosháza városában az otthontalanná vált szülő kérelmére családok átmeneti otthonában helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. A gyermekjóléti szolgálattal együttműködve közreműködik az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család anyagi helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében. Az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.

Orosházán a Családok Átmeneti Otthonának fenntartója a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet. Az Önkormányzat támogatási szerződés alapján évi bruttó 250.000,-Ft-tal segíti az Otthonban folyó magas színvonalú és hiánypótló tevékenységet. Az intézmény férőhelyszáma 40 fő, egyszerre tíz család számára nyújthat ellátást, külön-külön szobában.

A Családok Átmeneti Otthonában Krízisközpont került kialakításra, valamint félutas ház megvalósítására is sor került, mely a bántalmazás, kapcsolati erőszak elől menekülőknél nyújt segítséget. Szintén a Magyar Ökumenikus Segélyszervezethez kötődik a Biztos Pont Regionális krízisambulancia működtetése Orosházán, mely a kapcsolati erőszak áldozatainak, családtagjainak, illetve a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek nyújt segítséget. A krízisambulancia célkitűzése, hogy az érintettek minél előbb tájékoztatást és segítséget kaphassanak, nagy hangsúlyt kap megelőzés, a problémák korai kezelése.

Orosháza Város Önkormányzata krízishelyzetben lévő személyeknek ideiglenes lakhatásra 2017-ben két lakást biztosított. 2018-ban a krízislakások száma a rendelet módosításának következtében háromra nőtt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők száma a politikai életben csekélynek mondható. Ezt jól példázza az Országgyűlés összetétele. Napjainkban a legtöbb államban a női politikusok arányának növekedése tapasztalható. Az Európai Unión belül Magyarországon a legalacsonyabb a parlamenti képviselőnők aránya.

Egy, a témában végzett felmérés válaszadóinak csaknem háromnegyede azzal sem ért egyet, hogy a nők kevésbé képesek nehéz döntéseket meghozni, és hét megkérdezettből mindössze egy véli úgy, hogy a nők "nem elég kemények" a politikához.

A statisztikák szerint, amelyik országban több a nő a parlamentben, ott többet költenek oktatásra, egészségügyre.

Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testületére is hasonló mutatók jellemzőek, mivel a 15 főből csupán 3 fő női döntéshozó kapott helyet.

Az Önkormányzat intézményeiben (közművelődési, oktatási, szociális és egyéb intézmények) a vezető beosztásban lévők legalább 2/3-a nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák:

- a munkanélküliség,
- a családvállalás, és annak időbelisége,
- a munkaerőpiacra történő be- és visszajutás,
- családbarát munkahelyek hiánya,
- magányosság fiatal és idős korban,
- a családi életben, a munkahelyi környezetben és a magánéletben történő kiteljesedés nehézségei stb.

Az említett problémák felszámolása az érintett intézmények, szervezetek (Önkormányzat és intézményei, munkaügyi központ, szakképző intézmények, civil szervezetek, helyi munkáltatók) közös összefogásával, szoros együttműködésével, komplex programok végrehajtásával kivitelezhető.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közös családi együtt töltött idő hiánya	Több generációs program szervezése. A Nagycsaládos Egyesületen belüli és a kihelyezett programok népszerűsítése és hirdetése.
Munkába állás támogatásának hiánya, gyermek elhelyezés, bölcsőde hiány	Új bölcsőde építése, meglévő helyek bővítése
Kapcsolati erőszak jelenléte	Felhívni az érintettek figyelmét, ösztönözni őket, hogy merjenek segítséget kérni. Önvédelmi oktatás, előadások szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

*„Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal,
hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött.”*
Sütő András

Az időskor definíciójára nincs egységesen és általánosan használt megfogalmazás. Az, hogy az ember milyen idős, minden megközelítésben más:

- kronológiai szempontból kifejezhető az évek számával,
- biológiai értelemben függ az egészségi állapottól,
- szubjektív is lehet: „mindenki annyi idős, amennyinek érzi magát”,
- társadalmi szempontból köthető ahhoz, hogy az egyén mit élt át (pl. II. világháború),
- nyugdíjrendszer szerint is megítélhető (nyugdíjkorhatár),
- a foglalkoztatáspolitikában már a 45. életévétől idősödik az ember,
- az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint
 - a 60-74 év közöttiek idősödők,
 - a 75-89 év közöttiek idősek,
 - a 90 év felettek nagyon idősek.
- Demográfiai osztályozást használ a KSH
 - a 65-74 éves: időskorú,
 - a 75-84 éves: öregkorú,
 - a 85 éves és idősebb: agastyánkorú.

Az egyre bonyolódó társadalmi-gazdasági környezetben az idősügy nem csak szociális és egészségügyi kérdés, hanem más szakágakban is ad feladatokat. Ezek egyedi akciókkal nem oldhatók meg, de partnerek nélkül sem. A különböző szektorok együttműködése – állami, önkormányzati, non-profit, for-profit, informális közösségek – az érintett idősödő és idős személyek bevonásával hozhat eredményt.

Orosháza Város Önkormányzata felismerve az idősügy kiemelkedő fontosságát a 266/2019. (XII. 18.) Kt. számú határozatával elfogadta a város Idősügyi Konceptióját, melyben megfogalmazásra került egy, az eszmei és ideológiai célok összességét magában foglaló jövőkép, amely a mindenkor aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva ütemezett fejlesztési feladatokban emlékeztet az idősök érdekeinek jelenlétére, azok kötelező figyelembevételére. 2019-ben felülvizsgált Idősügyi Konceptió változatlanul a helyi időspolitika alap dokumentuma, melynek célja a helyi társadalom idős tagjainak társadalmi, gazdasági, kulturális, jóléti helyzetének javítását szolgáló, továbbá romlását megakadályozó célok, tevékenységek meghatározására.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

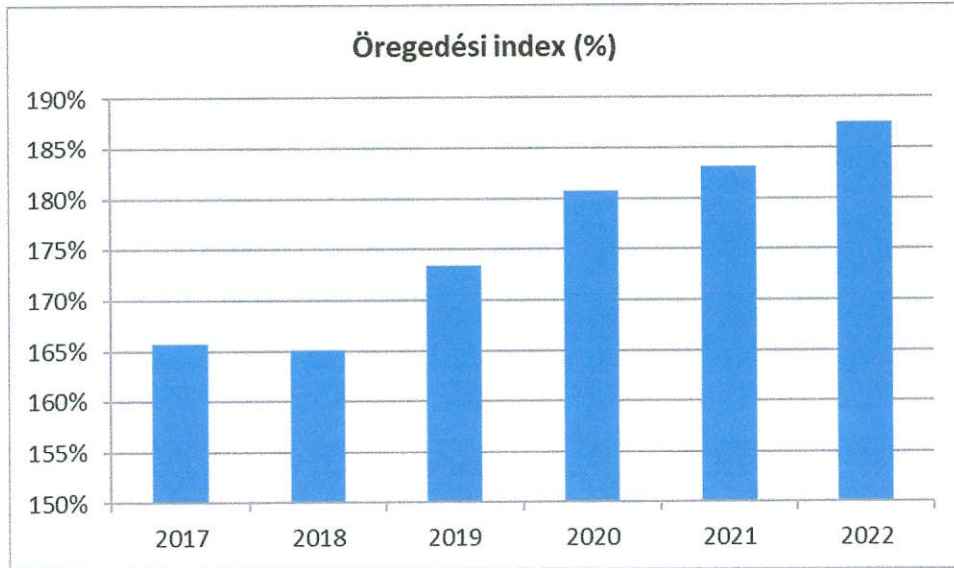
A születéskor várható élettartam – habár még 5-6 évvel mindig elmarad az európai átlagtól – Magyarországon az utóbbi években meghosszabbodott. Az élveszületések száma csökken, emiatt a népesség struktúráján belül csökkent a fiatal korcsoportok aránya, és nőtt az időseké. Ahogy már A település bemutatása című résznél a lakónépesség elemzése során kifejtettük: Orosháza város lakossága előregedő tendenciát mutat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	6 033	3 641	165,70%
2018	6 107	3 700	165,05%
2019	6 254	3 607	173,39%
2020	6 371	3 526	180,69%
2021	6 404	3 498	183,08%
2022	6 430	3 429	187,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

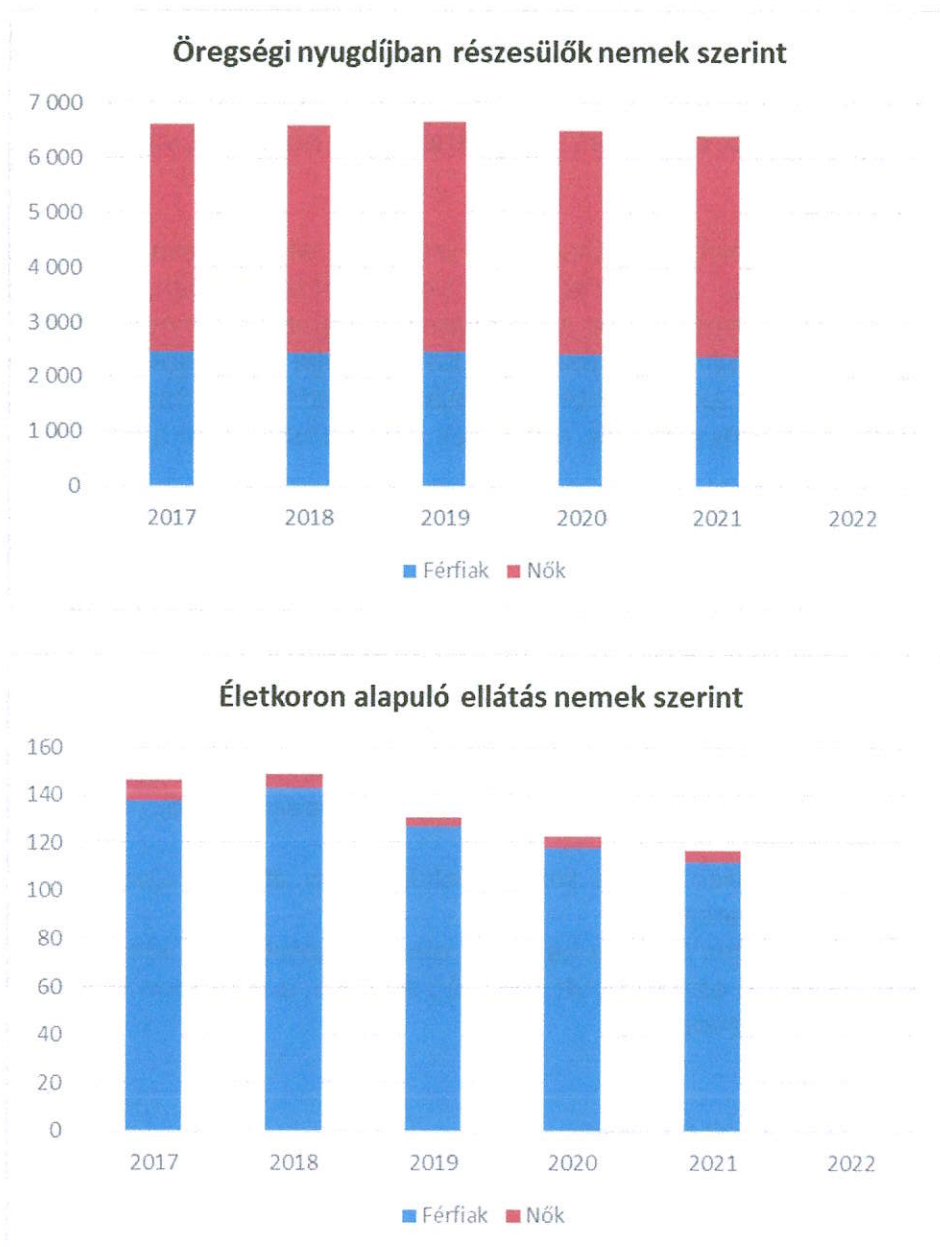
Az elmúlt öt év tekintetében látható, hogy az öregedési index folyamatos emelkedési tendenciát mutat, 2022 évben 187,52% volt ez az érték, míg 2017-ben 165,70% volt.

Az alábbi táblázatból kitűnik, hogy a nemek szerinti bontásban az összes nyugdíjas vonatkozásában a nők vannak többségben, ez a karkedvezményes nyugdíjba vonulási lehetőségnek is köszönhető. 2017-ben 1918 fő volt a különbség, míg a 2021-es adatokat vizsgálva 1845 fővel kerültek többsége a nők.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	3 326	5 244	8570
2018	3 257	5 186	8443
2019	3 225	5 114	8339
2020	3 135	4 985	8120
2021	3 055	4 900	7955
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősök számbeli arányának növekedésével még hangsúlyosabbá válik, hogy biztosítva legyen a méltó időskor, illetve hogy olyan szemléletmód nyerjen teret, mely növeli az időskor presztízsét, és az irántuk érzett szolidaritást.

Ma Magyarországon – sajnálatos módon – az idősök esetenként diszkrimináció áldozatai, és nem értékes, integrált, értékteremtő részei a társadalomnak, holott az aktív és tevékeny időskor támogatása alapvető fontosságú ahhoz, hogy az idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat.

A lakónépesség előregedésének természetes velejárója, hogy az aktív évek után jelentős számban élnek nyugdíjból vagy nyugdíjszerű ellátásból. 2012. január 1-jével átalakult a magyar társadalombiztosítási nyugdíjrendszer, mely átalakulásnak a lényege, hogy nyugellátásban csak az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek részesülhetnek, és a nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető nyugdíján kívül saját jogú nyugdíj a korhatár betöltése előtt már nem állapítható meg.

	Fő összesen	653	547	579	829	729	701
41-45 év (TS 042)	Fő	82	67	67	92	77	64
	%	12,56%	12,25%	11,57%	11,10%	10,56%	9,13%
46-50 év (TS 043)	Fő	68	60	60	89	87	77
	%	10,41%	10,97%	10,36%	10,74%	11,93%	10,98%
51-55 év (TS 044)	Fő	55	60	56	83	75	70
	%	8,42%	10,97%	9,67%	10,01%	10,29%	9,99%
56-60 év (TS 045)	Fő	60	52	49	69	54	64
	%	9,19%	9,51%	8,46%	8,32%	7,41%	9,13%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	79	77	73	115	134	129
	%	12,10%	14,08%	12,61%	13,87%	18,38%	18,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az életminőség alakulására jelentős hatást gyakorolhat az élethosszig tartó tanulás jelentőségének felismerése és elfogadása. Országszerte nem nagy számosságú az olyan képzés, amely kifejezetten az időseket szólítja meg. Csekély a képzés még olyan esetben is, amikor a tanulás, a tudás átadása nem iskolarendszerű képzést feltételez, vagy nem a munkaerő-piaci reintegrációt szolgálja, hanem „csak” személyes képességek fejlesztésére, hiányok pótlására, az időskor teljesebbé tételére irányulna. A nyugati társadalomban elterjedt és elfogadott jelenség, hogy az idősek, különösen nyugdíjazásukat követően saját maguk örömeire állnak neki újra tanulni, fejlesztik képességeiket, készségeiket.

A nyugdíjasok foglalkoztatásának egyik lehetősége a közösségi önkéntes munka, hiszen az idősebb korosztály nagy szakmai tapasztalatokkal rendelkezik, illetve sokan keresik az aktív elfoglaltság, szabadidő-eltöltés lehetőségeit. Foglalkoztatási aktivitásnak tekinthető a családon belüli munkamegosztásból vállalt rész is, mely főként kisgyermekes családoknál válik kiemelkedő jelentőségűvé, hiszen sok esetben a munka és családi szerepek összeegyeztethetetlenek az idősebb generáció bekapcsolódása, segítő jelenléte nélkül.

A nyugdíjasok foglalkoztatásának új lehetősége a nyugdíjas szervezetekben való munkavégzés. 2017. július 1-jétől hatályba lépett az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szervezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, mely a szervezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításával lehetőséget nyújt úgynevezett közérdekű nyugdíjas szervezet létrehozására. E rendelkezések szerint a közérdekű nyugdíjas szervezet célja, hogy a még aktív időskorú tagjai számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásuk folyósítása mellett. A nyugdíjas szervezet működésének célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai és élettapasztalat átadásra kerüljön.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály sokkal inkább kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, azaz nehezebben helyezkednek el, illetve a létszámleépítéseknek is könnyebben áldozatul esnek. Országosnak mondható tendencia, hogy a foglalkoztatók hajlamosak fiatalabb, nagyobb teherbírású és kevésbé költséges munkaerőt alkalmazni. Ez a tendencia nem kedvez az idősödő, nyugdíj előtt álló korosztálynak. Az öregségi nyugdíjkorhatárt megelőző időszakban a foglalkoztatásból való kiesés nem csak anyagilag, hanem mentálisan is nehéz terhet ró az idősödő személyekre.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya pozitív diszkriminációval igyekszik az érintett álláskeresőket munkához segíteni.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	3326	5244	8570
2018	3257	5186	8443
2019	3225	5114	8339
2020	3135	4985	8120
2021	3055	4900	7955
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az átmeneti időszakban a célcsoport érintett tagjainak közfoglalkoztatásba való beintegrálását szükséges megvalósítani.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az időskori aktivitás megtartásának egyik legalapvetőbb követelménye a hozzáférhető és akadálymentes közlekedés, mely magában foglalja a gyalogos- és tömegközlekedés biztonságos feltételeinek kialakítását, a megfelelő menetrend bevezetését, az elvárásoknak megfelelő buszmegálló kialakítását és a közlekedés megfizethetőségét. A város tömegközlekedése buszjáratokkal megoldott. A gyalogos közlekedés feltételei jellemzően jók a városban. A kerékpárosok részére a város több részén az autóúttól elkülönülten kerékpárút áll rendelkezésre a biztonságos közlekedés érdekében.

Információhoz jutás és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés kapcsán az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít idősügyi tevékenységének ellátása során a kellő

tájékoztatásra, valamint a város polgáraival való kölcsönös kommunikációra. A tájékoztatás kapcsán elmondható, hogy az Önkormányzat heti rendszerességgel megjelenő, ingyenes kiadványában, az „Orosházi Élet” című hetilapban, valamint internetes honlapján keresztül folyamatosan tájékoztatja a lakosságot tevékenységéről, meghozott döntéseiről, valamint a célcsoportot érintő szolgáltatásokról és azok igénybevételének feltételeiről. Továbbá a város polgármestere, alpolgármesterei, önkormányzati képviselői is szánnak időt rá, hogy személyes találkozások során tájékoztassák az időseket az őket érintő aktuális kérdésekről, felmerülő problémáik lehetséges megoldásairól.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A **3.6 a)** pontjában kifejtésre került az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés témája. Ahogy már ott is kifejtettük az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés a település valamennyi lakosa számára biztosított, így az időskorúak számára is elérhető.

Mint ahogy a **3.6 f)** pontjában már rögzítésre került, a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A rászoruló időskorú személyek szociális biztonságának megteremtését elsősorban az Önkormányzat szociális ellátórendszere: a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások intézményrendszere biztosítja.

Az idősödő és időskorú lakosok ellátása érdekében Orosháza Város Önkormányzatának az Szt. alapján fennálló ellátási kötelezettségei közül az alábbi szociális szolgáltatásokat kell megemlíteni:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- tanyagondnoki szolgálat,
- idősek nappali ellátása,
- hajléktalanok nappali melegedője,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye.

Az Önkormányzat fenntartásában működik Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központja, mely az idősek ellátása, segítése céljából jött létre. Az intézmény személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat végez az arra rászorulóknak. Az idősek nappali ellátása az intézmény keretein belül működő négy idősek klubjában valósul meg.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	6 033	147	324	620
2018	6 107	152	302	646
2019	6 254	154	295	731
2020	6 371	156	311	825
2021	6 404	152	297	760
2022	6 430	158	314	770

Forrás: TelR,
KSH Tstar

A fentiek alapján elmondható, hogy a 65 év feletti lakosok száma az elmúlt 5 évben folyamatosan nőtt, 2017-ben 6033 fő számított ebbe a korcsoportba, 2022-ben pedig 6430 fő. Ezzel arányosan nőtt a nappali ellátásban részesülők száma, valamint a szociális étkeztetésben részesülők száma is, házi segítségnyújtást viszont kevesebben kértek, a 2017-es 324 főhöz képest csupán 314 fő élt ezzel a lehetőséggel 2022-ben.

A lakosság szociális ellátását szolgálják még egyházi fenntartók, kiknek szerepe az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, és idősök nappali ellátásában mutatkozik meg.

Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a családsegítő szolgálatot.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A civil szervezetek, köztük az idősek és nyugdíjasok szervezetei társadalmi támogatottsággal dolgoznak. Az Önkormányzat évente pályázat útján nyújt támogatást költségvetési keretéből. Támogatással érintett civil szervezetek a következők:

- Rákóczi-telepi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
- Nyugdíjas Pedagógusok Orosházi Egyesülete
- Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
- Fegyveres Testületek Nyugállományúak Klubja
- Fénysugár Nyugdíjas Egyesület
- Határőr Nyugdíjasok Orosházi Egyesülete
- Cinkusiak Baráti Köre- Bokréta Népdalkör

Az Önkormányzat saját forrás terhére nyújtott támogatásaiban kifejeződik a településen végzett tevékenységért a köszönet, az idősek iránti tisztelet és megbecsülés, amely összehasonlíthatatlanul nagyobb a támogatási összeg mértékénél. Az Önkormányzat

kiemelt célja, hogy kifejezze elismerését az idősök aktív korokban – közvetve vagy közvetlenül – kifejtett városépítő tevékenységéért.

A helyi idősöket magukba tömörítő civil szervezetek támogatásával törekednek minél színesebb programokat megvalósítani. A programokon való részvétellel, valamint a civil szervezetekben való aktív közreműködéssel biztosítható a közösségi életben való részvételük, az elmagányosodás kiküszöbölése, csökkentése.

Az elmúlt években számos rendezvény – pl. Idősök napja, Idősök Karácsonya, több kirándulás, előadás – került megszervezésre, amely kifejezetten az idősöket célozza meg, illetve bizonyos rendezvények a generációk egymásra figyelésére, segítségére hívja fel a figyelmet.

Az intézmények közül kiemelendő a Petőfi Művelődési Központ, melynek épülete 8 nyugdíjas csoport (összesen: 308 fő) részére biztosít infrastrukturális háttérrel. Szintén a Petőfi Művelődési Központ épületében üzemel a Justh Zsigmond Városi Könyvtár, ahol nagy szeretettel várják az olvasóközönség idősebb tagjait is.

A települési közintézmények mindegyike akadálymentesen megközelíthető, ezzel is megkönnyítve a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

c) idősök informatikai jártassága

Napjaink globalizálódott világában a fiatalok közül egyre többen tanulnak vagy vállalnak munkát külföldön, emiatt az idősök egyre nagyobb számban maradnak egyedül, segítség, támasz nélkül. Ugyan az internethasználat segítségével valamennyi problémájuk nem fog megoldódni, hiszen a személyes kapcsolatokat nem pótolhatja maradéktalanul, de arra alkalmas lehet, hogy a tér- és időbeli korlátokat le tudják küzdeni, információkhoz tudjanak jutni az őket érintő területeken, valamint kapcsolatot tudjanak tartani a családtagjaikkal.

Az idősebb korosztály vonatkozásában továbbra is feltárt problémaként mutatkozik az informatikai gyakorlat hiánya, mely a korábbi Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében már megfogalmazásra került. A „Képes vagy rá – tanulj velünk!” intézkedés egy idősöket célzó tanfolyam keretében eredményesen és határidőben megvalósult.

Mivel az informatikai jártasság szükségszerű – akár csak az e-ügyintézés terjedésére gondolunk vagy a családi kapcsolatok ápolására –, meg kell előzünk az idősök aktív társadalomból történő kirekesztődését.

Az informatikai ismeretek elsajátítását célozza a Justh Zsigmond Városi Könyvtár által – 2014 óta – minden évben meghirdetett „Kattints velünk!” program. A könyvtár az Egységes Szociális Központtal együttműködve célzottan kereste meg az idősök otthonainak lakóit. A tanfolyamok az informatikai ismeretek megszerzésén túlmenően, remek lehetőséget teremtettek generációk találkozására, egymás segítségére, megismerésére.

d) generációk közötti programok

A korábbi HEP-ben ismertetett „Jógyakorlatok” továbbra is élnek és a jövőben is fenntartásukra kell törekedni, ezzel is kifejezve az idősök iránt érzett tiszteletet és megbecsülést.

Az októberi idősök napja megünneplése mára már két hónapot átívelő rendezvénysorozattá nőtte ki magát az Egységes Szociális Központ keretei között. Az

idősüggyel foglalkozó civil szervezetek ez alkalomból városszerte ugyancsak rendezvényeket szerveznek.

Az évente intézményi szervezésben megrendezésre kerülő Idősek Karácsonya alkalmat ad a magányos, idős emberek felé közvetíteni a közösség szeretetét és a törődést a szeretet ünnepén.

Tiszteletteljes gesztus, hogy a szépkorúak közül a 90. és 95. életévüket betöltőket az önkormányzati egyéni választókerület képviselője, 100. életévet vagy annál magasabb kort megélt személyeket a polgármester köszönti és megajándékozza.

A fentiekén kívül az időseket különböző műsorokkal, programokkal ajándékozzák meg a helyük iskolák osztályai, hittan csoportjai, akik ezekkel az előadásokkal is elősegítik a generációk közötti párbeszédet, úgy hogy a gyermekek is bepillantást nyerhetnek az idősebbek mindennapjaiba.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödés hosszan tartó folyamat, amelyet a ma még ifjú vagy középkorosztálynak a jövőjéért érzett felelőssége alapján, az öngondoskodás lehetőségeit kihasználva menedzselnie kell és időben kell megalapoznia a sikeres életút elérését.

Folyamatos figyelmet és ellenlépéseket igényel, hogy a negatív társadalmi jelenségek térnyerését – bűnözés, családon belüli erőszak, szegénység, „gyengélkedő” társadalmi szolidaritás stb. – jórészt az idősödő generáció szenvedje el. Az idősek a gyermekek mellett a legkiszolgáltatottabb és legvédtelenebb korosztály. Biztonságuk fokozása és áldozattá válásuk elkerülése folyamatos és közös fellépést igényel.

A városban a korábbi 5 éves időszakhoz hasonlóan nyolc gyógyszertár üzemel, ezek némelyike szolgáltatásait kiegészíti egyes egészségügyi szűrővizsgálatokkal, természetgyógyászatához és más alternatív gyógy módokhoz való hozzájutás elősegítésével, tanácsadással.

A gyógyszertárakra vonatkozó hatályos jog szerint a város egésze lefedett ezen szolgáltatás tekintetében. Szintén szervez egészségügyi szűréseket a Magyar Vöröskereszt orosházi szervezete.

Évente több alkalommal a sport és egészség jegyében rendezvényekre kerül sor (pl. Sport- és egészségnap, Sportnap), melyek keretében lehetőség nyílik újabb vagy alternatív szűrővizsgálatok megismerésére, szűréseken való részvételre.

Itt kell megjegyezni, hogy Orosháza Város Önkormányzata 2015. évben elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díját példás tevékenységéért, melyet az idős lakosság érdekében fejt ki.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A felnőtt és idősödő lakosság egészségi állapotromlása negatív hatással van az időskori élet minőségére	Tájékoztató, preventív jellegű előadások és programsorozatok, információs anyagok elérhetőségének biztosítása, az időskori aktivitás megőrzése és az egészség-tudat fejlesztése.
A társadalmi és családszerkezeti változások okozta elmagányosodás idős korban	Óvodákkal, iskolákkal történő sikeres együttműködés keretében társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek megszervezése, annak érdekében, hogy minél több idős embernek lehetősége legyen megtapasztalni a generációk közötti együttműködés pozitív hatásait.

iv. 7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

“A fogyatékoság nézőpont kérdése. Ha csak egy dolgot jól csinálsz, valakinek már szüksége van rád.”

Martina Navratilova

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) 4. § a) pontja értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyeket két csoportba sorolhatjuk a sérülés fennállása alapján:

- veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossgal rendelkezők,
- későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett károsodással rendelkezők.

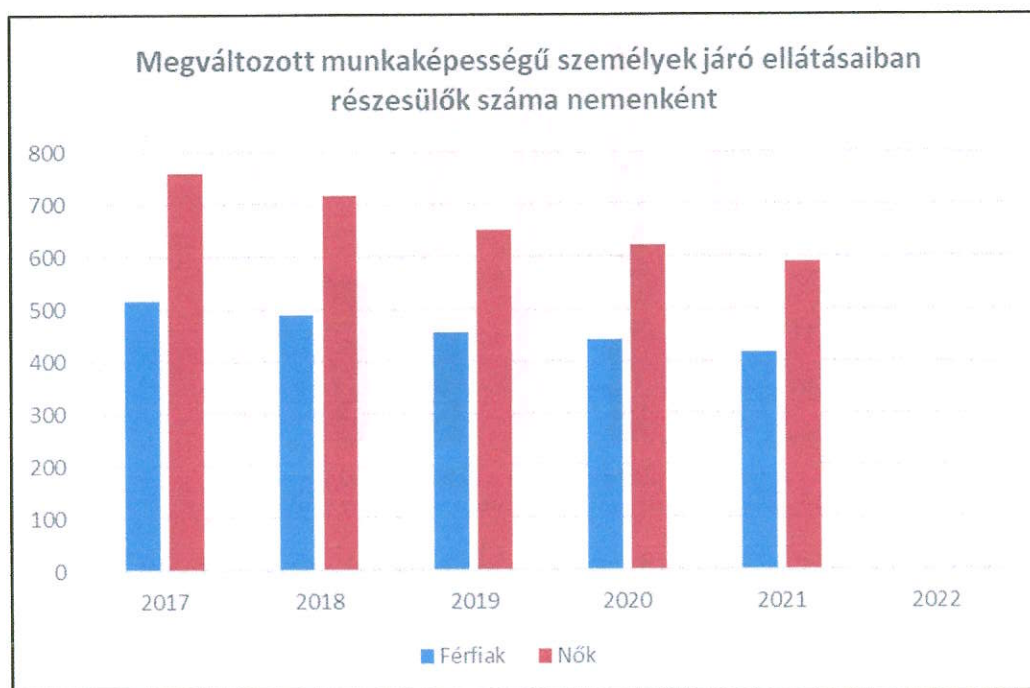
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élőkre vonatkozóan pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, melynek alapján átfogó képet kaphatnánk a fogyatékossgal élők szociális, egészségügyi, lakhatási, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékossg az adott személy olyan szenzitív tulajdonsága, melyről adat nem gyűjthető.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	516	760	1276
2018	489	717	1206
2019	455	650	1105
2020	440	620	1060
2021	416	589	1005
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

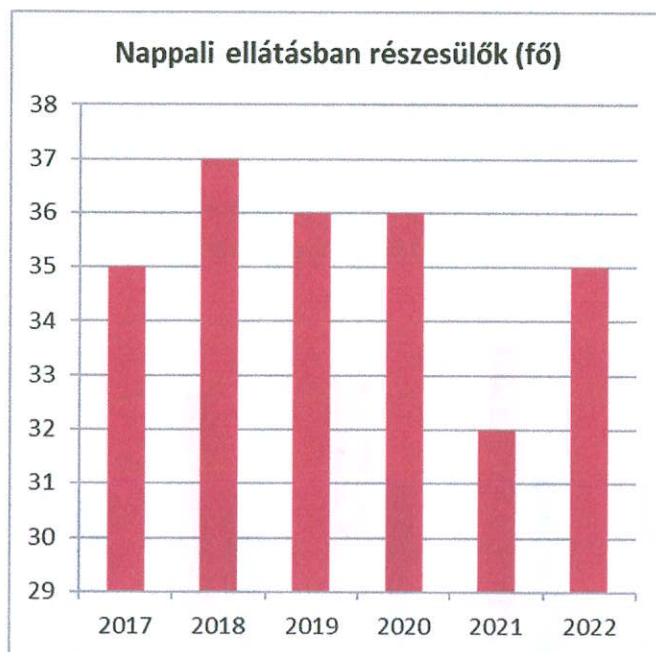
A fogyatékos emberek és családjaik az egyik legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Mindannyiunk feladata annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek mindennapi életükben.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban
részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	35
2018	37
2019	36
2020	36
2021	32
2022	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában, az Egységes Szociális Központ keretein belül működik a Vadvirág Esély Klub.

Fogyatékos személyek nappali intézményének speciális célja és feladata:

Harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A fogyatékos személyek nappali intézménye az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 77. §-ban foglaltakon túl az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervez.

Az intézményen belüli foglalkoztatás jellemzői:

2017. április 1-jétől a szociális foglalkoztatást fejlesztő foglalkoztatás váltotta fel, melyen belül Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban, vagy fejlesztési jogviszonyban történik a foglalkoztatás. A Vadvirág Esély Klubban 26 fő akadályozottsággal élő fiatal számára fejlesztő foglalkoztatás valósul meg, napi 4 órában.

A jogszabályi előírások alapján a fejlesztési foglalkoztatási óradíj összege nem lehet kevesebb a mindenkor kötelező legkisebb órabér 30%-ánál. Az intézmény vezetése úgy döntött, hogy ezen összegben felül biztosítja az ellátottak munkabérét, kifejezetten a fogyatékkal élők helyzetének javítása céljából.

Ennek eredményeképpen a foglalkoztatottak keresetükkel hozzájárulnak saját fenntartásukhoz és sok esetben anyagilag is segítik családtagjaikat.

A fejlesztési jogviszony fejlesztési szerződéssel jön létre, amelyet az ellátott, illetve törvényes képviselője írásban a fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szolgáltató intézmény vezetőjével köt meg.

Munkatevékenységek megnevezése alapján jelenleg 8 munkakörben kerülnek foglalkoztatásra az ellátottak (irodai tevékenység, konyhai, mosodai tevékenység, takarítói tevékenység, parkgondozás, portaszolgálat, irodai papíráru gyártása, táskafélék gyártása).

Ezen fiatalok jövője továbbgondolást igényel, mint ahogyan azt a családtagok már meg is tették. Évek óta kérés a szülők részéről, hogy az Önkormányzat lakóotthon létrehozásával gondoskodjon ezen fogyatékos személyek tartós bentlakásos gondozásáról, ápolásáról. Ez a kérés megalapozott, hiszen a szülők egyre idősebbek, egészségi állapotuk hanyatlik, és szeretnék gyermeküket a későbbiekben is biztonságban tudni.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékkal élők között magas az aktív korúak aránya, akik közül több személynek korlátozott a lehetősége a munkaerő-piacon a megmaradt ép képességeikre építve, mert kevés számukra a foglalkoztatási lehetőség. Az aktív korú, fogyatékkal élők számára a hasznosság tudata, az értékteremtés lehetősége lenne a legjobban támogatásra szoruló kiemelt esélyegyenlőségi lehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élőkkel összefüggésben készült felmérések minden esetben rámutatnak az alacsony iskolai végzettségre, vagy elavult szakképzettségre, amely jelentős hátrányt jelent a foglalkoztatás során. Vélhetően az előítéletek szintén jelen vannak. A témában végzett kutatás szerint azoknál a munkáltatóknál, akik nem foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű munkavállalót, attól tartanak, hogy több a probléma, amelyet maga a foglalkoztatás okoz, mint a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése. Jelentős akadálynak ítélik meg a komplex akadálymentesítésre fordítandó összeget, mindemellett nem látják biztosítottnak, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállaló ténylegesen önállóan is képes a munkavégzésre. Ezért a foglalkoztatóknak és a társadalom tagjainak – életkortól és életállapottól függetlenül – szüksége lenne egy olyanfajta érzékenyítő képzésre, szemléletformáló tréningre, melynek során megismerhetővé válik, mit jelent a mindennapokat fogyatékossgal élni. Ez a fajta megismerés alappillére az elfogadásnak, mely látásmódot nyújt a bennük rejlő értékek felfedezéséhez.

Az alacsony iskolai végzettség tekintetében a család hozzáállása jelentős szerepet játszik azon túlmenően, hogy az oktatási intézmény akadálymentes, vagy a településen belüli megközelítése milyen. Nagy hátrányként értékelhető a fogyatékos fiatalok egészségi állapota, mivel náluk hosszú távú orvosi, vagy rehabilitációs kezelések – az iskolai rendszerű oktatásnál – hiánnyal járnak, amely a felkészülésben, a hiányzási ráta tekintetében, vagy akár a vizsgaidőszakban is kiesést, akadályoztatást jelent.

A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés nem csak az egyes ember méltóságát, egzisztenciáját, önbecsülését érintő jelenség, hanem számos egyéb következménye miatt a társadalmi integráció megvalósulására is káros.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az „Én elfogadlak, Te fogadd el tőlem...” önkéntes kávéházi felszolgáló program kapcsán a Pécsi „Fogd a kezem Alapítvány” által szervezett Ability Cafe táborba is eljutottak klubtagok. Ez a kezdeményezés talán az egyik legsikeresebben megvalósult program, hiszen a „vadvirágos” fiatalok megtanulnak együttműködni, más emberekkel kommunikálni, ugyanakkor észrevétlenül elősegítik a kávéházba látogatók empátiájának, elfogadásának erősítését is.

A Vadvirág Bál megrendezése minden évben jótékonyági célokat szolgált, kiemelkedően magas részvételi aránnyal. 2020-ban a SARS-CoV-2 világiárvány kapcsán ez a rendezvény elmaradt, de 2022-ben ismételt megrendezésre került. A klub pályázat útján valósította meg az állatasszisztált kutyaterápiás foglalkozásokat, heti 3 alkalommal, 21 fő enyhe- és közepesúlyos értelmi sérült ellátott bevonásával a Dogland Terápiás Kutya Alapítvány közreműködésével.

A munkatársak igyekeznek az ellátottak igényeinek, elvárásainak leginkább megfelelő programokat szervezni (pld. kirándulások, színház és mozi látogatások szervezése, sportnapokon történő aktív részvétel, hidroterápia, bibliaóra, „Ne érte, vele fuss” nap megrendezése, „Mikulás-futáson” való részvétel). Ezen kívül megemlékeznek az állami és egyházi ünnepekről is.

A mikro csoportos foglalkozások mellett egyéni fejlesztés is biztosított az intézmény terápiás munkatársának segítségével.

A fogyatékkal élők helyi szervezeteinek alapvető célja a fogyatékkal élők érdekvédelme, rehabilitációjuk elősegítése, társadalomba való visszailleszkedésük segítése, életvitelt segítő tanácsadás, valamint jogvédelem.

A Mozgáskorlátozottak Orosháza és Vidéke Egyesülete 1989 óta folyamatosan működő, kiemelten közhasznú egyesület. Tagjai Orosháza, Gádos, Nagyszénás, Kardoskút, Kaszaper, Nagybánhegyes, Végegyháza, Békéssámsón, Csorvás érintett lakosai. A megye harmadik legnagyobb egyesülete. Orosházán a fogyatékkal élők közül cca. 100 tagja van, közülük a nők aránya a magasabb. Változatos programokat biztosítanak tagjaik számára (színházlátogatás, kirándulások, víz alatti gyógytorna, orvos-beteg találkozók, termékbemutatók, szabadidős programok stb.)

A Síketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Orosházi Szervezete 1966-ban alakult. Segítséget nyújtanak a helyi érintett személyeknek információszolgáltatással, tanácsadással, érdekvédelmi tanácsadással, valamint szabadidős programokat szerveznek, amelyeken aktívan részt vesznek tagjaikkal.

Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Orosháza és Tótkomlói Kistérségi Körzeti Csoport a Vakok és Gyengénlátók Békés Vármegyei Egyesületének tagja. Együttműködésben ellátott feladataik és szolgáltatásaik Orosházán is igénybe vehetők. Többek között információnyújtás és tanácsadás, rehabilitációs szolgáltatás, szemléletformáló tevékenység, segédeszköz támogatási program, képzések, oktatási lehetőségek, érdekvédelmi és szakmai együttműködési, kulturális és szabadidős programokon való részvétel.

A Rotary Club Orosháza indította útjára a “Tapintható-láthatatlan” programot azzal a céllal, hogy tapintható domborművön bemutassák a jelentős tereket, épületeket, a város főterét és környékét a vakok és gyengénlátók számára. A Rotary Club kezdeményezésére a nemes cél érdekében összefogott a város: magánszemélyek, egyesületek és cégek adományainak köszönhetően elkészült a dombormű, mely a Főtéren került elhelyezésre.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek és megváltozott munkaképességű személyek pénzbeli és természetbeni támogatását több jogszabály is tartalmazza:

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény, mely szabályozza a megváltozott munkaképességű munkavállalók egyes ellátásait: rehabilitációs járadék és rokkantsági ellátás, kivételes rokkantsági ellátás, stb.

A Fot. azokat a jogokat és szolgáltatásokat sorolja fel, melyek megilletik a fogyatékos személyt annak érdekében, hogy egészségi állapotához képest a legteljesebb életet élhesse.

Az Szt. rögzíti azokat a pénzbeli (időskorúak járadéka, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, települési támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, stb.), és természetbeni támogatásokat (köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatás stb.) amelyek szociális rászorultsági alapon nyújthatóak.

Nem rendelkezünk információval arról, hogy a városban működő szociális alap- és szakellátások igénybe vevőinek mekkora aránya fogyatékkal élő, ugyanakkor valószínűsíthető, hogy megjelennek a szociális ellátórendszer klienseiként az alábbi ellátások igénybevétele során:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- idősek otthona.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. A gondozás és támogatás intézményi lehetőségei, a szociális szolgáltatások fontos szerepet játszanak a fogyatékos emberek ellátásában. A szociális alapellátások közül kifejezetten a fogyatékos emberek helyzetének javítását célozza meg a fogyatékosok nappali intézménye.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Fot. hatályba lépése óta épült, illetve teljes körű felújításban részesült intézményi épületekben kötelezően megoldott az akadálymentes közlekedés. Az Önkormányzat tulajdonában álló épületek jelentős száma akadálymentes.

Az egészségügyi, illetve kulturális intézmények többsége az elmúlt 20 évben történt felújítások eredményeként alkalmassá váltak a fogyatékos személyek közlekedését, tájékozódását segíteni.

- Polgármesteri Hivatal: az épületbe történő bejutás rámpával megoldott, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés is kialakításra vár.
- Iskolák: az egyes iskolák működtetése, üzemeltetése nem önkormányzati feladat (a beruházás és felújítás esetlegesen egyeztetve közösen az üzemeltetővel). Az épületek az Önkormányzat tulajdonában állnak (kivéve a Székács József Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium és a Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma épületei). Az épületekbe történő bejutás rámpával megoldott, egyes helyeken mozgáskorlátozott wc kialakításra került, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés is kialakításra vár. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium intézményében a fizikai akadálymentesítés kapcsán lépcsőjáró és lift működik. Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola épülete teljes mértékben akadálymentes. A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium iskolai nevelést ellátó épületében lift biztosítja a fizikai akadálymentességet. Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola és tagintézményei részben akadálymentesítettek.
- Óvodák: Orosháza Város Napköziotthonos Óvodája és telephelyei kapcsán az épületekbe történő bejutás rámpával megoldott, egyes helyeken mozgáskorlátozott wc kialakításra került, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés szintén kialakításra vár.
- Egységes Szociális Központ intézményei: Platán Idősek Otthona, Ezüst Fenyő Idősek Otthona, Öreg Tölgy Klub, Gyöngyvirág Klub, Őszirózsa Klub, Reménység Klub esetén az épületekbe történő bejutás rámpával megoldott, egyes helyeken mozgáskorlátozott wc kialakításra került. Az idősek klubjainak korszerű és akadálymentes felújítása 2018-2019. évben megvalósult a TOP-4.2.1. pályázat útján. Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában és a Platán Idősek Otthonában lift működik. A Bölcsőde épülete szintén pályázati forrásból újult meg, amely során megtörtént a teljes körű akadálymentesítés.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

- Petőfi Művelődési Központ és Justh Zsigmond Városi Könyvtár: Az épület multifunkcionális szerepet tölt be, 2006-ban került felújításra. A fizikai akadálymentesítés részben megoldott lifttel, feljárókkal és rámpákkal. A mosdók és közösségi terek használata is megoldott a mozgáskorlátozottak számára, viszont a teljes infokommunikációs akadálymentesítés még teljesen nem, csak részben valósult meg, a könyvtárban elhelyezett olvasógéppel és olyan számítógéppel, amelyet gyengén látók számára fejlesztettek ki.
- Városi Képtár: az épületbe történő bejutás rámpával megoldott, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés is kialakításra vár.

- Művészetek Háza: az épületbe történő bejutás rámpával megoldott, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés szintén kialakításra vár.
- Nagy Gyula Területi Múzeum: Az épület fizikai akadálymentesítése részben megoldott, mivel az épület jellege, építészeti kialakítása ezt nem minden esetben teszi lehetővé. Rámpa segíti az épületbe való bejutást, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg és az infokommunikációs akadálymentesítés is kialakításra vár.
- Sport – jellemzően a közoktatási intézményekhez tartozik a városban működő sportszarnokok, tornatermek, szabadidősportok gyakorlására használt terek nagy része.
 - *Kakasszék 2. Rákóczi telepi sportpályára* való akadálymentes bejutás biztosított, nézőkenti részvételnek akadálya nincsen. A járdák, terek kerekesszékekkel közlekedők számára is jól járhatóak. A sportpályához tartozó öltözők és kiszolgálóhelyiségek állapota nem megfelelő, akadálymentesítésük nem megoldott.
 - *Orosháza ULE 1913 sportlétesítmény* mozgáskorlátozott személyek részére akadálymentesített.
 - *Bogárzói Lóversenypálya* nem akadálymentesített.
 - *Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola Sportcsarnoka* részben akadálymentes. A földszintre kerekesszékekkel akadály nélkül be lehet jutni, illetve a mozgáskorlátozott mosdó biztosított.
 - *A Mátrai Sándor Stadionban* labdarúgópálya, futópálya került kialakításra. A küzdőterek a mozgáskorlátozottak által is könnyen megközelíthetőek. A kiszolgálóhelyiségek: mosdók, öltözők akadálymentesek.
 - *Gyopárosfürdőn az úszómedence megközelítése* nem akadálymentesített.
 - *Az asztalitenisz terem* – mely a Fürdő utcán található – egy közel száz éves épületben került kialakításra. Nagyszámú néző részvétele nem jellemző, miután az edzést, felkészülést szolgáló helyiség, a versenyeket más helyszínen bonyolítják, ami már akadálymentes.

Az Önkormányzat saját forrásból végzett fejlesztésekkel, a jogszabályi előírások folyamatos figyelemmel kísérése mellett, projektgenerálással minden adódó lehetőségre felkészülve fejleszti létesítményeit, hogy megfeleljen a jogszabályi előírásoknak és biztosítsa mindenkinek számára a lehetőséget a sportolásra, valamint a versenylátogatói részvételre. Ütemezésére a folyamatosság jellemző.

A városban működő, magánkézben lévő sportlétesítmények palettája széles. Tenisz-, fallabda- és tekepályák, szabadtéri játékok üzésére alkalmas létesítmények találhatóak, melyek információink szerint akadálymentesek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása nehéz feladat.

Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan tesznek eleget kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés fizikai akadálymentesítése szinte az egész város területén megoldott.

A korábbi években megvalósult a nagyobb keresztezésekben a járdák rámpákkal történő akadálymentesítése, valamint a Főtéren a gyalogos közlekedési útvonalakba beépített taktilis sáv segíti a közlekedőket.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

A város nagyobb, közlekedési lámpával ellátott gyalogátkelőhelyeinél hangjelzés segíti a vak és gyengénlátó személyek tájékozódását. A nyomógombbal működő jelzőlámpánál az átkelés ideje jelenleg 6 másodperc. A biztonságosabb és kényelmesebb átkelés érdekében a hosszabb idejű átkelést biztosítva a jelzőlámpa működésének átvezérlése kezdődhet meg a tervezési munkálatok befejezését követően.

Mint ahogy korábban kifejtésre került, Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában, az Egységes Szociális Központ keretében működik a Vadvirág Esély Klub, amely nappali ellátást nyújt értelmi fogyatékos fiatalok számára, figyelemmel az ellátást igénybe vevők életkorára és fejlettségi szintjére. Az intézmény célja és feladata:

- az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása,
- a helyi igényeknek megfelelő közösségi programok szervezése, valamint helyet biztosít a közösségi programoknak, csoportoknak,
- az ellátotti kör és a lakosság igényeinek megfelelő nyitott szolgáltatás nyújtása.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Orosháza Város Önkormányzata törekszik támogatni minden olyan civil szervezetet, egyesületet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Vadvirág Esély Klub 2002. évben nyitotta meg kapuit Orosháza város értelmi sérült fiataljai előtt, de ma már a környék településeiről (Tótkomlós, Mezőkovácsháza, Nagyszénás) is fogadnak klubtagokat. Az intézménybe olyan enyhe és középsúlyos értelmileg akadályozott személyek járnak, akik családban élnek, az oktatási intézményekből már „kikerültek”, de igénylik a közösségi fejlesztő foglalkozásokat és a szabadidős programokat.

Elmondható, hogy a klub maximális kihasználtsággal működik, a működési engedély alapján 35 fő látható el, az ellátásról 7 fős személyzet gondoskodik.

A Vadvirág Esély Klub sikeresen együttműködik a helyi óvodákkal, általános és középiskolákkal, elősegítve, hogy a fogyatékkal élő személyeket megismerjék és elfogadják Orosháza város fiataljai. Az évek óta megrendezésre kerülő Aranymasni kulturális rendezvény továbbra is azt a célt szolgálja, hogy elősegítse a társadalmi integráció megvalósulását.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Összességében elmondható, hogy a Vadvirág Esély Klubban kiemelkedően sok és színvonalas program, rendezvény valósul meg, elsősorban arra helyezve a hangsúlyt, hogy a fiatal ellátottakról alkotott vélemény soha ne legyen diszkriminatív jellegű. Az intézmény vezetésének és munkatársainak köszönhetően a Vadvirág Esély Klub az Egységes Szociális Központ egyik leginkább ismert és elfogadott klubja, jelentős támogatói körrel. Nem érzékelhető városi szinten a fiatalok elutasítása, kiközösítése.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bemutakozási, szereplési lehetőség hiánya a fogyatékkal élő csoportokat érintően a városi és a Békés vármegyei médiában	A városi és a Békés vármegyei médiában nagyobb arányú bemutatkozási, szereplési lehetőség az érintett csoportok számára, ez által a diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése a lakosság körében, illetve információátadás a fogyatékkal élő sorstársaknak
Kirándulási és rekreációs lehetőségek hiánya a fogyatékkal élő csoportok körében	kirándulás és rekreáció megvalósítása az érintett csoportok számára
Ismerethiány és diszkrimináció jelenléte a fogyatékkal élő személyeket érintően	diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése

v. 8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Orosházán a civil társadalom igen sokrétű, a közfeladatok ellátásában közel 100 civil szervezet közreműködik:

vi. Alapítványok

- [1. Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány](#)
- [2. Demokrácia, Szolidaritás, Esélyegyenlőség Alapítvány](#)
- [3. Egy Más jövőÉrt Alapítvány](#)
- [4. Eötvös József Alapítvány](#)
- [5. Evangélikus Általános Iskola Alapítvány](#)
- [6. Evangélikus Gimnázium Alapítvány](#)
- [7. Játékosztorú Alapítvány az Óvodásokért](#)
- [8. Kaucsuklabda Alapítvány](#)
- [9. Németh Imre Alapítvány](#)
- [10. Orosházi Katolikus Közösség Alapítvány](#)
- [11. Orosházi Keresztény Klub Alapítvány](#)
- [12. Ravasz Antal Alapítvány](#)
- [13. Segítő Gondoskodás Alapítvány](#)
- [14. Sola Fide Alapítvány](#)
- [15. Székács József Családsegítő Alapítvány](#)
- [16. Történelmi Gellértegyházáért Alapítvány](#)
- [17. Új Reménység Alapítvány](#)

- [18. „Együtt egymásért” hajléktalan embereket és csoportokat segítő közhasznú alapítvány](#)
- [19. „Gyermek mosoly” Orosháza Bölcsődéiért Alapítvány](#)
- [20. „Csibészke” a Kisgyermekek Egyéniségfejlesztéséért Alapítvány](#)
- [21. Őrizd a Lángot Alapítvány](#)
- [22. Tánc- és Mozgáskultúráért Alapítvány](#)
- [23. Kincsünk a Gyermek Alapítvány az Óvodásokért](#)

vii. Egyesületek

- [1. Nagycsaládosok Egyesülete Orosháza](#)
- [2. Orosházi Kistérség Nyugdíjas Szervezeteinek Közhasznú Egyesülete](#)
- [3. Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete](#)
- [4. Rotary Club Orosháza Egyesület](#)
- [5. Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége](#)
- [6. Békés Megye Fenntartható Környezetéért Egyesület](#)
- [7. DALI-ÁS KLUB Közhasznú Egyesület](#)
- [8. Egészségziget Egyesület](#)
- [9. Folkográfiai Egyesület](#)
- [10. Magunkért-Egymásért Civil Egyesület](#)
- [11. Orosháza és Térsége Gazdakör](#)
- [12. Orosházi Foltvarró Egyesület](#)
- [13. Orosházi Kinizsi Horgász Egyesület](#)
- [14. Orosházi Rock és Blues Egyesület](#)
- [15. Nyugdíjas Pedagógusok Orosházi Egyesülete](#)
- [16. Maros Körös Közé Oktatási és Kulturális Közhasznú Egyesület](#)
- [17. Orosházi Foltvarró Egyesület](#)
- [18. Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete](#)
- [19. Határőr Nyugdíjasok Orosházi Egyesülete](#)
- [20. Mozgáskorlátozottak Orosháza és Vidéke Egyesülete](#)
- [21. Orosháza és Vidéke Ipartestület](#)
- [22. Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus](#)

viii. Sportklubbok – sportegyesületek

- [1. Asztalitenisz Sportegyesület Orosháza](#)
- [2. Best-Dance Company](#)
- [3. Contact Kick-box és Thai-box Harcművészeti Egyesület](#)
- [4. KAZSZER Tenisz Klub](#)
- [5. Orosházi Judo Sportegyesület](#)
- [6. Orosházi Kyokushin Karate Szabadidő Kör Sportegyesület](#)
- [7. Orosházi Munkás Testedző Kör Utánpótlás Labdarúgó Egyesület 1913](#)
- [8. Orosházi Női Kézilabda Club](#)
- [9. Orosházi Sakk Egyesület](#)
- [10. Orosházi Spartacus Birkózó Klub](#)
- [11. Orosházi Szabadidőpark és Lovassport Egyesület](#)
- [12. Orosházi Technikai Sportok Egyesülete](#)
- [13. Orosházi Toldi Diák Szabadidő és Versenysport Egyesület](#)
- [14. Orosházi Úszó Egyesület](#)
- [15. Orosházi Városi Modellező és Sport Klub](#)
- [16. Orosházi Városi Tenisz Klub](#)
- [17. Zsoldos Péter Vívó Egyesület](#)

- [18. Orosházi Darts Sport Egyesület](#)
- [19. Orosházi birkózó Egyesület](#)
- [20. Csiko-Boat Sportegyesület](#)
- [21. Redance Hip Hop Crew](#)
- [22. Orosházi Mazsorett és Táncsport Egyesület](#)
- [23. Virtus Kosárlabda Sportegyesület](#)
- [24. Special Wiharsarok Airsoft Team Sport Egyesület Orosháza](#)
- [25. RETRO Labdarúgó Egyesület](#)

Oktatás-nevelés:

Bácska Ovi Alapítvány
Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány
Eötvös József Alapítvány

Esélyegyenlőséget Biztosító Alapítvány az Orosháza-
Rákócziutcai Általános Iskola Tanulói Támogatására
Evangélikus Gimnázium Alapítvány
Gyermekmosoly Alapítvány
Játékkoszorú Alapítvány az Óvodásokért
Játszóház Alapítvány a Boldog Gyermekéért
„Kincünk a Gyermek” Alapítvány az Óvodásokért
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Maros-Körös Köze Oktatási és Kulturális Közhasznú
Egyesület
Orosházi Hármas Iskola 4h Klub
Orosházi Ifjúsági Úti Óvoda Gyermekéért Alapítvány
Scola Humanitatis Alapítvány
Tehetséges Tanulókért Alapítvány
Uzsoki Ovi Alapítvány
Vinculum Közhasznú Egyesület

Közrend, közbiztonság fenntartása:

Magyar Nemzetőrség Békés Megyei Szervezete
MATASZ Magyar Tartalékosok Szövetsége Orosházi
Szervezete
Orosházi Polgárőr Egyesület

Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése:

Jövő Építők Turisztikai Desztináció Menedzsment
Közhasznú Egyesület
„Miénk a Tér” Parkszépítő Egyesület
Oros-Haza Baráti Kör Egyesület
Orosháza-Gyopárosfürdőért Idegenforgalmi Egyesület
Orosháza Város és Körzete Méhész Egyesület
Orosházi Állat- és Természetvédők Közhasznú Egyesület
Orosháza és Vidéke Ipartestület
Orosházi Foltvarró Egyesület

Orosházi Fúvószenekari Egyesület
Orosházi Katolikus Közösség Alapítvány
Orosházi Keresztény Klub Alapítvány
Orosházi Képzőművészeti Közhasznú Egyesület
Orosházi Kolbászklub Hagyományőrző Egyesület
Orosházi Rock és Blues Egyesület
Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus
Politikai Foglyok Szövetsége
Ravasz Antal Alapítvány
Történelmi Gellértegyházáért Alapítvány

A célcsoportok életfeltételei jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű tevékenység:

Egy Más Jövőért Alapítvány
„Együtt egymásért” hajléktalan embereket és csoportokat segítő Közhasznú Alapítvány
Fegyveres Testületek Nyugállományúak Klubja
Fénysugár Nyugdíjas Egyesület
Határőr Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
Magunkért-Egymásért Civil Egyesület
Mozgáskorlátozottak Orosháza és Vidéke Egyesülete
Nosztalgia Nyugdíjas Klub Egyesület
Nyugdíjas Pedagógusok Orosházi Egyesülete
Orosházi Kistérség Nyugdíjas Szervezeteinek Közhasznú Egyesülete
Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
Segítő Gondoskodás Alapítvány
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Orosházi Helyi Szervezete
Székács József Családsegítő Alapítvány
Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete
Orosházi Kistérségi Csoportja

Egészségügyi szolgáltatások, egészséges életmód, sportolás támogatása:

Asztalitenisz Sportegyesület Orosháza

Best Dance Company
Contact Kick-box és Thai-box Harcművészeti Egyesület
DALI-ÁS KLUB Közhasznú Egyesület
Egészségziget Egyesület
Kaucsuklabda Alapítvány
KAZSZER Tenisz Klub
Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezetének
Orosházi Területi Szervezete
Németh Imre Alapítvány

Orosházi Úszó Egyesület

Orosházi Judo Sportegyesület

Orosházi Kyokushin Karate Szabadidő Kör Egyesület

Orosházi Munkás Testedző Kör Utánpótlás Labdarúgó
Egyesület 1913

Orosházi Női Kézilabda Club

Orosházi Sakk Egyesület

Orosházi Spartacus Birkózó Klub

Orosházi Birkózó Egyesület

Orosházi Szabadidőpark és Lovassport Egyesület

Orosházi Technikai Sportok Egyesülete

Orosházi Toldi Diák Szabadidő és Versenysport Egyesület

Orosházi Városi Modellező és Sport Klub

Orosházi Városi Tenisz Klub

Csiko-Boat Sportegyesület

Redance Hip Hop Crew

Orosházi Mazsorett és Táncsport Egyesület

Zsoldos Péter Vívó Egyesület

Virtus Kosárlabda Sportegyesület

Special Wiharsarok Airsoft Team Sport Egyesület

Orosháza

RETRO Labdarúgó Egyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Orosháza Város Önkormányzata törvény alapján, az éves költségvetés terhére meghatározott keretek között, Együttműködési megállapodás keretében segíti az Orosháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat, valamint az Orosháza Város Német Nemzetiségi Önkormányzat és az Orosháza Város Román Nemzetiségi Önkormányzat munkáját.

Ennek keretében az Önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségiek számára a városban elérhető szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, valamint támogatja a nemzetiségek szellemi és tárgyi örökségét.

Az Önkormányzat és az egyházak közötti partnerség a közoktatási intézmények működtetésére is kiterjed.

A helyben egyházak által működtetett oktatási-nevelési intézmények a következők:

- Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Forrás Református Óvoda
- Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

- Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség, az Orosházi Református Egyházközség és a Jézus Szíve Plébánia az éves költségvetésben meghatározott összeg erejéig, előre meghatározott céllal, egyenlő mértékben önkormányzati támogatásban részesül.

Orosháza Város Önkormányzata Szociálpolitikai Kerekasztalt működtet a Magyar Vöröskereszt Orosházi Területi Szervezete, az Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete, a Nagycsaládosok Érdekvédelmi Egyesülete, Orosháza Város I. és II. Tanácsnoka, az Egységes Szociális Központ, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, a Kórház, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona, a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, a Közoktatási Intézmények Igazgatói Munkaközösségének, a Polgármesteri Hivatal érintett Osztályai, a Pénzügyi Bizottság és a Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága részvételével.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Orosháza Város Önkormányzata tagja az Orosházi Kistérség Többcélú Társulásának, a Dél-kelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulásnak.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi nemzetiségi önkormányzatok az Önkormányzat támogatásával kulturális, művészeti hagyományörző rendezvények lebonyolításával a nemzetiség szellemi és tárgyi örökségének védelmével foglalkozik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időskorúak kulturális tevékenységén és a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységében jelentős szerepet játszanak az általuk szervezett programok, rendezvények, amelyek finanszírozásába az Önkormányzat támogatás formájában segítséget nyújt számukra.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a város életében meghatározó szerepet betöltő cégekkel, for-profit szervezetekkel történő jó kapcsolat kialakítására. Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szinte minden városi rendezvényen jelen vannak ezek a partnerek, akik különböző felajánlásokkal, támogatásokkal teszik színesebbé az arra rászorulóknak életét.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

ix. 9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A jelen esélyegyenlőségi program előkészítése során nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok a KSH adatbankjából, a Békés Vármegyei Kormányhivatal, Orosházi Járási Hivatal és önkormányzati, intézményi forrásból származnak.

Az adatok értelmezésében, elemzésében segítséget nyújtottak a Polgármesteri Hivatal osztályai, valamint egyes intézmények vezetői.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum véleményezésére koncentrált.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az Önkormányzat számára fontos feladat a helyi lakosok segítése abban, hogy minél több ember számára nyíljon lehetőség arra, hogy a csak a saját érdekeit szem előtt tartó személyből a döntéseiért, környezetéért és az őt körülvevő közösségért felelősséget vállaló tudatos polgár váljon.

Ezen cél elérése érdekében Orosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja közzétételre kerül a város honlapján (www.oroehaza.hu), amely által biztosítottá válik a helyi lakosok Programhoz való hozzáférése és a települési esélyegyenlőségi folyamatok és lehetőségek megismerhetősége.

- b) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Követendő életpálya hiánya	A fiatal roma gyermekek részére olyan pályamodellek bemutatása, amelyek alkalmasak a motiváció felébresztésére egy jobb életminőség felépítéséhez.
	A szegénységben élők körében állandó probléma a biztonságot nyújtó otthon hiánya.	Önkormányzati bérlakások kiutalása azok részére, akiknek az önálló életvezetéshez ez segítséget jelent, akik hajlandóak erőfeszítéseket tenni azért, hogy a munkaerőpiacon is megállják a helyüket, így később önállóan tudják megoldani a lakhatásukat.
Gyermekek	Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte a településen, a családok szegregációja.	A veszélyeztetettség, valamint a hátrányos helyzet növekedési folyamatának lassítása, a családok elkülönülésének csökkentése, az érintettek különböző szolgáltatásokhoz, valamint felzárkóztató és prevenciós programokhoz való hozzájuttatása révén.
	Az észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelmi szakemberek szemlélete nem egységes.	A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek veszélyeztettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú veszélyeztettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése. A helyi észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek azonos szemléletének kialakítása. Partnerkapcsolat erősítése, szakmai párbeszéd

		<p>élénkítése. A helyi szakemberek összehangolt működése a hatékony beavatkozás érdekében. A szakmai hatékonyság növelése.</p>
	<p>Az okos telefonok és egyéb online felületek kontroll nélküli használata.</p>	<p>A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek webes felületek okozta veszélyeztetettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú ilyen irányú veszélyeztetettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése.</p> <p>Szakemberek tapasztalatcseréje, a szakmai kapcsolatok építése, erősítése, a szakmai hatékonyság növelése a gyermekek digitális jóllétének elérése érdekében.</p>
Nők	<p>A közös családi együtt töltött idő hiánya</p>	<p>Több generációs program szervezése. A Nagycsaládos Egyesületen belüli és a kihelyezett programok népszerűsítése és hirdetése.</p>
	<p>Munkába állás támogatásának hiánya, gyermek elhelyezés, bölcsőde hiány</p>	<p>Új bölcsőde építése, vagy meglévő férőhelyek bővítése</p>
	<p>Kapcsolati erőszak jelenléte</p>	<p>Felhívni az érintettek figyelmét, ösztönözni őket, hogy merjenek segítséget kérni. Ingyenes önvédelmi oktatás, kurzus. Pszichológus által tartott előadás, továbbá megelőzés a téma iránti nyitottság növelésével.</p>
Idősek	<p>A társadalmi és családszerkezeti változások okozta elmagányosodás idős korban</p>	<p>Általános cél, hogy Orosháza városában az idős embereknek lehetőségük adódjon a különböző korosztályokkal történő együttműködésre, a közös időtöltésre és az egymástól tanulásra. A kölcsönösségen alapuló kapcsolatnak köszönhetően feléledhetnek azok az érték közvetítő, élettapasztalat átadó nagyszülői szerepek, amelyek hatására csökkenhet az idősökben a közösség hiány, az elmagányosodás érzete, javulhat az érintettek mentális és pszichés állapota.</p>

	A felnőtt, idősödő lakosság egészségi állapotromlásának negatív hatásai az idősök életminőségére	Általános cél, hogy Orosháza városában olyan tájékoztató, preventív jellegű, előadás és programsorozatok, információs anyagok legyenek széles körben elérhetőek, amelyek felhívják a figyelmet az időskori aktivitás megőrzésnek lehetőségére, fejlesztik a felnőtt, idősödő lakosság egészség-tudatát (egészségügyi, életmódbeli előadások, preventív tanácsadások, mozgást biztosító programok, szűrővizsgálatok népszerűsítése, szervezése).
Fogyatékkal élők	Bemutatózási, szereplési lehetőség hiánya a fogyatékkal élő csoportokat érintően a városi és a Békés vármegyei médiában	A városi és a Békés vármegyei médiában nagyobb arányú bemutatózási, szereplési lehetőség az érintett csoportok számára, ez által a diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése a lakosság körében, illetve információátadás a fogyatékkal élő sorstársaknak
	Kirándulás és rekreációs tevékenység hiánya a fogyatékkal élő személyek körében	Általános cél: kirándulás és rekreáció megvalósítása az érintett csoportok számára
	Ismerethiány és diszkrimináció jelenléte a fogyatékkal élő személyeket érintően	Általános cél: diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás		

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	NEKED is sikerülhet!	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai Felelős: Polgármester Partnerek: A tervezéshez, megvalósításhoz és működtetéshez kapcsolódó vállalkozók, helyi civil szervezetek, munkáltatók, önkéntes segítők
	„Élhetőbb otthon”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai Felelős: Polgármester Partnerek: Polgármesteri Hivatal hatáskörrel rendelkező osztálya
Gyermekek	„Digitális Jó(L)lét”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, bevont családok, Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, GYIÖK, Máltai játszótér Felelős: Polgármester Partnerek: gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer tagjai, gyermekvédelemben dolgozó szakemberek
	„Beszéljünk egy nyelvet!”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai, Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Felelős: Polgármester Partnerek: Egy Más jövőÉrt Alapítvány
	„Kapaszkodó”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai, Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Felelős: Polgármester Partnerek: képzést biztosító szakemberek, intézmények
Nők	Együtt a Család!	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: Nagycsaládosok Egyesülete, Petőfi Művelődési Központ, városi média

	Gyerek mellett dolgozni jó!	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: Nők munkacsoport
	Tartsunk össze!	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: programszervezők, Nagycsaládos Egyesület, Nők munkacsoport
Idősek	„Egészséges idősödés”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai Felelős: Polgármester Partnerek: Orosháza város szolgáltató, egészségügyi, szociális intézményei, sportegyesületei, önkéntesek
	„Értékes idős kor!”	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata, a célcsoport tagjai Felelős: Polgármester Partnerek: Óvodák, oktatási intézmények, önkéntesek
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő személyek, civil szervezetek szereplése a városi és a Békés vármegyei médiában	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: érintett intézmények vezetői, civil szervezetek
	Kirándulás és rekreációs tevékenység megvalósítása a fogyatékkal élő személyek körében	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: érintett intézmények vezetői, civil szervezetek
	Információhiányból eredő diszkrimináció csökkentése, a társadalmi integráció elősegítése	Résztevők: Orosháza Város Önkormányzata Felelős: Polgármester Partnerek: érintett intézmények, civil szervezetek, érintett célcsoportok

Jövőképünk

Orosháza város határozott célkitűzése, hogy olyan településsé váljon, ahol diszkrimináció nélkül élhet valamennyi célcsoport.

Fontos, hogy a romák, mélyszegénységben élők megtalálják a munkaerő-piacra történő tartós visszatérés lehetőségét.

Kiemelt terület a gyermekek egészséges fejlődését biztosító családban történő nevelkedés.

Folyamatosan törekedni kell az idősek fizikális és mentális problémáinak megoldására, mindezt lehetőség szerint a saját környezetükben biztosítva.

A nők vonatkozásában elengedhetetlen az élet minden területén az esélyegyenlőség biztosítása.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a fogyatékkal élők napi életvitelükhöz kapcsolódóan megkapjanak minden segítséget.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők, romák

A	Intézkedés címe:	NEKED is sikerülhet!
B	Feltárt probléma megnevezése	Követendő életpálya hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fiatal roma gyermekek részére olyan pályamodellek bemutatása, amelyek alkalmasak a motiváció felébresztésére egy jobb életminőség felépítéséhez.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Olyan roma származású személyek meghívásával erősíteni a fiatalok körében a motivációt, akik a nehéz és hánytatott sors ellenére is ki tudtak emelkedni a mélyszegénységből és sikeres életutat jártak be. Előadások, beszélgetések szervezése roma származású személyekkel, akik kivételes eredményeket értek el az élet különböző területein (sport, művészet, stb...)
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Önkormányzat Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Megtartott programok száma, a programokon részt vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához	Humán erőforrás: Orosháza Város Önkormányzata. - Pénzügyi erőforrások: pályázati támogatás, önkormányzati hozzájárulás.

	szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- Technikai erőforrások: terem bérlés, gyakorlati helyek, infokommunikációs eszközök.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Élhetőbb otthont”
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegénységben élők körében állandó probléma a biztonságot nyújtó otthon hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önkormányzati bérlakások kiutalása azok részére, akiknek az önálló életvezetéshez ez segítséget jelent, akik hajlandóak erőfeszítéseket tenni azért, hogy a munkaerőpiacon is megállják a helyüket, így később önállóan tudják megoldani a lakhatásukat.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója.
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. Új Roma Stratégia(2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Önkormányzati bérlakás állomány feltérképezése, a bérlők élethelyzetének felülvizsgálata, szükség esetén a kapcsolódó önkormányzati rendelet módosítása
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Önkormányzat Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított bérlakások száma, szociálisan rászoruló bérlők részére kiutalt lakások száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás: Orosháza Város Önkormányzata. - Pénzügyi erőforrások: pályázati támogatás, önkormányzati hozzájárulás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Gyermekek

A	Intézkedés címe:	„Digitális jó(L)lét”
B	Feltárt probléma megnevezése	Az okos telefonok és egyéb online felületek kontroll nélküli használata.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek webes felületek okozta veszélyeztetettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú ilyen irányú veszélyeztetettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése. Szakemberek tapasztalatcseréje, a szakmai kapcsolatok építése, erősítése, a szakmai hatékonyság növelése a gyermekek digitális jóllétének elérése érdekében.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia Digitális Gyermekvédelmi Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egyeztetés az érintett szervezetek képviselőivel. Javaslatok megfogalmazása. A programok lebonyolításához szükséges erőforrások felkutatása. A témával kapcsolatos előadások, prevenciós programok szervezése. Tapasztalatok közös feldolgozása, beépítése a mindennapokba.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A megtartott programok száma. A programokkal elért személyek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- <u>Humán erőforrás</u> : szakemberek, szakértők, önkéntes segítők, helyi civil szervezetek és alapítványok - <u>Pénzügyi erőforrás</u> : pályázati forrás, önkormányzati támogatás, szponzor - <u>Technikai erőforrás</u> : ingyenes teremhasználat, laptop, projektor stb.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Beszéljünk egy nyelvet!”
B	Feltárt probléma megnevezése	Az észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelmi szakemberek szemlélete nem egységes.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának kialakítása, a gyermekek veszélyeztetettségének korai felismerése érdekében. A kiskorú veszélyeztetettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése. A helyi észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek azonos szemléletének kialakítása. Partnerkapcsolat erősítése, szakmai párbeszéd élénkítése. A helyi szakemberek összehangolt működése a hatékony beavatkozás érdekében. A szakmai hatékonyság növelése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia Digitális Gyermekvédelmi Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egyeztetés az érintett szervezetek képviselőivel, javaslatok megfogalmazása. A programok lebonyolításához szükséges erőforrások felkutatása. A veszélyeztetettség korai felismerése és a közös nézőpont kialakítása érdekében a gyermekvédelmi szakemberek, valamint az észlelő és jelzőrendszer tagjai számára előadások, workshopok, kerekasztalbeszélések, szakmai műhelyek biztosítása, szervezése. Tapasztalatok közös feldolgozása, beépítése a következő tevékenységekbe, értékelés visszacsatolás.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A megtartott programok száma. A programokkal elért személyek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- <u>Humán erőforrás:</u> szociális és gyermekvédelmi, oktatási-nevelési, egészségügyi intézmények, szakértők, önkéntes segítők, helyi civil szervezetek és alapítványok - <u>Pénzügyi erőforrás:</u> pályázati forrás, önkormányzati forrás, költségvetési forrás, szponzor - <u>Technikai erőforrás:</u> ingyenes teremhasználat, laptop, projektor stb.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	„Kapaszkodó”
B	Feltárt probléma megnevezése	Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte a településen, a családok szegregációja.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A veszélyeztetettség, valamint a hátrányos helyzet növekedési folyamatának lassítása, a családok elkülönülésének csökkentése, az érintettek különböző szolgáltatásokhoz, valamint felzárkóztató és prevenciós programokhoz való hozzájuttatása révén.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekejogi Konceptiója Orosháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A cél elérése érdekében egyeztetés az érintett szervezetek képviselőivel. A programok lebonyolításához szükséges erőforrások felkutatása. A gyerekek veszélyeztetettségét megelőző, vagy kezelését célzó programok megvalósítása. A szabadidő hasznos eltöltését célzó programok lebonyolítása. A gyermekek iskolai felzárkóztatását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok indítása. Tanácsadások szülők számára, integrálódás és a leszakadás megszüntetésének elősegítése érdekében tematikus programok szervezése. Tapasztalatok közös feldolgozása, értékelése, visszacsatolása és beépítése a következő tevékenységekbe.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A megtartott programok száma. A programokkal elért személyek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- <u>Humán erőforrás:</u> szakemberek, szakértők, önkéntes segítők, helyi civil szervezetek és alapítványok - <u>Pénzügyi erőforrás:</u> pályázati forrás, önkormányzati támogatás, szponzor - <u>Technikai erőforrás:</u> ingyenes teremhasználat, laptop, projektor stb.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Nők

A	Intézkedés címe:	Gyerek mellett jó dolgozni!
B	Feltárt probléma megnevezése	Munkába állás támogatásának hiánya, gyermek elhelyezés, bölcsőde hiány
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Új bölcsőde építése, bölcsődei férőhelyek számának növelése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális szolgáltatástervezési koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Stratégia kidolgozása, eszközbeszerzés, lakosság és munkahelyek tájékoztatása, bölcsőde építési pályázat
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Helyzetelemzés, statisztika, rálátás a városi adatokra
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati források, támogatók
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az IT-ben foglaltak legkésőbb 2 évente felülvizsgálatra, 5 évente az új HEP készítése során áttekintésre kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Együtt a Család!
B	Feltárt probléma megnevezése	A közös családi együtt töltött idő hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Több generációs program szervezése. A Nagycsaládos Egyesületen belüli és a kihelyezett programok népszerűsítése és hirdetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális szolgáltatástervezési koncepció, Nagycsaládos Egyesület koncepció, Idősügyi koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Helyzetelemzés elkészítése, stratégia kidolgozás, aktivitás növelése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Helyzetelemzés, statisztika, felhívások (résztevők száma) Plakátok
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati források, támogatók
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az IT-ben foglaltak legkésőbb 2 évente felülvizsgálatra, 5 évente az új HEP készítése során áttekintésre kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak - Tartsunk össze!
B	Feltárt probléma megnevezése	Családon belüli erőszak jelenléte
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felhívni az érintettek figyelmét, ösztönözni őket, hogy merjenek segítséget kérni. Ingyenes önvédelmi oktatás, kurzus. Pszichológus által tartott előadás, továbbá megelőzés a téma iránti nyitottság növelésével.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális szolgáltatástervezési koncepció, Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermejjogi koncepciója és Idősügyi koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Helyzetelemzés, stratégia, együttműködők bevonása, szerződéskötés, médiában megjelenés(plakát, újság) visszacsatolás

G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Helyzetelemzés, stratégia, prevenciós rendszer, a családon belüli erőszak csökkenése, rálátás a városi adatokra
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, médiatámogatás, sport akadémia
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az IT-ben foglaltak legkésőbb 2 évente felülvizsgálatra, 5 évente az új HEP készítése során áttekintésre kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Idősek

A	Intézkedés címe:	„Egészséges idősödés”
B	Feltárt probléma megnevezése	A felnőtt, idősödő lakosság egészségi állapotromlásának negatív hatásai az idősek életminőségére
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél, hogy Orosháza városában olyan tájékoztató, preventív jellegű, előadás és programsorozatok, információs anyagok legyenek széles körben elérhetőek, amelyek felhívják a figyelmet az időskori aktivitás megőrzésnek lehetőségére, fejlesztik a felnőtt, idősödő lakosság egészség-tudatát (egészségügyi, életmódbeli előadások, preventív tanácsadások, mozgást biztosító programok, szűrővizsgálatok népszerűsítése, szervezése).
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Idősügyi Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávú cél: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés készítése Orosháza város lakosságának korösszetétele, a jelenleg működő programok, tájékoztató jellegű információs források, együttműködő partnerek feltérképezése, és az egyes programok népszerűségére vonatkozó részvételi adatok alapján. Középtávú cél: stratégia készítése a jelenleg működő programokon résztvevők körének bővítése, célcsoport elérhetőségeinek meghatározása, igényeik folyamatos nyomon követése érdekében. Hosszú távú cél: egészségmegőrző, egyben szórakoztató és élmény teli programok látogatottságának növelése, információs anyagok rendszeres időközönként történő eljuttatása a célcsoport felé, folyamatos elégedettségi kontroll a felmerülő igényekhez igazodó tájékoztatói lehetőségek kidolgozása, vagy új programok szervezése érdekében
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Eredményesnek minősítenénk az intézkedést, ha a helyzetelemzés során meghatározott részvételi arányt a jelenleg működő programok esetében sikerülne növelni, valamint felmerülő igények esetén további egészségmegőrző, egészségfejlesztő programok megvalósulását sikerülne előmozdítani.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázatot jelenthet a célcsoport érdektelensége, forráshiány miatt a meglévő programlehetőségek megszűnése, új programok szervezésének ellehetetlenülése. Optimális esetben a kapcsolati háló kiépítésével, fenntartásával, a célcsoport elérésével az intézkedés hosszú távon fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

együtműködés bemutatása	
----------------------------	--

A	Intézkedés címe:	„Értékes idős kor! „ – Generációk egymásért
B	Feltárt probléma megnevezése	A társadalmi és családszerkezeti változások okozta elmagányosodás idős korban
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél, hogy Orosháza városában az idős embereknek lehetőségük adódjon a különböző korosztályokkal történő együttműködésre, a közös időtöltésre és az egymástól tanulásra. A kölcsönösségen alapuló kapcsolatnak köszönhetően feléledhetnek azok az értékközvetítő, élettapasztalat átadó nagyszülői szerepek, amelyek hatására csökkenhet az idősekben a közösség hiány, az elmagányosodás érzete, javulhat az érintettek mentális és pszichés állapota.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója és Idősügyi Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<p>Rövidtávú cél: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés készítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orosháza város lakosságának korösszetétele, - a városban működő, idősek támogatását, segítségét, ellátását célzó intézmények, egyesületek feltérképezése, - jelenleg működő, generációk közötti együttműködést célzó kapcsolatok, programok értékelése, <p>és az egyes programok népszerűségére vonatkozó részvételi adatok alapján.</p> <p>Középtávú cél: stratégia készítése a jelenleg működő programokon résztvevők körének bővítése, együttműködő partnerek számának növelése, elérhetőségeik meghatározása, igényeik folyamatos nyomon követése érdekében.</p> <p>Hosszú távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jelenleg működő, társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek, programok népszerűségének növelése, - óvodákkal, iskolákkal történő sikeres együttműködést kialakítani, amely keretében minél több idős ember lehetőséget kaphatna a generációk közötti együttműködés pozitív hatásainak megélésére, - a tartós együttműködés érdekében tájékoztató anyagok összeállítása (időseket segítő egyesületekről, intézményekről tájékoztató anyagokat eljuttatni az óvodákba, iskolákba, valamint óvodák, iskolák generációs együttműködést előmozdító programjainak bemutatása az időseket segítő egyesületeknek, intézményeknek)
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Eredményesnek minősítenénk az intézkedést, ha a helyzetelemzés során meghatározott szereplők, résztvevők számát sikerülne növelni, új kapcsolatokat kialakítani.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázatot jelenthet az együttműködő partnerek hiánya, a célcsoport érdektelensége. Optimális esetben az együttműködő kapcsolati háló kiépítésével az intézkedés hosszú távon fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Fogyatékkal élők

A	Intézkedés címe:	Fogyatékkal élő személyek, civil szervezetek szereplése a városi és a Békés vármegyei médiában
B	Feltárt probléma megnevezése	Bemutatók, szereplési lehetőség hiánya a fogyatékkal élő csoportokat érintően a városi és a Békés vármegyei médiában
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A városi és a Békés vármegyei médiában nagyobb arányú bemutatkozási, szereplési lehetőség az érintett csoportok számára, ez által a diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése a lakosság körében, illetve információátadás a fogyatékkal élő sorstársaknak Rövidtávú cél: témaválasztás felmérése, ötletbörze a csoporttagok között, stratégia készítése, lehetőségek felkutatása Középtávú cél: városi és Békés vármegyei média személyes megkeresése, lehetőségek felmérése Hosszútávú cél: fogyatékkal élő személyek, civil szervezetek közösségi eseményeinek, esetleges nehézségeinek bemutatása a városi és vármegyei médiában
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hiányfelmérés, stratégia kidolgozás Városi és megyei média személyes megkeresése, folyamatos konzultáció Médiában történő szereplés megvalósítása
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtáv: hiányfelmérés Középtáv: városi és vármegyei média szakembereinek személyes megkeresése, meggyőzése Hosszútáv: médiaszereplések megvalósulása (2 alkalom az Orosházi Város Televízióban, 1 alkalom a Körös Hírcentrumban, 2 alkalom az írott sajtó médiában)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás (csoporttagok bevonásával)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nehézséget okozhat a csoporttagok esetleges érdektelensége, a riportok, újságcikkek, televíziós felvételek megjelentetése, lehetőségek hiánya Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával az eredmények fenntarthatóak.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés	Nem releváns

esetében az együttműködés bemutatása	
--------------------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Kirándulás és rekreációs tevékenység megvalósítása a fogyatékkal élő személyek körében
B	Feltárt probléma megnevezése	Kirándulási és rekreációs lehetőségek hiánya a fogyatékkal élő csoportok körében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: kirándulás és rekreáció megvalósítása az érintett csoportok számára Rövidtávú cél: ötletbörze a csoporttagok között, kirándulási helyszínek kiválasztása, stratégia készítése, lehetőségek felkutatása Középtávú cél: költségek meghatározása, támogatók keresése Hosszútávú cél: kirándulás, rekreáció
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügyi Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hiányfelmérés, stratégia Támogatók személyes megkeresése, folyamatos konzultáció Kirándulás, rekreáció megvalósítása
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtáv: kirándulási helyszínek kiválasztása, stratégia kidolgozás Középtáv: támogatók személyes megkeresése Hosszútáv: kirándulás, rekreációs tevékenység megvalósulása (2 alkalom)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás (csoporttagok bevonásával) Anyagi erőforrás (támogatók bevonásával)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nehézséget okozhat a csoporttagok, támogatók esetleges érdektelensége, anyagi forrás hiánya Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával, újabb támogatók bevonásával az eredmények fenntarthatóak.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Információhiányból eredő diszkrimináció csökkentése, a társadalmi integráció elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Ismerethiány és diszkrimináció jelenléte a fogyatékkal élő személyeket érintően
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: diszkrimináció csökkentése, társadalmi integráció erősítése Rövidtávú cél: „Ismerj meg, fogadj el” címmel érzékenyítő programok megvalósítása Középtávú cél: fórum (fogyatékkal élők és döntéshozók részvételével) és közös rendezvény szervezése az idős személyeket képviselő HEP munkacsoporttal Hosszútávú cél: találkozás más településen élő sorstársakkal
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Közintézmények, oktatási intézmények felkeresése, érzékenyítések megszervezése Együttműködés kidolgozása Orosháza Város Önkormányzatával és a HEP időseket képviselő munkacsoportjával Más településen élő civil szervezetek felkeresése, együttműködés kidolgozása
G	Az intézkedés felelőse	Orosháza Város Polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtáv: érzékenyítő program (1 alkalom) Középtáv: fórum és közös rendezvény szervezése a HEP időseket képviselő munkacsoporttal (1 alkalom) Hosszútáv: kirándulás szervezése más települések sorstársaihoz (1 alkalom)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás (csoporttagok bevonásával) Anyagi erőforrás (támogatók bevonásával)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nehézséget okozhat a csoporttagok, támogatók esetleges érdektelensége, anyagi forrás hiánya Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával, újabb támogatók bevonásával az eredmények fenntarthatóak.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés és sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés eléri kívánt céljait	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításáért felelős személyek	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzati közti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	NEKED is sikerülhet!	A fiatal roma gyermekek részére olyan pályamodellek bemutatása, amelyek alkalmasak a motiváció felbresztésére egy jobb életminőség felépítéséhez.	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatásterve Új Romai Stratégia (2019-2030)	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030. Új Romai Stratégia (2019-2030)	Polgármesteri Hivatal	Polgármesteri Hivatal (vasárnap)	2028. 12. 31.	Megtartott programok száma, a programokon részt vevők száma	Humán erőforrás: Orosháza Város Önkormányzata - Pénzügyi erőforrások: pályázati támogatás, önkormányzati hozzájárulás. - Technikai erőforrások: terembérlés, gyakorlati helyek, infokommunikációs eszközök.	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén	Nem releváns
2	„Élhetőbb otthon”	Önkormányzati beiktatások kiutalása azok részére, akiknek az önálló életvezetéshez ez a segítség jelent, akik hajlandóak erőfeszítéseket tenni azért, hogy a munkaerőpiacon is megállják a helyüket, így később önállóan tudják megoldani a lakhatásukat.	Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatásterve Új Romai Stratégia (2019-2030)	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia 2030. Új Romai Stratégia (2019-2030)	Polgármesteri Hivatal	Polgármesteri Hivatal (vasárnap)	2028. 12. 31.	Felújított bérlások száma, szociálisan rászoruló bérlők részére kiutalt lakások száma	Humán erőforrás: Orosháza Város Önkormányzata - Pénzügyi erőforrások: pályázati támogatás, önkormányzati hozzájárulás.	Anyagi és emberi erőforrások biztosítása érdekében.	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	„Kapaszkodó”	Veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte a településen, a családok szegregációja.	Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója Orosháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Orosháza Város Önkormányzatán	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Polgármesteri Hivatal (vasárnap)	2028. 12. 31.	A megtartott programok száma. A programokkal elért személyek száma.	- Humán erőforrás: szakemberek, szakértők, önkéntes segítők, helyi civil szervezetek és alapítványok - Pénzügyi	A programok folytatása anyagi és emberi erőforrások biztosítása révén.	Nem releváns

<p>érintettek különböző szolgáltatásokhoz, valamint felárközzítő és prevenció programokhoz való hozzájutása révén.</p>	<p>ak Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptója</p>	<p>megelőző, vagy kezelését célzó programok megvalósítása. A szabadió hasznos eltöltését célzó programok lebonyolítása. A gyermekek iskolai felzárkóztatását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok indítása. Tanácsadások szülők számára, integrálódás és a leszakadás megszüntetésének elősegítése érdekében tematikus programok szervezése. Tapasztalatok közös feldolgozása, értékelése, visszacsatolása és beépítése a következő tevékenységekbe.</p>	<p>erőforrás: pályázati forrás, önkormányzati támogatás, szponzor - Technikai erőforrás: ingyenes teremhasználat, laptop, projektor stb.</p>
<p>2 "Digitális jö(L)ét"</p>	<p>Gyermekek, fiatalok számára veszélyeztető tényező a telefon és számítógépes felületek kontroll nélküli folyamatos használata</p>	<p>A településen dolgozó szakemberek azonos nézőpontjának gyermekek webes felületek okozta veszélyeztettségére korai felismerése érdekében. A kiskorú ilyen irányú veszélyeztettségének kialakulása esetén a minél gyorsabb és hatékonyabb, szakszerű beavatkozás feltételeinek megteremtése. Szakemberek tapasztalatcseréje, a szakmai kapcsolatok építése, erősítése, a szakmai hatékonyság növelése a gyermekek digitális</p>	<p>Polgármester (vasárnap) 2028. 12. 31.</p>
<p>Gyermekek, fiatalok számára veszélyeztető tényező a telefon és számítógépes felületek kontroll nélküli folyamatos használata</p>	<p>Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Digitális Gyermekvédelmi Stratégia</p>	<p>Egyeztetés az érintett szervezetek képviselőivel. Javaslatok megfogalmazása. A lebonyolításához szükséges erőforrások felkutatása. Elbárállás szervezése. Tapasztalatok közös feldolgozása, beépítése a mindennapokba</p>	<p>Helyzetelemzés, statisztika (előadásokkal, képzésekkel elért személyek száma)</p>
<p>Nem releváns</p>	<p>Az IT-ben foglaltak legkésőbb két évente felülvizsgálatra, öt évente az új HEP készítése során kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok az elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében</p>	<p>Az IT-ben foglaltak legkésőbb két évente felülvizsgálatra, öt évente az új HEP készítése során kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok az elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében</p>	<p>Nem releváns</p>

2	Együtt a Család!	A közös családi együtt töltött idő programok hiánya	Több generációs programok szervezése.	Szociális szolgálatástervezési koncepció	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Helyzetelemzés elkészítése, stratégia kidolgozás, aktivitás növelése	Polgármas 2028. 12. 31. (vasárnap)	Helyzetelemzés, statisztika, felhívások (résztevők száma) Plakátok	Humán erőforrás, Pályázati források, támogatók	Nem releváns
3	Gyerek mellett jó dolgozni!	Munkába állás támogatásának hiánya, gyermek elhelyezés, bölcsőde hiány	Új bölcsőde építése, vagy meglévő férőhelyek bővítése	Szociális szolgálatástervezési koncepció	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Stratégia kidolgozása, eszközbeszerzés, lakosság és munkahelyek tájékoztatása, bölcsőde építési pályázat	Polgármas 2028. 12. 31. (vasárnap)	Helyzetelemzés, statisztika, rálátás a városi adatokra	Humán erőforrás, Pályázati források, támogatók	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége	1 "Egészséges idősödés"	A felnőtt és idősödő lakosság egészségi állapotromlása negatív hatással van az időskori életminőségre	Orosháza városában olyan tájékoztató, preventív jellegű, előadás és programsorozatok, információk anyagok legyenek széles körben elérhetőek, amelyek felhívják a figyelmet az	Szociális Szolgálatástervezési Koncepció, Időügyi Koncepció	---	Adatgyűjtés, helyzetelemzés készítése, stratégia kidolgozása, partnerekkel kapcsolat felvétele, majd rendszeres kapcsolattartás.	Polgármas 2028. 12. 31. (vasárnap)	Helyzetelemzés, stratégia, tájékoztatói információk, lehetőségek bővítése, programok látogatottságának növelése, elégedettségi felmérések	Humán erőforrás, Pályázati forrás, egyéb helyi forrás	Nem releváns

időskori aktivitás megőrzésnek lehetőségére, fejlesztik a felnőtt, idősebb lakosság egészség-tudatát (egészségügyi, életmódbeli előadások, preventív tanácsadások, mozgást biztosító programok, szűrővizsgálatok népszerűsítése, szervezése)	Célprogramok szervezése, tájékoztató anyagok készítése, terjesztése	további feladatok az elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében						Nem releváns
2 „Értékes időszak” – Generációk egymásért	A társadalmi és családszervezeti változások okozta elmagányosodás időszakában	---	Adatgyűjtés, elemzés készítése, stratégia kidolgozása, partnerekkel kapcsolat felvétel, kapcsolattartás, célcsoport elérése, szervezése, együttműködés	Polgármester (vasárnap)	Helyzetelemzés, stratégia készítése, statisztika (célprogramban résztvevők száma), elégedettségi felmérések	Humánerőforrás, pályázati források, támogatások	Az IT-ben foglaltak legkésőbb két évente felülvizsgálatra, ötévente az új HEP készítése során áttekintésre kerülnek, mely kapcsán megállapíthatók további feladatok az elindult/megvalósult kezdeményezések fenntartása érdekében	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	1 Fogyatékkal élő Bemutakozási, személyek, civil szervezettek szereplése a városi és a fogyatékkal élő csoportokat érintően a városi és a Békés vármegyei médiában	Orosháza Város Önkormányzatán Foglalkoztatási Szociális Szolgáltatásterve zési koncepciója	Hiányfelmérés, stratégia kidolgozás Városi és megyei média személyes, folyamatos konzultáció Médiában történő szereplés megvalósítása	Polgármester (vasárnap)	Rövidtáv: hiányfelmérés Középtáv: városi és vármegyei média szakembereinek személyes megkeresése, Hosszútáv: médiaszereplések megvalósulása (2 alkalom az Orosházi Város Televízióban, 1 alkalom a Körös Hírcentrumban, 2 alkalom az írott sajtó médiában)	Humánerőforrás (csoporttagok bevonásával)	Nehézséget okozhat a csoporttagok esetleges érdektelensége, a riportok, újságcikkek, televíziós felvételek megjelenítése, lehetőségek hiánya Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával az eredmények fenntarthatóak.	Nem releváns
2 Kirándulás és rekreációs tevékenység megvalósítása	Kirándulási és rekreációs lehetőségek hiánya a	Orosháza Város Önkormányzatán Foglalkoztatási Szociális Szolgáltatásterve zési koncepciója	Hiányfelmérés, stratégia kidolgozás Városi és megyei média személyes, folyamatos konzultáció Médiában történő szereplés megvalósítása	Polgármester (vasárnap)	Rövidtáv: kirándulási helyszínek kiválasztása, stratégia kidolgozás Középtáv: Anyagi	Humánerőforrás (csoporttagok bevonásával)	Nehézséget okozhat a csoporttagok esetleges érdektelensége, a riportok, újságcikkek, televíziós felvételek megjelenítése, lehetőségek hiánya Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával az eredmények fenntarthatóak.	Nem releváns

<p>a fogvatékkal élő személyek körében</p> <p>érintett csoportok száma</p> <p>Rövidtávú cél: ötletbörze a csoporttagok között, kirándulási helyszínek kiválasztása, stratégia készítése, lehetőségek felkutatása</p> <p>Középtávú cél: költségkezes meghatározása, támogatás keresése</p> <p>Hosszútávú cél: kirándulás, rekreáció</p>	<p>Szolgáltatástervezési koncepciója</p>	<p>folyamatos konzultáció</p> <p>Kirándulás, rekreáció megvalósítása</p>	<p>támogatók személyes erőforrás megkeresése</p> <p>Hosszútáv: (támogatók bevonásával) hiánya</p> <p>tevékenység megvalósulása (2 alkalom)</p> <p>Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával, újabb támogatók bevonásával az eredmények fenntarthatóak.</p>
<p>3 Információhiány Ismerethiány és általános cél: diszkrimináció jelenléte a társadalmi integráció elősegítése</p>	<p>Orosháza Város Önkormányzatán Foglalkoztatási Program ügyl Program Szolgáltatástervezési koncepciója</p>	<p>Közintézmények, oktatási intézmények felkeresése, érdekenyhítések megszervezése</p> <p>Együttműködés kidolgozása Orosháza Város Önkormányzatával és a HEP időseket képviselő munkacsoportjával</p> <p>Más településen élő civil szervezetek felkeresése, együttműködés kidolgozása</p>	<p>Rövidtáv: érzékenyítő program (1 alkalom)</p> <p>Középtáv: fórum és közös rendezvény szervezése a HEP időseket képviselő munkacsoporttal (1 alkalom)</p> <p>Hosszútáv: kirándulás szervezése más településekre sorstársaihoz (1 alkalom)</p>
<p>3 Információhiány Ismerethiány és általános cél: diszkrimináció jelenléte a társadalmi integráció elősegítése</p>	<p>Polgármester 2028. 12. 31. (vasárnap)</p>	<p>Nehézséget okozhat a csoporttagok támogatás esetleges érdektelensége, anyagi forrás hiánya</p> <p>Személyes és ismételt meggyőzés alkalmazásával, újabb támogatók bevonásával az eredmények fenntarthatóak.</p>	<p>Nem releváns</p>

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletesen leírásra kerültek.

Az Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánja biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok a településen maradéktalanul megvalósuljanak.

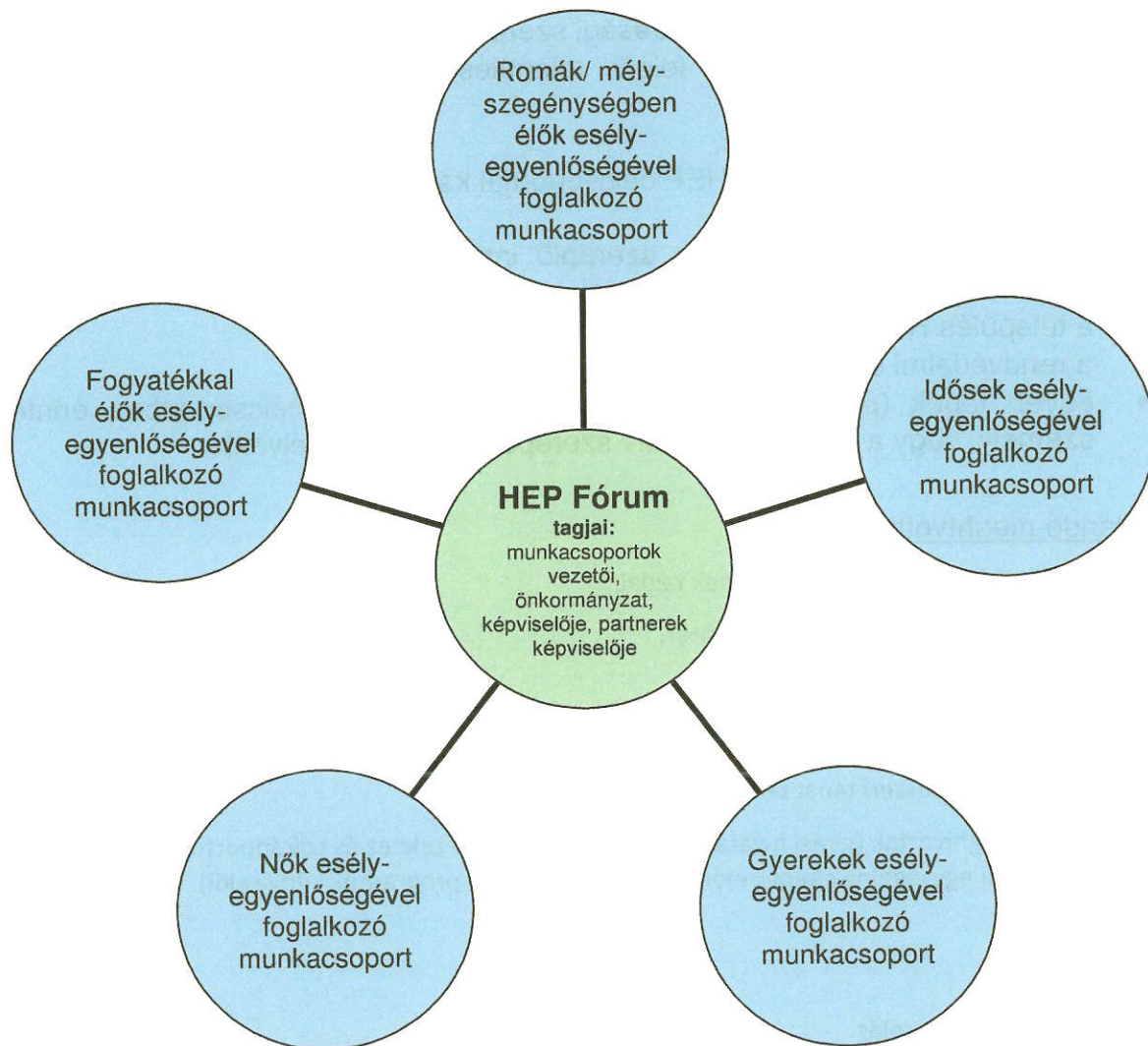
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórum működik.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település Képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszában lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre tematikus munkacsoportokat alakít az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz a HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően a program tervezete a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében, az érintett szervezetek, intézmények számára online módon megküldésre kerül, és szintén online formában megtett észrevételeiket a program véglegesítése során figyelembe vesszük.

Megküldésre kerül továbbá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Békés Vármegyei Kirendeltsége esélyegyenlőségi mentorának, aki áttekinti a tervezetet abból a szempontból, hogy az megfelel-e a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. A megfelelést igazolja, vagy amennyiben eltérést tapasztal, megteszi javaslatait a szükséges módosításra vonatkozóan.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum üléseinek rendszeres megtartása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítását szolgálja, hogy két évente a program időarányos megvalósulása áttekintésre és felülvizsgálatra kerül.

A nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének végrehajtásáért és a HEP Fórum működtetéséért a település mindenkor polgármestere felel.

Az Önkormányzat részéről koordináló tevékenységet folytat: Klemmné Kalcsó Lilla és Égető Kitti.

Feladatuk:

- a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az Önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása,
- együttműködés a HEP Fórum vezetőjével,
- figyelemmel kíséri, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, továbbá, hogy az Önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat,
- támogatják az Önkormányzat, illetve intézményeinek vezetőit minden ponton, hogy megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához,
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megteszik.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának nyomon követése,
- a HEP Fórum működtetése.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a HEP IT-ben vállalt cél elérése eredménytelen, úgy a HEP Fórum megteszi a szükséges intézkedéseket, azaz bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekcióját, kiegészítését javasolja annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

x. 4. Elfogadás módja és dátuma

I. Orosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Orosháza Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

2023. november 30.

Dávid Zoltán

polgármester

13.) Egyebek

Kovács Péter a Bizottság elnöke: Megkérdezte a Bizottság tagjait, van-e valakinek kérdése?

(Kérdés nem hangzott el.)

14.) Távolmaradások minősítése

Az október 19.-i ülésről távol volt Dr. Szabó Ervin bizottsági tag, távolmaradását az SZMSZ-ben foglaltak szerint hivatalos szerv előtti megjelenéssel igazolta.

Jelen ülésre távolmaradását Bagdiné Fodor Erika jelentette be.

Megköszönte a részvételt. A nyilvános ülést bezárta.

K.m.f.

Kovács Péter
a Pénzügyi Bizottság elnöke

Antal László
a Pénzügyi Bizottság tagja
jegyzőkönyv-hitelesítő

Készítette: Szuhaj Szandra
jegyzőkönyvvezető

